KRIMIKLUB.HU
A LEGENDÁS MARSEILLE-I TRILÓGIA ELSŐ RÉSZE
Zsaru vagy gazember...
nem mindegy?
JEAN-CLAUDE IZZO
Totál káosz

Jean-Claude Izzo: TotalKhaops
© Jean Claude Izzo, 1995
Hungarian translation : Kiss Kornélia, 2008
ISBN 978-963-87639-7-6

Jean-Claude Izzo

Totál káosz

Krimiklub.hu

PROLÓGUS.....6
1.....24
2.....41
3.....57
4.....72
5.....88
6.....104
7.....120
8.....136
9.....153
10.....167
11.....184
12.....201
13.....216
14.....230
15.....247
Epilógus.....261

A SZERZŐ ELŐSZAVA

Ez a történet nem valós eseményeken alapul. Ismerős mondat, ugye? Azért nem árt emlékeztetni rá. Az újságokban is olvasható, közismert eseményeken kívül sem a történet, sem a szereplők nem valósak. Még az elbeszélő sem, ha már itt tartunk. Egyvalami valóságos csak. Marseille. Meg az ott élők. És a csak rájuk jellemző szenvedély. Ez az ő történetük, visszhang és megemlékezés egyben.

Sebastiennek

Igazság nincs, csakis történetek vannak.
JIM HARRISON

PROLÓGUS

Pistole utca, húsz évvel később

Csak a címet tudta. Pistole utca, Óváros. Évek óta nem járt Marseille-ben. Most sem önszántából jött.

Június második volt, esett. A taxis a zuhogó esőben nem volt hajlandó a csúszós kis utcákban lavírozni. A Montée-des-Accoules előtt rakta ki az utasát. Több mint száz lépcsőt kellett megmászni, sikátorokba bemerészkedni, míg végül a Pistole utcába ért. Félig kinyílt szemeteszsákok hevertek szanaszét, a kis utcákban kesernyés szag terjengett, vizelet és nyirkos dohszag keveréke. Az egyetlen változás talán csak az volt, hogy ezt a negyedet is elérte a városi renoválás őrülete. Több házat is leromboltak. A megmaradt házakat okkersárgára és rózsaszínre festették, zöld meg kék zsalukkal, olasz módra.

A Pistole utcának, ami a város egyik legszűkebb utcája, talán ha a fele megmaradt, a páros oldal. A páratlan oldalt ledarálták, erre a sorsra jutottak egyébként a Rodillat utca házai is. A házak helyén parkoló áll. Ezt a parkolót vette észre elsőnek, ahogyan a Refuge utca sarkára ért. Itt már nyoma sem volt renoválásnak. A málladozó falú feketés házakat beborította és szinte megette az ereszcsatornákból burjánzó növényzet.

Tudta jól, hogy korán van még. De semmi kedve nem volt beülni valahova, inni egy kávét, közben egyfolytában az óráját lesni, mikor ébresztheti fel végre Lolát. Igazi lakásban akart kávézni, kényelmesen. Ilyesmiben hónapok óta nem volt része. Lola alig nyitotta ki az ajtót, ő egyenesen elindult a fotel felé, mintha nap mint nap ezt csinálná. Simogatni kezdte a

karfát, lassan, csukott szemmel leült. Csak most nézett a nőre. Húsz év után először.

Lola nem ült le. Egyenes derékkal állt, mint mindig. Zsebre dugott kézzel, világossárga fürdőköpenyben. A szín csak még jobban kiemelte barna bőrét és rövidre vágott fekete haját. Mintha szélesebb volna a csípője. Megasszonyosodott, de a régi volt. Lola, a cigánylány. Kortalan, örök szépség.

– Úgy innék egy kávét.

Lola némán és mosolytalanul biccentett. Persze, kiugrasztotta az ágyból. Talán éppen azt álmodta, hogy Manuval Sevilla felé tartanak, gondtalanul, a zsebük tele lóvéval, miután kipakoltak egy széfet. Lola biztosan minden éjjel ezt álmodja. Csakhogy Manu meghalt. Ennek már három hónapja.

Lassan ült vissza a fotelba, szinte belecsúszott, a lábát kinyújtotta. Rágyújtott. Régóta nem esett cigi ilyen jól, azt meg kell hagyni.

– Későbbre vártalak – mondta Lola, és odanyújtotta a csésze kávét.

– Éjszakai vonattal jöttem. Amivel az idegenlégiósok mennek vissza a kaszárnyába. Az ilyen vonatokon nincs annyi ellenőrzés, biztonságosabb.

Lola a távolba bámult. Ki tudja, talán arrafelé, ahol Manu is volt.

– Nem ülsz le?

– Mindig állva kávézom.

– Még mindig nincs telefonod.

– Nincs.

Lola elnevette magát. Az álmosság egy csapásra eltűnt az arcáról. Már biztosan elhessegette az álmot. Egykedvűen nézte a férfit. Látszott rajta, hogy fáradt és ideges. A jó kis régi félelmei, na igen. A férfi szerette Lola szófukarságát, hogy nem magyarázott soha semmit feleslegesen. A csend helyretette őket. Egyszer s mindenkorra.

Mentaillat volt. A férfi felmérte a szobát. Elég tágas. Fehér, csupasz falak. Semmi polc, semmi könyvszekrény, és nincs egy darab könyv sem. Csak az okvetlenül szükséges bútorok, asztal, székek, rosszul elhelyezett tálalószekrény, egyszemélyes ágy az ablak mellett. A szobából nyílt a háló. Ültében belátott, meglátta az ágy egy részét. Kék ágynemű, nincs bevetve. Teljesen elfelejtette az éjszakai illatokat. A testek illatát. Lola illatát. Szeretkezés közben a hónaljának bazsalikom illata volt, a szemét pedig mindig becsukta. A férfi tekintete visszasiklott az egyszemélyes ágyra.

– Ezen aludhatsz majd.

– Rögtön lefeküdnék, ha lehet.

Később látta, ahogy Lola átmegy a szobán. Fogalma sem volt, mennyit aludhatott. Megnézhetné az óráját, de ahhoz meg kellene mozdulni. Inkább Lolát nézte, félig csukott szemmel, ahogy jön-megy a lakásban. Épp egy szál törölközőben jött ki a fürdőszobából. Nem túl magas, de mindene a helyén van. A lába pedig, Istenem, milyen gyönyörű.

Visszaaludt. Félelem nélkül, végre.

Este volt. Lola egyszerű, fekete ujjatlan vászonruhát viselt. Nagyon jól állt neki, diszkréten követte teste vonalát. A férfi megint a lábát nézte. Lola elfogta a tekintetét.

– Hagyok neked kulcsot. Van meleg kávé, most főztem.

Olyan magától értetődő dolgokat mondott. Lola mindig csak egyértelműen, világosan fogalmazott. A férfi összeszedte magát, cigaretta után nyúlt, de a szemét nem vette le a nőről.

– Későn jövök. Ne várj meg.

– Még mindig bárkisasszony vagy?

– Hostess. A Vampingban. Nem szeretném, ha odajönnél.

Emlékezett a Vampingra, a Catalan sétány fölött van. Mintha egy Scorsese-filmbe csöppent volna az ember. Az énekesnő meg a zenekar csillogó, flitteres paraván mögött állnak. Tangó, boleró, cha-cha-cha, mambó…

– Nem állt szándékomban.

Lola megvonta a vállát.

– Sosem voltam tisztában a szándékaiddal.

Mosolygott, erre nem lehetett mit mondani.

– Akarsz Fabióval találkozni?

Tudta, hogy a nő előbb-utóbb előjön ezzel. Ő is feltette már magának a kérdést, de mindig elhessegette a gondolatot. Fabio mégiscsak zsaru. Mintha egy vonallal elvágták volna a fiatalságukat, a barátságukat. Ettől függetlenül szeretett volna találkozni vele.

– Később. Talán. Mit csinál most?

– Ugyanazt. Mi is ugyanazt csináltuk. Te is, Manu is. Fabio egy szerencsétlen nyomorult. Semmit se tudtunk kezdeni az életünkkel. Zsaru vagy gazember, nem mindegy…?

– Hát, igen, szeretted Fabiót.

– Most is szeretem.

A férfi úgy érezte, mintha szíven szúrták volna.

– Mikor találkoztatok utoljára?

– Három hónapja.

Lola felvett egy fehér vászonblézert, fogta a táskáját. A férfi egyfolytában nézte.

– Na jó, a párnád alá tettem – engedett végül Lola. A férfi látta az arcán, mennyire jól szórakozik az értetlenségén. – A többi a tálalószekrény fiókjában van.

Elment, nem is köszönt. A férfi felemelte a párnát. Tényleg ott volt a kilencmilliméteres. Lolára bízta egy kis csomagban, mielőtt elhagyta Párizst. Csak úgy nyüzsögtek a zsaruk az összes metró- meg vonatállomáson. A Francia Köztársaság nagy tisztogató hadművelete. Zéró bevándorlás. Az új francia álom. Ha mégis ellenőrzés van, nem akart gondot. Legalábbis nem effélét. Hamis papírjai voltak, persze.

A pisztolyt Manutól kapta ajándékba, az együtt töltött húsz év emlékére. Akkoriban már nem nagyon jártak össze Manuval. Mindig magánál hordta a pisztolyt, de használni sosem használta. Azért csak úgy nem öl az ember. Még akkor

sem, ha olyan a helyzet. Ami azért, valljuk be, többször és több helyen is előfordul.

De mindig van más megoldás. Ő legalábbis ezen a véleményen volt. És kettejük közül mégiscsak ő van életben. Most viszont kellett a pisztoly Hogy öljön.

***

Nyolc óra múlt. Már nem esett. Kilépett az épületből, a meleg levegő telibe csapta. Hosszasan zuhanyozott, fekete vászonnadrágot, fekete pólót, farmerdzsekit vett fel. Visszavette a mokaszinját, zoknit nem húzott. Elindult a Panier utcán.

Ez az ő negyede, itt született. Petits-Puits utca, egy köpésre Pierre Puget[1] szülőhelyétől. Amikor az apja Franciaországba jött, először a Charité utcában lakott. A nyomor és Mussolini elől menekült. Húsz éves volt, két öccsét is magával hozta Nápolyból. Másik három testvére Argentína felé vette az irányt. A legalja melót végezték, amit francia nem vállalt volna. Az apja dokkmunkás volt, darabbérben fizették. Kikötői kutyáknak csúfolták őket. Az anyja napi tizennégy órában dolgozott, bagóért. Esténként az olaszok kiültek az utcára a ház elé, vagy az ablakban beszélgettek. Mint otthon, Olaszországban. Azok voltak csak a szép idők.

Fel sem ismerte a saját házukat. Renoválták azt is. Továbbment. Manu a Baussenque utcában lakott. Anyja vele volt állapotos, amikor két nagyobb testvérével egy sötét és nyirkos házba költözött. Az apját, José Manuelt, Franco katonái lőtték le. A sok bevándorló és száműzött mind-mind ezekben a kis utcákban talált menedéket.

Zsebük üres volt, a szívük viszont reménnyel teli. Amikor Lola is megérkezett a családjával, Manu és ő már nagyfiúk voltak, tizenhat évesek. Legalábbis a lányoknak ezt adták be.

---

[1] Pierre Puget, XVII. Századi francia festő

A Panier utcában lakni maga volt a szégyen. Már a múlt században is matrózok és kurvák negyede volt. Fekély a város testén. Egyetlen hatalmas kupi. A nácik szerint, akik az egész negyedet le akarták rombolni, maga volt *a nyugati világ elkorcsosulásának melegágya.* Apja és anyja átélték a megaláztatásokat. Az éjszakai kilakoltatást például, 1943. január 24-én. Húszezer embert lakoltattak ki. Valahonnan kerítettek egy kordét, néhány sebtében összeszedett ruhát, bútort tudtak csak magukkal vinni. A francia csendőrök erőszakosak voltak, a német katonák gúnyolódtak rajtuk. Tolták a kordét hajnalban a Canebiére-én, a munkába menők megbámulták őket. A gimnáziumban ujjal mutogattak rájuk. Még a munkásgyerekek is. De nem sokáig. Az összesnek eltörték a mutogatós ujját! Manu és ő tudták, hogy a testük meg a ruhájuk dohszagú. A negyed sajátságos szagát árasztották. Annak a lánynak is épp ilven szaga volt, akit először megcsókolt. De tojtak rá! Imádták az életet. Szépek voltak. És meg tudták védeni magukat, ha kellett.

Elindult lefelé a Refuge utcán. Kicsit lejjebb hat arab gyerek beszélgetett összeverődve, tizennégy-tizenhat évesek, ha lehettek. Mellettük motorbicikli. Csillogott-villogott, vadonatúj volt. Észrevették, hogy feléjük tart. Biztosan azért jön, hogy megfigyelje őket. Ha új pasas tűnik fel a negyedben, sosem árt vigyázni. Zsaru lehet. Vagy tégla. Vagy az egyik felújított ház tulajdonosa, aki felnyomja őket a polgármesteri hivatalban. Panaszkodik majd a közbiztonságra. És akkor majd csőstül jönnek a zsaruk, ellenőrizgetni. Naphosszat itt placcolnak majd. Rajtaütések is lesznek, mit lehet tudni. Csupa kellemetlen dolog.

Melléjük ért, ránézett arra a fiúra, akit a bandafőnöknek gondolt. Egyenesen, bátran belenézett a fiú szemébe. Ennyi. Ment tovább. Senki sem mozdult. A fiúk vették az adást.

Átment a kihalt Lenche téren, egyre lejjebb ereszkedett, a kikötő felé. Megállt az első telefonfülkénél. Batisti vette fel a kagylót.

– Manu barátja vagyok.

– Szevasz, öregfiú. Gyere be holnap egy óra körül a Péanóba. Iszunk egyet. Tényleg örülnék, ha eljönnél. Ciao.

Letette. Ez a Batisti nem valami locsogó típus. Még arra sem hagyott időt, hogy megmondhassa neki, bárhol szívesen találkozik vele, csak ne ott. Ne a Péanóban. A Péano a festők törzshelye. Ambrogiani[2] itt aggatta ki az első műveit. Aztán a többiek is, akik Ambrogiani stílusát utánozták. Elég gyengén, mondjuk. Az újságírók is idejártak, mindegy volt, melyik újságnak is dolgoznak. *Le Provencal, La Marseillaise, Liberation* meg a többi. A pastis[3] valahogyan hidat vont az emberek közé. Éjszakánként itt érte őket a lapzárta, azután bementek a hátsó terembe egy kis dzsesszt hallgatni. Az öreg meg a fiatal Petrucciani[4] is idejártak, Aldo Romanoval.[5] Istenem, hány éjszakát töltött el itt! Próbált rájönni, mi is az élet értelme. Azon a bizonyos éjszakán Harry ült a zongoránál.

– Rájövünk majd, mit akarunk az élettől – mondta Lola.

– Ja. Én viszont rájöttem, hogy gyorsan ki kell húznom a levegőre.

Manu a ki tudja, hányadik körrel jött éppen visszafelé az asztalukhoz. Éjfél után már nem számolták. Három dupla scotch. Leült, felemelte a poharát, gúnyosan rájuk mosolygott:

– A szerelmespár egészségére.

– Fogd be – mondta Lola.

Úgy nézte őket, mint ahogyan valami különleges állatfajtát néz az ember, azután fogta magát, és hátrament zenét hallgatni. Lola téged nézett. Kiittad a poharad. Lassan. Megfontoltan. Már döntöttél. Elmész Marseille-ből. El is mentél. Manunak, aki a legjobb és egyetlen barátod volt, nem is szóltál. Nem szóltál Lolának sem, aki akkoriban már

---

2 Pierre Ambrogiani, XX. századi francia festő.

3 Ánizs alapú alkoholos ital, nagyon kedvelt Franciaországban.

4 Michel és Louis Petrucciani, francia dzsesszzongoristák.

5 Aldo Romano, olasz dobos, fiatal korától Franciaországban élt

majdnem húsz éves volt. Akit szerettél. Ők pedig téged szerettek. Kairó, Dzsibuti, Aden, El Harar. Egy felnőni képtelen gyerek utazása a nagyvilágban. Később mégis elveszítetted az ártatlanságod, valahol Argentína és Mexikó között. Ázsiában azután végképp leszámoltál minden illúzióddal. Ráadásul tiltott műkincs-kereskedelem miatt nemzetközi elfogatóparancs van ellened.

Manu miatt jöttél most vissza Marseille-be. Benyújtani a számlát annak a rohadéknak, aki megölte. Éppen Félix bisztrójából lépett ki, a Laisserie utcában; mindig ott ebédelt. Lola az anyjánál várt rá, Madridban. Manu nagy adag lóvét nyúlt le. Hibátlan munka volt, meg kell hagyni; egy jó nevű marseille-i ügyvédet rabolt ki, a Longchamp körúton. Sevillába akartak menni Lolával, el akarták felejteni Marseille-t, az összes bandával együtt.

Még csak nem is haragudtál arra, aki ezt a mocsokságot tette Manuval. Biztosan felbérelték. Egy névtelen és szenvtelen senki lehetett, Lyonból vagy Milánóból, ki tudja. Úgysem találod meg soha. Arra a szemétládára haragudtál, aki megrendelte, hogy Manut hidegre tegyék. Nem akartad tudni, miért ölték meg. Nem akartál indokot keresni, egyet sem. Mert Manu olyan volt, mintha te lettél volna.

Felkelt a nap. Kilenc óra volt. Háton feküdt, a napi első cigarettáját szívta. Hónapok óta nem aludt ennyire mélyen. Mindig azt szokta álmodni, hogy nem ott alszik, ahol éppen van. Egy harari kupiban. A tijuanai börtönben. A Róma-Párizs gyorsvonaton. Bárhol, csak nem ott, ahol éppen van. Ma éjjel azt álmodta, hogy Lolánál alszik. És ott is volt, igazából. Mintha otthon lett volna. Elmosolyodott. Lola nemrég jött haza, hallotta, ahogy becsukja a háló ajtaját. A kék ágyneműjében alszik, biztosan a félbehagyott álmát folytatja. Mindig hiányzott belőle egy kis rész, mármint az álomból. Manu, esetleg ő. De ezt a lehetőséget már nagyon régen

kiverte a fejéből. Így legalább jóval nemesebb szerepre rendezkedhetett be. Hát igen, húsz év már sokkal több egyszerű gyásznál.

Felkelt, kávét tett fel, beállt a zuhany alá. Megnyitotta a forró vizet. Nagyon jó érzés volt. Lehunyta a szemét, és zuhanyozás közben elképzelte, hogy Lola csatlakozik hozzá. Mint régen. A teste hozzá simul. A nemi szerve az övéhez. A keze Lola hátát és fenekét simogatja. Erekciója volt. Kinyitotta a hideg vizet, kiabált, rohadt hideg volt.

Lola eközben Azuquita egyik régi lemezét tette fel. *Púra salsa.* Úgy látszik, az ízlése nem változott. A férfi tett néhány tánclépést, röhejesnek érezte magát, nevetett. Lola átölelte. A hirtelen mozdulatra szétnyílt a fürdőköpenye, a férfi meglátta a mellét. Mint két érett körte. Nem tudta elég gyorsan elkapni a tekintetét, összetalálkozott a nőével. Lola elhúzódott, szorosabbra fogta a köpeny övét és kiment a konyhába. A férfi szánalmasnak érezte magát. Egy örökkévalóság telt el. A nő két csésze kávéval tért vissza.

– Tegnap este egy pasas rólad kérdezősködött. Tudni akarta, itt vagy-e. Állítólag haverod. Malabe. Franckie Malabe.

Nem ismert Malabe nevű fickót. Zsaru volna? Inkább tégla. Egyfelől nem nagyon díjazta az ötletet, hogy Lolán keresztül akarnak eljutni hozzá. De azért valahogy jól is esett. A Vámügyőrségnél tudták, hogy megint Franciaországban van, de azt nem tudták, pontosan hol. Még nem tudták. Úgy látszik, próbálnak a nyomára jutni. Szüksége van még egy kis időre. Két napra, talán. Minden azon múlik, mit akar Batisti eladni neki.

– Miért jöttél vissza?

Felvette a farmerdzsekijét. Azért sem fog válaszolni. Nem fogják ezt a kérdés-felelek játékot játszani. Képtelen volna Lolának hazudni, és azt sem tudná elmagyarázni, mit miért csinál. Most nem. Meg kell tennie és kész. Mint ahogy egy nap ugyanígy tűnt el, egy szó nélkül. Lola kérdéseire sosem tudott válaszolni. Lolának mindig is csak kérdései voltak, válaszai

soha. Jól van, megértette már akkor is, és kész. Nem nagy ügy, de ebben legalább biztos volt, biztosabb, mint bármiben az életben.

– Jó, nem kérdeztem semmit – mondta Lola. Azután mégis kinyitotta az ajtót és utána kiabált: – Kint vagyok a vízből, ha sosem kérdezek!

A kétemeletes parkolóházat az Estienne-d'Orves sétányon lerombolták. A bandák egykori gyülekezőhelyén szép kis teret alakítottak ki. A házakat felújították, a homlokzatokat átfestették, az utcát felkövezték. Tisztára, mint egy olasz tér. Az összes bárnak meg étteremnek van terasza, fehér asztalokkal, napernyővel. Az ember tényleg Olaszországban érzi magát, mindenki ide beszéli meg a találkáit. Mondjuk nem a felső réteg. A Péano terasza is teljesen megtelt, főleg fiatalok ültek az asztaloknál. Olyanok, mint ők voltak régen. A bár belsejét átalakították. A dekoráció divatos, de valahogy hideg az egész. A festmények helyén reprodukciók, undorító mindegyik. De így talán mégis jobb, az emlékek miatt, nem tolulnak úgy fel.

A pulthoz ült, kért egy pastis-t. A helyiségben csak egy pár üldögélt, egy prostituált meg a pasija. De lehet, hogy mégsem prosti. Halkan, de szenvedélyesen vitatkoztak valamin. Az egyik könyökével rátámaszkodott a vadonatúj fémpultra és a bejáratot fixírozta.

Telt az idő. Senki nem jött. Rendelt még egy pastis-t.

– Te szemét állat – hallatszott. Megfagyott a levegő, minden tekintet a pár felé fordult. Csend. A nő kiszaladt a bárból. A férfi felkelt, egy ötvenfrankost dobott az asztalra, és elindult a nő után.

A teraszon egy férfi összehajtogatta az újságot, amit addig olvasott. Olyan hatvanas lehetett, a fején tengerészsapka. Kék vászonnadrág, rövid ujjú, kívül hordott fehér ing, kék vászoncipő. Felkelt és elindult felé. Batisti.

Az egész délutánt azzal töltötte, hogy felmérte a terepet. Monsieur Charles, ahogy a negyedben mindenki hívta, előkelő villában lakott a Corniche felett. Elképesztő villák vannak errefelé, oszlopos tornáccal, meg tornyocskákkal, a kertekben pálmafa, leander, füge. Végigment a felfelé kígyózó Roucas-Blanc utcán, a kis dombon rengeteg szűk, egymásba fonódó utca, a legtöbb le sincs aszfaltozva. Felszállt az 55-ös buszra, elment a Pilotes térig, a domb legtetejére. Innen már gyalogolt.

Fentről elé tárult az egész kikötő. Estaque-tól Pointe-Rouge-ig. A Frioul-szigetek, If vára. Mintha csak egy filmet nézne Marseille-ről. Gyönyörű volt. Elindult lefelé, a tenger végig előtte. Már csak kétvillányira volt Zucca házától. Ránézett az órájára. 16.58. A villa nagy rácsos fémkapuja kitárult. Fekete Mercedes tűnt fel, leparkolt. Elment a villa és a Mercedes előtt, el egészen a Roucas-Blancot keresztező Espérette utcáig. Átment a másik oldalra. A buszmegálló tízlépésnyire volt. A menetrend szerint az 55-ös busz 17.05-kor jön. Megnézte megint az óráját, a megállótáblának dőlt, várakozott.

A Mercedes megfordult, ezzel elfoglalta szinte az egész járdát, azután megállt. Rét ember ült benne, a sofőr meg egy másik fazon. Megjött Zucca. Kábé hetvenes, nagyon elegáns volt, mint a vén szélhámosok általában. Szalmakalapban, persze. Fehér szukát vezetett pórázon. Elment a kutyával egészen az Espérette utcai gyalogosátkelőig. Megállt. Közben megjött a busz. Zucca átment a túloldalra, talán, hogy kevésbé legyen észrevehető. Elindult lefelé a Rucas-Blanc utcán, elhaladt a buszmegálló előtt. A Mercedes szinte lépésben, követte.

Batisti infói megérték az ötvenezer frankot. Mindent nagyon precízen leírt. Egyetlen részlet sem hiányzott. Zucca minden áldott nap megtette ezt a sétát, kivéve vasárnap, akkor a családjával volt. Pontban hatkor a Mercedes hazavitte a villába. Azt viszont még Batisti sem tudta, vajon mi baja lehetett Zuccának Manuval. Ezt a részét a történetnek még

nem fejtette meg. Kell lennie valami kapcsolatnak Zucca meg az ügyvéd kirablása között. Ezen elkezdett gondolkodni. Igazából nem nagyon érdekelte a dolog. Csakis Zucca érdekelte. Monsieur Charles.

Utálta ezeket az öreg trógereket. Mind lebratyizott a zsarukkal meg a bírókkal. Mindig mindent megúsznak. Büszkék magukra, leereszkedők mindenkivel. Zuccának pont olyan a feje, mint Brandónak a Keresztapában. Az összesnek ilyen a pofája. Marseille-ben, Palermóban, Chicagóban, vagy bárhol a világon. És az egyik most az ő látómezejébe került, kinyuvasztja. A Manuval való barátságukért. És hogy szabadjára engedhesse a gyűlöletét.

Otthon felforgatta Lola cuccait. Feltúrta a komódot, a polcokat. Kicsit be volt szíva, amikor hazaért. Tulajdonképpen nem keresett semmit. Turkált, hátha felfedez valami titkot. Titkot Loláról, vagy Manuról. De nem talált semmit. Az élet kihullott az ujjaik közül, gyorsabban, mint a pénz.

Az egyik fiók viszont tele volt fényképekkel. Hát ennyi maradt csak őbelőlük. Ettől valahogy émelygés fogta el. Majdnem kivágta az összeset a szemétbe. De volt ott három fénykép. Három teljesen egyforma fénykép. Ugyanabban az órában készült, ugyanott. Manu és ő. Lola és Manu. Lola és ő. A nagy kikötőgát elejénél vannak, a kereskedelmi kikötő mögött. Mindig ki kellett játszani az őröket, hogy oda tudjanak menni. Ebben aztán jók voltunk, mások kijátszásában – gondolta. Mögöttük a város, Marseille. Háttérben, mintegy díszítésként, a szigetek. Kijöttetek a vízből, teljesen kifulladva. Milyen boldogok is voltatok! Napszálltakor órákig néztétek az induló hajókat, nem tudtatok betelni a látvánnyal. Lola hangosan felolvasott Saint-John Perse[6] *Száműzetésé*ből.

---

[6] Saint-John Perse, polgári nevén Alexis Leger, XX. századi francia költő. A versrészlet Képes Géza fordítása.

„És hogy a tenger előtt a világ minden dolga hiábavaló, ezt beszélik egy este a szél katonái, a világ végén, a száműzetés fövenyes partján…” Hazafelé menet megfogtad Lola kezét. Meg merted tenni. Manu szeme láttára.

Azon az estén otthagytad Manut a Lenche utcai bisztróban. Minden megváltozott. Már nem nevettetek, mint azelőtt. Nem is szóltatok egymáshoz. Néma és zavarodott csendben ittátok egymás után a pastis-kat. A vágy mindkettőtöket eltávolított Manutól, téged is és Lolát is. Másnap Manuért el kellett menned a rendőrségre. Ott töltötte az éjszakát. Belekötött két idegenlégiósba. A jobb szemét nem bírta kinyitni, a szája feldagadt, az egyik ajka pedig felszakadt. Az egész teste tiszta kék folt volt.

– Mindkettővel elbántam! Nem is akárhogyan!

Lola homlokon csókolta Manut. Manu szorosan a lányhoz simult és sírni kezdett.

– A kurva életbe, miért ilyen nehéz? – kérdezte.

Azután elaludt, úgy ahogy volt, Lola ölében.

Lola kilenckor ébresztette. Nagyon mélyen aludt, úgy érezte, még mindig nem forog a nyelve. Kávéillat árasztotta el a szobát. Lola leült az ágy szélére. A keze épp csak érintette a férfi vállát. Ajkaival megérintette a homlokát, majd az ajkait. Hirtelen tovatűnő, gyengéd csók volt. Mintha megérintette volna a boldogság. Már ha létezik boldogság egyáltalán.

– Már nem is emlékeztem rá, milyen.

– Ha tényleg elfelejtetted, húzz el innen!

Egy csésze kávét nyújtott felé, és felkelt az ágyról, hogy behozza a sajátját. Nevetett. Boldog volt. Mintha szomorúság nem is létezne.

– Megint nem ülsz le, ugye? Mint a múltkor.

– Tudod, hogy a kávémat…

– Mindig állva iszod, tudom.

Lola megint nevetett. A férfi egyre csak a mosolygó száját nézte. Mélyen belenézett a szemébe. A nő szeme úgy ragyogott, mint régen, azon az éjszakán. Levetted a pólóját, azután az ingedet. A hasatok szorosan egymáshoz tapadt; sokáig így maradtatok, némán. Hallottátok egymás lélegzését. A tekintete belekapaszkodott a tiédbe.

– Soha ne hagyj el.

Mégis elmentél. Manu maradt. Lola pedig várt. Manu talán csak azért maradt, mert kellett valaki, aki vigyáz Lolára. Lola pedig azért nem ment veled, mert úgy gondolta, igazságtalan lenne, ha Manut elhagyná. Manu halála óta sokat gondolkodott ezeken a dolgokon. Mert vissza kellett jönnie. És most itt van. Hányingere volt Marseille-től. Egy kis Lola-utóízzel.

Lola szeme egy visszatartott könnycsepptől most még szebben ragyogott. Érezte, hogy a férfi valamiben mesterkedik. És hogy ez a valami az ő egész életét fenekestül felforgatja. Megérezte, rögtön Manu temetése után. Abban a néhány órában, amit akkor Fabióval töltött. Érezte. Mindig megérezte, ha valami rossz közeledett. De nem szólt egy szót sem. Beszéljen a férfi, ha akar.

A férfi vastag borítékot emelt fel az ágy mellől.

– Ez egy vonatjegy Párizsba. Mára szól, a 15.5o-es TGV-re. Ez egy csomagmegőrző cédulája, a Gare de Lyonon. Van itt egy másik is, de ez a Montparnasse pályaudvaron van. Két bőrönd van bennük. Mindkettőben egyenként százezer, mindenféle szakadt ruha alatt. Ez egy nagyon jó kis bretagne-i étterem ismertetője, Port-Mer-ben, Cancale mellett. A papír hátulján Maríné telefonszáma. Egy ismerősöm. Tőle mindent megkérdezhetsz. Fizesd ki, amit kér, nehogy alkudozz! Foglaltam neked egy szobát a Marrouniers szállóban, a Jacob utcában. A nevedre, öt éjszakára. A recepción lesz neked egy levél.

A nő csak ült mozdulatlanul. A szeméből lassan minden érzelem eltűnt. Az arcáról semmit sem lehetett leolvasni.

– Esetleg hozzászólhatnék az egészhez, amit itt előadtál?

– Nem.

– Ennyit akartál nekem mondani?

Dehogyis, de amit mondana, ahhoz több száz év sem lenne elég. Persze egyetlen szóban, egyetlen mondatban is el tudná mondani. Sajnálom, Lola. Szeretlek. De erre most nem volt idő. Jobban mondva, a megfelelő pillanat már elmúlt. A jövő mögöttük volt. Már csak az emlékeik vártak rájuk, és csak szánakozhattak saját magukon. Lolára nézett. Olyan hidegen és közönyösen, ahogy csak bírt.

– Szüntesd meg a bankszámlád, törd össze a bankkártyád, tépd szét a csekkfüzeted. Minél előbb legyen új személyazonosságod. Maríné majd segít.

– És veled mi lesz? – kérdezte Lola. Alig tudott beszélni.

– Holnap reggel felhívlak.

Megnézte, hány óra, felállt. Elment a nő mellett, rá sem nézett, bement a fürdőszobába. Magára zárta az ajtót. Nem akarta, hogy Lola utána jöjjön a zuhany alá. Nézte magát a tükörben. Nem szerette az arcát. Öregnek érezte magát. Már nem tudott mosolyogni. Egy ideje keserű kis ránc volt a szája szegletében, és már nem is fog soha eltűnni. Alig múlt negyvenöt éves, és ez a nap lesz a legmocskosabb egész életében.

Az *Entre dos aguas* első gitárakkordjai, Paco de Lucia. Lola felhangosította a zenét. A hifi előtt állt, összefont karral. Dohányzott.

– Nosztalgiázol?

– Utállak.

A férfi fogta a pisztolyt, megtöltötte, kibiztosította, és hátul bedugta a nadrágja és az inge közé. Lola megfordult és a férfi minden egyes mozdulatát követte a szemével.

– Siess, Lola. Lekésed a vonatot.

– Mit akarsz csinálni?

– Szétrúgom az egész kuplerájt. Azt hiszem.

A motorbicikli alapjáraton berregett. Semmit sem szabad elrontania. 16.51. Espérette utca, Charles Zucca villája előtt. Meleg volt, folyt a hátán az izzadság. Gyorsan akart végezni.

Egész délelőtt az arab kölyköket kereste. Biztosan másik utcába tették át a törzshelyüket. Ez volt a szabály. Nem volt ugyan semmi értelme, de a saját szabályaik szerint biztosan igazuk volt. Végül a Fontaine-de-Caylus utcában találta meg őket. Az utcából mára park lett, fákkal, padokkal. Rajtuk kívül senki nem volt ott. Senki sem üldögélt a padokon az itt lakók közül. Inkább az ajtók mögött maradtak. Az idősebb fiúk leültek az egyik ház lépcsőjére, a kisebbek álldogáltak. Ott volt mellettük a motorbicikli. Észrevették, a főnök felállt, a többiek hátrébb húzódtak.

– Kellene a járgányod. Csak ma délutánra, hatig. Kétezer, készpénzben.

Körbenézett.

Kicsit ideges volt. Úgy számolt, senki sem akar most buszra szállni. Ha mégis jön valaki, lőttek az egésznek. Ha például leszáll valaki a buszról, az már időveszteség, és nem tudja megcsinálni. Hát igen, van benne kockázat. De úgy döntött, vállalja. Azután eszébe jutott, nem ez az egyetlen kockázati tényező, lehet több is, ezekkel mind számolnia kell. Például megáll a busz. Kinyílik az ajtó. Valaki felszáll. A busz elindul. Négy perc. Nem, tegnap csak három perc volt. Na jó, legyen inkább négy. De akkor Zucca már rég átment a másik oldalra. Nem, meglátná a motorbiciklit, és elengedné maga előtt. Semmi másra nem tudott gondolni, csak a perceket számolgatta. Végül is, meg tudja csinálni. Ami viszont utána jön, az már tiszta western. 16.59.

Lehúzta a bukósisak plexijét. Biztos kézzel fogta a pisztolyt. A tenyere nem izzadt. Egy kicsit gyorsított, de végig a járda mellett maradt. Bal keze szorosan a kormányon. Meglátta a kutyát, azután Zuccát. Jeges nyugalom szállta meg. Zucca észrevette. Megállt a járda szélén, szorosan fogta a kutya pórázát. Hirtelen megértette, mi készül ellene, de már

túl késő volt. Kinyitotta a száját, de egyetlen hang sem jött ki rajta. A szeme elkerekedett a félelemtől. Már csak ezért megérte. Hogy Zucca összeszarja magát. Rátette a ravaszra az ujját. Utálta az egészet. Saját magát, Zuccát. Az embereket, az egész emberiséget, ahogy van. Beleeresztette Zuccába az összes töltényt.

A Mercedes csikorogva állt meg a villa előtt. Jobbról közben megjött a busz. Nem lassított a megállónál, meg sem állt. Felpörgette a motorbiciklit, levágta az utat, megkerülte a buszt. Majdnem nekiment a járdának, azután mégis sikerült elcsusszanni mellette. A busz hirtelen lefékezett, ezzel elvágta a Mercedes előtt az utat. A férfi gázt adott, behajtott balra, azután megint balra, a Souvenir útra, majd a Roses utcába. Néhány perccel később már nyugodt tempóban motorozott az Endoume utcán.

Csak ekkor gondolt Lolára. Mindent csak szép sorjában, ugye. Igazából már semmi mondanivalója nem volt neki. Kedved lett volna a hasadat az övéhez szorítani. Hogy érezd a teste ízét. Az illatát. Menta és bazsalikom. De a sok eltelt év és a hosszú hallgatás elválasztott tőle. És persze Manu is. Pedig meghalt, és mégis, mintha még mindig élne. Ötven centiméter választott el benneteket Lolával. Ha kinyújtottad volna a kezed, megérinthetted volna, magadhoz húzhattad volna. Kibontotta volna a köpenye övét. Elkápráztatott volna a teste szépségével. Viharosan szeretkeztetek volna, beteljesületlen vágyakozással. De mi lett volna a folytatás? Szavakat kerestetek volna, amik talán nem is léteznek. Később pedig elveszítetted volna Lolát. Örökre. Elhagytad volna, és soha többé nem látjátok egymást. Egy szó nélkül elmentél volna. Már megint.

Remegett. Megállt az első bisztrónál, a Corderie körúton. Gépiesen feltette a biztonsági láncot a motorbiciklire, levette a bukósisakot. Bement. Megivott egy konyakot. Érezte, ahogy a forróság elárasztja a testét. Hirtelen fázni és verejtékezni kezdett. Kiment hányni a vécére. Hogy kihányja magából a

gondolatait és mindent, amit csinált. Hogy megszabaduljon saját magától. Ki akarta adni magából, hogy cserbenhagyta Manut. Hogy nem volt bátorsága szeretni Lolát. Egy sodródó emberi lény volt, semmi más, tudta jól. Régóta, túl régóta sodródik. De azt is tudta, hogy a legrosszabb még hátravan. A második konyak után már nem remegett. Önmaga volt megint.

A Fontaine-de-Caylus utcában parkolt le. Az arabok nem voltak ott. 18.20. Azért ez furcsa. Levette a bukósisakot, felakasztotta a kormányra, a motort viszont nem állította le. Megjelent a legfiatalabb gyerek, egy labdát rugdosott maga előtt, odarúgta neki.

– Húzz el, a zsaruk mindjárt itt vannak. A csajod háza előtt is van néhány.

Elindult a kis utcákon felfelé. Figyelnie kellett volna az átjárókra. Montée-des-Accoules, Montée-Saint-Esprit, Traverse des Repenties. És persze a Lenche tér. Elfelejtette Lolától megkérdezni, hogy Frankie Malabe jelentkezett-e. Talán a Cartiers utcán kellene mennie, egészen fönt. Leparkolt a motorbiciklivel, futni kezdett lefelé a lépcsőn. Ketten voltak. Két fiatal civil ruhás zsaru. A lépcső alján.

– Rendőrség!

Az utca végéről hallotta a szirénát. Be van kerítve. Kocsiajtók csapódtak. Itt voltak, a hátában.

– Ne mozduljon!

Megtette, amit kellett. Rezét a dzsekijébe mélyesztette. Meg kellett tennie. Hogy ne meneküljön tovább. Itt van. Itthon van. A negyedben, ahol született. Legalább itt történjen meg. Visszajött meghalni Marseille-be. Elindult a két fiatal zsaru felé. Azok a háta mögött nem láthatták, hogy fegyvertelen. Az első lövést a hátába kapta, úgy érezte, felrobban a tüdeje. A másik két lövést már nem érezte.

1

A veszteségért is harcolni kell

Pierre Ugolini holtteste fölött guggoltam. Ugo. Most érkeztem a helyszínre. Túl későn. A kollégáim megint cowboyosdit játszottak. Minden lövésük halálos. A képlet nagyon egyszerű. Custer tábornok utasítása: csak a halott indián a jó indián. Marseille-ben pedig szinte csak indiánok laknak.

Az Ugolini-dosszié rossz asztalon feküdt, Audi felügyelő asztalán. Az utóbbi években a csapata hírhedt lett, de sok jó pontot is szereztek egyes körökben, ezért aztán a főnökség esetenként szemet hunyt a kihágásaik felett. Marseille-ben a legfontosabb rendőri feladat mindig is a nagystílű bűnözés visszaszorítása volt. Az északi negyedek ellenőrzése csak ezután következett a sorban. Ezek a bevándorló negyedek. A tiltott városrész. Na, ez volt az én melóm. Én bezzeg soha nem hibázhattam.

Ugo gyerekkori haverom volt. Manu szintén. Barátok voltunk. Igaz, Ugo és én már húsz éve nem beszéltünk. Manu meg Ugo barátsága nem használt nagyon a karrieremnek. Kerültem őket. De most nem így jött ki a lépés.

Amikor megtudtam, hogy Audit bízták meg azzal, derítse fel, Ugo miért jött vissza Marseille-be, azonnal felkerestem az egyik besúgómat, Franckie Malabe-ot. Benne megbíztam. Ha Ugo Marseille-be jön, elmegy Lolához. Ez nyilvánvaló. Az eltelt húsz év ellenére is. Biztos voltam benne, hogy Ugo eljön Manu miatt. Lola miatt. A barátságnak ugyanis szabályai vannak, amiket nem hágunk át. Vártam Ugóra. Három hónapja vártam. Mert Manu halála engem is megviselt, és nem hagyhattam annyiban. Magyarázatot akartam találni. Bűnöst.

Igazságot akartam. Találkozni akartam Ugó-val, hogy mindezt megbeszélhessük. Hogy igazságot szolgáltassunk. A zsaru és a törvényen kívüli. Hogy megspóroljunk egy csomó felesleges marhaságot. Hogy megvédhessük Manut Auchtól. De ahhoz, hogy Ugót megtaláljam, Lolát is meg kellett találnom. Csakhogy Manu halála óta eltűnt a szemem elől.

Frankie Malabe igazán hatékony volt. Sajnos, az infóit elsőként Auch kapta. Én mindenről csak fű alatt, másnap értesültem. Amikor már Lolát körbeszaglászták a Vampingban. Auch értette a dolgát. Kemény volt, a besúgók pedig féltek tőle, és, igazi mocsadékok módjára, csakis a saját piti érdekeiket tartották szem előtt. Tudhattam volna előre, hogy így lesz.

A második hibát akkor követtem el, amikor még aznap este nem mentem el Lolához. Néha nem vagyok elég bátor. Nem tudtam jól megoldani a helyzetet, hogy csak úgy beállítsak a Vampingba, három hónappal később. Három hónappal a Manu halálát követő éjszaka után. Lola talán meg sem értette volna, mit akarok mondani. Talán mégis, ki tudja. Talán, ha meglát, mégis megérti az üzenetet. Amit Ugo viszont rögtön megértett.

Ugo. Halott szemével rám bámult, száján kis mosoly. Lezártam a szemhéját. Még most is mosolygott. Most már mindig mosolyogni fog.

Összeszedtem magam. Körülöttem mindenki sürgölődött, végezte a dolgát. Orlandi is odajött fényképezni. Néztem Ugo holttestét. Keze nyitva, mellette, mintegy meghosszabbításként, a Smith&Wesson hevert az egyik lépcsőfokon. Fénykép készült erről is. Mi történhetett valójában? Lőni akart? Volt egyáltalán rendőri felszólítás, mielőtt tüzelni kezdtek volna rá? Nyilván sosem fogom megtudni. Talán a pokolban egy szép napon, amikor találkozom Ugóval. Tanuk persze nem voltak, csak akiket Auch kiválasztott. Akik itt laknak a negyedben, azokat nem

fogják kikérdezni. Az ő szavuk nem ér semmit. Elfordítottam a szemem a holttestről. Megláttam Aucht. Odajött hozzám.

– Sajnálom a haverodat, Fabio.

– Menj a francba.

Elindultam lefelé a Cartier utcán. Összetalálkoztam Morvannal, a csapat céllövészével. Olyan Lee Marvinos fazon. Inkább gyilkosfeje van, nem néz ki zsarunak. Próbáltam olyan gyűlölettel ránézni, ahogy csak tudtam. Nem fordította el a tekintetét. Neki én egy nulla vagyok, egy senki, nem is létezem. Csak egy külvárosi zsaru vagyok, semmi több.

Az utca felső végén arab kölykök figyelték az egész jelenetet.

– Húzzatok el, srácok.

A fiúk összenéztek, azután a bandafőnökre. Nézték, nagyon nézték a mögöttük lévő motorbiciklit a földön. Amit Ugo hagyott ott. Amikor elkezdtek vadászni rá, a Refuge bisztró teraszán ültem. Lola házát figyeltem. Elhatároztam, valamit csinálok végre. Túl sok idő telt el. Kezdett a dolog veszélyessé válni. A lakásban nem volt senki. De kész voltam akármeddig várni Lolára vagy Ugóra. Ugo két méterrel mellettem húzott el.

– Hogy hívnak?

– Djamel.

– Ez a te motorod? – A fiú nem válaszolt. – Szedd össze és húzz el. Amíg a rendőrök mással vannak elfoglalva.

Senki sem mozdult. Djamel csak nézett rám, idegesnek látszott.

– Kicsit letisztítod és kész. Néhány napig ne vidd ki az utcára. Értve vagyok?

Hátat fordítottam nekik és elindultam az autómhoz. Nem néztem vissza. Rágyújtottam egy Winstonra, de eldobtam. Undorító íze volt. Egy hónapja próbálok leszokni a Gauloiseról, mert nagyon köhögök tőle. A visszapillantó tükörben láttam, hogy az arabok eltűnnek a motorbiciklivel. Lehunytam a szemem. Bőgni szerettem volna.

Ahogy visszamentem az irodába, mindent megtudtam Zuccáról, meg a motorbiciklis gyilkosról. Zucca nem volt nagyfőnök, inkább valamiféle nélkülözhetetlen oszlop, akire támaszkodni lehetett, mióta az igazi nagyfőnökök börtönben vagy szökés közben meghaltak. Zucca halála a rendőrségnek valóságos áldás volt, igazi jótétemény. Auchnak legalábbis biztosan. Rögtön összekapcsoltam a dolgot Ugóval, de erről senkinek sem beszéltem. Mit változtatott volna a dolgokon? Manu halott. Ugo szintén. Zucca pedig egyetlen könnycseppet sem érdemel.

Az Ajaccióba tartó *Monte d'Oro* nevű komp elhagyta a kettes mólót. A parancsnokság épületében lévő szánalmas irodámnak egyetlen előnye van: a Joliette kikötőre látok az ablakból. Ha nem lennének az uszályok, a kikötő teljesen halott volna. Ajacciióba, Bastiába, Algírba tartanak. Néha jön egy-két személyszállító hajó. Nyugdíjasokat hoznak, akik tengeri körutazásra fizettek be. És azért még mindig sok fuvardíjat lehet kaszálni, hiszen Marseille Európa harmadik legnagyobb kikötője, sokkal nagyobb, mint a genovai kikötő, az örök rivális. A Léon-Gousset móló elején a raklapokon roskadozó, Elefántcsontpartról érkező rengeteg banánt meg ananászt Marseille mintha reményteli ajándékként kapta volna. Utolsó reményteli ajándékként.

Az ingatlanberuházók komoly reményeket fektettek a kikötőbe. Kétszáz hektár beépíthető terület, az már azért valami, igazi aranybánya. Az egész kikötőt át akarják telepíteni Fos-ba, a tengerparton pedig egy teljesen új Marseille épülne fel. Már megvoltak a saját építészeik, a tervezés és kivitelezés jó úton haladt.

Személy szerint sosem tudnám Marseille-t elképzelni dokkok, régi hangárok meg kikötők nélkül. Szerettem a hajókat. Azokat az igazi, hatalmas hajókat. Szerettem nézni, ahogy elhaladnak előttem. De minden egyes alkalommal egy kis szúrást is éreztem, szívtájékon.

A *Ville-de-Naples* kifutott a kikötőből. Az egész hajó fényárban úszott. A parton álltam. Sírtam. A fedélzeten ott volt Sandra, az unokatestvérem. A szüleivel, testvéreivel két napig voltak csak átutazóban Marseille-ben. Buenos Airesbe mentek vissza. Szerelmes voltam Sandrába. Kilenc éves voltam. Soha többé nem láttam. Ő pedig soha többé nem írt. Szerencsére nem ő volt az egyetlen unokatestvérem.

Az uszály elindult a Grande Juliette kikötőből. Elúszott a Major katedrális háta mögött. A lenyugvó nap meleg színbe vonta a koszos, szürke kőépületet. Ebben a napszakban a Major katedrális, a maga bizáncias kerekdedségével, majdnem szép volt. A nap többi részében viszont nem volt más, mint ami mindig is: egy második császárság-korabeli ocsmány és szánalmas épület. Néztem a lassan távolodó uszályt. Már a Sainte-Marie töltés mellett haladt párhuzamosan. Előtte a nyílt tenger. Az egy-két napig Marseille-ben tartózkodó turistáknak megkezdődött az átkelés. Holnap már Korzikán lesznek. Mi maradhat meg bennük Marseille-ből? A Régi Kikötő, a kikötő fölé magasló Notre-Dame-de-la-Garde katedrális, esetleg a Corniche. Meg a Pharo-palota, ami előtt épp most úszik el bal felől a hajójuk.

Marseille nem turistáknak való hely. Nincs itt semmi látnivaló. A szépségét nem lehet fényképeken megörökíteni. És nagyon megosztja az embereket. Itt állást kell foglalni, méghozzá szenvedélyesen. Szeretni kell Marseille-t, vagy gyűlölni, de csakis szenvedélyesen. És sajnos sokszor csak a nem túl szalonképes látnivaló mutatja magát. Itt aztán igazi drámák játszódnak le. Igazi antik sorstragédiák, ahol a főhős maga a halál. Mert Marseille-ben még a veszteségért is harcolni kell.

Az uszály már csak egy ködfolt volt a lenyugvó nap fényében. Ahhoz túlságosan is zsaru voltam, hogy ne gondoljam át reálisan a dolgokat, elejétől végéig. Azért egy-két dolgot nem értettem. Honnan tudta meg például Ugo ilyen gyorsan, hol találja meg Zuccát? Zucca valóban felbérelt

valakit, hogy megölesse Manut? Mi oka volt rá? És Auch miért nem fülelte le Ugót tegnap este, vagy ma reggel? És hol volt Lola ugyanabban az időben?

Lola. Ahogy Ugót és Manut nem láttam felnőni, nem láttam Lolát sem. Nem láttam asszonnyá érni. És persze ugyanúgy szerettem, ahogy a másik kettő. De soha nem gondoltam, hogy az enyém lehet. Én nem a Panier utca környékén nőttem fel. Ott születtem, ez igaz, de kétéves koromban a szüleimmel a Capelette utcába költöztünk, a digó negyedbe. Már az is nagy dolog volt, hogy Lolával egyáltalán barátok lehettünk. Az igazán fontos viszont nekem mindig is Manu és Ugo barátsága volt.

Azért maradt a régi negyedben is néhány családtagom, a Cordelles utcában két unokafivér meg egy unokanővér. Angéle. Gélou már igazi nő volt, majdnem tizenhét. Gyakran jött át hozzánk. Segített anyámnak, aki akkor már alig kelt ki az ágyból. Este mindig haza kellett aztán kísérnem. Nem mintha abban az időben félni kellett volna a környékünkön, de Gélou nem szeretett egyedül mászkálni. Imádtam sétálni vele. Szép lány volt és nagyon büszke voltam, amikor belém karolt. Az egész sétában csak az volt kicsit kellemetlen, amikor a Montée-des-Accoules-hoz értünk. Nem szerettem azt a negyedet. Koszos volt és bűzlött. Szégyelltem magam, és főleg féltem. Nem akkor, amikor Gélou-val voltam, hanem visszafelé, egyedül. Gélou tudta ezt, mindig ki is nevetett. Soha nem mertem a fivéreit megkérni, kísérjenek haza. Majdnem mindig futottam hazáig, leszegett fejjel. A Panier meg a Muettes utca sarkán sokszor voltak korombeli kölykök. Hallottam, hogy nevetnek a hátam mögött. Néha még utánam is fütyültek, mint valami lány után.

Egyik nyár végi este Gélouval a Petits-Moulins utcán mentünk felfelé, egymásba karolva. Tisztára, mint egy szerelmes pár. A melle súrolta a karomat. Egészen részegítő érzés volt. Boldog voltam. Akkor hirtelen észrevettem őket. Ketten voltak. Korábban már többször is találkoztam velük.

Egykorúak lehettünk, tizennégy évesek. Egyenesen felénk tartottak, szájuk sarkában gonosz kis mosoly. Gélou szorosabban fogta a karom, éreztem a melle melegét.

Ahogy elmentünk mellettük, közrefogtak. A nagyobbik Gélou mellett, a kisebbik mellettem jött tovább. Meglökött a vállával, hangosan nevetett. Elengedtem Gélou karját.

– Hé, spanyolkám!

Megfordult, erre nem számított. Gyomorszájon vágtam, kétrét görnyedt. Azután beküldtem neki egy balegyenest. Az egyik nagybátyám tanított egy kicsit bokszolni, de életemben most verekedtem először. Elnyúlt a földön, alig kapott levegőt. A másik nem mozdult, és Gélou sem. Csak nézte, mi történik, nagyon félt, azt sem tudta, hol van. Fenyegető képpel indultam meg a másik fiú felé.

– Na, spanyolkám, kérsz még?

– Nem kéne így hívnod – mondta a másik a hátam mögött.

– Mér, mi vagy te? Digó?

– Mi közöd hozzá?

Hirtelen elvesztettem a lábam alól a talajt. A fiú, akit megütöttem, fektében elgáncsolt. Fenékre estem. Rám vetette magát. Láttam, hogy felszakadt a szája, vérzett. Egymáson hengergőztünk. A vizelet- és ürülékszag megcsapta az orromat. Sírni szerettem volna, és abbahagyni a verekedést. Gélou mellére hajtani a fejem. Éreztem, hogy hátulról erővel megfognak, és ütni kezdik a fejemet. Egy férfi választott szét bennünket, azt mondta, csirkefogók vagyunk, és nemsokára valami galeriben végezzük majd. A két fiút nem láttam többet. Egészen szeptemberig. Ugyanabba az iskolába kezdtünk járni, a hátrányos helyzetűek osztályába. Először Ugo jött oda hozzám, kezet fogott velem, azután Manu is. Gélouról beszélgettünk. A fiúk szerint ő volt a legszebb lány az egész negyedben.

Éjfél is elmúlt, mire hazaértem. Nem Marseille-ben lakom, egy kicsit kijjebb, Goudes-ban. Az utolsó előtti kis kikötő a sziklás öblök előtt. Végig kell menni a Corniche-on, a Rucas-Blane partig, azután már csak egyenesen a tenger mellett. Vieille-Chapelle, Pointe-Rouge, Champagne-Pastrée, Grotte-Roland; falusias jellegű negyed mind. Végül pedig Mandrage de Montredon. Látszólag eddig tart Marseille. Kis szűk, kanyargós út vezet a tenger felett a fehér sziklákba vájva. Az út végén pedig Goudes kikötője, körülötte sivár, puszta dombok. Az út egy kilométerrel később ér véget, Callelongue-nál, a Muets zsákutcánál. Mögötte Sormiou, Morgiou, Sugitton, En-Vau sziklás öblei. Valóságos csoda mindegyik. Ilyet nem látni minden tengerparton. Idáig már csak gyalogosan lehet eljutni, vagy hajóval. Még szerencse. Jóval messzebb pedig ott van Cassis kikötője, meg a turisták.

A házam tulajdonképpen csak egy kis kunyhó. Mint a legtöbb ház errefelé. Tégla, néhány deszka meg cserép. Az enyém a sziklákra épült, a tenger fölé. Csak két szoba van benne. Egy kis háló és egy nagy nappali, ami egyben konyha is, egyszerűen berendezve, szedett-vedett bútorokkal. A Szeretetszolgálat kiárusításán vettem őket. A hajóm a háztól nyolclépésnyire horgonyoz. Hegyes orrú kis halászhajó. Honorine-tól vettem, a szomszédasszonyomtól. A kunyhót a szüleimtől örököltem. Ez volt az egyetlen vagyontárgyuk, én meg az egyszem gyerekük.

Szombatonként az egész család itt volt nálunk. Hatalmas tál tészta szósszal, a szószban fej nélküli pacsirták meg kis húsgombócok voltak. A paradicsom, bazsalikom, kakukkfű és babérlevél illata elárasztotta a szobát. Mindenki nevetett, rosés üvegek jártak körbe az asztalnál. Evés után mindig énekeltünk, először Marino Marini meg Renato Carosone dalait, később helyi dalokat. Végül pedig apám mindig elénekelte a *Santa Luciát,* ez soha nem maradhatott el.

Később a férfiak nekiálltak alsózni. Egész éjjel verték a blattot, amíg valamelyikük meg nem unta. – Nagyon

mehetnéked van, úgy látom! – mondta valaki. Ezen mindenki nagyon jól szórakozott. Matracokat raktunk a földre. Az ágyakat megosztottuk egymással. Mi, gyerekek, ugyanabban az ágyban aludtunk, fejtől-lábtól. Gélou bimbózó mellére hajtottam a fejem és boldogan elaludtam. Gyerek voltam, felnőtt álmokkal.

Anyám halálával aztán véget értek a nagy vigasságok. Apám soha többé nem tette be a lábát a kunyhóba. Még a környéket is elkerülte. Abban az időben, harminc éve, Goudesba kimenni felért egy igazi kirándulással. Először a Préfecture tér és az Armeny utca sarkán felszálltunk a 19-és buszra, elmentünk egészen Madrague de Montredon-ig. Ott felszálltunk egy kivénhedt autóbuszra, a sofőrje már igencsak benne járt a nyugdíjas korban. Manuval és Ugóval tizenhat éves korunk körül kezdtünk kijárogatni. Lányokat sosem vittünk. Ez csak a mi helyünk volt. A mi titkos menedékhelyünk. Az összes kincsünket kihurcoltuk, könyveket, lemezeket. Saját világot teremtettünk, a mi szabályaink szerint, saját képmásunkra. Egész napokat töltöttünk Odüsszeusz kalandjainak olvasásával. Amikor leszállt az éjszaka, kiültünk a sziklákra és csendben csodás hajú szirénekről álmodoztunk, akik a fehér tajtékos fekete sziklákon énekeltek. És elátkoztuk azokat, akik megölték a szirénjeinket.

Az olvasást Antonin, egy öreg piaci anarchista antikvárius szerettette meg velünk. Sokszor lógtunk a suliból, és inkább benéztünk hozzá. Kalandos történeteket mesélt karibi, Vörös tengeri és déltengeri kalózokról. Néha aztán abbahagyta a mesélést, fogott egy könyvet, és abból olvasott fel részleteket. Gondoltuk, hátha kölcsönadja. Később megkaptuk a könyvet ajándékba. Az első ilyen ajándékkönyv Conrad *Lord Jim*je volt.

A kunyhóban hallgattunk először Ray Charlest, Gélou öreg Tappaz lemezjátszóján. Az 1945-ös newporti koncertlemezt. A *What' d I Say*t, meg az *I Got a Woman*t.

Elképesztő zene volt. Egyfolytában ezt a lemezt hallgattuk, teljes hangerővel. Honorine persze átkozódott.

– Szűzanyám! Mindannyiunkat meghülyítetek! – ordította a teraszról. Rezét vastag csípőjére téve fenyegetőzött, hogy beárul minket apámnál. Persze tudtam én, hogy anyám halála óta színét se látta apámnak, de annyira dühös volt, hogy kinéztük belőle, tényleg megteszi. Ettől aztán kicsit visszavettünk. Aztán meg szerettük is Honorine-t. Óvott bennünket, vigyázott ránk. Mindig benézett, nincs-e szükségünk valamire.

– A szüleitek tudják, hogy itt vagytok?

– Naná – feleltem.

– És nem készítettek nektek valami harapnivalót?

– Túl szegények, nem telik nekik ilyesmire.

Elnevettük magunkat. Honorine vállat vont és nevetve hazament. Cinkosunk volt, mint egy igazi anya. Három olyan gyerek anyja, akik sosem voltak az övéi. Később hozott nekünk uzsonnát vagy egy kis hallevest, ha szombatonként éjszakára is ottmaradtunk. A halat Honorine férje, Toinou fogta. Néha egyenként elvitt minket a hajójával egy körre. Tőle kaptam kedvet a pecázáshoz. Most pedig Toinou hajója, a Trémolino, itt horgonyoz az ablakom alatt.

Egészen addig jártunk ki Goudes-ba, amíg a hadsereg el nem választott egymástól. Egyszerre soroztak be minket. Toulonban, később Fréjus-ben kaptunk kiképzést a gyarmati hadseregben, egy csomó sebhelyes és állig kitüntetéses tizedessel voltunk összezárva; ezek mind túlélték Indokinát meg Algériát, és újabb bevetésekről álmodoztak. Manu Fréjus-ben maradt, Ugo elment Nouméa-ba, én pedig Dzsibutiba. Ettől kezdve már nem voltunk ugyanazok, mint régen. Férfivá értünk. Cinikusak lettünk, illúvióvesztettek, és egy kicsit keserűek is. Semmink sem volt. Még csak egy alapfokú bizonyítványunk sem. Zéró jövő. Csak a puszta életünk volt. De egy jövő nélküli élet még a semminél is kevesebb.

Semmi kis melókból éltünk, éppen hogy. Aztán ezt nagyon hamar meguntuk, persze. Egy reggel Kourosnál, egy Huveaune-völgyi építkezési vállalkozónál kezdtünk volna melózni, az aubagne-i úton. Persze vágtuk a pofákat, mint mindig, ha dolgozni kellett. Előző nap minden pénzünket elvesztettük pókeren. Ráadásul a meló miatt korán kellett kelni, buszra szállni, figyelni, hogy ne kelljen fizetni, cigit lejmoltunk egy járókelőtől, szóval húzós egy reggel volt. A görög 142 frank 57 centime-ot ajánlott heti bérnek. Manu elsápadt. Nem is a röhejes fizetés nem ment le a torkán, hanem az 57 centime.

– Tuti ez az 57 centime, Kouros úr?

A tulaj ránézett Manura, mintha valami degenerált bolond volna, azután rám és Ugóra bámult. Ismertük jól Manut. Tuti volt, hogy ellenkezni fog.

– Se nem 56, se nem 58. Vagy 59. Mi? Most tényleg 57? 57 centime?

Kouros csak hallgatta Manut, egy szót sem értett az egészből. Szerinte nagyon is méltányos tarifa volt ez a 142 frank 57 centime. Manu teljes erőből pofon vágta, egy jól irányzott csapással. Kouros leesett a székről. A titkárnő felkiáltott, azután elkezdett sikoltozni. A csávók az irodában összevissza rohangásztak. Tiszta káosz volt, sajnos nem mi jöttünk ki belőle győztesen. Nemsokára megjöttek a zsaruk is. Akkor este elhatároztuk, most már elég ebből, valami komoly dologba kell fognunk. Meg kell állnunk végre a saját lábunkon, ez lesz a megoldás. Esetleg újra megnyithatnánk Antonin antikváriumát. Ehhez viszont nem volt elég pénzünk. Rendbe kellett tennünk a pénzügyeinket. Mondjuk kirabolhatnánk egy éjszakai gyógyszertárat, egy dohányboltot vagy egy benzinkutat. Az volt a terv, hogy szerzünk egy kis alaptőkét. Lopásban jók voltunk, az tuti. Loptunk a Canebiére-én Tacusseltől könyvet, a Mont Grand utcában Raphaéltől lemezt, ruhát a Nagyáruházból vagy a Saint-Ferréol utcai női ruhaboltból. Olyan volt, mint valami játék. De a betöréshez

nem értettünk. Egyelőre. Sebaj, gyorsan beletanulunk majd, gondoltuk. Napokig csak stratégiákat dolgoztunk ki, kerestük a legideálisabb helyszínt.

Egyik este Goudes-ban, a kunyhónál találkoztunk. Ugo húsz éves születésnapját ünnepeltük. Miles Davis *Rouge-á*t hallgattuk. Manu kivett a táskájából egy csomagot, és Ugo elé tette.

– Az ajándékod.

Egy kilencmilliméteres automata fegyver volt.

– Ezt meg honnan újítottad?

Ugo csak nézte a fegyvert, nem mert hozzányúlni. Manu elnevette magát, megint belenyúlt a táskájába és kivett egy másik fegyvert. Egy Beretta 7.65-öst.

– Ezekkel már biztonságban leszünk. – Ugóra, azután meg rám nézett. – Csak kettőt tudtam szerezni, de nem vészes. Mi bemegyünk, te meg, Fabio, majd vezeted a verdát. Végig a kocsiban maradsz. Neked kell figyelned, nehogy valaki észrevegyen bennünket. Egyébként pedig semmi rizikó sincs a dologban. Este nyolctól teljesen kihalt a hely, a pasas öreg és tök egyedül van.

Manu egy gyógyszertárat nézett ki, a Trois-Mages utcában, ami egy kis utca a Canebiére-hez közel. Én vezettem a Peugeot 204-est, amit aznap reggel nyúltam le a burzsujoktól a Saint-Jacques utcában. Manu és Ugo tengerészsapkát húzott mélyen az arcába, még egy sállal is eltakarták az orrukat meg a szájukat. Kiugrottak az autóból, pont ahogy a moziban láttuk. A pasas először felemelte a kezét, azután kinyitotta a pénztárfiókot. Ugo összeszedte a pénzt, Manu sakkban tartotta az öreget a Berettával. Fél órával később már a Péanóban iszogattunk. Na, ez már végre férfiaknak való meló! Mindenkinek fizettünk egy rundot. Ezerhétszáz frankot nyúltunk le, abban az időben ez szép ki summa volt. Ennyiért két hónapig melóztunk volna Kourosnál, persze a centimeokat is beleértve. Tök egyszerűnek látszott az egész.

Ettől kezdve a zsebünk mindig dugig volt pénzzel. Két kézzel szórtuk, lányokra, verdákra, bulikra. Minden áldott este a cigányoknál kötöttünk ki, ittunk és hallgattuk, ahogy zenélnek. Zina, Kali és Lola szüleinek is rengeteg pénzt adtunk. Már Lola is eljött a nővéreivel. Éppen betöltötte a tizenhatot. Csak csendesen gubbasztott a sarokban, mintha ott se lett volna. Alig evett valamit és tejet ivott.

Persze már szó sem volt többet Antonin boltjáról. Azt mondtuk, majd meglátjuk, teljen el egy kis idő, abból nem lehet baj. Aztán meg lehet, hogy nem is olyan jó ötlet az a bolt. Mennyit kereshetnénk vele? Nem sokat, hiszen Antonin is milyen csórón végezte. Talán egy bárt kellene venni vagy egy éjszakai szórakozóhelyet. Én mindig csak Manu meg Ugo után mentem. Újabb benzinkutak, dohányboltok, gyógyszertárak következtek. Aix-től Martigues-ig kipakoltuk az egész megyét. Egyszer még Salon-de-Provence-ig is elpofátlankodtunk. Én meg csak mindig mentem utánuk az autóval, bár egyre kevesebb meggyőződéssel. Mint amikor a pókerban blöfföl az ember.

Egyik este betörtünk egy gyógyszertárba, a Sadi-Carnot tér és a Mery utca sarkán, a Régi Kikötő közelében. A gyógyszertáros tett egy kézmozdulatot a pult alatt. Felhangzott a sziréna. Eldördült egy pisztoly. Az autóból láttam, hogy a pasas elvágódik.

– Húzzunk innen! – mondta Manu, ahogy a hátsó ülésre vetette magát.

A Mazean térre értünk. Úgy hallottam, mintha a rendőrségi sziréna hangja a hátunk mögül, nem túl messziről szólna. Jobb felől a Panier negyed. Utca semmi, csak lépcsők. Balról a Guirlande utca, behajtani tilos. Befordultam a Caisserie utcába, azután a Saint-Laurent-ba.

– Elment az eszed? Errefelé nem jutunk ki, ez olyan, mint egy patkánycsapda.

– Neked ment el az eszed, nem nekem! Mi a francnak lőttél?

A Belle-Mariniére zsákutcában állítottam le a kocsit. Azt néztem, az új épületek között hogyan tudunk meglógni.

– Errefelé gyalog leléphetünk. – Ugo meg sem szólalt eddig. – Ugo, minden OK?

– Ez legalább ötezer. Ennyit még egyszer sem szakítottunk.

Manu a Martégales utca, Ugo a Saint-Jean sugárút, én pedig a Loge utca felé léptem le. De nem mentem később a Péanóba, ahogy szoktuk. Hazamentem és hánytam. Azután nekiálltam inni. Ittam és sírtam. Álltam az erkélyen, néztem a várost. Hallgattam apám horkolását. Egész életében keményen lejsztolt, szenvedett, mégis azt gondoltam, sosem leszek olyan boldog, mint amilyen ő volt. Hullarészegen feküdtem az ágyon, és megesküdtem anyámra, hogy ha a pasas túléli, beállok papnak, ha pedig meghal, zsarunak. Mindenre megesküdtem, ami szent. Össze-vissza esküdöztem ott magamban. Másnap három évre beálltam a gyarmati hadseregbe. A pasas ugyan nem halt meg, de egész életére lebénult. Kérvényeztem a seregben, hogy visszamehessek Dzsibutiba. Akkor láttam utoljára Ugót.

Minden kincsünk itt volt, a kunyhóban. Érintetlenül. Az összes könyv meg a lemezek. És hármunk közül már csak én élek.

Csináltam egy kis foccachát, ez volt Honorine kézírásával egy darab papírra írva. A foccacha olyan, mint a croque-monsieur, csak pizzatésztából. Bármivel meg lehet tölteni, amit szeret az ember. Melegen kell enni. A ma esti foccachában sonka volt meg mozzarella. Három éve, mióta meghalt a férje, Honorine rendszeresen főz rám. Hetvenéves és imád főzni, de csak férfinak, magára nem főzne. Ez a férfi pedig én voltam, és igaz, ami igaz, kedveltem ezt az állapotot. Felmentem a hajóra, vittem a foccachámat meg egy üveg Cassis blanc-t (Clos Boudard, ’91-es évjárat), letettem szépen magam mellé. Motor nélkül, nehogy felébresszem a szomszédokat, kieveztem a töltésig, ott bekapcsoltam a motort és a Maire sziget felé vettem az irányt.

Szerettem itt lenni, ég és tenger között. Előttem volt az egész marseille-i kikötő, akár egy csillogó lárva. A hajó himbálózott. Apám behúzta az evezőket. Felemelt és azt mondta: „Ne félj." Vállig belógatott a vízbe. A bárka ringatózik, apám arca felém hajlik. Rám nevet: „Jó, ugye?" A fejemmel igent bólintottam, de nem lehettem valami meggyőző. Megint belemártott a vízbe. Most tényleg jó érzés volt. Ez volt a legelső kapcsolatom a tengerrel. Öt éves voltam. Körülbelül ezen a helyen fürödhettem először, és ha szomorú vagyok, mindig idejövök. Mint amikor az ember az első boldogság érzését keresi, újra meg újra.

Hát ma este aztán tényleg szomorú voltam. Ugo halála nagyon szíven ütött. Letaglózott a fájdalom, nagyon magányosnak éreztem magam. Jobban, mint bármikor. Minden évben tüntetőleg kihúztam a noteszemből annak a haveromnak a nevét, aki rasszista megjegyzést tett. Azokat is kihúztam, akik már semmi másra nem tudtak gondolni, mint egy új autóra és Club Medes nyaralásra, meg azokat is, akik lottóztak. Én a csendet meg a pecázást szeretem. Vagy mászkálni a dombokon. Friss Cassist inni. Vagy Lagavulint, meg Obant, késő éjjel. Szűkszavú vagyok. Mindenről megvan a véleményem. Életről, halálról, jóról, rosszról. Bolondulok a moziért, szenvedélyesen szeretem a zenét.

Nem olvasok modern regényeket. Főleg pedig hányni tudnék a se hús, se hal, pipogya emberektől.

Ez a viselkedés nagyon sok nőnek bejött. Igaz, egyet sem tudtam megtartani. Minden egyes alkalommal ugyanaz történt. Ami megtetszett nekik bennem, egyből meg is akarták változtatni, alig kezdtünk együtt élni. – Téged ki kellene találni – mondta Rosa, amikor hat éve elhagyott. Két évig próbálkozott, én meg ellenálltam. Mint ahogy Muriel, Carmen és Alice esetében is. És a végén mindig ott találtam magam tök egyedül, egy üres üveggel meg egy csikkel teli hamutartóval.

Majdnem az egész üveget megittam már. Egy újabb éjszaka, amikor fogalmam sincs, miért vagyok zsaru. Öt éve

felvettek a Körzetfelügyeleti Csoportba. Ez egy kiképzetlen zsarucsapat, az a dolga, hogy rendet vágjon a külvárosokban. Nekem volt tapasztalatom, hidegvérem; nyugodt pasi hírében álltam. Kiválóan megfeleltem arra a célra, hogy néhány figyelemreméltó baklövés után belelökjenek a sűrűjébe. Lahaouri Ben Mohamedet, egy tizenhét éves gyereket lelőttek egy mindennapos igazoltatás során. Az antirasszista szervezetek hőbörögtek, a baloldali pártok mocorogni kezdtek, de más nem történt. Hiszen csak egy arab volt, akiért ki sem érdemes nyitni az Emberi és polgári jogok nyilatkozatát. Bezzeg amikor 1988 februárjában Charles Doverót, egy taxisofőr fiát lőtték le, az egész város megmozdult. Mert az meg egy igazi francia volt, a rohadt életbe. Na, az egy igazi baklövés volt. Intézkedni kellett. Nekem. Munkavégzés közben a fejem mindig tele van illúziókkal. Mindent meg akarok magyarázni, mindenkit meg akarok győzni. Válaszokat akarok adni, lehetőleg jó válaszokat. Segíteni akarok. Aznap, ahogy a kollégáim mondták, elkezdtem csúszni. Már nem zsaru voltam. Inkább afféle népnevelő, vagy szociális munkás, vagy valami ilyesmi. Ettől kezdve már nem bíztam a főnökeimben, és rengeteg ellenséget szereztem. Persze, nem volt több rendőri baklövés, és a kisstílű bűnözés sem növekedett, de a dicsőségtábla már nem ragyogott úgy: nem voltak látványos letartóztatások, médiaszereplések. Csak a jól begyakorolt rutin.

A rengeteg újítás csak még inkább eltávolított a kollégáimtól. Már nem volt divat egymás között megbeszélni a dolgokat, mindent csak az informatika uralt. Egy szép napon pedig arra ébredtem, hogy már semmi hatalom nincs a kezemben. Most már volt helyettem bűnözés elleni csoport, prostitúció elleni csoport, illegális bevándorlás elleni csoport. És akkor még nem is beszéltem a szervezett bűnözés visszaszorítására létrehozott csoportról, amit Auch vezetett, virtuózan. Már csak egy külvárosi zsaru voltam, aki semmilyen nyomozásban nem vett részt. De a gyarmati

hadsereg óta csak ehhez értettem, mármint hogy zsaru legyek. És senki nem is ajánlott fel más munkát. De azt is tudtam, hogy a kollégáimnak igaza van, tényleg egyre lejjebb *csúsztam.* Veszélyes zsaru lett belőlem. De nem az a veszélyes fajta, alá hátba lőne egy huligánt, hogy megmentse egy haverja bőrét.

A rögzítő villogott. Késő volt, ezek a dolgok meg várhatnak. Lezuhanyoztam. Ittam egy pohár Lagavulint, feltettem egy Thelonious Monk lemezt, és az ágyban olvasni kezdtem Joseph Conrad *A szigetek száműzöttje* című könyvét. Lecsukódott a szemem. Monk szólóban folytatta.

2

Ha nincs is megoldás, fogadni azért még mindig lehet

Leparkoltam a Renault 5-ösömmel a Paternelle parkolóban, az egyik magreb negyedben. Nem a legrosszabb, de persze jobbak is vannak tőle. Alig múlt tíz óra, de már nagyon meleg volt. Meg kell hagyni, az ilyen helyeken teljes erejéből tud sütni a nap. Sehol egy fa, vagy valami, csak a negyed, a parkoló, a nagy sík terep, és valahol távolban a tenger, Estanque és a kikötő. Mintha egy másik földrészen járna az ember. Emlékszem egy Aznavour számra: *A nyomorúság sem olyan fájdalmas, ha süt a nap.* Na, idáig biztosan nem jött el Aznavour, ebbe a betonrengetegbe!

Amikor elkezdtem az effajta városrészeket felügyelni, rögtön bűnözőkkel, drogosokkal meg helyi keményfiúkkal találtam szembe magam. Kilógnak minden létező sorból, félelmet keltenek, és rettegésben tartják az embereket. Nemcsak azokat, akik a városrészben laknak, hanem a többieket is. Bűnözők, akik már bűnözőnek születtek, betörők, dílerek, zsarolók. Némelyik alig múlt tizenhét éves, de már két évet lehúzott a börtönben, és feltételesen van csak szabadlábon. Nagyszájú kis senkik, minden semmiségre ugranak, nem kell nekik sok hozzá. A szemük se áll jól. A drogosok már inkább kerülik a balhét, kivéve, ha anyag kell nekik, akkor viszont bármilyen idiótaságra kaphatóak. Ez látszik is az összes drogos fején egyébként. Olyan az arcuk, mint egy nagy, kitárulkozó önvallomás.

A helyi nagyfiúk nagyon kemény csávónak hiszik magukat. Igaz, nem is buknak le soha, ügyesen csinálják, nem szerepelnek a bűnügyi nyilvántartóban. Be vannak ugyan iratkozva valamelyik szakközépiskolába, de nem járnak be, ami mindenkinek igazi jótétemény: így legalább nincsenek olyan sokan egy osztályban, viszont több helyettesítő tanárt lehet alkalmazni. Egész délután a FNAC[7]-ban vagy a Virgin Megastore[8]-ban lógnak. Cigit meg pénzt lejmolnak. Baromi leleményesek. Aztán egy szép napon arról kezdenek álmodozni, hogy mennyivel jobb lenne BMW-vel járni, mert a busz cikis és elegük van belőle. Vagy a másik eset, hogy „megvilágosodnak" a drogoktól. Csak az a baj, hogy a legtöbb úgyis marad.

Aztán itt van az összes többi, akiket ezek után volt szerencsém megismerni. Egy rakás kölyök, akik egyszerűen csak beleszülettek ebbe a környezetbe. Arabok persze, vagy feketék, cigányok, komoróiak. Szakközépesek, gimnazisták, fekete munkások, munkanélküliek, nyilvános és hivatásos szarkeverők. Ezeknek a gyerekeknek az egész fiatalkoruk azzal telik, hogy egy kifeszített kötélen egyensúlyoznak. És mindegyiknek komoly esélye van, hogy egyszer leesik a magasból. Hogy éppen mikor, az már tiszta lutri; senki sem tudná megmondani. Csirkefogók, keményfiúk, drogosok. Előbb vagy utóbb talán megjön az eszük. Nekem előbb jött meg, nekik valószínűleg túl későn fog. Közben pedig hülyeségekért kasztlizzák be őket. Például mert jegy nélkül lógnak a buszon, mert összeverekednek az iskola előtt, vagy mert éppen bolti szarkát játszanak.

A Galeri Rádió adásaiban pontosan ezekről a dolgokról vitatkoznak; elég mocskos szájú adó, de legalább kicsit helyre teszi őket. Betelefonálós műsorok vannak, vezetés közben

---

[7] FNAC, a legnagyobb könyváruház lánc Franciaországban.

[8] Virgin Megastore nagy lánc, itt inkább CD-ket és DVD-ket árulnak

mindig ezeket hallgatom. Most is éppen a műsor végét vártam, a kocsi ajtó nyitva volt.

– Az öregeink már nem tudnak segíteni nekünk, bameg! Vegyünk például engem. Nemsokára tizennyolc leszek. Okés, szóval ötven-száz kiló kell nekem péntek esténként bulizni. Szerintem ez nem sok. Nálam csak öt kiló volt. Az öregem ötszázat keres egy hónapban, hát tőle hogy kérjek? Szóval, az a helyzet, hogy előbb-utóbb a fiatalok rákényszerülnek…

– A lopásra, mondd csak ki! Na, ehhez mit szólsz?

– De nagy hülye vagy te, hallod!

– Pedig ez van. A csávó meg, akinek lenyúlod a pénzét, látja, hogy arab vagy. Na, és akkor egy csapásra szélsőjobbos lesz.

– Ja, még ha nem is rasszista, bameg.

– Pedig lehetnék, mittudomén, portugál, francia vagy cigány is.

– Vagy svájci, seggfejkém! Tolvajok mindenhol vannak!

– Ja, de Marseille-ben sajna inkább arabokkal lehet találkozni, mint svájciakkal, nem zavar?

Mióta idehelyeztek, elkaptam néhány igazi nagyhalat, egy csomó dílert, meg tolvajt. Rajtakaptam őket, aztán üldözhettem mindet városrészeken át, vagy a külső autópályán. Később meg irány a Baumettes, a nagy marseille-i sitt. Nem kegyelmeztem egyiknek sem, de gyűlölet sem volt bennem irántuk. Mondjuk, a börtönnel kapcsolatban azért voltak kételyeim. Ha tizennyolc évesen sittre vágnak, akármilyen kemény gyerek vagy, tönkremegy az életed. Amikor Manuval meg Ugóval betörtünk, sosem gondoltunk a veszélyre. Ismertük jól a játékszabályokat. Ha beszállsz a játékba, vagy nyersz, és akkor király vagy, vagy veszítesz, és akkor megszívtad. Ha meg nem bírod az izgalmakat, maradj otthon és kész.

A szabályok ma is ugyanazok. De a veszély most már százszoros. A börtönök tele vannak kiskorúakkal, minden

hatodik elítélt még gyerek. Ettől a számtól valahogy mindig felkavarodik a gyomrom.

Kábé tíz kölyök futkározott a közelben, öklömnyi kövekkel dobálták egymást. – Legalább addig se csinálnak semmi hülyeséget – mondta egyszer nekem az egyik anyja. Mármint olyan hülyeséget, amiért kiszállnak a rendőrök. Na, amit ezek itt csináltak, olyan volt, mint valami vadnyugati bemutató-előadás, csak junior változatban. A C12-és épület előtt hat arab kölyök, tizenkét-tizenhét évesek, beszélgettek, abban az egy méter ötven centis árnyékban, amit az épület adhatott. Látták, hogy feléjük tartok, és látszott az is, hogy el akarnak kergetni. Főleg Rachid, a legidősebb. Leszegte a fejét, fújtatni kezdett, mint valami bika, láthatóan már a puszta jelenlétem is idegesítette őket. Nem szerettem volna csalódást okozni, tényleg kellemetlenkedni akartam egy kicsit.

– Na mi van, fiúk, szabadtéri oktatás?

– Dehogy! Ma nincs tanítás, uram, a tanároknak értekezlet van, vagy mi – mondta a legfiatalabb.

– Ja, biztos azon szórakoznak, hogyan öntsék bele a fejünkbe azt a sok okosságot – kontrázott egy másik.

– Nagyszerű. Ti meg itt most, gondolom, gyakorlati foglalkozást tartotok.

– Most mi van, nem csinálunk semmi rosszat! – vágta oda Rachid.

Rachid már régóta nem járt iskolába. Kivágták a szakközépből, mert megfenyegette az egyik tanárt, aki lehülyézte. Különben nem volt rossz gyerek. Azt remélte, egyszer bejut valami tanfolyamra. Mint egyébként nagyon sokan a negyedben. Nekik az jelentette a jövőt, hogy arra vártak, hátha bejutnak valamilyen tanfolyamra, akármilyenre. De ez még mindig jobb volt, mintha már semmire sem vártak volna.

– Oké, ne szívd fel magad, nyugi, csak érdeklődtem.

– Az Olympique Marseille színeiben pompázó kék-fehér kabát volt rajta. Megfogdostam az anyagot. – Nézzenek oda, ez tiszta új!

– Ne már, nem loptam! Anyám vette, komolyan.

Átkaroltam a vállát és arrébb mentem vele, kicsit távolabb a többiektől. A haverjai csak bámultak, mintha éppen törvényt készülnék szegni. Egy pillanat és üvölteni kezdenek, az biztos.

– Figyelj csak Rachid, a B7-be megyek, az ötödikre, Mouloudhoz, Mouloud Laarbihoz. Ismered?

– Ja. Mi van vele?

– Talán egy órát leszek ott.

– Közöm?

Elindultam vele az autóm felé.

– Ez itt a tragacsom. Nem valami nagy szám, elismerem. De az enyém és ragaszkodom hozzá. Nem szeretném, ha valami baja esne. Egy karcolás sem. Szóval, figyelhetnél rá egy kicsit. Ha esetleg elmész pisilni, addig vigyázhatnának rá a haverjaid. Mit szólsz?

– Nem vagyok én biztonsági őr, uram.

– Nem baj, most legalább gyakorolhatod egy kicsit. Talán van ilyesfajta betöltetlen állás, ki tudja? – Kicsit megszorítottam a vállát. – Egyetlen karcolás se, Rachid, értve vagyok? Különben…

– Most mi van? Nem csináltam semmit, nem vádolhat semmivel.

– Dehogynem, Rachid. Zsaru vagyok, bármit megtehetek. Ezt tartsd észben. – Kicsit lejjebb vittem a kezem a hátán. – Ha a fenekedhez teszem a kezem, itt, a hátsó zsebednél, ugyan mit fogok találni szerinted?

Hirtelen kiszabadította magát a kezeim közül, nagyon ideges lett. Tudtam, hogy nincs nála semmi, csak biztos akartam lenni benne.

– Nincs nálam semmi. Én nem élek ilyen cuccokkal.

– Tudom. Te csak egy szegény kis arab srác vagy, akit egy szemét zsaru cseszeget. Így van?

– Én ezt nem mondtam.

– Hát csak ne is gondold. Na, vigyázz a tragacsomra, Rachid.

***

A B7-és épület ugyanolyan volt, mint az összes többi. Az előtér mocskos, a lámpát kővel beverték. Vizeletszag terjengett a levegőben, a lift természetesen nem működött. A fenébe, öt emelet. Öt emeletet gyalog megmászni, azért az nem semmi. Mouloud tegnap este hagyott üzenetet a rögzítőmön. Kicsit elbátortalanodott a gépi hangtól, néhányszor belehallózott, volt egy kis csend, majd végre az üzenet: „Kérem szépen, gyere el, Montale úr. Leila miatt." Leilával történt valami.

Leila volt a legidősebb a három testvér közül. Mouloudnak három gyereke volt ugyanis, Kader, Driss és Leila. Lett volna talán még egy negyedik is, ha Mouloud felesége, Fatima, nem hal bele a szülésbe Driss születésekor. Mouloudnak a bevándorlás igazi beteljesült álom volt. Az elsők között alkalmazták 1970 végén a Fos-Sur-Mer-i építkezésen. Fos maga volt Eldorádó. Évszázadokra elég meló volt. Felépítettek egy kikötőt, ahová a hatalmas tartályhajók futottak be, és gyárakat, ahol Európa majdnem egész acélmennyiségét állították elő. Mouloud nagyon büszke volt, hogy részt vehetett ebben a kalandban. Nagyon szeretett építeni, létrehozni. Egész életét erre tette fel és a gyerekeit is ilyen szellemben nevelte. Sosem mondta nekik, hogy ne barátkozzanak másokkal, hogy ne keveredjenek a franciákkal. Csak annyit kért tőlük, hogy őrizzék meg az önbecsülésüket. Szerette volna, ha tisztességes életmódot folytatnak, és minél többre viszik az életben. Azt akarta, úgy illeszkedjenek be a francia társadalomba, hogy közben önmaguk maradhassanak. Hogyne kelljen sem a származásukat, sem a múltjukat megtagadni.

– Amikor kicsik voltunk – mesélte egyszer nekem Leila –, mindig ezt kellett apánk után elismételnünk: *Allah Akbar, La ilali illa Allah, Mohamed rasas Allah, Ayya illa Sahat, Ayya illa el Fallah.* Egy szót sem értettünk az egészből. De jó volt hallgatni. Ahhoz hasonlított az érzés, mint amikor Algériáról mesélt nekünk.

Akkoriban Mouloud boldog volt. Port-de-Bouc-ba költöztette a családját, Martigues és Fos közé. A polgármesteri hivatalban kedvesek voltak vele és hamar kapott egy szép lakótelepi lakást a Maurice-Thorez sugárúton. A munka kemény volt, de minél több arab dolgozott az építkezéseken, annál jobban mentek a dolgok. Legalábbis ezt mondták a régi hajógyári munkások, akiket megint Fos-ban alkalmaztak. Olaszok voltak, főleg szárdok, görögök, portugálok, meg néhány spanyol.

Mouloud csatlakozott a Munkás Szakszervezethez. Melós volt, szüksége volt egy közösségre, ahol megértik, segítik, védelmezik. – Ez a szakszervezet a legnagyobb – mondta neki Guttierez, a szakszervezeti bizalmi. Majd hozzátette: – Ha vége az építkezésnek, indítanak majd vaskohászati tanfolyamokat is. Maradj velünk, és biztosan lesz munkád a gyárban.

Mouloudnak ez nagyon tetszett. Teljes szívéből hitt benne. Mint ahogy Guttierez is. Hitt a szakszervezet is, Marseille is, és az összes környező város is. Rengeteg panellakást építettek, teljes erőbedobással, iskolákat, utakat, hogy befogadják az Eldorádóba érkező munkásokat. Maga Franciaország is hitt ebben. Az első öntöttvas rúdnál azonban Fos már nem volt más, csak egy illúzió, káprázat, semmi több. A hetvenes évek utolsó nagy álma. És a legkegyetlenebb kiábrándulás is egyben. Több ezer ember maradt munka nélkül. Mouloud is, de a hitét nem vesztette el.

Együtt sztrájkolt a szakszervezettel, foglalta el az építkezést, és harcolt a rohamosztagosok ellen, akik ki akarták lakoltatni őket. Természetesen vesztettek. Az ember soha nem

nyerhet az öltönyös-nyakkendős gazdasági önkénnyel szemben. Driss világra jött, Fatima meghalt. Az agitátornak kikiáltott Mouloud pedig igazi munkát soha többé nem kapott. Csak kisebb melókat. Most a Carrefour-nál árukezelő. Minimálbéren. Annyi munkában töltött év után. De ahogy ő mondja, ennek is örülni kell. Mouloud már csak ilyen, még mindig hisz Franciaországban.

Mouloud a kerületi rendőrőrs irodájában mesélt nekem az életéről. Nem szégyellt semmit. Azt akarta, hogy jobban megértsem a helyzetet. Leila is vele volt. Ez két éve történt. Éppen Drisst és Kadert hallgattam ki. Néhány órával korábban Mouloud egy kis vegyeskereskedésben elemet vett a tranzisztoros rádiójába, amit a gyerekeitől kapott ajándékba. Az elemek rosszak voltak. Kader lement a körúti boltba, hogy kicserélje az elemeket. Driss ment utána.

– Hát ezzel semmi nem fog működni, az biztos.

– Igen, tudom, és nem ez az első eset. – felelte Kader.

– Ti arabok mindig mindent olyan jól tudtok.

– Nem túl kedves, asszonyom, hogy ezt mondja.

– Azzal vagyok kedves, akivel akarok. Az olyan koszos kis arabokkal biztos nem, mint ti. Csak az időmet vesztegetem veletek. Tessék, itt vannak az elemeid. Ezeket a rossz elemeket nem nálam vetted.

– Apám vette az előbb.

A nő férje előjött a bolt hátsó részéből, kezében vadászpuska.

– Takarodj vissza a hazug apádhoz! Majd én megetetem vele az elemeit! – Földre dobta az elemeket. – Hordjátok el magatokat, az úristenit neki!

Kader kilökdöste Drisst a boltból. Minden nagyon gyorsan történt. Driss, aki eddig egy szót sem szólt, felvett egy nagy követ és bevágta a kirakatba. Aztán, háta mögött Kaderral, futni kezdett. A pasas kijött az üzletből és rájuk lőtt. Szerencsére nem találta el őket. Tíz perccel később legalább száz kölyök ostromolta a boltot. Két óra kellett hozzá, meg a

rohamosztag, hogy helyreálljon a rend. Halott, sebesült nem volt. Ettől függetlenül iszonyú dühös voltam. Nekem éppen az volt a feladatom, hogy elkerüljük az olyan eseteket, amikhez a rohamosztagot kell kihívni. Hogy ne legyen lázongás, ne legyen provokálás, és főleg ne legyen rendőri melléfogás.

Kihallgattam a boltost.

– Túl sok itt a koszos arab, az a probléma, kérem.

– De itt vannak. Nem maga hozta ide őket, de nem is én. Itt vannak. Együtt kell élnünk, uram.

– Maga velük van?

– Maradjon már, Varounian. Ezek arabok. Maga meg örmény, most mit akar ezzel?

– És erre büszke vagyok, kérem! Van valami baja az örményekkel?

– Nincs. Ahogy az arabokkal sincs.

– Na, persze. És mi sül ki az egészből? A belváros már úgy néz ki, mint Algír vagy Oran. Maga már volt ott? Mert én voltam, kérem. Na, most már itt is ugyanaz a helyzet. – Hagytam, hadd beszéljen. – Régen, ha meglöktél egy arabot az utcán, még ő kért bocsánatot. Ma meg már azt mondja: „Mi van, nem tudsz bocsánatot kérni?" Arrogánsak, ez a helyzet. Már nagyon otthon érzik magukat, a francba!

Nem volt kedvem tovább hallgatni vagy vitatkozni vele. Hányingerem volt a pasastól. Mindig ugyanez játszódott le egyébként. Ahogy hallgattam a boltost, olyan érzésem volt, mintha a *Le Méridien-t* olvasnám, a szélsőjobb napilapját. Ez az újság csak a gyűlöletet terjesztette, nap mint nap. *Egy szép napon,* olvastam egyszer, *majd ki kell hívni a rohamosztagot, meg a Nemzeti Gárdát a rendőrkutyákkal, hogy végre lerombolják ezt a marseille-i arab fellegvárat!*

Ha nem csinálunk valamit, hamarosan nagy baj lesz. Ez tuti. A megoldást nem tudtam. Mint ahogy senki más sem. Várnunk kell. Nem szabad feladni, fogadásokat kell kötni, hogy sikerül. Hinni abban, hogy Marseille túléli ezt az új

keletű népkeveredést. És egyszer csak újjászületik a város. Elvégre Marseille ennél már különbeket is túlélt.

Mindenkit hazaküldtem. „Közterületen való rendbontás” címén kiosztottam néhány büntetést, előtte tartottam egy kis lelkifröccsöt a társaságnak. Elsőként Varounian ment el.

– Nagyon megtáncoltatjuk majd a magafajta zsarukat – mondta, miközben kinyitotta az ajtót. – Amikor majd nemsokára hatalomra kerülünk.

– Viszontlátásra, Varounian úr! – vágott vissza gőgösen Leila.

A boltos ölni tudott volna a tekintetével. Nem vagyok benne biztos, de azt hiszem, hallottam, hogy az ajkai között azt mormogja: – Te kis mocsok. – Leilára nevettem. Néhány nap múlva felhívott a rendőrőrsön, hogy mindent megköszönjön és meghívott vasárnapra teázni. Elfogadtam a meghívást, mert bírtam Mouloudot.

Ma már Driss tanonc egy autószervizben, a Roger-Salengro utcában. Kader Párizsban dolgozik, az egyik nagybátyja Charonne utcai fűszerboltjában. Leila Aix-en-Provence-ban jár egyetemre. Ebben az évben kapja meg a bölcsészdiplomáját. Mouloud végre megint boldog volt. A gyerekei jó helyen voltak, büszke volt rájuk, legfőképpen a lányára. Ezt meg tudtam érteni. Leila intelligens és szép lány volt, teljes harmóniában önmagával. Mintha csak az anyját látnám, mondogatta nekem mindig Mouloud. Mutatott egy fényképet Fatimáról és magáról. A kép a Régi Kikötőben készült. Évek óta ez volt az első közösen töltött napjuk. Elment a feleségéért Algériába, hogy aztán a földi Paradicsomba vihesse.

Mouloud ajtót nyitott. A szeme vörös volt a sírástól.

– Eltűnt. Leila eltűnt.

Mouloud teát főzött. Három napja semmit sem tudott a lányáról. Tudtam, hogy ez nem vall Leilára, mert tisztelte az apját. Mouloudnak nem tetszett, hogy a lánya farmerban jár,

hogy dohányzik, hogy néha alkoholt iszik, és ezt meg is mondta neki. Vitatkoztak, sőt veszekedtek is, de Mouloud soha nem akarta az elveit a lányára kényszeríteni. Megbízott Leilában.

Éppen ezért azt is megengedte neki, hogy Aix-ben a diákszállón lakjon, hogy önálló életet éljen. Leila kétnaponta telefonált az apjának és minden vasárnap meglátogatta. Sokszor még ott is aludt. Ilyenkor Driss átadta a nővérének a nappaliban lévő kanapét, és az apjával aludt egy ágyban.

Leila hallgatása azért is volt nyugtalanító, mert még csak nem is telefonált az apjának, sikerült-e a diplomavédése, vagy sem.

– Talán megbukott és szégyelli magát. A szobájában ül és sír, nem mer hazajönni.

– Talán.

– Keresd meg, Montale úr. Mondd meg neki, hogy nincs semmi baj.

Mouloud egy szót sem hitt abból, amit mondott. Mondjuk én sem. Hát igen, ha megbukott volna, most biztosan sírdogálna valahol. De hogy eltemetkezzen a kis szobájában, na, azt már nem tudtam róla elképzelni. Egyébként pedig biztos voltam benne, hogy sikerült a védése. *Költészet és személyes elkötelezettség*. Két hete olvastam a szakdolgozatát, szerintem nagyszerű munka. De nem én ülök a bizottságban, Leila pedig arab.

Egy libanoni íróról, Salah Stétiéről írt, az író néhány felvetését értelmezte, ezzel mintegy hidat vonva Kelet és Nyugat közölt. A Földközi-tenger fölött húzódott ez a híd. És Leila arra is felhívta a figyelmet, hogy az Ezeregyéjszaka meséinek néhány jelenete feltűnik az Odüsszeiában is, és Szindbád bizonyos jellemvonásai nagy hasonlóságot mutatnak az Odüsszeusznak tulajdonított leleményességgel és csalafinta okossággal.

Főleg a konklúzió tetszett. Leilának, aki a mesés kelet gyermeke volt, a francia nyelv jelentette azt a szimbolikus

helyet, ahol a vándor megtalálja a vágyott földet és végre leteheti csomagját. Rimbaud, Valéry, Char anyanyelve összekeveredik más nyelvekkel, írta Leila. Az új francia arab generáció álma, hát igen. Marseille-ben valóban létezik egy furcsa keveréknyelv, amelyben a provanszál, az olasz, a spanyol és az arab nyelv csipetnyi argóval és leheletnyi városi jassznyelvvel keveredik. A fiatalok nagyon jól elboldogulnak ezen a nyelven. Hogy aztán az iskolában és otthon hogyan beszélnek, az már más tészta.

Amikor először mentem Leila elé az egyetemre, a falakon rasszista feliratokat vettem észre. Felháborító és obszcén graffitik voltak. Megálltam a leglakonikusabb előtt. „Arabok, feketék, kifelé!" Eddig azt hittem, a jogi kar a rasszista kar, úgy ötszáz méterrel arrébb. Hát most már a bölcsészkart is elárasztja az emberi aljasság! Valaki még gondosan odaírta, a gyengébbek kedvéért: „A zsidók is takarodjanak!"

– Hát ettől aztán nem lesz nagy kedve tanulni az embernek – mondtam Leilának.

– Én már megszoktam, észre sem veszem.

– Igen, de a fejedben mégis csak ott vannak ezek a mondatok, nem?

Vállat vont, rágyújtott egy Camelre, belém karolt, kicsit arrébb húzott.

– Eljön majd a nap, amikor érvényesíthetjük a jogainkat. Én éppen ezért megyek majd el szavazni. És nem én leszek az egyetlen, majd meglátod.

– Ja, a jogaitok, persze. Ez mind rendben van, de attól még ugyanúgy az arcodra van írva, hogy arab vagy.

Rám nézett, elmosolyodott. Fekete szeme csak úgy csillogott.

– Hát ez szép, mondhatom! Mi bajod az arcommal, mi? Talán nem tetszik?

– De, nagyon is – makogtam.

Úgy nézett ki, mint Maria Schneider *Az utolsó tangó Párizsban* című fűmben. Ugyanolyan kerek arc, hosszú, göndör

haj, csak éppen fekete kiadásban. A szeme is fekete Leilának, és éppen belém mélyeszti a pillantását. Elvörösödtem.

Az elmúlt két évben gyakran találkoztunk. Már lassan kezdtem jobban ismerni, mint az apját. Hetente egyszer együtt ebédeltünk. Ilyenkor az édesanyjáról mesélt, akit alig ismert. Nagyon hiányzott neki, az idő nem gyógyította be a sebeket, éppen ellenkezőleg. Driss születésnapja minden évben megpróbáltatást jelentett az egész családnak.

– Látod, Driss éppen ezért lett, ha nem is gonosz, mert ez nem igaz, de erőszakos. Ettől az átoktól, ami sújtja őt. Gyűlölet van benne. Egyszer apám azt mondta: „Ha választhattam volna, melyikük maradjon életben, anyádat választom.” Azért mondta ezt épp nekem, mert tudta, hogy én vagyok az egyetlen, aki megérti.

– Az én apám is ezt mondta nekem anyám halála után. De anyám nem halt bele a szülésbe. Én pedig itt vagyok, egyszem gyerekként. Magányosnak érzem magam.

– A magányosság egy üvegkoporsó. – Leila elnevette magát. – Ez egy regény címe. Olvastad? – Lehajtottam a fejem. – Ray Bradbury írta. Krimi. Majd kölcsönadom. Olvashatnál néha modern regényeket is.

– De ha nem érdekelnek. Nincs stílusuk.

– Még hogy Bradburynek nincs stílusa! Fabio!

– Na jó, neki talán van.

Mindig nagyokat vitatkoztunk az irodalomról. A leendő irodalomtanár meg a műkedvelő zsaru. Én egész életemben csak azokat a könyveket olvastam, amiket még az öreg Antonintől kaptunk, kalandregényeket, utazásról szóló könyveket meg verseket. Marseille-i költők verseit, akiket ma már senki sem ismer. Émile Sicard, Toursky, Gérald Neveu, Gábriel Audisio, és a kedvencem, Louis Brauquier.

Ebben az időszakunkban a heti egy közös ebéddel már nem értük be, ezért egyszer-kétszer esténként is találkoztunk, amikor nem voltam szolgálatban, és amikor Leila sem volt

babysitter. Elmentem érte Aix-be, beültünk egy moziba, azután megvacsoráztunk valahol.

Ilyenkor belevetettük magunkat a nemzetközi konyha felfedezésébe, ami Aix és Marseille között hosszú hónapokra kitöltötte az életünket. Az egyik étteremben csillagokat osztogattunk, a másikban meg rossz pontokat. A kedvenc helyünk az Ezeregyéjszaka volt Marseille-ben, az Athénes sugárúton. Puffokra kellett ülni, előtted egy rézasztal, és szól a ral. Marokkói konyha, a legrafináltabb a magrebiek között. Itt ettem például a legjobb galamb *pastillát* életemben.

Aznap este azt javasoltam Leilának, menjünk a Tamaris-ba vacsorázni. Ez egy kis görög étterem a Samena sziklaöbölnél, egész közel hozzám. Meleg volt. Fullasztó, száraz meleg, mint általában augusztus végén. Egyszerű dolgokat rendeltünk, joghurtos uborkasalátát, töltött szőlőlevelet, fűszeres saslikot, amit szőlővenyigén grilleztek egy kis olívaolajjal, meg kecskesajtot. Az egészet fehér retsinával öblítettük le.

Sétáltunk a kavicsos tengerparton, később kiültünk a sziklákra. Gyönyörű este volt. Távolban, a Planier világítótorony jelezte az irányt. Leila a vállamra hajtotta a fejét. A hajának méz és fűszerillata volt. A karját az enyém alá csúsztatta, hogy megfoghassa a kezem. Megremegtem, amikor hozzám ért. Nem volt időm, hogy kibújhassak az ujjai közül. Egy Brauquier verset kezdett arabul szavalni:

Ma árnyak és csodák nélkül élünk,
Szegénységben, és már a józan ész is elhagy;
Add meg nekünk a bűn és a föld ízét,
Hogy testünk egymásba fonódjon és megremegjen.

– Lefordítottam neked arabra, hogy az anyanyelvemen is halld ezt a verset.

A hangja legalább olyan gyönyörű volt, mint az anyanyelve. Édes volt, mint a halva. Teljesen elérzékenyültem.

Felé fordultam, lassan, hogy a feje azért a vállamon maradjon. És hogy beszívhassam az illatát. Láttam, hogyan csillog a szeme, a vízen tükröződő holdfény megvilágította. A karomba akartam zárni, átölelni, megcsókolni.

Mindketten jól tudtuk, hogy az egyre gyakoribb találkozásaink egyszer idevezetnek majd. Féltem ettől a pillanattól. A vágyaimat sajnos túl jól ismertem, és azt is tudtam, hogyan végződne az egész. Az ágyban.

Később meg jönnek majd a könnyek. Én mindig csak a kudarcaimat ismétlem, unos untalan. Meg kell találnom álmaim nőjét. Ha egyáltalán létezik. De ez a nő nem Leila. Neki én csak puszta vágyakozás vagyok, semmi más. Nincs jogom játszadozni vele, az érzéseivel. Ő ehhez túlságosan jó. Homlokon csókoltam. Éreztem, hogy a combomat simogatja.

– Elmegyünk hozzád?

– Inkább visszaviszlek Aix-be. Mindkettőnknek jobb lesz így. Én csak egy vén marha vagyok, Leila.

– Szeretem a vén marhákat.

– Hagyjuk ezt, Leila. Találj inkább valakit, aki nem ekkora marha mint én, és fiatalabb is.

Az autóban szigorúan csakis magam elé néztem, egyenesen előre. Nehogy akár csak egyszer is egymásra nézhessünk. Leila dohányzott. Beraktam egy Calvin Russel kazettát. Szeretem ezt a zenét hallgatni vezetés közben. Akár egész Európán keresztül vezettem volna inkább, mint hogy lekanyarodjak Aix felé a pályáról. Russel a *Rockin' the Republicanst* énekelte. Leila még mindig nem szólt egy szót sem, de kivette a kazettát, mielőtt a *Baby I Love You* elkezdődött volna.

Berakott egy másik zenét, amit nem ismertem, arab gitárzene volt. Ezt a zenét álmodta kettőnknek, erre az éjszakára. A zene úgy áradt szét az autóban, mint valami finom illat. Az oázisok könnyű illata volt ez, datolya, szárított füge meg mandula. A szemem sarkából ránéztem. A

szoknyája felcsúszott a combjáig. Szép volt, és csak nekem volt ilyen szép. Hát igen, tényleg kívántam.

– Nem kellett volna – mondta, mielőtt kiszállt.

– Mit nem kellett volna?

– Hagynod, hogy szeresselek.

Becsukta az ajtót. Nem vágta be, nem, éppen csak szomorúan becsukta. Jó, volt benne egy kis harag is. Ennek már egy éve. Azóta nem találkoztunk. Többet nem hívott. Nagyon hiányzik. Rét hete postán megkaptam a szakdolgozatát. Egy kis kártyára csak ennyit írt: „Neked. Minden jót."

– Megkeresem, Mouloud, ne nyugtalankodjon.

Elővettem a legszebb mosolyomat. A jó zsaru mosolyát, akiben megbíznak az emberek. Emlékszem, Leila egyszer azt mondta a testvéreinek: – Esténként, ha valamelyikőtök még nincs itthon, nyugtalankodunk. Errefelé bármi megeshet. – Hát most én nyugtalankodtam.

A C12-és előtt ott üldögélt Rachid egy gördeszkán. Amikor látta, hogy jövök kifelé az épületből, felállt, megfogta a gördeszkáját és eltűnt az előtérben. Valószínűleg többször is elküldött a jó édes anyámba, meg ami belefér. De nem tudott érdekelni. A parkolóban viszont ott állt az autóm és egy karcolás nem sok, annyi sem volt rajta.

3

A túlélők becsülete

maga a túlélés

Marseille-re úgy szállt le a meleg, mint valami nagy ködtakaró. Az autópályán vezettem, minden ablak nyitva volt. Betettem egy B.B. Ring kazettát, maximális hangerőre tekertem a magnót. Csak a zenét akartam hallani, gondolkozni egyáltalán nem szerettem volna. Most még nem. Ki kell üríteni a fejem, elhessegetni a feltoluló kérdéseket. Aix-ből jöttem visszafelé és sajnos, amitől féltem, beigazolódott. Leila tényleg eltűnt.

A teljesen kihalt bölcsészkaron bolyongtam, a titkárságot kerestem. Mielőtt elmegyek a kollégiumba, meg akartam bizonyosodni arról, Leilának sikerült-e a védése. A válasz igen volt, ráadásul dicsérettel védett. Azután pedig egyszerűen eltűnt. Az öreg piros Fiat Panda ott parkolt a garázsban. Belekukkantottam, de semmi különöset nem vettem észre. Vagy bedöglött, amit mondjuk nem ellenőriztem, vagy busszal ment, esetleg valaki érte jött.

A gondnok kis köpcös pasas volt, a sapkája mintha odanőtt volna a fejéhez. Kinyitotta Leila szobáját.

Emlékezett rá, hogy látta Leilát megjönni, de elmenni már nem. Az is igaz, hat óra körül, mint mondta, ő nem volt itt.

– Valami törvénybe ütközőt csinált?

– Nem, semmit. Csak eltűnt.

– A fenébe – mondta a gondnok, és közben a fejét vakargatta. – Olyan helyes kislány volt. És még udvarias is. Nem úgy, mint a legtöbb francia lány.

– Ő is francia.

– Hát persze, nem is úgy értettem, uram.

Elhallgatott. Nyilván zavarba hoztam. Kint maradt az ajtó előtt, amíg átkutattam a szobát. Teljesen átlagos kollégiumi szoba volt, egyvalami azonban világosan látszott: Leila nem ment el csak úgy egy kis levegőváltozás miatt, mondjuk, Acapulcóba. Az ágya meg volt vetve. A mosdó feletti polcon fogkefe, fogkrém, piperecikkek. A szekrényben, szép rendben, a ruhái. Egy szatyorban a szennyese. Az asztalon papírlapok, füzetek, könyvek.

A könyv, amit kerestem, szintén itt volt. Louis Brauquier Kikötőbárj*a*. 1926-os első kiadás, víznyomásos Lafuma papíron, a Le Feu folyóirat kiadása, 36. számozott példány. Leila tőlem kapta ajándékba.

Ez volt az első alkalom, hogy megváltam egy könyvemtől. Nem csak az enyém volt, ugyanannyira volt Manué és Ugóé is. Egy darabja volt a gyerekkori kincstárunknak. Gyakran álmodoztam arról, hogy egyszer, egy szép napon ez a mi kincstárunk megint közelebb hoz bennünket egymáshoz, Manu és Ugo megbocsátja nekem, hogy zsaru lettem, én pedig végre el tudom fogadni, hogy sokkal könnyebb zsarunak lenni, mint bűnözőnek, és hogy rég nem látott testvérként könnyes szemmel magamhoz ölelhetem őket. Azt is elterveztem, hogy ezen a bizonyos napon majd felolvasom nekik azt a Brauquier verset, aminek ez volt a két befejező sora:

Sokáig kerestelek,
elveszett éjjel éjjele.

A Brauquier verseket Antoninnél fedeztük fel. *Hajózáshoz kedvez az idő, Szueztől távol, Tengernyi szabadság.* Tizenhét évesek voltunk. Antonin akkoriban lábadozott egy infarktusból, ezért aztán a fiúkkal felváltva vezettük a boltot.

Addig sem dobáltuk a pénzünket a flipperbe. És ebben az időszakban gabalyodtunk bele későbbi nagy szenvedélyünkbe, a régi könyvek szeretetébe. Sajátságos illata volt azoknak a regényeknek, útleírásoknak, költeményeknek, amiket akkoriban olvastam, mégpedig pince- és alagsorillatuk. Majdnem fűszeres illat volt ez, egy cseppnyi porral és dohszaggal keverve. Olyan szürkészöld illat. Manapság a könyveknek már nincs illatuk, ahogy a nyomdákban sincs semmilyen illat.

A *Kikötőbár* eredeti kiadását egyébként akkor találtam, amikor azokat a dobozokat ürítettem ki, amelyeket Antonin sosem nyitott ki. Felvettem a könyvet. Lapozgattam a megsárgult oldalakat, aztán becsuktam és zsebre tettem. Ránéztem a gondnokra.

– Ne haragudjon az előbbiért. Kicsit ideges vagyok.

Megvonta a vállát. Olyan ember mozdulata volt ez, aki hozzászokott, hogy állandóan rendreutasítják.

– Ismerte a lányt?

Nem válaszoltam, csak odaadtam neki a névjegyemet. Sosem lehet tudni.

Kinyitottam az ablakot, lehúztam a redőnyt. Teljesen kinyúltam ettől a melegtől. Nagyon jó lett volna egy hideg sör, de most ennél is fontosabb volt, hogy megírjam a jelentést Leila eltűnéséről, és továbbítsam az eltűnt személyek osztályára. Mouloudnak még alá is kell írnia, hogy beleegyezik a kutatásba. Felhívtam. Éreztem a hangján, mennyire le van sújtva. Mintha a világ minden nyomorúsága egyszerre szakadt volna rá, és nem tudna kibújni alóla. – Meg fogjuk találni Leilát. – Ennél többet nem tudtam mondani neki. Mintha egy nagy és feneketlen mélységbe hullottak volna alá ezek a szavak. Elképzeltem Mouloudot, ahogy ott ül mozdulatlanul az asztal előtt, a tekintete valahol nagyon messze jár.

Mouloud után rögtön Honorine jelent meg előttem, ahogy ma reggel ott állt a konyhájában. Hét óra körül mentem át, hogy megmondjam, mi történt Ugóval. Nem akartam, hogy az újságból tudja meg. Auch meg az emberei nagyon diszkréten kezelték az ügyet. Csak egy rövid kis cikk jelent meg a színesek között. *Veszélyes és több országban is keresett gonosztevőt lőttek le tegnap, miután tüzet nyitott a rendőrökre.* Volt még egy-két dolog a haláláról, de arról egy szót sem írtak, miért is volt Ugo annyira veszélyes, vagy hogy egyáltalán mit követett el.

Zucca halálából persze főcím lett. Az összes újságíró ugyanazt a változatot írta meg. Zucca nem volt olyan ismert bűnöző, mint Merne Guérini, vagy, hogy mostaniakat is említsünk, Gaétan Zampa, sakkos Jacky vagy belga Francis. Még az is lehet, hogy életében nem ölt meg senkit, vagy talán egyszer-kétszer, önvédelemből. Apja ügyvéd volt, ő is az lett, de inkább csak egyfajta ügyintéző volt a maffiában. Mióta Zampa öngyilkos lett a börtönben, Zucca igazgatta a marseille-i maffiabirodalmat. Soha nem avatkozott bele a klánok vitáiba, vagy az egyes maffiatagok közötti nézeteltérésekbe.

Hirtelenjében mindenkit nagyon elkezdett izgatni ez a kivégzésszerű gyilkosság, azt gondolták, ezzel klánok közötti háború robbanhat ki. Na, erre aztán most tényleg nem volt Marseille-nek szüksége, éppen elég volt kezelni a várost sújtó gazdasági válságot. A Földközi-tengeri és korzikai nemzeti hajózási cég, amely a Korzikába közlekedő kompjáratokat üzemeltette, azzal fenyegetőzött, hogy máshol aknázza majd ki inkább a lehetőségeket. Szó volt Toulonról, esetleg La Ciotat-ról, a Marseille-től negyven kilométerre lévő régi hajóépítő gyárról is. Hónapok óta folyt a pozícióharc a társaság és a dokkmunkások között, akik 1947 óta használhatták munkásfelvételre a rakpartot; mindez most kérdésessé vált.

A város mindenáron meg akarta mutatni, hogy kiállja az erőpróbát, hiszen az összes többi kikötőről korábban már kénytelen volt lemondani. Még ha a város belerokkan is, a

marseille-i dokkmunkásoknak ez becsületbeli ügy volt. Egyébként is, errefelé a becsületnél nincs fontosabb dolog. A legnagyobb sértésnek számít, ha valakinek azt mondják: „Becstelen vagy”. Itt ölni tudnak a becsületért: megölik a feleség szeretőjét, aki szidja az ember anyját, vagy aki inzultálja a lánytestvérét.

Ugo is pontosan ezért jött vissza Marseille-be. Becsületből. Manu és Lola becsületéért, a fiatalságunk, a közös barátságunk becsületéért. És persze az emlékek miatt.

– Nem kellett volna visszajönnie.

Honorine eddig a kávéscsészéjét nézte, most felemelte a fejét. Kiolvastam a tekintetéből, hogy igazából nem is ez kavarta fel annyira. Sokkal inkább az zavarta, hogy csapdába sétálok. Vajon becsületes vagyok-e? Hiszen már csak én élek, az összes emléket és emléktárgyat én öröklöm. Vajon egy zsaru áthághatja a törvényt? Megelégedhet az igazsággal? És ki törődik az igazsággal, ha csak bűnözőkről van szó? Senki. Hát ezeket a kérdéseket láttam Honorine szemében. Válaszolt is magának a kérdéseire, az első háromra igennel, az utolsóra pedig nemmel. Lelki szemei előtt már látta, ahogy a csatornában fekszem, a hátamban öt golyóval, pont úgy, ahogy Manu is végezte. Vagy csak hárommal, ahogy Ugo. Három, vagy öt golyó, ugyan mit számít? Egy is elég lenne, hogy estemben feltöröljem a kutyaszart a csatorna széléről. Ezt pedig Honorine nem tudta volna elviselni. Már csak én voltam neki. A túlélők becsülete maga a túlélés, meg az állva maradás. Életben maradsz, mert te vagy a legerősebb.

Otthagytam a kávéjával, hadd merengjen tovább. Jól megnéztem magamnak. Néztem az arcot, amely akár az anyám arca is lehetne. Ráncos arc volt, egy olyan anya arca, aki két fiát is elvesztette egy háborúban, amihez semmi köze nem volt. A tenger felé fordította az arcát.

– Meg kellett volna látogatnia – mondta.

Mióta megépítették, talán ha tízszer tettem meg oda-vissza az utat az egyes metróvonalon. Castellane-La Rose. Előkelő

negyedek, ahol a városközpont bárokkal, éttermekkel, mozikkal van tele, vagy éppenséggel az északi negyedek, ahová az ember nem szívesen teszi be a lábát, ha nem feltétlenül szükséges.

Néhány napja egy fiatal arabokból álló banda csinálja a fesztivált a vonalon. A metróbiztonsági szolgálat keménykezűnek akart mutatkozni. Mert hogy az arabok csak a kemény szóból értenek. Ezt a szöveget már jól ismertem. Csakhogy idáig ez soha nem volt túl kifizetődő, sem a metrónál, sem a vasúton. Mert a nagy keménykedéseket aztán mindig incidensek követték. Egy éve például, a Marseille-Aix vasútvonalon, a Septémes-les-Vallons állomás után blokkolták a vonatközlekedést. Hat hónapja pedig a Frais-Vallon metróállomásnál köteket dobáltak a metrókocsikra.

Én másfajta módszert ajánlottam. Szerintem párbeszédet kellene folytatni a bandákkal. Az én stílusomban, persze. A metrózsaruk kiröhögtek, de most az egyszer a vezetőség nem rájuk hallgatott, én pedig szabad utat kaptam.

Pérol és Cerutti is velem jött. Este hat óra volt, kezdődhetett a tánc. Egy órával korábban még beszaladtam a garázsba, ahol Driss dolgozott. Leiláról akartam vele beszélni.

Aznapra befejezte a munkát. Amíg vártam rá, a főnökkel beszélgettem, aki nagy híve volt a tanulók foglalkoztatásának. Főleg persze, ha olyan keményen dolgoznak, mint az igazi melósok. Driss pedig nem bújt ki a munka alól, az egyszer biztos. Naponta belőtte magát gépolajjal. Minden nap megkapta a maga adagját, bár nem volt olyan káros az egészségre, mint a crack vagy a heroin, legalábbis ezt mondják, én meg elhiszem, mert nem tehetek mást. De attól még persze idegesített a dolog. Ráadásul Drissnek minden nap bizonyítania kellett. Emellett udvariasnak is kellett lennie, igen uram, nem uram, és persze fogja be a száját, mert végül is ő csak egy koszos kis arab. Egyelőre jól viselte.

Meghívtam a sarki bárba, a Disque bleu-be. Illett a tulajhoz, ugyanolyan mocskos volt mindkettő. A pofájára volt

írva, hogy itt az arabok maximum megjátszhatták a heti lottószelvényüket, meg a lovit, és a pultnál bedobhattak valamit. Próbált Gary Cooperesen viselkedni, elég röhejes volt, ahogy a két korsó sört a pultra vágta, komolyan, majdnem meg kellett neki mutatnom a zsaruigazolványomat. Hát igen, egyeseknek én is túl barna bőrű vagyok.

– Már nem jársz edzésre? – kérdeztem, ahogy visszajöttem a sörrel.

Én mondtam neki, hogy iratkozzon be egy bokszklubba, Saint-Louis-ban. A klub egy öreg barátomé, Georges Mavros-é. Néhány megnyert meccs után fiatal tehetségnek kiáltották ki. Később választania kellett a boksz és a szeretett nő között. Megházasodott, és kamionsofőr lett. Amikor rájött, hogy a felesége fűvel-fával lefekszik, mihelyt ő kiteszi otthonról a lábát, már túl késő volt, hogy bajnok lehessen. Kidobta az asszonyt, otthagyta a munkáját, eladta mindenét és megnyitotta a boksz-klubot.

Driss kifejezetten tehetséges bokszoló volt, intelligens és szenvedélyes. Ugyanolyan jó lehet majd egyszer, mint a példaképei, Stéphane Haccoun vagy Akim Tafer. Mavros bajnokot nevelne belőle. Hittem Drissben, feltéve, hogy itt is megállja a helyét, mint az autószervizben.

– Túl sok a meló. Ma is túlóráznom kellett! Na és a tulaj, az meg egy igazi varangy. Állandóan ott lóg a nyakamban.

– Nem telefonáltál, Mavros pedig várt téged.

– Tud valamit Leiláról?

– Éppen ezért akartam veled találkozni. Szerinted van barátja?

Rám nézett. Azt hitte, szórakozom vele.

– Maga nem a pasija?

– A barátja vagyok. Mint a tied.

– Hát én azt hittem, húzza, de komolyan.

Kis híján adtam neki egy fülest. Vannak szavak, amiktől hánynom kell, ettől például kifejezetten. A vágynál mindig

fontosabb a tisztelet, mert minden a szavakkal kezdődik. Én mindig is így gondoltam.

– Én nem húzom a nőket. Szeretem őket, vagy legalábbis próbálkozom…

– És Leila?

– Mégis, mit hittél?

– Én bírom magát.

– Ne fárassz, Driss. A nagyfiúknak, meg az olyan fiatal gyerekeknek, mint te, ez nem jelent semmit.

– Mit akar ezzel mondani?

– Hogy fogalmam sincs, hová ment, Driss. A francba! Most mi van? Attól, hogy nem dugtam meg, még szeretem!

– Megtaláljuk.

– Én is ezt mondtam apádnak. Látod, most meg itt vagyok veled.

– Leilának nincs barátja. Csak mi vagyunk neki, én, Kader és apánk. Az egyetem, a barátnői, meg maga. Állandóan magáról beszél. Találja meg, ez a melója, nem?

Elment, de előtte még megadta Leila két barátnője, Jasmine és Karine telefonszámát. Mindkettővel találkoztam már egyszer. Megadta Kader párizsi számát is. Bár nem hittük, hogy Leila csak úgy, egyetlen szó nélkül elment volna hozzá Párizsba. Még ha Kadernak vannak is hülyeségei, Leila akkor is szólt volna neki, hogy megy. Mindenesetre Kader tisztának látszott az ügyben, ráadásul már az egész fűszerboltot ő vezette, azért ez is jelent valamit.

Nyolcan voltak, tizenhat-tizennyolc év körüliek. A Régi Kikötőnél szálltak fel. A Saint-Charles vasútállomás metrómegállójában vártuk őket. Az egyik szerelvény előtt gyülekeztek. Felálltak az ülésekre és az ablakokat meg a falat ütötték, mintha tam-tam dobok volnának, mindezt egy K7 magnó ritmusára. Mert a zene a legfontosabb, ugye. Rap, természetesen. IAM, ismerem ezt a zenekart. Nagyon divatos

marseille-i csapat. A Radio Grenouille-ban, ami olyan itt, mint Párizsban a Nova, gyakran mennek a számaik. Ez a marseille-i és dél-franciaországi összes raggae meg rapzenekar adója: IAM, Fabulous Trobadors, Bouducon, Hypnotik, Black Lions. Na meg a kerékpár-versenypálya déli kanyarjában megszülető és a szélsőségesekből kinövő Massilia Sound System. Ez a zenekar szerezte az Olympique Marseille híres indulóját, ami aztán a város indulója is lett.

Marseille-ben az emberek szeretnek beszélgetni. A rap sem más egyébként, mint beszélgetés és talán egy kicsivel több. A jamaikai rokonok itt megtalálták a testvéreiket. A rapban ugyanazokról a dolgokról beszélgetnek az emberek, mint mondjuk egy bárban. Párizsról, a centralista államról, a lerohadt negyedekről, az éjszakai járatokról. Egyszóval az életről és a problémákról, a világról, mindezt marseille-i nézőpontból.

Követjük a rap ritmusát,
Ami mindig az arcunkba vág.
Párizsnak csak a hatalom, meg a lóvé kell.
22 éves vagyok, minden előttem áll,
de a tesóimat még soha nem vertem át.
Csak szólok, mielőtt elhúzok innen,
Ez a kurva állam sosem aláz majd le engem.

Afrika, Bronx és a Mars bolygó ritmusának volt azért húzása a metrókocsiban, azt meg kell hagyni. Nem szeretem a rap zenét, de azt el kell ismernem, hogy a IAM támadó szövegei mindig telibe találnak. Ráadásul, ahogy ma mondják, olyan *groove*-os volt az egész. Csak rá kellett nézni a két fiatal gyerekre, ahogy ott előttem táncoltak. Az utasok a szerelvény hátuljába húzódtak. Fejüket leszegték, ők nem látnak, nem is hallanak semmit. És még véletlenül sem gondolnak semmire. De mire is lenne jó, ha kinyitnák a szájukat? Hogy megkéseljék őket? Az állomáson az emberek nem tudták eldönteni,

beszálljanak-e a szerelvénybe. Inkább összehúzódtak a peron hátsó részén, sóhajtoztak, dühükben csikorgatták a fogukat, és arra gondoltak, esetleg jól meg kellene verni ezeket, vagy talán meg is ölni.

Cerutti az emberek közé vegyült. Ő tartotta rádión a kapcsolatot az őrssel, ha esetleg rosszra fordulnak a dolgok. Pérol olyan helyre ült le, ahol nem voltak sokan. Én pedig beültem a banda kellős közepébe, és kinyitottam az újságomat.

– Muszáj ekkora balhét csapni?

Egy pillanatra elbizonytalanodtak.

– Mit akarsz, apukám? – kérdezte az egyik, miközben lecsusszant mellém az ülésre.

– Csak nem zavarunk? – kérdezte egy másik, és leült velem szemben.

– Pontosan erről van szó. Hogy találtad ki?

Belenéztem a szomszédom szemébe. A többi abbahagyta a tamtamozást a falon. Ebből balhé lesz, az tuti. Körém tömörültek.

– Mit dumálsz, apukám? Nem tetszik a rap? Vagy a pofánk?

– Az nem tetszik, hogy itt szarakodtok velem.

– Nem látod, hányan vagyunk? Kicsinálunk, hapsikám.

– Ja, látom. Nyolcan nagy a pofátok, egyenként viszont nincs vér a pucátokban.

– Neked talán van, mi?

– Ha nem lennék itt, most ezt nem tudtad volna megkérdezni tőlem, öcsi.

A leghátsó lehajtotta a fejét. Mondjuk jól is tette. Csak nem fogom hagyni, hogy ők diktálják a törvényt? Szóban könnyű bátornak lenni. Réformés-Canebiére. A szerelvény egyre jobban megtelt. Éreztem, hogy a hátam mögött rengeteg ember van. Ceruttinak és Párolnak már ide kellett volna jönnie.

A srácok kicsit mintha elbizonytalanodtak volna, ebből kitaláltam, hogy nincs bandafőnök. Csak úgy szórakoznak, bele a nagyvilágba. Cseszegetik az embereket, feleslegesen

provokálnak. Igen ám, de ezzel a viselkedéssel a bőrüket viszik vásárra. Olyan hirtelen eldördülhet egy pisztoly, ezeknek erről fogalmuk sincs. Megint kinyitottam az újságomat. Amelyiknél a K7 magnó volt, elölről kezdte az egészet, egy másik meg az ablakon kezdett dobolni. Csak finoman, de láthatóan, hogy azért ők mégis itt vannak. A többi figyelte őket, közben ment a szemhunyorítás, röhögcsélés, oldalba böködés. Kis seggfejek. Amelyik szemben ült velem, majdnem az újságomba rakta a csukáját.

– Hol szállsz le?

– Közöd?

– Semmi, csak jobban érezném magam, ha nem volnál itt.

Elképzeltem, ahogy a hátunk mögött a rengeteg szempár ránk szegeződik. Tisztára úgy nézhettünk ki, mint egy tanító bácsi az alsós osztályával. Cinq-Avenue-Longchamp, Les Chartreux, Saint-Just. Egymás után hagytuk el az állomásokat. A kölykök már nem dumáltak, magukban rágódtak a dolgokon és vártak. A szerelvény kezdett kiürülni. Malpassé. A hátam mögött már egy ember sem volt.

– Ha most betörnénk a pofádat, senki nem jönne segíteni – mondta az egyik, miközben felkelt az ülésről.

– Ja, kábé csak tíz utas van már. Ráadásul az egyik csaj, kettő meg öreg.

– Te viszont semmit nem fogsz csinálni.

– Tényleg? Ezt meg honnan veszed?

– Csak a pofád nagy, onnan.

Frais-Vallon. Itt már jönnek a lakótelepi részek, ez kemény lesz.

– Tűz! – kiáltotta az egyik.

Kirohantak a szerelvényből. Felugrottam, és az utolsónak elkaptam a karját. Hátracsavartam. Szakszerűen, nem kegyetlenül. Kapálózott persze. Az utasok igyekeztek minél előbb elhagyni a peront.

– Egyedül maradtál.

– A kurva életbe, engedj már el! – A fiú Cerutti meg Pérol felé fordult, akik lassan elindultak felénk. – Ez a pasas nem normális, be akar nekem húzni egyet!

Cerutti és Pérol nem is néztek rá. A peron teljesen kiürült. Éreztem, hogy a kölyök dühös, és nagyon fél.

– Senki nem véd meg, te csak egy arab vagy. Itt a peronon is kikészíthetnélek, senki nem segítene rajtad. Felfogtad? Na szóval, a haverjaiddal együtt szépen abbahagyjátok a marhulást. Máskülönben egy szép nap esetleg szembetalálkoztok olyan pasasokkal, akik nem fognak tréfálni. Értve vagyok?

– Jól van, értem. A kurva életbe, ez fáj!

– Add át szépen az üzenetet a többieknek. Ha még egyszer meglátlak, bizisten eltöröm a karod.

Amikor kijöttem a metróból, már késő este volt, majdnem tíz óra. Hullafáradt voltam, és túl üres ahhoz, hogy hazamenjek. Szükségem volt egy kis csatangolásra, egy kis társasági életre, és hogy érezzem az élet lüktetését, vagy legalább valami hasonlót.

Elmentem az O'Stopba. Ez egy éjszakai mulató az Operánál. Zenerajongók és prostituáltak kedvenc találkahelye. Tudtam persze, kit szeretnék én látni, és ott is volt: Marie-Lou, egy fiatal karibi kis prosti. Három hónapja vette birtokba a negyedet. Gyönyörű volt. Diana Ross huszonkét éves kiadásban. Ma este egy fekete farmer meg egy szürke, ujjatlan, kivágott póló volt rajta. A haja hátrafogva és összekötve egy fekete szalaggal. Semmi közönséges nem volt benne, még az ülése sem, sőt. Majdhogynem gőgős volt. A férfiak alig mertek közeledni hozzá, csak ha Marie-Lou egy pillantásával engedélyt adott nekik.

Marie-Lou sosem szólított le senkit. Minitelen[9] keresztül dolgozott, és mivel válogatós volt, ide beszélte meg a randikat,

---

[9]Minitel, kommunikációs távközlés-technikai berendezés, az Internet elődje Franciaországban. Főleg a 80-as, 90-es években használták.

hogy először megnézhesse magának a klienseket. Nagyon fel tudott izgatni ez a lány. Néhányszor már voltam vele. Szerettünk együtt lenni, neki én voltam az ideális vendég. Nekem pedig ez a fajta kapcsolat sokkal egyszerűbb volt, mint szerelmesnek lenni bárkibe is. Ennél többre mostanában nem volt szükségem.

Az O'Stopban szokás szerint mozdulni sem lehetett. Sok prostituált csak egy whisky-kóla-pisi szünetre ugrott be. Kiosztottam néhány kacsintást meg mosolyt, aztán leültem egy székre a bárpulthoz, Marie-Lou mellé. Valamin nagyon elgondolkozhatott, az üres poharat bámulta.

– Jól megy az üzlet?

– Nahát, szia. Meghívsz egy italra?

Rendeltem neki egy margaritát, magamnak pedig egy whiskyt. Ez az éjszaka is jól kezdődik.

– Volt egy tervem. De nem valami nyerő.

– És mi szerepelt a tervedben?

– Egy zsaru!

Elnevette magát, szájon csókolt. Elektromosság cikázott át bennem, egészen az alsógatyámig tartott.

Már a harmadik körnél tartottunk, amikor észrevettem Molines-t. Hat-hét mondatot ha váltottunk, rövid és semmitmondó mondatokat. Elég szorgalmasan iszogattunk. Ez így nekem bőven jó volt. Molines Auch csapatába tartozott. Ott szobrozott az O'Stop előtt a járdán. Láthatóan baromira unatkozott. Felálltam, rendeltem még egy kört.

Odamentem hozzá, úgy csináltam, mintha egy fabábu lennék, gépiesen mozogtam. Szerintem jó vicc volt, de ő megijedt, ugrott egy nagyot. Látszott, hogy nem örül nekem.

– Mi a frászt csinálsz te itt?

– Először is iszom, másodszor iszom, harmadszor iszom, negyedszer pedig eszem. Az ötödiket még nem találtam ki. És te?

– Szolgálatban vagyok.

Nem valami beszédes a cowboy, rögtön arrébb is ment néhány lépéssel. Hát igen, nem érdemeltem ki a társaságát. A szememmel követtem azért, és akkor megláttam őket. Mármint a csapat többi tagját, az utcasarkokon. Besquet és Paoli a Saint-Saéns és a Moliére utca sarkán álltak, Sandoz meg Mériel a Beauvau utca sarkán. Molines hozzájuk indult éppen. Cayrol az Opera előtt járkált. A többieket nem láttam. Biztosan itt vannak ők is, a téren parkoló autókban.

A Paradis utca felől behajtott a Saint-Saéns utcába egy grafitmetál Jaguár. Besquet a szájához emelte a walkie-talkie-t, és Paolival együtt elhagyták az őrhelyüket. Cayrol mintha ott sem lett volna, ezek kelten átvágtak a téren, és lassan elindultak lefelé a Corneille utcán.

Az egyik autóból ekkor kiszállt Morvan. Ő is átment a téren, elindult a Corneille utcán, mintha csak a La Commanderie-be tartana, abba az éjjeli mulatóba, ahová újságírók, zsaruk, ügyvédek meg bűnözők járnak. A La Commanderie előtt ott parkolt az úttesten szabálytalanul egy fehér Renault 21-es taxi. A jelzőlámpája foglaltat mutatott. Morvan elment a taxi mellett, és csak úgy mellékesen megkocogtatta az ajtaját. Ment tovább, megállt egy sex-shop előtt, és rágyújtott egy cigarettára. Valami készült, de fogalmam sem volt, micsoda. Csak én láttam, senki más.

A Jaguár megfordult és leparkolt a taxi mögött. Sandoz és Mériel is elindultak errefelé, meg Cayrol is. Alakulnak a dolgok, úgy látszik. Egy férfi, szállt ki a Jaguárból. Izmos arab volt, öltönyben, nyakkendőben, a kabátja kigombolva. Testőr. Jobbra nézett, balra, majd kinyitotta az autó hátsó ajtaját. Valaki kiszállt. Al Dakhil. A francba! Ez a Bevándorló, az arab alvilág főnöke. Eddig még csak egyszer láttam életemben, egy őrizetbe vételen. Akkor Auch semmit sem tudott felhozni ellene. A testőr becsukta a kocsiajtót, és a La Commanderie felé indult.

Al Dakhil begombolta az öltönyét, hátraszólt valamit a sofőrnek. Két férfi szállt ki a taxiból. Az egyik kábé húsz éves

lehetett, alacsony volt, farmert és vászonzakót viselt. A másik középmagas, alig idősebb az előzőnél, tüskehajú. Fekete nadrág és vászondzseki volt rajta. Reflexszerűen felírtam a taxi rendszámát, amikor elindult: 675 JLT 13. Lövöldözni kezdtek. Az alacsonyabb kezdte, rálőtt a testőrre, aztán megfordult és rálőtt a sofőrre is, aki közben kiszállt az autóból. A másik pasas az egész tárat Al Dakhaliba eresztette.

Semmilyen rendőri felszólítás nem hangzott el. Morvan rögtön leszedte a fickót, mielőtt mozdulni tudott volna; szétlőtt koponyával feküdt a földön. A másik lehajtott fejjel, kezében a fegyverrel két autó között rejtőzött. Hátranézett, talán túl gyorsan is, és visszahúzódott. Sandoz és Mériel egyszerre kezdtek lőni. Kiabálás hallatszott, iszonyú nagy csődület támadt. Auch emberei voltak persze. A kis kíváncsiak.

Meghallottam a rendőrségi szirénát. A taxi eltűnt bal felé az Opera háta mögött, a Francis-Davso utcában. Auch zsebre dugott kézzel lépett ki a La Commanderie-ből. A hátamban éreztem Marie-Lou meleg leheletét.

– Mi történt?

– Semmi olyan, amit látnod kéne.

És akkor még finoman fogalmaztam. A háború kezdetét vette. Csakhogy Zuccát Ugo szedte le. Amit pedig az előbb láttam, az nem volt semmi. Ez előre kitervelt jelenet volt, mégpedig a legutolsó részletéig.

– Nyilván valami leszámolás.

– A francba! Ez nem tesz túl jót az üzletemnek!

Most nagy szükségem volt egy kis ajzószerre. Nem akartam kérdéseken rágódni. Most legalábbis nem. Ki akartam ürülni, el akartam felejteni a zsarukat, a bűnözőket, Manut, Ugót, Lolát, Leilát, de főleg magamat. Fel akartam oldódni az éjszakában, már ha ez lehetséges. Alkoholra volt szükségem, és Marie-Lou-ra. Minél gyorsabban.

– Tedd ki a foglalt tábládat. Meghívlak vacsorázni.

4

A tömény konyaknál sokkal rosszabb is történhet az emberrel

Felriadtam, valahonnan tompa zajt hallottam. A felettünk lévő emeleten sírni kezdett egy gyerek. Hirtelen azt sem tudtam, hol vagyok. A fejem nehéz volt, a szám lepedékes. Felöltözve feküdtem az ágyon. Lola ágyán. Ja igen, most már emlékszem. Hajnalban eljöttem Marie-Lou-tól és idekeveredtem valahogy. Ráadásul felfeszítettem az ajtót, hát ez remek.

Semmi értelme nem volt, hogy túl sokáig ott rostokoljunk az Operánál. A negyedet lezárták, és kis idő múlva mindenhol zsaruk nyüzsögtek. Túl sok rendőr lett ott hirtelen, nem akartam velük találkozni. Karon fogtam Marie-Lou-t és a Jean Ballard sétány másik részére, a Thiers térre mentünk, Mario éttermébe. Kezdetnek egy nagy tál mozzarellát rendeltünk paradicsommal, kapribogyóval, ajókagyűrűvel meg fekete olajbogyóval. Aztán egy nagy adag kagylós spagettivel folytattuk, desszertnek pedig tiramisut ettünk. Az egészet roséval öblítettük le, isteni vacsora volt.

Közben mindenféléről beszélgettünk. Mondjuk inkább csak Marie-Lou beszélt, én meg hallgattam. Lassan beszélt, a szavakat jól elkülönítette egymástól, mintha csak egy barackot hámozna. Hallgattam Marie-Lou-t, bár inkább csak a szememmel, ha lehet ilyet mondani. Hagytam, hogy elkábítson a mosolya, az ajka formája, az arcgödröcskéi, nagyon kifejező arca volt. Csak néztem és éreztem, hogy a térde hozzám ér; ez a maradék eszemet is elvette, már egyáltalán nem tudtam gondolkodni.

– Milyen koncert? – kérdeztem végül.

– Hogyhogy milyen? Hát a koncert a Friche-ben. A Massilia koncert.

A Friche, az a régi dohánygyár. Százhúszezer négyzetméteres terület a Saint-Charles pályaudvar mögött. Nagyon hasonlít a berlini művészházhoz vagy a New York-i P.S.i-hez. Rengeteg alkotóműhely, próbaterem, a Taktik újság szerkesztősége, a Radio Grenouille, egy étterem meg egy koncertterem van ott.

– Legalább ötezren voltunk! Zseniális volt! Ezek a pasik aztán tűzbe hozzák az embert!

– Te értesz provanszálul?

Ezt csak azért kérdeztem, mert a Massilia számainak fele dialektusban íródott, a matrózok provanszál nyelvén, vagy ahogy Párizsban mondják, marseille-i franciául. *Parlam de recditat dei cavas dau quotidian,* ezt is éneklik például.

– Gőzöd sincs az egészről. Itt nem az a lényeg, hogy érted-e vagy nem. Mindnyájan csak melózunk egész életünkben, de hülyék azért nem vagyunk. Csak ezt kell érteni, mást nem.

Kíváncsian nézett rám. Hát igen, lehet, hogy én is egy visszamaradott hülye vagyok, ki tudja? Egyre inkább elszakadok a valóságtól. Egész nap Marseille-t járom, mégsem látok belőle semmit. Már csakis a város tompa erőszakosságát látom és a rasszizmust, ami lassan az ember bőréhez tapad. Már elfelejtettem, hogy az élet nem csak ebből áll. Elfelejtettem, hogy ebben a városban, mindennek ellenére, az emberek igenis szeretik az életet, és szeretnek mulatni. Elfelejtettem, hogy a boldogság minden egyes nap valami új dolognak számít, még ha az éjszaka végén aprópénzre váltják is, mondjuk egy erőszakosabbra sikeredett igazoltatás során.

Már nem ettünk, megittuk az összes rosét, a kávén is túl voltunk.

– Körbenézünk egy kicsit?

Ez a „körbenézés” a mi kifejezésünk volt. Körbenézni annyit tesz, hogy valami jó kis helyet találunk magunknak az

éjszaka hátralévő részére. Hagytam, hogy Marie-Lou válassza ki a helyeket, ahová megyünk. A Trolleybus10-ban kezdtünk, a Rive-Neuve rakparton. A helynek idáig a létezéséről sem tudtam, pedig igazi szentély volt az éjszakban. Marie-Lou ezt viccesnek találta.

– De hát mi a frászt csinálsz te éjszakánként?

– Aranykeszeget fogok.

Marie-Lou felnevetett, Marseille-ben ugyanis az aranykeszeg nem csak egy halfajtát, hanem széplányt is jelent. A régi hajógyári üzem egy nagy folyosóra nyílt, ami tele volt tévékészülékekkel. A folyosó végén, az árkádok alatt rap, techno, rock meg reggae-termek voltak. Te jó isten, hány éve nem táncolhattam? Egy évszázada. Ezer éve. Óránként váltogattuk a helyeket. Le Passeport, Le Maybe bleues, Pélé-Méle. Csak máshová, mindig máshová, ahogy Spanyolországban szokás.

Aztán végül a Pourquoiban kötöttünk ki, egy karibi mulatóhelyen a Fortin utcában. Már eléggé be voltunk csípve, amikor odaértünk. Eggyel több ok arra, hogy folytassuk az ivást! Jöhet a tequila, meg a salsa! A testünk nagyon hamar megtalálta a közös ritmust. Egymáshoz tapadva táncoltunk.

Zina tanított meg salsázni. Hat hónapig volt a barátnőm, mielőtt bevonultam a seregbe. Később Párizsban láttam viszont Zinát, amikor először voltam a zsaruknál szolgálatra beosztva. Általában a Chapelle-ben töltöttük az éjszakáinkat, a Lombards utcában, vagy az Escale-ban, a Monsieur-le-Prince utcában. Örültem, hogy rátaláltam Zinára. Nem érdekelte, hogy zsaru vagyok. Igazi jó barátok lettünk. Néha mesélt egy kicsit, mi újság „alul", mi van Manuval, Lolával. Néha még Ugóról is mesélt, ha kapott tőle valami kis életjelet.

Marie-Lou egyre könnyebb volt a karomban. Gyorsabb lélegzése felszabadította teste fűszeres illatát. Pézsma, fahéj, bors. És bazsalikom, mint Lolánál. Szeretem a fűszeres

---

[10]Az egyik leghíresebb éjszakai mulató Marseille-ben.

testeket. Ahogy Marie-Lou egyre szorosabban hozzám simult a kemény hasával, erékcióm lett. Mindketten tudtuk, hogy az ágyban végezzük majd, de szerettük volna minél tovább húzni az időt. Egészen addig a pillanatig, amikor a vágy már szinte elviselhetetlen. Mert ami utána jön, vagyis a valóság, arra már egyikünk sem lesz kíváncsi. Belőlem megint zsaru lesz, belőle pedig prostituált.

Hat körül ébredtem fel. Marie-Lou aranybarna háta Loláéra hasonlított. Megittam egy fél üveg ásványvizet, felöltöztem és eljöttem. A rettenetes fejfájás az utcán tört csak rám. És megint az a kielégületlenség, ami azóta gyötör, mióta Rosa elhagyott. Minden nőt szenvedélyesen szerettem, akikkel együtt éltem. Ők is szerettek engem. De valahogy több valóságtartalma volt az ő szeretetüknek, mint az enyémnek. Időt adtak nekem az életükből. A nők életében nagy szerepet játszik az idő. Nekik az idő valóság, a férfiaknak inkább valamiféle viszonylagos dolog. Hát igen, sokat kaptam tőlük. És én, én vajon mit adtam nekik? Gyengédséget, gyönyört, illanó boldogságot. Ezekben jó voltam. De ami ezek után jön…

Ami a szerelem után jön, hát az nekem már nem szokott összejönni. Ennél többet nem adtam, de ennél többet elfogadni sem tudtam. Szeretkezés után soha nem engedtem be őket a falaim mögé, a saját kis birodalmamba, a szabályaimmal, törvényeimmel, rejtjeleimmel meg az idióta szabályozott gondolataimmal. Ahol még én is eltévedtem, hát még azok a nők, akik néha mégis bemerészkedtek.

Leilát is beengedhettem volna idáig, ebbe a sivatagba. De mi várta volna az út végén? Szomorúság, düh, kiabálás, könnyek, megvetés. Én pedig biztosan nem lettem volna mellette ezen a felfedező úton. Merthogy mindig eltűnök. Gyáva vagyok ugyanis. Szerintem attól félek, hogy elmerészkedek a saját határomig és meglátom a másik oldalt. Talán azért van ez, mert, ahogy egy este egyszer Rosa is megmondta, nem szeretem az életet.

Az, hogy ma éjjel lefeküdtem Marie-Lou-val, és fizettem, hogy megdughassam, egy dologra legalább megtanított. A szerelemben én egy szerencsétlen nyomorult vagyok. A nők, akiket szerettem, lehettek volna akár életem szerelmei is. Egytől egyig, bármelyik. Én nem akartam az egészet. Hirtelen iszonyúan dühbe jöttem, mérges voltam Marie-Lou-ra, magamra, a nőkre, az egész világra.

Marie-Lou az Aubagne utca legvégén lakott egy kis garzonban, éppen a fölött a kis fémhíd fölött, ami a Lieutaud meg a Julien sétányt, Marseille manapság egyik legfelkapottabb részét köti össze. Ittunk még egy utolsó pohár piát a Dégust'Mars c'et Yében, ez egy másik rai-ragga-reggae mulató. Marie-Lou elmagyarázta nekem, hogy Bra, a tulaj régen drogos volt. Most viszont már övé a hely. Ez a mulató volt az álma. „Itthon vagyunk", ez volt nagybetűkkel kiírva a több száz graffiti között a falra. A Dégust' olyan helynek hirdette magát, ahol nagyban folyik az igazi élet. Ami igazából folyt itt, az inkább a tequila volt. Na, még egy utolsó pohárral, útravalónak. Szeretkezés előtt. Pillantásunk egymásba mélyedt, testünk között csak úgy vibrált a feszültség.

Az Aubagne utcán a nap bármely szakaszában végigmenni felért egy igazi utazással. Boltok és vendéglők végehossza sorban, mindegyikben ki lehet kötni, és megpihenni egy kicsit. Olaszország, Görögország, Törökország, Libanon, Madagaszkár, Thaiföld, Vietnam, Afrika, Marokkó, Tunézia, Algéria, és még sorolhatnám. A legjobb hely errefelé az Arax, itt lehet a legjobb rahatot[11] kapni.

Az autóm a rendőrőrs előtt állt, de nem akartam érte menni, vezetni sem mertem ilyen állapotban. Még csak pecázni sem volt kedvem. A Longue-des-Capucines utcán a piac most éledezett. Koriander, kömény, curry és mentaillat keveredett egymással. Kelet illata. A Delacroix

---

[11] Tipikus arab édesség, szárított gyümölcsből, dióból, mandulából és rengeteg cukorból készítik, kis kockákra vágva árulják.

vásárcsarnoknál jobbra fordultam. Bementem egy bisztróba, kértem egy erős dupla kávét, hozzá pirítóst.

Az Opera környéki lövöldözést minden újság címlapon hozta. Az újságok szerint, mióta Zuccát kivégezték, a rendőrség állandóan Al Dakhil nyomában járt. Mindenki azt várta, nemsokára kiegyenlítik a számlát; 1-0, ez így ugye nem maradhat, hát világos. Tegnap este Auch felügyelő csapata szakszerűen és hidegvérrel megakadályozta, hogy az Opera környéke valóságos csatamezővé váljon. Egyetlen járókelő sem sebesült meg, még csak egy kirakat sem tört be. Öt bűnöző meghalt. Hiába, szép fogás. Persze mindenki csak a folytatást várta.

Eszembe jutott Morvan, ahogy átmegy a téren és megkocogtatja az ott parkoló taxi tetejét. Eszembe jutott Auch is, amint kijön a La Commanderie-ből és mosolyog. Ja, igen, a keze pedig zsebre vágva. Hát, lehet, hogy a mosolygást csak én képzeltem, most már nem tudom.

A két bűnözőt, akik tüzet nyitottak, Jean-Luc Tranit és Pierre Boghót korábban már körözte a rendőrség. Persze ez csak két nyavalyás kis senki volt. Kerítettek, kirakatot törtek, mikor mit. Volt a számlájukon néhány betörés is, de semmi olyasmi, ami a bűnözőtársadalom legtetejére emelné őket. Hogyan mertek ezek a senkik ilyen magasra törni? Ez volt talán a legzavarosabb az egészben. Ki rendelte meg ezt a kommandózást? Na, ez volt az igazán jó kérdés. Auch azonban nem kommentálta az eseményeket. Mindig ezt csinálta, a lehető legszűkszavúbban nyilatkozott.

A második dupla kávé után sem lettem sokkal jobban. Baromira fájt a fejem, másnapos voltam. Azért valahogy rávettem magam, hogy megmozduljak. Végigmentem a Canebiére-én, keresztül a Belzunce sétányon, aztán a Colbert utcán. A République sugárútról a Montée des Folies-Bergéres felé vettem az irányt, hogy levágjam az utat a Panier negyed felé. Lorette utca, Panier utca, Pistoles utca. Egy perccel később, kezemben álkulccsal, ott motoszkáltam Lola ajtaján.

Hát igen, jó kis régi zár ez, nem is bírta túl sokáig. Mondjuk én se. A hálóban rögtön bezuhantam az ágyba. Teljesen kivoltam. A fejem sötét gondolatokkal teli. Gondolkodni tilos. Gyerünk aludni.

Felébredtem. Szakadt rólam a víz. A zsalugáter mögött éreztem a kinti nehéz, fullasztó hőséget. Már két óra húsz van, szombat. Pérol holnap estig egyfolytában szolgálatban lesz. Havonta csak egyszer került rám a sor hétvégenként. És ha Pérollal voltam beosztva, akkor nyugodtan húzhattam a lóbőrt. Megfontolt zsaru volt. Ha baj volt és kellettem, bárhol képes volt Marseille-ben megtalálni. Csak akkor voltam kicsit nyugtalan, ha Pérol mellől felváltott Cerutti. Még olyan fiatal. Arról álmodozott, hogy nagy ügyeket fejt majd meg.

És még annyi mindent kell tanulnia. Gyorsan össze kellett szedni magam. Holnap, mint minden vasárnap, amikor nem vagyok szolgálatban, Honorine jön hozzám ebédre. Mindig hal szerepel az étlapon. A halat pedig (ez nálunk szabály) ki is kell fogni.

Hidegvízzel lezuhanyoztam, de a gondolataim csak nem tisztultak ki. Meztelenül mászkáltam a lakásban. Lola lakásában. Fogalmam sem volt, miért éppen ide jöttem. Ugónak, Manunak meg nekem Lola volt a közös találkozási pontunk. Nem csak a szépsége miatt. Igazán szép és vonzó egyébként is csak később lett, felnőtt korában. Fiatal lánynak vékony volt, fejletlen. Nem úgy, mint Zina meg Rali, belőlük már akkor is sütött az érzékiség.

Lolát a mi vágyunk tette széppé. A vágy, amit a szemünkből olvasott ki. Minket pedig az vonzott, amit az ő szemében láttunk. Az a meghatározhatatlan messziség, ahonnan közénk érkezeti és ahová, úgy tűnt, egyszer majd vissza is megy. Cigánylány. Vándor. Beutazta a teret, de az idő látszólag nem várta be Lolát. Ő adott mindig, nem a másik fél. Az Ugo és Manu közötti szeretőit is ő választotta. Mint egy férfi. Ettől aztán mindig is elérhetetlen maradt. Ha kinyújtod a kezed Lola felé, mintha csak egy szellemet akarnál

megérinteni. De hiába, csak az örökkévalóság és a vég nélküli vándorlás csillámpora marad az ujjaid végén. Én tudtam ezt, mert egyszer, szinte csak véletlenségből, kereszteztem az útját.

Zina megmondta nekem Lola madridi telefonszámát. Felhívtam, hogy elmondjam, mi történt Manuval. És hogy jöjjön haza. Még ha kerültük is egymást Manuval, azért vannak dolgok az életben, amelyek soha nem szakadnak meg. Ilyen kapcsolat a barátság is. Erősebb és igazibb, mint a családi kötelék. Rám várt a feladat, hogy Lolával közöljem Manu halálhírét. Ezt senki másra a világon nem bíztam volna. Zsarura meg aztán főleg nem.

Kimentem érte a repülőtérre, aztán elvittem a halottasházba. Hogy láthassa Manut még egyszer, utoljára. Manunak már csak mi maradtunk, csak mi kísérhettük el utolsó útjára. Már úgy értem, mi voltunk az egyetlenek, akik szerettük. Három bátyja is eljött a temetésre, de egyik sem hozta a feleségét vagy a gyerekeit. Manu halála nekik megkönnyebbülés volt. Szégyellték is magukat. Egy szót sem szóltunk hozzájuk.

Miután elmentek, Lola meg én még ott maradtunk a sírnál. Nem sírtunk, de a torkunk elszorult. Manu meghalt, és vele együtt a fiatalságunk egy darabja is. Kijöttünk a temetőből, bedobtunk valahol egy konyakot. Aztán még kettőt, néma csendben, és csak szívtuk a cigarettákat egymás után.

– Nem vagy éhes?

Csak meg akartam törni a csendet. Lola megvonta a vállát, és szólt a pincérnek, hogy rendelni akar.

– Ha végeztünk, hazamegyünk, jó? – mondta, és rám nézett, valami biztatásfélét keresett a tekintetemben.

Késő este volt. Napokig esett az eső, most meg a mistral fújt jegesen. Elkísértem Lolát a kis házig, amit még Manu bérelt neki Estaque-ban. Csak egyszer voltam itt, vagy három évvel azelőtt. Manuval volt egy elég viharos beszélgetésünk. Belemászott valami zavaros algériai autókereskedésbe. A banda lebukott, Manu körül is szorult a hurok. Azért mentem

el hozzá, hogy figyelmeztessem, és hogy szálljon ki az egészből. Pastis-t ittunk a kertben. Manu nevetett.

– Hagyj békén, Fabio. Ne ártsd bele magad.

– Nehezemre esett idejönni, Manu, elhiheted.

Lola csak nézett minket, nem szólt egy szót sem. Kis kortyokban itta a pastis-t, közben lassan cigarettázott.

– Idd meg a pastis-dat és húzz el. Elegem van a hülyeségeidből, OK?

Megittam a maradék pastis-t. Felálltam. Manu rám mosolygott azzal az egykori cinikus kis mosolyával. Ezt a mosolyt akkor láttam az arcán először, amikor olyan szerencsésen kiraboltuk azt a gyógyszertárat. Ezt a mosolyt soha többé nem tudtam elfelejteni. Meg azt a csak rá jellemező kétségbeesést sem, ami állandóan a tekintetében bujkált. Olyan volt, mint valami őrület, ami hirtelen mindenre magyarázatot adhatna. Olyan Artaud[12]-féle mosoly meg nézés volt, Manu egyre jobban hasonlított rá, mióta levágta a bajuszát.

– Egyszer, nagyon régen, azt mondtam rád, hogy koszos kis spanyol vagy. Tévedtem. Te csak egy szerencsétlen nyomorult vagy.

És még mielőtt bármit is mondhatott volna, behúztam neki egyet. Belezuhant egy satnya kis rózsabokorba. Nyugodtan és közönyösen fölé hajoltam:

– Állj fel, te szerencsétlen.

De alighogy feltápászkodott, bal kézzel máris gyomorszájon vágtam, aztán jobb kézzel meg állon. Visszazuhant a rózsabokorba. Lola eloltotta a cigarettáját, és elindult felém.

– Hordd el magad! És nehogy még egyszer ide gyere!

Ezeket a szavakat sosem fogom elfelejteni.

Járva hagytam a motort. Lola csak nézett rám, aztán egy szó nélkül kiszállt az autóból. Én meg utána. Egyenesen a fürdőszobába ment. Hallottam, hogy folyatja a vizet. Töltöttem

---

[12] Antonin Artaud, XX. századi francia író és költő.

magamnak egy whiskyt, a kandalló tüzénél rágyújtottam. Lola kijött a fürdőszobából, sárga fürdőköpeny volt rajta. Fogott egy poharat meg a whiskys üveget, leterített egy puha matracot a kandalló elé, és leült a tűzhöz.

– Lezuhanyozhatnál – mondta, de még csak meg sem fordult. – Mosd le magadról a halált.

Órákon át iszogattunk a sötétben, egy szó nélkül. Néha fát raktunk a tűzre, új lemezt tettünk fel. Paco de Luciát, Sabicast, Djangot, később a teljes Billy Holliday albumot. Lola végig hozzám bújt, a teste meleg volt, de remegett.

Az éjszaka vége felé jártunk. Ilyenkor kezdenek táncolni a szellemek, ahogy mondani szokás. Pattogott a tűz. Évek óta ábrándoztam Lola testéről. Hogy végigtapogathatom az ujjaimmal. A sikolya megdermesztette a vérem. Mintha ezernyi kést szúrtak volna a testembe. A tűz felé fordultam. Meggyújtottam két cigarettát, az egyiket odanyújtottam neki.

– Jól vagy? – kérdezte.

– Ennél rosszabbul már nem is lehetnék. És te?

Felálltam, felvettem a nadrágomat. Éreztem, hogy Lola néz, miközben öltözöm. Egy pillanatra úgy láttam, elmosolyodik. Halvány kis mosoly volt, de legalább nem szomorú.

– Én mondom neked, ez undorító.

Lola felkelt és odajött hozzám. Meztelen volt, de nem szégyellte magát előttem. A járása könnyed volt, légies. Kezét a mellkasomra tette. Ujjai égették a bőrömet. Úgy éreztem, egy életre megjelöl velük.

– És most mit fogsz csinálni?

Nem volt válaszom a kérdésére. Egyáltalán, semmilyen válaszom sem volt erre a kérdésre.

– Amit egy zsaru tehet, azt.

– Ez minden?

– Nem tehetek ennél többet.

– Tehetnél, ha akarnál. Például megdughatnál.

– Csak ezért csináltad az egészet?

Nem gondoltam, hogy pofon fog vágni, de megtette. Ráadásul tiszta erőből.

– Nem szokásom az ilyen cserebere, sem a zsarolás. Én nem árulok semmit. Engem nem lehet megkapni vagy odaadni. Na, erre mondhatod, hogy undorító, ha akarod.

Kinyitotta az ajtót. Belenézett a szemembe. Szerencsétlen nyomorult kis senkinek éreztem magam, de tényleg. Nagyon szégyelltem az egészet. Hirtelen, még utoljára, felvillant bennem Lola teste, a szépsége, és mindaz, amit most elveszítettem, ahogy az ajtó becsukódott mögöttem.

– Menj innen a francba!

Elűzött, másodjára is.

Az ágyon ültem és egy Christian Dotremont[13]-könyvet lapozgattam, ami néhány másik könyvvel meg újsággal együtt valahogy az ágy alá csúszhatott. *Bőröndök nagyszállója.* Nem ismerem ezt a szerzőt.

Lola sárga kiemelővel mindig aláhúzott mondattöredékeket, verseket.

Néha megesik, hogy nem kopogtatok az ablakodon,
Hogy nem hallom a hangod,
Hogy nem mozdulok, ha mozdulsz,
Mindezt azért, hogy csak a tengerre figyeljünk,
A tengerre, mely megdermedt hirtelen.

Egyszeriben úgy éreztem, nem vagyok ebbe a lakásba való, hát mit keresek én itt? Óvatosan letettem a könyvet. El kell mennem innen. Még egyszer utoljára megnéztem magamnak a hálót és a nappalit. Egyvalamit azért nem értettem. A lakásban tökéletes rend volt, a hamutartók kiürítve, a konyha rendbe rakva. Mintha Lola bármelyik pillanatban beléphetne. Ugyanakkor olyan is volt az egész, mintha Lola örökre elment volna ebből a lakásból, mintha megundorodott volna az

[13] Christian Dotremont, XX. századi belga író, költő, kritikus, esszéista.

örökös nosztalgiától, ami körbevette az életét: a könyvektől, fényképektől, csecsebecséktől, lemezektől. Hol lehet Lola? Mivel erre a kérdésemre nem tudtam válaszolni, legalább szép gondosan meglocsoltam a bazsalikomot meg a mentát. Az illatok iránti szeretetem jeléül, meg a Lola irántiéból.

Egy szögön három kulcs lógott. Kipróbáltam mindegyiket. Kettő az ajtót nyitja, a harmadik meg a postaládát. Bezártam az ajtót, a kulcsokat pedig zsebre tettem.

Elmentem a Vieille-Charité épületegyüttes, Pierre Puget befejezetlen remekműve előtt. Az öreg menedékház a XIX. században a leprások búvóhelye volt, a XX. század elején a nincsteleneké, később pedig bárkié, akit a németek a negyed lerombolása után elűztek otthonából. Szóval, nyomorból látott eleget. Most teljesen felújították. Kecses vonalait a rózsaszín kő csak még jobban kiemelte. Az épületekben múzeumok voltak, a nagy kápolnában pedig kiállítóterem. Helyet kapott még egy könyvesbolt és egy teázó, ami egyben étteremként is működött. Minden marseille-i értelmiségi meg művész itt nyüzsgött állandóan, majdnem olyan rendszerességgel, ahogy én pecázni járok.

Most éppen César-kiállítás volt. César egy marseille-i zseni, aki abból gazdagodott meg, hogy az összes elképzelhető lehetséges anyagokból mindenféle összenyomott formákat hoz létre. A marseille-ieknek ez nagyon tetszik, nekem speciel hánynom kell tőle. A turisták persze özönlöttek a kiállításra. Egész buszokkal jöttek. Olaszok, spanyolok, angolok, németek, na meg persze a japánok. Ez a sok unalmas ízléstelenség ebben az épületben, ami annyi szomorú történetet látott már a történelem során, nekem egyet jelentett a XX. század végével.

Marseille-t is elérte a párizsi tahóság, fővárosnak hiszi magát, Dél-Franciaország fővárosának. Közben pedig mindenki elfelejti, hogy ha Marseille valóban fővárosnak

érezheti magát, azt csakis annak köszönheti, hogy kikötő. Mióta Protis*[14] betette ide a lábát és elvette

Gyptis-t, a ligúriai hercegnőt, Marseille évszázadok óta az emberi faj keveredésének nagy csomópontja.

Djamel a Rodillat utcán sétált felfelé. Hirtelen megdermedt, annyira meglepődött, hogy meglát. De már nem tudott kitérni, kénytelen volt tovább folytatni az útját, egyenesen felém. Talán abban reménykedett, amit persze ő sem hitt el, hogy esetleg nem fogom észrevenni.

– Mizújs, Djamel?

– Semmi különös, uram – szűrte át a szavakat a száján.

Nézegetett jobbra meg balra, tudtam én, hogy nagyon ciki neki, ha valaki meglátja, hogy egy zsernyákkal beszélget. Karon fogtam.

– Gyere, igyunk egyet.

Az állammal a Treize-Coins bár felé böktem. Ez a törzshelyem. Ötszáz méterre van innen a rendőrőrs, kicsit lejjebb a Treize-Coins átjáró, a másik oldalon meg a Sainte-Frangoise utca. Más zsaru nem jár ide. A többiek inkább a lentebbi bárokba mennek, az Évéché utcába vagy a Trois-Cantons térre, kinek melyik szimpatikusabb.

Elég meleg volt, mégis kint ültünk le. Mindenki minket nézett. Ange, a főnök már hozta is a két korsó sört.

– A motorbicajjal mi van? Pihenteted kicsit?

– Igen, uram, ahogy tanácsolta. – Ivott egy kortyot, lopva rám nézett. – Figyeljen, uram. Már egy csomó kérdést feltettek. Most kezdik elölről?

Na, most én lepődtem meg.

– Ki beszélt veled erről?

– Maga a zsaru, nem?

---

[14] A legenda szerint Protis-nak, a föníciai hajósnak nagyon megtetszett a dombok által védett gyönyörű kikötő, ezért társaival partra szállt, feleségül vette Gyptis ligúriai hercegnőt, és Kr. e. 600 körül megalapította Massalia városát, a mai Marseille-t.

– Kérdeztem valamit.

– Hát a többiek.

– De kik?

– Na, hát a másik két zsaru. Akik lelőtték a csávót. Azt mondták, még bajom is lehet ebből. Azt is mondták, letartóztathatnak gyilkosságban való bűnrészességért. A motorbicaj miatt. A csávó tényleg megölt valakit?

Hirtelen nagyon melegem lett. Szóval tudnak róla. Becsuktam a szemem, úgy ittam a sört. Nem akartam, hogy Djamel észrevegye a zavaromat. Az izzadság elkezdett gyöngyözni a homlokomon, meg a nyakamon. Tudják. És majd egyszer a képembe vágják, hogy tartsak tőlük.

– Ki volt az a csávó?

Kinyitottam a szemem. Rendeltem még egy sört, teljesen kiszáradt a szám. Kedvem lett volna elmesélni Djamelnek Manu, Ugo meg az én történetemet. A három barát történetét. De bárhogyan is adtam volna elő, Djamelt csak Manu meg Ugo érdekelte volna, a zsaru egyáltalán nem. Utál mindent, ami zsaru, még ha ez így igazságtalan is, csak azért is.

Rendőri gépezet, röhejes az egész,
az igazságszolgáltatás persze örök,
arra én meg köpök!

Ezt szokta üvöltve énekelni az NTM, egy Saint-Denis-i rappercsapat. A tizennégy-tizennyolc éves külvárosi kölykök nagyon bírták ezt a számot, pedig a legtöbb rádióállomás nem volt hajlandó leadni. Egyvalami nagyon összekötötte ezeket a gyerekeket, a zsarugyűlölet. Persze azért hozzá kell tenni, mi sem tettünk meg mindent, hogy ne örvendjünk ilyen közutálatnak. Én azért kapom a fizetésemet, hogy tisztában legyek vele. Ráadásul nincs a homlokomra tetoválva, hogy „jó fej zsaru”. Egyébként meg nem is vagyok jó fej. Hiszek az igazságban, a törvényekben, a jogban, ilyen dolgokban.

Csakhogy ezeket a dolgokat senki sem tiszteli, mert éppen a zsaruk taposnak rajta elsőként.

– Egy bűnöző – mondtam végül.

Djamelt persze nem nagyon izgatta, mit felelek. Egy zsaru mást nem is válaszolhatott volna erre a kérdésre. Nem gondolta, hogy ilyesmit felelek neki: „Rendes pasas volt, ráadásul a haverom." Nem is tudom, talán mégis ezt kellett volna válaszolnom. Lehet. Most már tényleg nem tudom, mit kell az ilyen Djamel-féle kölyköknek válaszolni, akikbe nap mint nap belebotlok az utcán, meg a negyedekben. Bevándorlók gyerekei meló, jövő és remény nélküli mind.

Ezeknek a gyerekeknek csak be kellene kapcsolniuk a tévét, megnézni a híreket, és akkor látnák, mennyire megaláztuk az apáikat, őket pedig még jobban megalázzuk majd. Driss mesélte, hogy az egyik haverja, Hassan, aznap, amikor megkapta élete első fizetését, elment a bankba. Nagyon boldog volt. Úgy érezte, most már ő is valaki, még ha csak nyomorúságos minimálbéren is, de mégis valaki. „Kellene nekem háromezer kölcsönbe, uram. Autót szeretnék venni." A bankban egyszerűen kinevették. Hassan azon a napon mindent megértett. Djamel már régóta ismerte ezt az érzést. Ha pedig belenéztem a szemébe, Manut, Ugót és magamat láttam, harminc évvel fiatalabb kiadásban.

– Most már használhatom a motorbicajt?

– Ha a véleményemre vagy kíváncsi, szerintem inkább el kellene passzolnod.

– A többiek azt mondták, nem lesz baj. – Megint lopva nézett rám. – Nem mondtam nekik, hogy maga ezt tanácsolta.

– Mit?

– Hát hogy rejtsem el, meg minden.

Csöngött a telefon. Angel intett a pult mögül.

– Pérol az, téged keres.

Felvettem a kagylót.

– Honnan tudtad, hogy itt vagyok?

– Nem számít, Fabio. Megtaláltuk a kislányt.

Úgy éreztem, megindul alattam a föld. Láttam, hogy Djamel feláll, és szó nélkül kimegy a bárból. Én meg csak kapaszkodtam a pultba, mint ahogy egy bójába kapaszkodik az ember. Ange ijedten nézett rám. Intettem neki, hogy adjon egy konyakot. Csak úgy, tisztán. Mert a tömény konyaknál sokkal rosszabb is történhet az emberrel.

5

Boldogtalanság közben jön rá az ember, hogy még számkivetett is

Soha életemben nem láttam ilyen borzalmasat. Vagyis láttam már, de ez most más volt. Leila egy félreeső úton feküdt, arccal a föld felé. Meztelen volt, ruháit bal karjával magához szorította. A hátában három golyó. Az egyik átment a szívén. A golyó ütötte sebeken és a hátán lévő karcolásokon hatalmas fekete hangyák mászkáltak. A legyek is megérkeztek, hogy az alvadt véren megkezdjék csatájukat a hangyákkal.

Leila testét rovarcsípések borították. Úgy néztem, legalább az éhes kutyák meg a pockok nem harapdálták össze. Szánalmas egy vigasz, mondhatom. A fenekén meg a combján hosszú, sárgás csíkban megszáradt ürülék. A félelemtől biztosan kieresztett a gyomra. Vagy amikor az első golyót kapta, ki tudja.

Miután megerőszakolták, talán elhitették vele, hogy elengedik. Talán felizgatta őket a látvány, ahogy Leila meztelenül szalad. Szalad a remény felé, ami az út végén várja, az autóúton. Fut egy autó lámpájának fényében. már beszélni is tud. Segítség! Segítsen valaki! A félelem már a múlté, a borzalom, ami történt, elhomályosul. Az autó megáll. Végre egy emberi lény meghallja a kiáltásait, és a segítségére siet.

Valószínűleg az első golyó után is futott még. Talán nem is érezte. Mintha az égető érzés a hátában, ami megakasztja a lélegzetét, nem is létezne. Leila már egy másik világban fut, ahol csak ürülék, vizelet és könny van, meg a por, ami örökre a szájában marad. Már mindenki olyan távol van tőle, apja,

testvérei, egykori szeretői, a szerelme, akit tiszta szívből szeretett, a jövendőbeli férje meg a gyerekei, mindenki.

A második golyó után biztosan üvölteni kezdett. Mert a test egy idő után mégiscsak megadja magát, és kiabál. A rettenetes fájdalmat is csak élni akarásból éli túl. Ilyenkor az ember lelke az összes fellelhető energiát mozgósítja, keresni kezdi a kiutat, és csak keres, keres. Gyerünk Leila, ne gondolj arra, hogy legszívesebben elnyúlnál a fűben és elaludnál. Kiabálj, sírj, de fuss tovább. Gyerünk, fuss! Most már biztosan békén hagynak. A harmadik golyó hirtelen széttépi az álmokat. Szadisták.

Egy dühös kézmozdulattal lesöpörtem a hangyákat, elhessegettem a legyeket. Még egyszer utoljára megnéztem a testet, amit egykor annyira kívántam. A föld meleg és részegítő kakukkfű illatot árasztott. Éppen itt akartam veled egyszer szeretkezni, Leila, egy nyári este. Igen, nagyon szerettem volna. Újra meg újra megtapasztalhattuk volna a gyönyört, a boldogságot. Még ha az ujjunk hegyén, minden egyes képzeletbeli simogatásban ott érződött is volna a szakítás, könnyek, csalódás, és még mit tudom én, mi, szomorúság talán, gyötrelem, megvetés. Ez persze semmit sem változtatott volna az emberi aljasságon, ami az egész világot vezérli. Ez holtbiztos. De legalább ez a mi szenvedélyünk kibújhatott volna a törvények alól. Igen, Leila, szeretnem kellett volna téged. Úgy beszélek, mint egy vén hülye. Kérlek, bocsáss meg nekem.

Betakartam Leila testét a fehér lepedővel, amit a rendőrök korábban rádobtak. A kezem elidőzött kicsit az arcán. A nyakán égési nyom, a bal fülcimpája beszakadt, amikor elvesztette a fülbevalóját, a szája tele földdel. Éreztem, hogy a gyomrom elindul felfelé a torkomban. Dühösen visszahúztam a lepedőt és felálltam. Senki sem szólt egy szót sem. Néma csend volt, csak a tücskök ciripeltek háborítatlanul; érzéketlenek és közönyösek az emberi tragédiák iránt.

Ahogy felálltam a holttest mellől, észrevettem, milyen kék az ég. Valószínűtlenül kék volt, és a fenyőfák sötétzöld kontrasztjában még fényesebbnek tűnt. Tisztára, mint a képeslapokon. Kurva égbolt. Kurva tücskök. Kurva vidék. És én is elmehetnék a francba. Botladozva indultam el, tele fájdalommal és gyűlölettel.

Mentem a kis úton, közben a tücskök csak tovább ciripeltek. Vauvenargues falu itt van a közelben, Aix-en Provence is csak néhány kilométer ide. Leila holttestét egy kiránduló pár találta meg. Az út a Sainte-Victoire hegyhez vezet, amelyik úgy megihlette Cézanne-t. Hányszor tehette meg ő is ezt az utat? Talán még meg is állt, elővette a festőállványát, hogy megpróbálja sokadszorra lefesteni a hegy ragyogását.

Összekulcsoltam a motorháztetőn a karomat és ráhajtottam a fejem. Behunytam a szemem. Leila mosolya. Már nem éreztem a forróságot, a vér hidegen folyt az ereimben, a szívem összeszáradt. Istenem, mennyi erőszak. Ha isten létezne, itt helyben kitekerném a nyakát. Az elátkozottak dühével a szívemben, nem is véteném el, az biztos. Egy félénk kéz érintését éreztem a vállamon, majd meghallottam Pérol hangját:

– Akarsz még maradni?

– Nincs értelme. Senkinek sincs ránk itt szüksége. Itt sem és máshol sem. De ezt te is tudod, nem, Pérol? Semmi kis zsaruk vagyunk mi, nem is létezünk. Gyerünk, indulás.

Pérol a volán mögé ült. Belesüllyedtem az ülésbe, rágyújtottam egy cigarettára és becsuktam a szemem.

– Ki kapta az ügyet?

– Loubet. Ő volt szolgálatban. Azért ez nem olyan rossz.

– Igen, Loubet rendes tag.

Az autópályán Pérol a Saint-Antoineleágazásnál hajtott le. Gondos zsaruként rögtön bekapcsolta az adóvevőt, aminek a

sistergése legalább betöltötte a csendet. Nem beszélgettünk. Egy szót sem kellett mondanom, Pérol rögtön tudta, mit szeretnék: el akarok menni Mouloudhoz, még mielőtt a többiek odaérnek. Még akkor is, ha tudtam, hogy Loubet nagyon tapintatosan közölné a dolgokat. Leila olyan volt nekem, mint egy családtag. Pérol tudta ezt, és engem ez meghatott. Pedig sosem voltam vele bizalmas viszonyban. Lassacskán ismertem csak meg, miután beosztották a csapatomba.

Kölcsönösen becsültük egymást, de ez volt minden, még ha néha meg is ittunk egy-egy pohárral. Valami túlzott óvatosság nem engedte, hogy ennél tovább merészkedjünk, hogy esetleg összebarátkozzunk. Egy dolog biztos volt: rendőrként egyikünk sem állt szebb jövő előtt.

A történteken rágódott ő is, ugyanolyan szomorú és dühös volt, mint én. És azt is tudtam, miért.

– Hány éves is a lányod?

– Húsz.

– És… Minden rendben van vele?

– Doorst, Rolling Stonest meg Bob Dylant hallgat. Lehetne rosszabb is. Elmosolyodott. – Vagyis azt akarom mondani, hogy jobb szerettem volna, ha tanár lesz vagy orvos. Vagy valami ilyesmi, nem is tudom. Mert azért pénztárosnak lenni a FNAC-ban, hát ennél azért többet szántam neki.

– És gondolod, hogy ezt a lányod is így látja? Tudod, szerintem rengeteg pénztáros van, akiből később még bármi lehet. A kölykök nem gondolkodnak a jövőn. Különben is, manapság az az ember egyetlen esélye, ha megragadja a kínálkozó alkalmat.

– Soha nem akartál gyereket?

– De, néha eszembe jutott.

– Szeretted ezt a kislányt?

Pérol beleharapott az ajkába, nem akart ilyen egyenesen belekérdezni a közepébe. Az irántam érzett barátsága veszélyes vizekre vezette. Ezen megint meghatódtam, de nem

volt kedvem válaszolni. Nem szeretem az intim kérdéseket. A válaszok gyakran kétértelműek, és össze-vissza lehet őket magyarázni.

Még ha egy olyan emberrel is beszélsz, aki közel van hozzád. Pérol megérezte, hogy erről van szó.

– Nem kell beszélned róla, ha nem akarsz.

– Tudod, Leilának megvolt az esélye, ami ezer bevándorlóból, ha egynek megvan. Ez talán túl sok is volt, és az élet most mindent visszavett tőle. Pérol, el kellett volna vennem feleségül.

– Attól még ez a borzalom ugyanúgy megtörténhetett volna.

– Néha elég egy gesztus, egy szó, hogy megváltoztassuk valakinek az életét. Még akkor is, ha az ígéret nem tart az örökkévalóságig. A lányodra gondoltál?

– Minden egyes alkalommal gondolok rá, amikor szórakozni megy. De az ilyen mocskos dolgok, mint ez itt, naponta megtörténnek az utcán is.

– Az lehet, de ezek a szemetek valahol most is kint vannak az utcán.

Pérol azt mondta, megvár az autóban. Mindent elmondtam Mouloudnak, csak a hangyákról meg a legyekről hallgattam. Elmagyaráztam neki, hogy nemsokára jönnek más zsaruk is, hogy el kell majd mennie azonosítani a holttestet, meg egy csomó papírt is ki kell majd töltenie. És azt is mondtam, hogy ha szüksége lesz rám, számíthat a segítségemre.

Csak ült ott, egyenesen a szemembe nézett és egy szó nélkül hallgatta, amit mondtam. Nem kezdett el sírni. Olyan volt, mint én, megdermesztette a fájdalom. Örökre. Remegni kezdett, de észre sem vette. Már nem figyelt rám. A szemem láttára öregedett meg, egyetlen perc alatt. Hirtelen minden lepergett előtte, de még a boldog évek is keserűséggel tértek vissza az emlékeiben.

Mert boldogtalanság közben jön rá az ember, hogy még számkivetett is. Ezt apám magyarázta el egyszer.

Mouloud most élete másik asszonyát is elveszítette. A lányát, akire annyira büszke volt, és aki minden eddigi áldozatát igazolta volna. Aki végül értelmet adott volna annak, hogy Mouloud elhagyta a szülőföldjét. Algéria nem volt többé a hazája, Franciaország pedig végérvényesen eldobta magától. Most már nem volt más, csak egy szegény kis arab, akinek a sorsa senkit sem érdekel.

Itt, ebben a mocskos városban várta a halált. Nem megy ő vissza Algériába. Egyszer, Fos után, visszament Leilával, Driss-szel és Kaderral. Látni akarta, milyen is volt ott élni. Húsz napig maradtak. Mouloud gyorsan megértette, hogy neki Algériához már semmi köze. Ez a történet már nem érdekelte. Üres, elhagyatott boltok, a mudzsahedineknek kiosztott, megműveletlen földek, kihalt falvak, amelyek saját nyomorúságukba fulladnak. Semmi értelme, hogy itt váltsa valóra az álmait, hogy itt kezdje újra az életét. Oran utcáin nem találta meg egykori fiatalságát. Minden már a másik oldalhoz húzta. Marseille elkezdett hiányozni neki.

Aznap este, amikor beköltöztek a kis kétszobás lakásba, Mouloud, mintha csak imát mormolna, azt mondta a gyerekeinek: – Itt fogunk élni, ebben az országban, Franciaországban. A franciákkal együtt. Nem valami jó hely, de nem is a legrosszabb. A sors akarta így. Meg kell itt szoknunk, de sosem szabad elfelejtenünk, kik is vagyunk.

Később felhívtam Kadert Párizsban. Mondtam neki, hogy jöjjön haza, és számítson úgy, maradnia kell egy darabig. Mouloudnak és Drissnek is szüksége lesz rá. Mouloud is mondott neki néhány szót arabul. Végül telefonáltam Mavrosnak, a bokszterembe. Mint minden szombat délután, Drissnek ott volt edzése. De én most Mavros-val akartam beszélni. Elmondtam neki, mi történt Leilával.

– Szervezz neki valami meccset, Georges. Minél előbb. És dolgoztasd meg, minden este.

– De hát a francba, ezzel megölöm. Még két hónap múlva sem lesz kész egy meccsre. Jó bokszoló lesz belőle, de a kölyök most még nem áll készen.

– Hát inkább egy meccsen készüljön ki, minthogy valami hülyeséget csináljon. Georges, kérlek, a kedvemért. Foglalkozz vele személyesen.

– Jól van, jól van. Akarsz vele beszélni?

– Nem, majd az apja elmond neki mindent, ha hazajön.

Mouloud lehajtotta a fejét. Az apai kötelesség. Ezt neki kell megmondania. Egy öregember kelt fel a karosszékből, amikor letettem a kagylót.

– Most menj el, uram. Egyedül akarok lenni.

Máris egyedül volt. És nagyon elveszett.

Éppen most ment le a nap, a nyílt tengeren voltam, több mint egy órája már. Hoztam magammal néhány üveg sört, egy kis kenyeret meg szalámit. De valahogy nem volt kedvem pecázni. A pecázáshoz ugyanis, akárcsak a biliárdozáshoz, szabadon szárnyaló szellem kell. Nézed a golyót, koncentrálsz a golyóra meg a szükséges röppályára, aztán a megfelelő erővel, biztonsággal és határozottsággal meglököd a dákót. A pecázásnál bedobod a horgot, aztán elkezded fixírozni az úszót. Nem mindegy ám, hogyan dobod be a horgot. A dobásról rögtön fel lehet ismerni a pecást. A jó dobás a pecázás legmesteribb pillanata. A horgon lévő csalinak szinte át kell hatódnia a tenger hullámaival, szinte eggyé kell válnia vele. Az nem elég, ha tudod, hogy valahol alul ott úszik a hal. A horognak olyan lágyan kell a felszínre érnie, mint ahogy a légy száll le a vízre. A pecásnak éreznie kell, ahogy a horog vizet ér, mert amikor harap a hal, rögtön észnél kell lenni.

Meggyőződés nélkül dobálgattam a horgot. Mintha egy nagydarab kő lett volna a gyomromban, és ezt az érzést a sör sem enyhítette. Egy nagydarab kő, idegességből és könnyből összegyúrva. Jó lett volna, ha tudok sírni, de nem tudtam.

Most már mindig is Leila borzalmas képével fogok élni, meg ezzel a fájdalommal itt benn, amíg ezek a mocskok szabadlábon vannak. Az mondjuk megnyugtatott, hogy Loubet-re bízták az ügyet. Nagyon aprólékos, gondos zsaru, minden nyomra kínosan ügyel. Ha csak egy ezreléknyi esély van arra, hogy elkapja ezeket a szemeteket, az neki már elég. Több alkalommal is bebizonyította, hogy képes rá. Ebből a szempontból sokaknál jobb zsaru volt, még nálam is jobb.

Nagyon zavart persze, hogy nem én kaptam az ügyet. Nem is azért, hogy személyes ügyként kezelhessem, sokkal inkább azért, mert a gondolatát sem bírtam elviselni, hogy ezek a mocskok szabadon lófrálhatnak. Bár, ha jobban belegondolok, az igazi indokom nem ez volt. Tudtam én jól, mi nem hagy nyugodni. A gyűlölet. Ki akartam nyírni ezeket.

Ma aztán semmit sem fogtam. De még így sem vetemedtem arra, hogy bójás zsinórral fogjak halat. Úgy nagyon könnyű halat fogni, bármilyen halat, vörös- meg aranykeszeget, kékesszárnyú morgóhalat, vagy menyhalat, de ebben én nem sok örömet találok. Rét méterenként horgokat rakunk a zsinórra és hagyjuk, hogy ússzanak a felszínen. Mindig van nálam a hajón egy ilyen bójás zsinór, vész esetére. Olyan napokra, amikor semmi esetre sem akarok üres kézzel visszatérni a kikötőbe. De persze nekem az igazi pecázást a horgászás jelenti.

Leiláról eszembe jutott Lola, Loláról pedig Ugo meg Manu. Ettől aztán jó nagy zavar támadt a fejemben, de csak kérdések kavarogtak bennem, válaszok semmi. Mondjuk volt egy kérdés, amire aztán tényleg nem is akartam válaszolni, még ha tudtam volna, akkor se. Mihez kezdjek most? Manuért a kisujjamat sem mozdítottam. Nem vallottam be magamnak, de meg voltam győződve róla, hogy előbb-utóbb így végzi. Valaki leszedi az utcán, egy zsaru, vagy, ami még kézenfekvőbb, egy másodrangú bűnöző, altit meg felbérelt valaki. Az utca törvénye alapján ez a vég teljesen logikus volt. Hogy Ugo is így végzi, a járdán fekve, az már kevésbé. Benne nem volt meg

ez a világgal szembeni gyűlölet, ami Manu lelkében viszont nagyon is, és az évek múlásával csak egyre mélyebb és mélyebb lett.

Nem gondolom, hogy Ugo ebből a szempontból változott volna. Nem hinném, hogy képes lett volna csak úgy előhúzni egy stukkert és rálőni egy zsarura. Ő ismerte az életet. Ezért is hagyta ott Marseille-t és Manut, és ezért mondott le Loláról is. Biztos vagyok benne, hogy aki ilyesmire képes, az nem balanszírozik élet és halál között. Ha érzi, hogy sarokba szorítják, képes leállni. A börtön csak egy zárójel a szabadság közben. Egyszer úgyis kiszabadul az ember, méghozzá élve. Ha valamit is tehettem volna Ugóért, hát ez lett volna az. Megérteni, valójában mi is történt.

Kapásom volt, de abban a pillanatban eszembe jutott a Djamellel való beszélgetésem is, és nem voltam elég gyors. Felhúztam a zsinórt, hogy feltegyek egy másik csalit. Ha tényleg meg akarom érteni, értelmeznem kell ezt a nyomot. Vajon Auch azonosíttatta Ugót Zucca testőreivel? Vagy egyszerűen csak hagyta elsétálni, miután eljött Lolától? És hagyta, hogy megölje Zuccát? Ez persze csak feltevés volt részemről, nem is tudtam elfogadni. Nem szeretem Aucht, de azt azért mégsem tudom elképzelni, hogy ennyire álnok és fondorlatos legyen. Aztán itt van egy másik kérdés: hogyan tudott Ugo ilyen gyorsan informálódni Zuccáról? Ki volt az informátor? Ezt a nyomot is követni kellene. Fogalmam sem volt, hogyan kezdek hozzá, de valamit tennem kell, az biztos. Persze úgy, hogy semmiképpen ne kerüljek Auch markába.

Közben szépen megittam az összes sört, és még egy sügért is fogtam a végén. Két kiló, két kiló ötven, ahhoz képest, milyen rossz napom van, azért jobb a semminél. Honorine már várt rám. A teraszon ült, az ablakon át tévézett.

– Hát, kedveském, ahogy elnézem, ma nem volt nagy szerencséje – mondta, amikor meglátta a sügéremet.

– Sosem a szerencse miatt megyek pecázni.

– Egy ilyen kis sügér, mint ez… – Sajnálkozva nézte a halat. – Hogy csinálja meg? – Megvontam a vállam.

– Hát, egy kis Szép Heléna szósszal talán nem is lenne olyan rossz.

– Jó, de ahhoz rák is kéne, nekem meg nincs.

– Ó, te jó isten, de sok baja van ma! Nagyon az elevenjére tapintottam, úgy látom. Figyeljen csak ide, van egy kis tőkehafilém, tegnap óta pácolódik. Mit szólna, ha holnap elhoznám?

– Még sosem kóstoltam. Honnan van?

– Egy unokahúgom hozta Séte-ből. Azóta nem ettem, mióta szegény Toinou-m itt hagyott. Na jó, hagytam itt magának egy kis pistou[15] levest, még langyos. Pihenjen most már, nagyon rossz bőrben van.

Babette egy percig sem habozott, azonnal rávágta.

– Batisti.

Batisti. A francba, hát persze! Hogy nem jutott előbb eszembe? Annyira nyilvánvaló volt, hogy nem is gondoltam rá. Batisti, a negyvenes évek marseille-i maffiafőnökének, Mémé Guérininek volt egyik jobb keze. De már vagy húsz éve kiszállt, a tanagrai mészárlás után, meg az után, hogy Zampához hű négy riválist kivégeztek a Régi Kikötő egyik bárjában. Batisti talán fenyegetve érezte magát, mert Zampa közeli barátja volt? Ezt már Babette sem tudta megmondani.

Nyitott egy kis export-import vállalatot, és nyugodt, a bűnözők tiszteletétől övezett életre rendezkedett be.

Ettől kezdve sosem avatkozott bele a maffiafőnökök közötti háborúskodásokba, nem vett részt semmilyen hatalmi, vagy pénzügyi acsarkodásban. Inkább tanácsokat osztogatott, hírvivő volt, kapcsolatokat épített. A nizzai Spagliari-féle

---

[15] Pistou leves, tipikus dél-francia zöldségleves, amelybe az olasz pesto-hoz hasonló krémet kevernek, csak ebben nincs fenyőmag, és a reszelt parmezán sem kötelező.

betörésnél ő hozta össze az ütőképes csapatot, amelyik kipakolta a Société Générale Bank értékmegőrzőjét. Hegesztőpisztollyal dolgoztak. Az osztozkodásnál aztán nem volt hajlandó elfogadni a neki járó részt. Mint mondta, ő csak segítséget nyújtott. Mindenki nagyon tisztelte ezért. A tisztelet pedig maffiakörökben a legjobb életbiztosítás.

Egyszer Manu is dolgozott neki. Ez szinte kötelező is volt, ha az ember nem akart élete végéig piszlicsáré kis bűnöző maradni. Manu azért sokáig hezitált. Mióta Ugo elment, inkább csak egyedül dolgozott, nem bízott senkiben. Csakhogy a kis betörések kezdtek veszélyessé válni. Aztán meg a konkurencia is egyre nagyobb lett. Egy csomó fiatal arab szinte sportot űzött a betörésből. Néhány jól sikerült fogás már elég pénzt hozott a dílerkedéshez, és hogy egy kisebb negyed vagy akár egy egész városrész urai legyenek. Azután Gaetan Zampa, a marseille-i maffia újrateremtője felakasztotta magát a cellájában. A Sakkos meg a Belga nem nagyon akartak újabb pártszakadást. A toborzás megkezdődött.

Manu először a Belgának kezdett dolgozni, de csak úgy hébe-hóba. Batisti és Manu bírták egymást. Manu a sosem ismert apját tisztelte az öregben. Egy apa, aki hasonlít rá, és aki nem untatja állandóan mindenféle erkölcsi leckékkel. Nekem aztán ilyen apa sosem kellett volna. Nem szerettem Batistit. Csakhogy nekem volt apám, és nem is akármilyen.

– Batisti – mondta megint Babette. – Egyből rájöttem, drágám.

Nagyon elégedett volt magával, töltött még egy kis Garlaban pálinkát. Egészségedre, mondta, és mosolyogva felemelte a poharat. A kávé után Honorine hazament egy kicsit szieszt̀ázni. A teraszon ültünk fürdőruhában a napozóágyakon, a napernyő alatt. A forróság szinte a bőrünkhöz tapadt. Babette-et tegnap este hívtam fel, szerencsére otthon volt.

– Szóval, szép barna hercegem, végre elhatároztad, hogy elveszel feleségül?

– Csak meghívlak ebédre, szépségem. Holnapra, hozzám.

– Jössz nekem eggyel, azt remélem, tudod. Ugyanaz a gazember maradsz mindig is. Mennyi ideje is kábítasz ezzel? Ha? Fogalmad sincs, mi?

– Hát, mondjuk… Három hónapja?

– Nyolc, szivikém, nyolc! Nyilván máshol használtad a kis szerszámodat…

– Csak prostiknál, máshol nem.

– Nahát, ezt a szégyent! Közben én meg csak senyvedek, na szépen vagyunk. – Mélyet sóhajtott. – Na jó, mi lesz a menü?

– Tőkehalfilé, grillezett sügér, és lasagne édesköménnyel.

– Eszednél vagy? Azt kérdem, miről akarsz társalogni. Csak hogy kicsit felfrissítsem a dolgokat.

– Az érdekelne, mi újság mostanában a maffia környékén.

– A barátaiddal kapcsolatos a dolog, ugye? Olvastam, mi történt Ugóval. Nagyon sajnálom.

– Sajnos, várható volt.

– Hé! Mit is mondtál? Tőkehalfilé? És az finom?

– Fogalmam sincs, szépségem. Veled eszem majd először életemben.

– Aha. És mi lenne, ha átmennék most rögtön, egy kis előételre? Hozom a kis hálóingemet, meg felszerelkezem óvszerrel is. Kék is van, jól megy a szememhez!

– Hát, már majdnem éjfél van, az ágynemű koszos, a tiszta meg még nincs kivasalva…

– Gazember! – mondta, és nevetve lerakta.

Babette-et már majdnem huszonöt éve ismerem. A Péanóban találkoztam vele egy éjjel. A La Marseillaise-nél volt kezdő korrektor. Volt egy kis afférunk, mint mindenkinek akkoriban. Ezek mind egyéjszakás kalandok voltak, vagy maximum egy hétig tartottak, de soha tovább.

Azon a sajtótájékoztatón találkoztunk megint, amit a szektor-felügyeleti csoportok újraszervezése alkalmából tartottak. Én voltam az ügyeletes sztár. Babette közben újságíró lett, főleg kis színeseket írt, később otthagyta az újságot, és szabadúszóként kezdett dolgozni. Rendszeresen írt a *Canard enchainé*-nek meg napilapoknak, hetilapoknak, amelyek elég gyakran bízták meg nagyobb lélegzetű oknyomozó riportok írásával. Nálam sokkal jobban ismerte a bűnözés, a biztonságpolitika meg a maffia ügyeit. Olyan volt, mint egy harapnivalóan édes enciklopédia, egy kis botticellis Madonna-beütéssel. Csakhogy rajta látszott, hogy nem Isten, hanem a nagyon is valóságos élet inspirálja, meg az összes gyönyör, ami az élettel együtt jár.

Megint volt egy kis kalandunk, ugyanolyan rövid, mint az első. De továbbra is szerettünk néha összejárni. Egy vacsorára, egy éjszakára, egy hétvégére, mikor hogy. Semmit nem várt tőlem, én sem kértem semmit. Mindketten szépen visszatértünk a saját életünkbe, egészen a következő találkáig. Ez addig fog így menni kettőnk között, amíg egyszer csak már nem lesz legközelebb. És ha eljön az utolsó alkalom, mindketten tudni fogjuk, hogy itt a vége.

Már korán reggel a konyhában tüsténkedtem, közben Lightnin' Hopkins blues-okat hallgattam. Megpucoltam a sügért, megtöltöttem édesköménnyel, és meglocsoltam olívaolajjal. Azután elkészítettem a lasagne mártását. A maradék édesköményt kis tűzön sós vízben megfőztem egy kis vajjal. Egy jól kiolajozott serpenyőben megfuttattam a vékonyra vágott hagymát, fokhagymát és a finomra szeletelt pirospaprikát. Jön még bele egy evőkanálnyi ecet meg néhány paradicsom, amit előzőleg forró vízbe dobtam, meghámoztam, és apró kockákra vágtam. Amikor a víz párologni kezdett, beleraktam az édesköményt.

Közben megnyugodtam egy kicsit. A főzés mindig ilyen hatással van rám. Ilyenkor legalább nem téved el az ember

lelke a gondolatok tekervényes útvesztőiben, hanem csakis az illái okra, az ízekre meg a gyönyörre figyel.

Babette akkor érkezett, amikor a *Last Nighl Bluest* hallgattam, és a harmadik pastis-t ittam. Testhezálló fekete farmer volt rajta, meg egy kék póló, ami nagyon jól ment a szeméhez. Hosszú, göndör haján fehér vászonsapka. Körülbelül egykorúak vagyunk, de rajta nem fogott az idő. A parányi ránc a szeme sarkában, vagy a szája körül csak még inkább növelte a csáberejét. Babette tudta ezt és nagyon ügyesen fel is használta. Mindez persze engem sem hagyott soha hidegen. Körbeszaglászott a serpenyőnél, aztán megcsókolt.

– Szevasz, matróz. Egy pastis nekem is jólesne.

A teraszon már előkészítettem a parazsat. Honorine meghozta a tőkehalfilét. Egy cseréptálban előzőleg apróra vágott petrezselyemmel és borssal olajban megpácolta. Az utasításai szerint már elkészítettem egy tésztát, amibe most belekevertem két felvert tojásfehérjét; ebből lesz a bunda.

– Maguk csak iszogassák szépen a pastis-t, a többit meg bízzák rám.

Honorine ebéd közben elmagyarázta nekünk, hogy a tőkehalfilé nagyon különleges étel. Lehet reszelt sajttal a tetején megsütni, esetleg vénuszkagylós szószban vagy provanszál módra megfőzni, fóliába tekerve megsütni, de-fehérborban is meg lehet főzni, néhány vékony szeletre vágott szarvasgombával meg más gombával együtt. Bár Honorine szerint bundában kisütve a legjobb. Babette-tel együtt az összes receptet végigkóstoltuk volna, olyan ínycsiklandó volt mindegyik.

– Kaphatnék végre egy kis édességet? – kérdezte Babette, és nyelvével megnyalta az ajkát.

– Nem gondolod, hogy ebből már kinőttünk?

– A nyalakodásból sosem nő ki az ember, drágám!

Nagy kedvem lett volna rögtön végiggondolni mindazt, amit Babette a maffiáról meg Batistiről mesélt. Átkozott egy

lecke volt, az biztos. Legszívesebben azonnal megkerestem volna Batistit. De mindez várhatott holnapig. Elvégre vasárnap volt, és nekem aztán nagyon kevés vasárnap jutott. Babette olvasott a gondolataimban.

– Nyugi, Fabio. Csak lazán, vasárnap van. – Felkelt, kézen fogott. – Úszunk egyet? Az majd lenyugtatja a fene nagy hevületedet!

Kifulladásig úsztunk, ezt mindketten szerettük. Babette örült volna, ha elhajózunk egészen a Singes Öbölig. Sajnos, erre nemet kellett mondanom. Van egy szabály, a hajóra senkit nem viszek fel, az csak az én felségterületem. Babette nyafogott egy kicsit, legazemberezett, azt is mondta, szerencsétlen lúzer vagyok, aztán beugrott a vízbe. Nagyon kívánatos volt. Miután jól kifáradtunk, és a kezünket már alig éreztük, a hátunkon himbálóztunk a vízen.

– Mit szeretnél Ugóval kapcsolatban?

– Csak meg akarom érteni. A többit majd meglátom.

Most először jöttem rá, hogy ha meg is értem az egészet, az már nem lesz elég. A megértés csak egy ajtó, amit kinyitunk, de csak ritkán tudja az ember, mi van mögötte.

– Vigyázz, mibe mászol bele – mondta Babette, és a ház felé kezdett úszni.

Késő volt, Babette már nem ment haza. Elmentünk Louisette éttermébe egy tintahalas pizzáért. A teraszon ettük meg, côtes-de-provence rosét ittunk hozzá, éppen a legjobb hőmérsékletű volt. Megittuk az egész üveget.

Elkezdtem Leiláról beszélni, a megerőszakolásról meg a többiről. Lassan fűztem a mondatokat, közben cigarettáztam. Keresgéltem a szavakat, a legszebbeket akartam megtalálni. Leszállt az éj. Elhallgattam, üresnek éreztem magam. Beburkolt minket a csend. A zene sem szólt. Csak a sziklákhoz csapódó vizet lehetett hallani, és távolról emberi beszédet.

A mólón családok vacsoráztak, csak néhány kempinglámpa égett. Sziklához támasztott horgászbotok mindenhol. Néha egy-egy nevetésfoszlány, és rögtön utána egy „pszt”. Mintha a nevetés elriasztaná a halakat. Olyan távol éreztem magam mindentől. A világ mocskától. Az egész boldogságot árasztott, a hullámok, a távoli hangok, a sóillat, és Babette, itt mellettem.

Éreztem, hogy a keze a hajamat simogatja. Szelíden a vállára húzta a fejem. Tengerillata volt. Az arcomat meg a nyakamat simogatta, a keze a tarkómhoz ért. Jó érzés volt. Akkor végre elkezdtem zokogni.

6

A hajnal nem más, mint a

világ szépségének illúziója

Kávészagra ébredtem. Sok éve nem éreztem reggelente ezt az illatot, még jóval Rosa előtt volt, az biztos. Őt mondjuk nem volt egyszerű kirángatni az ágyból, csodaszámba ment volna, ha felkel, hogy kávét főzzön nekem. Talán Carmen volt? Már nem emlékszem. Pirítós illatot is éreztem, ettől most már tényleg fel kellett kelnem. Babette előző este nem ment haza, mellettem aludt. A vállára hajtottam a fejem, ő pedig átkarolt, így aludtam el. Akkor már nem beszéltem többet, hiszen mindent elmondtam, a kétségbeesésemet, a gyűlöletemet és a magányomat.

A teraszon már várt a reggeli. Egy Bob Marley szám ment, a *Stirlt Up.* Nagyon jól passzolt ehhez a naphoz. Az ég kék volt, a tenger tükörsima, a nap már magasan járt. Babette kölcsönvette a fürdőköpenyemet. Szájában cigarettával éppen a pirítósokat vajazta, és majdnem észrevehetetlenül, ritmusosan mozgott a zenére. Egy pillanatra átcikázott rajtam a boldogság érzése.

– Feleségül kellett volna, hogy vegyelek – mondtam neki.

– Ne beszélj hülyeségeket!

És ahelyett, hogy a száját nyújtotta volna, az arcát fordította felém. Ezzel a gesztussal újfajta kapcsolatot teremtett kettőnk között. Valami olyasfajta világban mozogtunk mi ketten, amiben nem volt helye hazugságnak. Nagyon szerettem Babette-et és ezt meg is mondtam neki.

– Dilis vagy te, Fabio. Neked a szívügyek a gyengéid, nekem meg a dugás. A mi útjaink nem keresztezik egymást. – Úgy nézett rám, mintha életében most látna először. – És tulajdonképpen, én bírom ezt. Merthogy én is szeretlek téged.

Isteni kávét főzött. Elmesélte, hogy éppen a *Libérationnak* készül hosszabb riportot írni Marseille-ről, szó lesz benne a gazdasági válságról, a maffiáról meg a fociról. Legalább fel tudja használni azokat az információkat, amelyeket nekem gyűjtögetett össze, és még fizetnek is érte. Mielőtt elment, megígérte, hogy két-három napon belül felhív.

Én még ott maradtam a teraszon, cigarettáztam, és csak néztem a tengert. Babette igazán pontos képet festett az aktuális helyzetről. A marseille-i maffiának lőttek. A főnökök közötti háborúskodás igencsak meggyengítette a szervezetet, és ma már egyetlen valamikori keresztapához még csak hasonló horderejű ember sincs sehol a környéken. Marseille már nem volt más, csak egy piac, amit a nápolyi Camorra[16] nézett ki magának; ők főleg heroin- meg kokainkereskedelemben utaztak. *Az Il Mondo* című milánói hetilap szerint 1991-ben a két legnevesebb Camorra-főnök, Carmine Alfieri és Lorenzo Nuvoletta vagyona egyenként mintegy 6-7 milliárd dollárra rúgott. Marseille felügyeleti jogáért két nagyobb szervezet viaskodott már több mint tíz éve: az Új Camorra Raffaele Cutolo vezetésével, valamint a Volgro és Guiliano klánok vezetése alatti Új Család.

Zucca ez utóbbit választotta magának. Odahagyta a prostitúciót, az éjszakai bárokat meg a játékgépeket. Az egyik részt az arab maffia, a másikat marseille-i bűnözők vették át, akiknek a kisebb korzikai ügyleteiket is igazgatta. Az igazi nagy ügyeit viszont egy Camorra- taggal, Michele Zazával,

---

[16] Nápoly és környékén virágzó maffiaszervezet. A klasszikus maffiától abban különbözik, hogy a főnökök nem nagyhírű családokból származnak, hanem jórészt rablóként, vagy egyszerű gonosztevőként kezdik, mint ahogy a szervezet tagjai is az utcáról vagy a börtönből kerülnek a szervezetbe.

más nevén O Pazzóval, a Bolonddal intézte. Zaza a Nápoly-Marseille-Sint Marteens tengelyen dolgozott. Sint Marteens a Saint-Martin sziget holland része volt az Antillákon. Zucca Zazának gyűjtötte be a drogkereskedésből származó jövedelmet a nagyáruházakban, éttermekben és irodaházakban. A Longchamp sugárút, Marseille egyik legszebb része, tulajdonképpen az övék volt.

Zazát egy hónapja kapcsolták le Nizza mellett, Villeneuve-Loubet-ban, a „Maré verde" fedőnevű akció keretében. Ez persze nem sokat változtatott a dolgok állásán. Zucca ügyesen, majdhogynem zseniálisan felfejlesztett egy Marseille-től Svájcon át Németországig érő, igen kompetens pénzügyi szervezetet. Zucca a nápolyiak védelmét élvezte, ezt mindenki tudta. Kiiktatása többekben gyilkos szenvedélyeket ébresztett.

Mondtam Babette-nek, hogy Zuccát Ugo lőtte le, mert meg akarta bosszulni Manu halálát, és hogy nem nagyon értem, ki a fene ültethette ezt a nagyon hülye ötletet Ugo fejébe. Felhívtam Batistit.

– Fabio Montale vagyok. Mond neked ez a név valamit?

– Te vagy a zsaru – mondta, miután hallgatott egy darabig.

– Manu meg Ugo barátja vagyok. – Batisti gúnyosan felnevetett. – Találkoznunk kell.

– Mostanában sűrű napjaim vannak.

– Én viszont nagyon is ráérek. Sőt, nekem ma délben is megfelel. Úgy örülnék, ha meghívnál valami jó kis helyre. Csak hogy kettesben elbeszélgessünk kicsit.

– És ha nem, akkor mi van?

– Azt megbánod.

– Te nemkülönben.

– Csakhogy, öregem, amennyire tudom, te nem nagyon szereted a kéretlen reklámot.

Egészen jó formába lendültem, mire az őrsre értem. Úgy éreztem, végre határozott vagyok. A gondolataim tiszták

voltak és tudtam, hogy Ugóért a végsőkig is elmegyek. Ami Leila ügyét illeti, egyelőre félretettem. De csak egyelőre. Lementem a dugig tömött nagyterembe, hogy a szokásos heti rítus szerint összeállítsuk a csapatokat.

Ötven egyenruhás jóember, tíz járőrkocsi, két kisbusz. Nappali meg éjszakai szolgálatra beosztott csapatok. Csapatbeosztás minden szektorra, városrészre, nagyáruházakhoz, benzinkutakhoz, bankokhoz, postahivatalokhoz, gimnáziumokhoz. A mindennapi rutin, hát igen. Pasasok, akiket éppen csak hogy ismerek, és majdnem mindig mások. Rám csak az alja dolgokat bízzák. Vannak itt fiatalok, idősebbek egyaránt. Családapák, fiatal házasok, békésebb öregek, ifjú hepciáskodók, szóval mindenféle rendőr. Persze egyikőjük sem rasszista, csak az arabokkal. Na jó, meg a négerekkel és cigányokkal. Nincs mit mondanom nekik, én csak összeállítom a csapatokat. Ismertetem az aznapi helyzetet, és pofa alapján eldöntöm, ki melyik csapatba kerül. Ebből mondjuk nem mindig a legjobb szokott kisülni.

A srácok között volt egy karibi. Szinte elsőként küldték hozzám. Magas, jó kiállású, rövid hajú fickó. Nem szerettem a fajtáját. Az ilyen hapsik franciábbnak hiszik magukat a franciáknál, de sem az arabokkal, sem a cigányokkal nem tudnak mit kezdeni.

Ismertem ilyeneket Párizsban is, a belleville-i őrsön. A többiekhez képest nagyon alul voltak fizetve, nehogy véletlenül tényleg már franciának érezzék magukat. Az egyik egyszer azt mondta nekem: – Hát arabokat nem látsz nálunk, az biztos. Jobb is, ha mindenki marad a saját táborában! – Én nem gondolom, hogy bármilyen táborhoz is tartoznék. Én csak az igazságot akarom szolgálni. De ha jobban belegondolok, az idő mégis ennek a pasinak adott igazat. A karibiakat általában a postahivatalokhoz vagy az Elektromos Művekhez osztottam be. Luc Reiver azonnal jelentkezett, ahogy a nevét hallotta. Három öreg rendőr mellé raktam. Lesz, ami lesz!

Tulajdonképpen csak kora hajnalban szépek a napok. Erre mindig emlékeztetnem kellene magam. A hajnal nem más, mint a világ szépségének illúziója. Mert amikor a világ kinyitja a szemét, a valóság azonnal uralomra tör, és máris a trágyadomb kellős közepén találjuk magunkat. Éppen ezt mondogattam magamnak, amikor Loubet belépett az irodámba. Rögtön megértettem, miért jött, mert nem ült le, keze a zsebében volt.

– A kislányt szombat hajnalban két óra körül ölték meg. A hőség meg a pockok sokkal nagyobb pusztítást is végezhettek volna annál, amit láttál. Hogy előtte mi történt, azt nem tudjuk. A labor szerint többször is megerőszakolták, csütörtökön és pénteken, de nem ott, ahol megtalálták. Elölről és hátulról is, ha tudni akarod.

– Nem akarom hallani a részleteket.

A zakója jobb zsebéből elővett egy kis műanyag zacskót. Egyenként lerakott elém három golyót.

– Ezeket a kislány testéből szedték ki.

Csak néztem Loubet-t és vártam. A bal zsebéből elővett egy másik kis zacskót. Párhuzamosan a többivel lerakott elém még két golyót.

– Ezeket Al Dakhilból meg a testőreiből szedték ki.

Ugyanolyan golyók voltak. Ugyanabból a fegyverből. A két gyilkos erőszakolta meg Leilát. Hirtelen kiszáradt a torkom.

– A rohadt életbe! – Alig bírtam beszélni.

– Az ügyet lezártuk, Fabio.

– Egy még hiányzik.

A harmadik golyóra mutattam. Amit egy Astrából lőttek ki. Loubet állta a tekintetemet.

– Azt nem használták szombat este.

– Csak ketten voltak. Hárman kellene, hogy legyenek.

– Hárman? Ezt meg honnan szeded?

Volt egy elméletem a megerőszakolásokról. Csak egyedül, vagy hármasban erőszakolnak. Kettesben soha. Mert ha ketten

vannak, az egyik mindig unatkozik, amíg vár a sorára. Az egyemberes megerőszakolás a klasszikus. Ha hárman vannak, az már kezd olyan lenni, mint egy perverz játék. Ez persze csak feltevés, amit felépítettem magamban, és csakis megérzésen alapult. Meg persze gyűlöleten. Mert hogy nem akartam elfogadni, hogy lezárták a nyomozást. Muszáj, hogy legyen még egy fickó, és meg kell találnom.

Loubet szánakozva nézett rám. Összeszedte a golyókat és visszarakta a zacskókba.

– Én minden elméletre nyitott vagyok, de… Ezen kívül még négy másik ügyem van.

Az Astrából kilőtt golyót forgatta az ujjai között.

– Ez ment át a szívén? – kérdeztem.

– Nem tudom – mondta Loubet meglepődve. – Miért?

– Csak tudni szeretném.

Egy órával később felhívott. Úgy volt, ahogy sejtettem. Az a golyó ment át Leila szívén. Ettől persze még nem lettem okosabb. Csak valami misztikus homályt kölcsönzött az egész dolognak, amit most már nagyon meg akartam fejteni. Ráadásul Loubet hangszínéből megéreztem, hogy szerinte sincs még lezárva az ügy.

Batistival a törzshelyén, a Marine bárban találkoztam. Általában tengerészek jártak ide. A falon még mindig ott volt Louis Audibert[17] festménye, ami a nagy kártyacsatát ábrázolta a *Marius*ból meg egy fénykép, amin Marcel Pagnol[18] és a felesége volt látható a kikötőben. Az egyik mögöttünk lévő asztalnál Marcel, a tulaj éppen azt magyarázta két olasz turistának, hogy igen, igen, bizony pontosan itt forgatták a

---

[17] Louis Audibert, XX. századi francia festő.

[18] Marcel PagnolésMarius: XX. századi francia író, szinte minden művének szülőföldje, Dél-Franciaország a hőse, és az ott élő emberek. Horda Sándor 1951-ben rendezett filmet Pagnol azonos című színdarabjából.

filmet. A napi ajánlat sült tintahal volt és csőben sült padlizsán, hozzá a Rousset pince roséja, Marcel saját bora.

Gyalog jöttem, csak hogy sétálhassak a kikötőben, meg sós mogyorót ehessek. Szerettem erre sétálni. Kikötő, Belga rakpart, Rive-Neuve rakpart meg a kikötő illata, tenger és gépolaj szag, most erre volt szükségem.

A halászok ott helyben az aznapi fogást árulták, aranykeszeget, szardíniát, sügért meg vöröskeszeget. Egy afrikai árus telipakolt asztala előtt egy csapat német turista éppen ébenfa elefántokra alkudozott. Az afrikai jól járt volna velük. Hozzáadott volna még egy hamis ezüst karkötőt is, hozzáillő hamis fémjelzéssel. Száz frankot kért az egészért. Még így is ő járt volna jól. Elmosolyodtam, olyan volt, mintha mindig is ismertem volna ezeket az árusokat. Apám elengedte a kezem, én meg futottam az elefántokhoz. Leguggoltam, hogy jobban lássam őket. Megfogni nem mertem egyiket sem. Az afrikai nézett rám, forgatta a szemét. Ez volt az első ajándék, amit apámtól kaptam. Négy éves lehettem.

Batistira csak vaktában támadtam.

– Miért szabadítottad rá Ugót Zuccára? Csak ennyit akarok tudni. Meg azt, hogy ki nyert ezen az egészen?

Batisti öreg róka volt. Alaposan megrágta a mondandóját, közben szép lassan itta a bort.

– Mennyit tudsz?

– Éppen eleget, amit jobb lenne nem is tudnom.

Belenézett a szemembe, hogy lássa, blöffölök-e. Álltam a tekintetét, nem pislogtam.

– Az informátoraim nagyon világosan beszéltek.

– Ugyan már, Batisti! Tojok az informátoraidra! Egyébként meg nincsenek is informátoraid. Csak azt mondod, amit parancsolnak neked, te meg végrehajtod. Elküldted Ugót, hogy végrehajtsa azt, amire senkinek sem lett volna vér a pucájában. Zucca komoly őrizet alatt állt. Ugót meg később szépen eltüntették a zsaruk, akik valamiért nagyon jól informáltak voltak. Ez csapda volt.

Olyan érzésem támadt, mint amikor bójás zsinórral horgászom. Bedobok egy csomó csalit és várom, hogy ráharapjon a hal. Batisti közben megitta a kávéját, én meg sajnos tudtam, nincs több elsütni való petárdám.

– Na figyelj ide, Montale. Van ugye egy hivatalos verzió, te persze ehhez ragaszkodsz. Te csak egy kis külvárosi zsaru vagy, maradj is az. Van egy szép kis kunyhód, ügyelj rá, hogy meg is maradjon. – Batisti felállt. – A tanácsokat ingyen adtam. A számlát én állom.

– És mi van Manuval? Róla se tudsz semmit? Tojsz rá, mi?

Méregből beszéltem, tiszta hülye voltam. Hirtelen kidobtam az ablakon a feltevéseimet, amelyeket idáig szövögettem. Mondjuk nem is voltak túl meggyőzőek. Csak vaktában fenyegetőztem, és nem is titkoltam. Batisti csak azért jött, hogy megnézze, mennyit is tudok valójában.

– Ami Ugóra igaz, igaz Manura is.

– De hát te szeretted Manut, vagy nem?

Barátságtalanul nézett rám. Na, most végre megfogtam. De erre sem válaszolt. Felállt és elindult a pult felé, kezében a számlával. Én meg mentem utána.

– Mondok én neked valamit, Batisti. Átvágtad az agyamat, rendben van. De nehogy azt hidd, hogy ennyiben hagyom. Ugo elment hozzád egy fülesért, te meg szépen átcseszted. Ő csak Manut akarta megbosszulni. Szóval nem foglak ilyen könnyen elengedni. – Batisti összeszedte a visszajárót. A karjára tettem a kezem, a füléhez hajoltam és belesuttogtam: – És még valami. Bármire képes lennél, mert annyira félsz, hogy hazavágnak. Mindjárt belecsinálsz a gatyádba. Nincs neked becsületed, Batisti. Ha megtudom, mi történt Ugóval, nem kegyelmezek neked sem. Ezt ne felejtsd el.

Batisti kiszabadította a karját, szomorúan és szánakozva nézett rám.

– Előbb terítik ki a te bőrödet.

– Szerencsés lennél, ha így lenne.

Kiment, még csak vissza se nézett. Egy darabig bámultam utána. Rendeltem egy másik kávét. A két olasz turista felállt, egy csomószor elmondták, hogy „Ciao, ciao”, aztán elmentek.

Ha Ugónak még lettek is volna rokonai Marseille-ben, biztosan nem olvasnak újságot. A gyilkosság után senki sem jelentkezett, és a gyászjelentésre sem reagált senki, amit mindhárom reggeli napilapban is közzé tétettem. Péntekre adták meg a temetési engedélyt. Választanom kellett a lehetőségek között. Nem akartam, hogy közös sírba temessék, mint valami kutyát, ezért aztán összetörtem a malacperselyemet, és magamra vállaltam a temetési költségeket. Na bumm, legfeljebb idén nem megyek nyaralni. Nem mintha bármikor is szoktam volna nyaralni.

A fickók kinyitották nekem a sírboltot. Ez a sírbolt a szüleimé. Meg volt még egy hely nekem. De úgy gondoltam, ezzel várok egy darabig. Reméltem, hogy a szüleimet nem zavarja ez a kis látogatás. Pokoli hőség volt odabenn. Néztem a sötét és nyirkos üreget. Ugónak biztosan nem tetszene a dolog. Meg persze senkinek sem. Leilának sem. Holnap lesz a temetése. Még nem döntöttem el, elmegyek-e vagy sem. Mouloudnak és a gyerekeinek én már csak egy idegen vagyok. Egy zsaru, aki semmit sem tudott megakadályozni.

Valahogy minden szétesett. Az elmúlt éveket nyugalomban és közönyben éltem. Kiiratkoztam a világból. Igazából semmi sem érintett meg, sem az, hogy a régi haverok már nem hívtak fel, sem az, hogy az összes nőm elhagyott, semmi. Az álmaimat meg a haragomat is kordába szorítottam. Vágyak és szenvedély nélkül öregedtem meg. Kurvákkal feküdtem le. Az egyetlen, ami boldogságot okozott, az a pecázás volt.

Manu halála fenekestül felkavart mindent, bár a saját bejáratú kis Richter-skálámon csak egy enyhe lökést éreztem. Ugo halála volt az utolsó csepp a pohárban.

Nagyon telibe talált, és végre kihúzott a koszos kis álomvilágomból. Felébredtem, és megláttam a világot; nagyon hülyén éreztem magam tőle, az a helyzet. És ezen az sem változtatott semmit, hogy mit gondoltam valójában Manuról meg Ugóról. Mert ők legalább élték az életüket. Milyen jó lett volna beszélni Ugóval, mesélt volna az utazásairól. Ültünk volna a sziklákon éjszaka, Goudes-nál, hát igen, mindig is arról álmodoztunk, hogy egyszer majd elindulunk a nagy kalandok felé.

– Jesszusom, minek kell olyan messzire menni? – méltatlankodott mindig Toinou. – Most mondd meg, mi a fenének akarnak világot látni ezek a kölykök? – szegezte neki a kérdést Honorine-nak. – Hát hiszen itt mindent megtalálnak. Van itt annyiféle ember, hogy csak! Meg mindenféle táj is, teljesen ingyen. – Honorine elénk tett egy tányér hallevest.

– Az őseink messziről jöttek ide. És ebben a városban telepedtek le. Látod, fiam, amit kerestek, itt megtalálták! És még ha nem is tudod elhinni, itt is maradtak, de itt ám!

Toinou kifogyott a szuszból, mérgesen nézett ránk.

– Inkább ezt kóstoljátok meg! – kiabálta és elénk tolta a tányért. – Jót tesz hülyeség ellen!

– De hát meghalunk itt… – próbálkozott Ugo.

– Máshol is meghalsz, öcsém, és az sokkal rosszabb lesz, hidd el!

Hát Ugo mégis visszatért ide meghalni. Neki itt ért véget az utazás. Bólintottam az embereknek. A koporsót elnyelte a sötét és nyirkos gödör. Nyeltem visszafelé a könnyeimet. A vér íze most már örökre ott maradt a számban, figyelmeztetésül.

Leparkoltam a Plombiére meg a Glaciére sugárút sarkán, a Taxi Radio központja előtt. Ezt a taxis nyomot fel akartam göngyölíteni. Lehet, hogy semmire nem megyek vele, de ez volt az egyetlen nyom, ami az Opera előtti lövöldözőket összekötötte Leila meggyilkolásával.

A pasas az irodában pornóújságot olvasgatott unott pofával. Olyan igazi *mia* feje volt. A tarkóján hosszú, egyébként meg felül frankón belőve a sérója, virágmintás ingéből kikandikált fekete szőrős mellkasa, vastag aranyláncán gyémántokkal kirakott szemű Krisztus himbálózott, mindkét kezén két-két gyűrű, orrán egy Ray Ban napszemüveg. A *mia* kifejezés Olaszországból származik, a Lancia autómárkának köszönhetően. Van ugyanis egy Lancia, a *Mia,* aminek van egy kis nyílás az ablakán, azon kirakhatod a könyöködet anélkül, hogy le kellene tekerned az ablakot. Na, ez elég is volt a marseille-i népnyelvnek!

Az ilyen *mia* pasikból rengeteg volt mindenfelé a bisztrókban. Minden lében kanál, nagyképű kis senkik, igazi seggfejek. Egész álló nap a pultnál üldögélnek és Ricard-t isznak. Nagy néha az is előfordul, hogy dolgoznak egy kicsit.

Ennek itt, lefogadom, hogy egy Renault 12-ese van, mindenhol lámpák, a kocsi elején matrica: Dédé&Valérie, belül plüssállatok lógnak, a volán pedig be van borítva valami szőnyegszerű anyaggal. A pasas lapozott. Egy dús idomú szőke csaj két lába közötti részt nézegette. Végre engem is figyelemre méltatott.

– Mi kéne? – kérdezte, rettenetes korzikai akcentussal.

Megmutattam neki az igazolványomat. Alig nézett rá, mintha már ezerszer látta volna.

– Érdekeset olvas? – kérdeztem.

Kicsit letolta a napszemüvegét az orrára, és közönyösen rám nézett. Úgy láttam, nagyon kifárasztja szegényt a beszéd. Elmagyaráztam neki, tudni szeretném, ki vezette a 675 JLT 15-as rendszámú Renault 21-est szombat este. Azt adtam be neki, hogy átment a piroson az Aygalades sugárúton.

– És maga csak ezért jött ide?

– Minden hasonló dologért kimegyünk. Ha nem mennénk, az emberek máris irkálni kezdenének a minisztériumba, tudja, hogy van. Feljelentés érkezett.

– Feljelentés? Mert valaki áthajtott a piroson?

Olyan fejet vágott, mintha az ég szakadt volna rá.

Jesszusom, milyen emberek vannak! – ez volt az arcára írva.

– Tudja, a gyalogosok is megérik a pénzüket – mondtam.

Erre levette a Ray Banjét és végre alaposan megnézett magának. Azt hitte, hülyének nézem. Közönyösen felhúztam a vállam.

– Ja, mi meg fizethetünk, a francba! Jobban tennék az ilyenek, ha kevesebbet foglalkoznának a hülyeségeikkel. Az embernek biztonságra van szüksége.

– A zebrán is. – Éreztem, hogy kezd velem szórakozni.

– Kérem a sofőr nevét, címét és telefonszámát.

– Majd én megmondom neki, ha be kell mennie a kapitányságra.

– Én rendelem be, mégpedig írásban.

– Maga melyik kapitányságon van?

– A központin.

– Láthatnám még; egyszer az igazolványát?

Elvette, és egy darab papírra leírta a nevem. Tisztában voltam vele, hogy átléptem a határt, de már késő volt. Majdhogynem undorral adta vissza az igazolványomat.

– Montale. Olasz, mi? – Bólintottam. Úgy látszott, valamin nagyon töri a fejét, aztán rám nézett és azt mondta: – Azért egy piroson való áthajtást igazán meg lehetne oldani. Tettünk már a rendőrségnek néhány szívességet, nem?

Ha még egy percig folytatja ezt a traccspartit itt velem, bizisten áthajolok és megfojtom a nyakláncával, vagy megetetem vele az aranykrisztusát. Elkezdett egy nyilvántartásban lapozgatni, megállt az egyik oldalon, végigfuttatta az ujját a sorokon.

– Pascal Sanchez. Leírjam magának, vagy meg bírja jegyezni?

Pérollal jó kis sűrű napunk volt. 11.30: A Carrefour-ban lopáson kaptak egy kiskorút. Nem volt nagy dolog, de azért értesíteni kellett a szüleit és felvenni a jegyzőkönyvet. 13.13: Verekedés egy bárban, a Baltóban, a Merlan utcában, három cigány meg egy környékbeli lány között. Mindenkit bevittünk, de el is eresztettük őket, mert senki nem tett feljelentést. 14.18: Rádiós hívás, egy anya vitte be a gyerekét a legközelebbi őrsre, a gyerek kapott néhányat a fejére, ugyanis verekedés tört ki a Marcel Pagnol gimnáziumban. Be kellett hívatni a feltételezett verekedőket a szüleikkel együtt, aztán szembesíteni a kölyköket. Az egész délutánunk ráment. Szerencsére úgy nézett ki, se drog, se zsarolás nem volt az ügyben. Azért nem árt figyelni rájuk. Lelkifröccs a szülőknek, hátha hatni tudunk rájuk. Bla-bla, nyomtam a szokásos szöveget.

A nap egyetlen jó híre, hogy végre sikerült sarokba szorítani Nacer Mourrabedet, egy fiatal dílert, aki a Bassens negyedben terít. Tegnap este, miután kijött egy estaque-i bárból, a Miramarból, összeverekedett valakivel, és az illető feljelentést tett. De ami még ennél is jobb, a pasas továbbra is kitartott a feljelentése mellett és bejött az őrsre, hogy hivatalosan, írásban is megtegye mindezt. Sokan begazoltak már, és sosem láttuk őket többet. Még egy erőszakmentes rablásnál is. Hát ez a félelem, na meg senki nem bízik a zsarukban.

Mourrabedet bezzeg ismertem, mint a rossz pénzt. Huszonkét éves, hétszer volt eddig őrizetben. A legelsőnél még csak tizenöt volt. Ez errefelé egészen jó átlagnak számít. Nagy csibész, az már biztos. Soha semmivel nem tudtuk megfogni. Na, talán most.

Hónapok óta nagyban játszik, de egyszer sem bukott még le. Tizenöt-tizenhat éves kölykökkel dolgoztat, azok végzik az alja munkát. Az egyik széthordja a drogot, a másik meg beszedi a pénzt. Nyolc-tíz ilyen gyerek is dolgozik neki. Nacer meg csak ül a kocsijában és felügyeli őket, később pedig összeszedi a pénzt, bárban, metrón, buszon, áruházban.

Mindig máshol. Senki nem meri átvágni. Egyszer rázták át életében, második alkalom nem volt. A kölyköt sebhellyel az arcán találták meg. Na persze, nem jelentette fel Mourrabedet. Azzal az életét is kockáztatta volna, nem csak az arcát.

Ezeket a kölyköket többször is elkaptuk, de teljesen hiába. Inkább a börtönt választották volna, minthogy beköpjék Mourrabedet. Amikor letartóztattuk az egyik gyereket, amelyik a drogot terítette, rabosítottuk, aktát csináltunk neki. Aztán eleresztettük, mert nem volt nála annyi drog, hogy vádat emelhessünk ellene. Megpróbáltuk, de a bíró visszadobta.

Pérol azt találta ki, hogy holnap korán reggel az ágyából rángassuk ki Mourrabedet. Na, ez már nekem is tetszett. Mielőtt hazaindult volna, most az egyszer rendes időben, Pérol megkérdezte:

– Hogy bírtad a temetést? – Megvontam a vállam, nem feleltem. – Szeretném, ha valamelyik nap eljönnél hozzánk vacsorára.

Már el is ment, meg sem várta, mit válaszolok, nem is köszönt. Hát ilyen pasas ez a Pérol. Felvettem az éjszakai szolgálatot, Ceruttival leszek.

Csöngött a telefon. Pascal Sanchez volt, előzőleg üzenetet hagytam a feleségénél.

– Figyeljen, én sosem megyek át a piroson, hallja? Főleg meg ott nem, ahol állítja. Nem is járok arra soha. Az a rész tele van arabokkal.

Ezt eleresztettem a fülem mellett. Sanchezt szép nyugiban akartam meggyőzni.

– Tudom, tudom. Csakhogy van egy tanú, Sanchez úr. Valaki felírta a rendszámát. Kettejük közül valaki nem mond igazat.

– Mikor volt ez, hány órakor? – kérdezte kis szünet után.

– 22.58-kor.

– Az teljességgel lehetetlen – vágta rá szinte azonnal.

– Akkor éppen szünetem volt. Ittam egy pohárral a Városháza melletti bárban. Ja, és még cigit is vettem. Erre tanúim vannak. Nem hazudok, higgye el. Legalább negyven tanúm van, ha nem több.

– Annyi nekem nem kell. Jöjjön be holnap az irodámba, tizenegy körül. Felveszem a vallomását, leírjuk a tanúi nevét, címét, telefonszámát. Hamar végzünk.

Cerutti érkezése előtt volt még egy órácskám. Gondoltam, bedobok egy pohárral Ange-nál, a Treize-Coins-ban.

– Keresett egy kölyök – mondta Ange. – Tudod, akit szombaton idehoztál.

Bedobtam egy felest és elindultam, hogy megkeressem Djamelt. Mióta Marseille-be helyeztek, azóta nem mászkáltam ennyit ezen a környéken. Múltkor is csak azért jártam erre, hogy megkeressem Ugót. Az utóbbi években szinte csak a külvárosban járkáltam. Lenche tér, Baussenque utca, Sainte-Frangoise utca, Frangois-Moisson utca, Dames sugárút, Grand-Rue, Caisserie utca. Az egyetlen helyem a belvárosban Ange bárja volt, a Treize-Coins.

Furcsán befejezetlennek éreztem a környék renoválását. Azon gondolkodtam, ugyan kinek a kedvéért van itt ez a rengeteg festőműhely, bolt meg a többi kereskedelmi akármi. Mert hogy nem a marseille-iek kedvéért, az tuti. Miután a németek kiűzték innen a szüleimet, soha többé nem tették be a lábukat a negyedbe. Mindenhol lehúzott fémredőnyök, kihalt utcák, teljesen vagy majdnem üres éttermek. Egy helyen volt csak élet, Étienne-nél, a Lorette utcában.

Étienne Cassaro étterme már huszonhárom éve nyitva van, nála lehet kapni a legjobb pizzát Marseille-ben. „Fizetés és záróra hangulat szerint”, olvastam a Géo magazin Marseille-ről szóló cikkében. Hát Étienne hangulatának köszönhetően Manu, Ugo meg én sokszor ingyen ettünk itt, persze utána mindig megkaptuk tőle, hogy semmirekellő, lusta fickók vagyunk.

Elindultam lefelé a Panier utcán. A saját emlékeim szinte elnyomták a járókelők lépéseit. A negyed még mindig nem egy Montmartre, az biztos. A rossz hírneve is a régi, a szagokról nem is szólva. Djamelt viszont nem találtam sehol.

7

Jobb, ha kimondjuk,

mit érzünk

Mire hazaértem, már vártak rám. Egészen máshol járt az eszem, és fáradt is voltam. Semmi másra nem vágytam, csak egy pohár Lagavulinre. Olyan csendben léptek elő az árnyékból, akár a macska. Amikor észrevettem őket, már késő volt.

Műanyag zacskót húztak a fejemre, hirtelen a hónom alá nyúlt két kar, felemelt, közben meg egyre csak szorította össze a mellkasomat. Mintha két vasmarok tartott volna. A pasas teste az enyémhez tapadt, én meg, ahogy tudtam, kézzel-lábbal ellenkeztem.

Aztán gyomorszájon vágtak, erős és gyors ütés volt. Kinyitottam a számat, és levegő után kapkodtam, már amennyi még volt a zacskóban. A rohadt életbe, mivel ütött meg ez a szemét? Kaptam egy második ütést is, ugyanakkora erővel, mint az elsőt. Bokszkesztyű. A kurva életbe, bokszkesztyűvel üt! A zacskóban közben elfogyott az oxigén. Szemét állat! Rúgkapáltam a lábammal, a nagy semmibe persze. A mellkasomon egyre szorosabb volt a nyomás.

Kaptam egyet az állkapcsomra is. Kinyitottam a számat, erre kaptam egy másikat a gyomromba. Azt hittem, megfulladok, közben csak úgy csorgott rólam az izzadság. Kétrét akartam görnyedni, hogy védjem a gyomromat. A vasmarok megérezte, és a másodperc egy töredékéig engedett a földre csúszni, aztán fölszedett, magához szorított megint. Éreztem a nemi szervét a fenekemnél. Feláll a rohadéknak!

Jobbról, balról megint kaptam kettőt a gyomromba. A szájam nyitva, forgatom a fejem, próbálok kiabálni, de egy hang nem sok, annyi sem jön ki a számon, csak valami nyavalyás kis hörgésféle.

Úgy éreztem, mintha egy teáskannába nyomták volna a fejem, aminek nincs biztonsági szelepe. A szorítás a mellkasomon még mindig nem engedett. Már csak egy homokzsák voltam, elvesztettem az időérzékemet, és azt sem tudtam volna megmondani, hány ütést kaptam. Az izmaim nem reagáltak, már csak levegőt akartam, semmi mást. Kérem, csak egy kis levegőt hadd vegyek! A térdeim hirtelen a földet érték. Ösztönösen összegömbölyödtem. Egy kis levegő áramlott a műanyag zacskóba.

– Ezt most csak figyelmeztetésnek szántuk, te szemét! Legközelebb nem úszod meg szárazon!

Valamelyik még belerúgott búcsúzásképpen a hátamba. Egész testemben remegtem. Egy motor távolodó hangját hallottam. Leszedtem a fejemről a zacskót és próbáltam normálisan levegőt venni.

A motor elment. Ott maradtam a földön, mozdulatlanul. Próbáltam folyamatosan és normálisan lélegezni. Vacogni kezdtem, aztán tetőtől talpig rázott a hideg. Gyerünk, Fabio, kelj fel. De a testem nem engedelmeskedik, nem akar engedelmeskedni, mert ha mozgok, akkor megint jön az a rohadt fájdalom. Így viszont összegömbölyödve, legalább nem érzek semmit. Jó, de hát mégse maradhatok így örökre.

A könnyek lefolytak az arcomon, a sós víz az ajkamhoz ért. Biztosan az ütésektől kezdtem el sírni, és valamiért nem tudom abbahagyni.

Lenyaltam a könnyeimet. Majdnem jól is esett ez a kis sós íz. Na jó, mi lenne, Fabio, ha hoznál magadnak egy kis whiskyt, mi? Na, most felállunk és elmegyünk szépen a whiskyig, be a házba. Jó, jó, de nem szabad kiegyenesedni, szépen, óvatosan. Hát, ha máshogy nem megy, akkor négykézláb, így, szépen, egészen az ajtóig. Megy ez, jól van.

Na, most leülünk egy kicsit, hátunkat a falnak támasztjuk. Lélegzünk. Gyerünk, hol a kulcsom? OK, most a falnak támaszkodunk, szép lassan kiegyenesedünk, nekitámaszkodunk az ajtónak, és szépen kinyitjuk. Felső zár, megvan. Na most, a középsőt. A francba, be se zártam középen!

Az ajtó kinyílt, én meg Marie-Lou karjaiban találtam magam. Hirtelen, a nagy ijedségtől, elvesztettem az egyensúlyomat. Mindketten elestünk. Mit keres itt Marie-Lou? Bajban vagy öregem, nagy bajban. Aztán filmszakadás.

A homlokomon hideg vizes mosdókesztyű. Ugyanezt éreztem a szememen, az arcomon, a nyakamon meg a mellkasomon. Néhány vízcsepp elindult lefelé a lapockámon. Vacogtam. Kinyitottam a szemem, és megláttam a mosolygó Marie-Lou-t. Meztelenül feküdtem az ágyamban.

– Minden OK?

Bólintottam, és becsuktam a szemem. Nem volt nagy világosság, mégsem tudtam nyitva tartani. Marie-Lou levette a homlokomról a mosdókesztyűt, aztán visszarakta, most megint hideg volt. Jólesett.

– Hány óra van? – kérdeztem.

– Három óra húsz.

– Van egy cigid?

Marie-Lou meggyújtott nekem egy cigarettát, és berakta a számba. Szívtam egyet a cigiből, aztán megmozdítottam a bal kezemet, hogy a cigit kivegyem a számból. Ettől a kis mozdulattól már úgy éreztem, szétszakad a gyomrom. Kinyitottam a szemem.

– Te mit keresel itt?

– Muszáj volt, hogy beszéljek veled. Vagy valakivel. Hát, te jutottál először eszembe.

– Honnan tudod a címemet?

– A Minitelről.

A Minitelről, na, ez szép. Ötvenmillió ember idejöhet a lakásomra csak úgy, hála a Minitelnek. Micsoda egy tetves találmány. Becsuktam a szemem.

– Az ajtó előtt ültem. A szomszéd hölgy, Honorine, azt mondta, inkább nála várjalak meg. Beszélgettünk egy kicsit. Azt mondtam, egy barátnőd vagyok. Aztán kinyitotta nekem a lakásodat. Már késő volt, azt mondta, így jobb lesz, meg azt is mondta, te biztosan megérted majd.

– Mit kéne nekem megérteni?

– Inkább azt meséld el, veled mi történt.

Nagy vonalakban elmeséltem, a lehető legkevesebb szóval. Mielőtt kérdezősködni kezdhetett volna, az ágy szélére gurultam és felültem.

– Segíts. Le kéne zuhanyoznom.

Jobb kézzel átkaroltam a vállát, és megpróbáltam mind a hetven kilómat felemelni. Baromira fájt. Herkulesnek sem kellett ennyit dolgoznia, a francba. Inkább összegörnyedve maradok, mert ha kiegyenesedek, megint kezdődik az a rettenetes fájdalom a hasamban.

– Támaszkodj ide.

A falnak támaszkodtam. Marie-Lou kinyitotta a vízcsapot.

– Langyos legyen, ha lehet.

Levette a pólóját, meg a farmerjét, és berakott a zuhany alá. Nagyon gyengének éreztem magam, de a víztől szinte azonnal jobban lettem. Marie-Lou-nak támaszkodtam, karomat a nyaka köré fontam. Becsuktam a szemem. Hát, a hatás nem is váratott sokat magára.

– Jól van, látom, azért teljesen még nem haltál meg, szivi! – mondta, amint megérezte, hogy keményedik a nemi szervem.

Elnevettem magam, nem mintha kedvem lett volna most nevetgélni. Aztán meg egyre bizonytalanabbul is álltam a lábamon. Megint elkezdtem remegni.

– Nem akarod, hogy melegebb legyen a víz?

– Nem, inkább hideget kérek. Menj arrébb. – A csempén támaszkodtam meg a kezemmel. Marie-Lou kilépett a zuhany alól. – Mehet!

Marie-Lou kinyitotta a hideg vizet. Üvöltöttem, baromi hideg volt. Elzárta gyorsan, kerített egy törölközőt, és megtörölt. Valahogy elmentem a mosdóig, látnom kellett, hogy néz ki a fejem. Felkapcsoltam a lámpát. Hát, nem nagyon tetszett, amit láttam. A fejemet nem bántották. De ahogy Marie-Lou arca kinézett mögöttem, az nem volt semmi. A bal szeme feldagadt, tiszta kék volt. Lassan megfordultam, nekitámaszkodtam a mosdónak.

– Ezt ki csinálta veled?

– A stricim.

Magam felé fordítottam, hogy megnézzem. Kék foltok voltak a hátán, egy vörös folt a nyakán. Hozzám bújt, és halkan sírni kezdett. A hasa szorosan az enyémhez simult. Ez nagyon jólesett. A haját simogattam.

– Jól nézünk ki mindketten, mondhatom. Majd elmeséled, rendben?

Kibontakoztam az ölelésből, kinyitottam a gyógyszeres szekrényt és kivettem egy doboz Doliprane-t. Szétáradt bennem a fájdalom.

– Hozz két poharat a konyhából, meg az üveg Lagavulint, valahol ott van az is.

Visszamentem a szobába, de még mindig nem tudtam kiegyenesedni. Lefeküdtem az ágyra, az ébresztőórát beállítottam hétre.

Marie-Lou is bejött a szobába. Egyszerűen gyönyörű volt a teste. És már nem prostituált volt, mint ahogy én sem voltam már zsaru. Csak két szerencsétlen ember voltunk. Bevettem két Doliprane-t egy kis whiskyvel. Marie-Lou-nak is odanyújtottam egyet, de nem kért.

– Nincs ezen mit mesélni. Megvert, mert veled voltam.

– Hogy hogy mert velem voltál?

– Zsaru vagy, azért.

– És ezt honnan tudta meg?
– Az O'Stopban minden kitudódik.
Ránéztem az órára. Megittam a maradék whiskyt.
– Maradj itt, amíg vissza nem jövök. El ne mozdulj, és…
Azt hiszem, nem fejeztem be a mondatot.

Mourrabedet, ahogy előre megbeszéltük, szépen összeszedtük otthon. Még ágyban volt, az álmosságtól bedagadt szemmel, a haja szénaboglya. Volt vele egy lány is, jó esetben tizenhét éves. Mourrabed virágmintás alsógatyát és egy „Még" feliratú pólót viselt. Senkinek nem szóltunk előre, még a kábszereseknek sem, nehogy valamiért még lebeszéljenek a dologról. Ha bevarrjuk a közepesen fontos bűnözőket, akkor sosem csípjük el a nagyokat, ezt mondták volna. Merthogy így elijesztjük a nagy halakat. A körzeti rendőrőrsön sem szóltunk, mert tutira szétküldték volna az összes többi negyedbe az üzenetet, csak hogy betegyenek nekünk. Erre már nemegyszer volt példa.

Mi pedig úgy vittük be Mourrabedet, mint egy közönséges bűnözőt, erőszak és tettlegesség miatt, sőt, ráadásul még kiskorú megrontásáért is. De persze Mourrabed nem volt közönséges bűnöző, ezt mi is tudtuk. Úgy vittük be, ahogy találtuk, nem engedtük meg neki, hogy felöltözzön. Egy kis olcsón jött megaláztatás, ugye. Üvöltözni kezdett, lehordott bennünket mindenféle fasisztának, nácinak, fajgyűlölőnek, elküldött bennünket az anyánkba, meg melegebb éghajlatra. Minket ez remekül szórakoztatott egyébként. A folyosókon végig kinyíltak az ajtók, így aztán mindenki megcsodálhatta Mourrabedet alsógatyában, pólóban, kezében a cipőjével.

Az utcán még arra is szakítottunk egy kis időt, hogy rágyújtsunk egy cigire, mielőtt berakjuk az autóba. Mert így ugye mindenki újfent megcsodálhatta, most már az ablakokból is. Az összes negyedben szétmegy majd a hír. Mourrabed alsógatyában, hát ezen mindenki sokáig röhögni fog, nem

felejtik el egyhamar. Ez egészen más dolog volt, mintha valami rodeófélében kellett volna sarokba szorítani, keresztül a különféle városnegyedeken.

Az estaque-i rendőrőrsre mentünk, persze nem szóltunk előre nekik sem. Nem nagyon örültek nekünk, azt meg kell hagyni. Már látták lelki szemeikkel, amint száz állig felfegyverzett kölyök ostromolja az épületet. Vissza akartak küldeni bennünket oda, ahonnan jöttünk, vagyis a saját őrsünkre.

– Itt tették a feljelentést – mondta Pérol. – Hát még világos, hogy ide jövünk rendezni az ügyet, nem? – Maga előtt lökdöste Mourrabedet. – Van egy másik kliensünk is ám, egy kiskorú, rajtakaptuk őket. A kislány éppen öltözködött.

A helyszínen ott hagytuk Ceruttit még vagy tíz másik sráccal. Azt akartam, hogy felvegyék a lány első vallomását, aztán nagyon aprólékosan túrják fel szépen Mourrabed lakását meg az autóját. Ha ezzel megvannak, majd értesítik a kislány szüleit, őt meg idehozzák az őrsre.

– Ez lesz aztán a nagy durranás, nekem elhiheted.

Mourrabed csak ült és hallgatott minket. Majdhogynem azt mondanám, szórakozott rajtunk. Odamentem hozzá, nyakon fogtam, felállítottam.

– Na mit gondolsz, mégis miért vagy itt?

– Hát, asszem, pofon vágtam egy hapsit a múlt éjjel. Részeg voltam.

– Na ja. Úgy mondják, neked borotvapengék vannak a kezedben ilyenkor. Igaz?

Hirtelen elgyengültem, halott sápadt lehettem, a lábam remegni kezdett. Majdnem elestem, és éreztem, hogy mindjárt hányok. Azt sem tudtam, melyikkel kezdjem.

– Fabio! – kiáltott Pérol.

– Vigyél ki a klotyóra.

Reggel óta bevettem hat Doliprane-t, három Guronsant, és megittam több hektoliter kávét. Nem mondom, hogy topon voltam, de bírtam valahogy. Amikor csöngött a vekker, Marie-

Lou nagyon morcos volt, hogy felébresztettem. Adtam neki egy Lexomilt, hogy nyugodtan tudjon aludni. Izomláz volt a váltamban, a hátamban, és még mindig nagyon fájt mindenem. Ahogy fölálltam, máris minden testrészem hasogatni kezdett. Mintha egy varrógép lenne a gyomromban. Tele voltam gyűlölettel.

– Batisti – mondtam, ahogy felvette a kagylót. – Jobb lett volna, ha a haverjaid kinyuvasztanak. De te csak egy kis semmirekellő vén szaros vagy. Ezt nagyon megbánod, de úgy megbánod, mint még soha semmit a nyüves életedben.

– Montale! – üvöltötte bele a kagylóba.

– Hallgatlak, mondjad csak.

– Miről hadovász itt nekem?

– Hogy beraktak egy satuba, te barom! Felizgat, ha elmondom a részleteket?

– Montale, esküszöm, hogy semmit nem tudok az egészről, semmi közöm hozzá.

– Te csak ne esküdözz nekem, seggfej! Magyarázatot várok.

– Nem tudom, miről beszélsz.

– Ezt már mondtad egyszer.

– De hát ha semmit sem tudok, hidd már el.

– Ide hallgass, Batisti, nekem te csak egy kis senkiházi vagy, de hiszek neked. Huszonnégy órát kapsz tőlem, addig tudj meg részleteket a dologról. Holnap felhívlak. Majd akkor megmondom, hol találkozunk. Saját érdekedben ajánlom, hogy jó füleseid legyenek.

Pérol látta, hogy nem vagyok a legjobb formámban, amikor visszamentem. Nyugtalanul nézegetett. Megnyugtattam, azt mondtam neki, csak a régi fekélyem újult ki.

– Ja, azt látom – mondta.

Persze nem tudtam átvágni. De semmi kedvem nem volt elmesélni neki sem az elkalapálásomat, sem a többit, vagyis Manut meg Ugót. De az tuti, hogy beletrafáltam valamibe.

Teljesen nyilvánvaló, ezért fenyegettek meg. Egyelőre még semmit sem értettem az egészből, de biztos, hogy méhkasba nyúltam. És azt is tudtam, hogy otthagyhatom akár a bőrömet is. Nem mintha sok vesztenivalóm lenne. Csak én vagyok magamnak, Fabio Montale, se feleségem, se gyerekem. Senki nem sírna utánam, ha valami történne velem.

Pérolt pedig nem akartam ebbe belerángatni. Éppen eléggé ismertem, tudtam, hogy a barátságunkra hivatkozva bármilyen szarságba belemászna. Az pedig nyilvánvaló volt, hogy itt nagyon bűzlik valami, még a rendőrőrs klotyójánál is jobban.

A húgyszag teljesen beleitta magát a falakba. Köptem egyet. Egy kis kávés váladék, ez igen. A gyomrom harminc másodpercenként liftezett, a szünetekben pedig valami földindulás készülődhetett odabenn. Kinyitottam a számat, amekkorára csak tudtam. A belemet is ki tudtam volna hányni, pedig tegnap dél óta semmit nem ettem.

– Igyál egy kis kávét – mondta Pérol mögöttem.

– Á, úgyse menne le.

– Azért csak próbáld meg.

A kezében egy csésze kávé volt. Hideg vízzel megmostam az arcomat, és egy papír törölközővel megtöröltem. Ettől egy kicsit jobb lett. Fogtam a csészét, lenyeltem egy korty kávét. Egész könnyen lecsúszott. Viszont rögtön izzadni kezdtem, az ingem a nyakamhoz tapadt. Biztosan lázam van.

– Oké, oké, jól vagyok – mondtam.

Megint jön a hányinger, remek. Mintha újra gyomorszájon vágtak volna. Pérol meg csak várt, hátha megmagyarázom neki ezt az egészet. Ott állt és nem mozdult.

– Oké, előbb lerendezzük ezt a seggfejet, aztán mindent elmesélek.

– Rendben. De Mourrabedet rám bízod.

Most már csak ki kellett volna találni valami jobb mesét a kiújuló fekélyemnél, mert az nem nagyon jött be.

Mourrabed gúnyos pofával nézte, ahogy visszajövök a klotyóból, még mosolygott is. Pérol adott neki egy fülest, aztán lovaglóhelyzetben leült vele szemben egy székre.

– Mégis mit akar, mi? – üvöltötte Mourrabed, miközben odafordult felém.

– Hogy mit akarok? Téged börtönben látni, azt akarom.

– Oké, szuper. Legfeljebb majd focizok bent. – Megvonta a vállát. – De azt majd nagyon ügyesen meg kell magyarázniuk a bírónak, hogy miért vertek meg. Az ügyvédem pedig kicsinálja magukat.

– Tíz holttestünk van a szekrényben – mondta Pérol.

– Tuti, hogy egyet rád tudunk verni. Az ügyvéded pedig elmehet a francba.

– Hé, én senkit se nyírtam ki, haver.

– De azért azt az ipsét majdnem kinyírtad, nem? Szóval, ne dumálj itt nekem arról, hogy nem öltél meg senkit, oké?

– Na jó, rendben, de berúgtam, csak azért volt. És csak egy pofon volt, a francba is!

– Meséld csak el szépen, hogy történt.

– Oké. Szóval, ahogy kiléptem a bárból, megláttam ezt a pasit. Azt hittem, egy kiscsaj. Távolról úgy láttam, na. Olyan hosszú haja volt, csak azért. Kértem tőle egy szál cigit. De nem volt a kis hülyének! És látszott rajta, hogy szarik rám. Na mondom, akkor meg szopjál le! Az a kis kurva meg elkezdett röhögni. Én meg lekentem neki egyet. De tényleg, csak ennyi volt. Komolyan. Úgy futott, mint a nyúl! Csak egy kis buzi volt, most képzelje!

– Csakhogy te nem egyedül voltál – mondta Pérol. – A haverjaiddal jól megfuttattátok. Vágj közbe, persze, ha tévedek. Beszaladt a Miramarba, ti meg kirángattátok onnan, és jól kidekoráltátok. Ez ment, amíg meg nem jöttünk. De nincs szerencséd öregem, mert Estaque-ban valóságos sztár vagy, nem felejtik el egyhamar a pofádat.

– Az a kis buzi majd visszavonja a szaros feljelentését!

– Hát látod, hogy nem nagyon van szándékában.

– Pérol ránézett Mourrabedre, sokáig elidőzött az alsógatyáján. – Nagyon király a gatyeszod. Nem öregasszonyos egy kicsit?

– Hé, én nem vagyok buzi, nekem menyasszonyom van!

– Oké, akkor beszéljünk a menyasszonyodról. Ő volt az, akit az ágyadban találtunk?

Már nem is figyeltem rájuk. Pérol értette a dolgát, és Mourrabedet legalább annyira utálta, mint én. Mourrabednek befellegzett. Már csak egyre lejjebb csúszhatott a lejtőn, ebből sose mászik ki. Rész volt verekedni, ölni, bármire. Ideális huligán a komoly bűnözőknek. Két vagy három éven belül majd átveri egy nála keményebb csávó. Talán a legjobb, ami történhet vele, hogy húsz évre bevarrják. Persze tudtam, hogy nem így lesz. Az az igazság, hogy ezzel az egésszel szemben tehetetlenek voltunk.

A telefon zökkentett ki a gondolataimból. Lehet, hogy egy kicsit el is szundikáltam.

– Felvennéd?

Cerutti volt az.

– Az égvilágon semmit nem találtunk, még egy gramm marihuánát se.

– És mi van a kiscsajjal?

– Megszökött otthonról. Saint-Denis-ben lakik. Az apja vissza akarta küldeni Algériába, hogy ott valaki elvegye feleségül, és…

– Oké, hozasd be, majd felvesszük a vallomását. Te maradj ott két sráccal, és nézz utána, hogy tényleg Mourrabed bérli-e a lakást. Ha nem, tudd meg, ki. De még ma.

Letettem. Mourrabednek már megint ugyanaz a vigyor ült az arcán.

– Kis problémák? – kérdezte.

Erre Pérol lekevert neki egyet, nagyobbat, mint az első. Mourrabed az arcát dörzsölgette.

– Hát ez nem fog tetszeni az ügyvédemnek, ha elmesélem.

– Na szóval, ez a csaj tényleg a menyasszonyod? – folytatta Pérol, mintha meg sem hallotta volna.

Felvettem a zakómat. Sanchezzel, a taxisofőrrel volt találkám. Muszáj volt odamennem, mindenképpen beszélni akartam vele. Ha nem Batisti küldte rám azt a két szekrényt, akkor talán a taxis tud valamit róluk. És Leiláról. Ezzel viszont máris egy másik történet kellős közepén találtam magam. De hihetek-e Batistinak egyáltalán?

– Az őrsön találkozunk.

– Várj! – mondta Pérol. Mourrabedhez fordult. – Választhatsz, mi legyen ezzel a menyasszony üggyel. Ha tényleg a menyasszonyod, bemutatlak a lány apjának meg a bátyjainak egy zárt cellában, és mivel, gondolom, nem szerepeltél a terveikben, nagy muri lesz. Vagy ha esetleg mégsem lenne a menyasszonyod, akkor marad a kiskorú megrontása. Gondolkozz szépen, mindjárt visszajövök.

Nagy fekete, nehéz felhők gyülekeztek odakint. Még nem volt tíz óra, de már olyan forróság volt, hogy az ing odatapadt az ember bőréhez. Pérol utolért.

– Ne csinálj hülyeséget, Fabio.

– Nyugi, nem lesz baj. Csak egy téglával találkozom. Talán megtudok valamit Leilával kapcsolatban. Tudod, a harmadik pasas.

Pérol a fejét csóválta, aztán a hasamra mutatott.

– És ez?

– Egy kis éjszakai verekedés, egy lány miatt. Nem vagyok edzésben, így aztán megszívtam.

Rámosolyogtam Pérolra, azzal a nőcsábász mosolyommal, az ördögi csábító mosolyommal.

– Fabio, azért ennél jobban ismerjük egymást. Hagyd abba a hülyeségeidet. – Rám nézett, arra várt, hátha reagálok. Nem reagáltam. – Tudom, hogy problémáid vannak. És már azt is kezdem kapizsgálni, miért. Persze, nem vagy köteles elmondani, meg is tarthatod magadnak. Akár fel is dughatod a

seggedbe a problémáidat, a te dolgod. De ha szeretnéd, beszélhetünk róla, engem mindig megtalálsz. Oké?

Még sosem beszélt ilyen hosszan velem. Megérintett az őszintesége, tényleg. Ha valakire is számíthattam ebben a városban, hát az Pérol volt, akiről pedig szinte semmit nem tudtam. Nem tudtam családapaként elképzelni, fogalmam sem volt, hogy néz ki a felesége, soha nem is érdekelt igazán. Még az sem érdekelt, Pérol boldog-e. Cinkosok voltunk, de idegenek is. Megbíztunk egymásban. Respektáltuk a másikat, és csakis ez számított. Mindkettőnknek csak ez számított. Miért is olyan nehéz negyven felett igazi barátot találni? Talán mert már nincsenek álmaink, csak az addig elmulasztott dolgokat sajnáljuk? Nem is tudom.

– Na látod, pontosan így van. Nincs kedvem beszélni róla. – Hátat fordított. Megfogtam a karját, mielőtt még elindulhatott volna. – De a lényeg az, hogy szeretnélek benneteket meghívni egy vasárnapi ebédre. Én főzök.

Egymásra néztünk, aztán elindultam az autómhoz. Elkezdett esni az eső. Láttam, ahogy Pérol határozott léptekkel bemegy az őrsre. Reméljük, Mourrabed jól viselkedett. Beültem az autóba, beraktam egy Ruben Blades kazettát és elindultam.

Estaque-ba a város központján keresztül mentem. Estaque még mindig úgy néz ki, mint régen: kis kikötő meg egy falu, Marseille-től csak néhány percre. Az emberek mégis azt mondják: Estaque-ban lakom, nem pedig azt, hogy Marseille-ben. De a kis kikötőt mára körbevette a rengeteg új városrész meg a bevándorlók, akik kiszorultak Marseille belső részeiből.

Jobb, ha kimondjuk, mit érzünk. Na persze. Meghallgatni valakit, az igen, de soha nem bíztam meg senkiben. Az utolsó pillanatban mindig visszahúzódtam a kis csigaházamba. Inkább hazudtam, mintsem elmondjam, ha valami piszkálta a csőröm. Ha nem ilyen vagyok, biztosan az életem is másképpen alakul. Soha nem mertem apámnak elmesélni,

milyen disznóságokat csináltunk Manuval meg Ugóval. A gyarmati hadseregben meg csak szívtam állandóan.

Nem tanultam belőle valami sokat, az biztos. Ami pedig a nőket illeti, hát velük tényleg a meg nem értés nagymestere voltam, aztán meg szenvedtem, ha ezért elhagytak. Muriel, Carmen, Rosa. Ha nagy nehezen kinyújtottam feléjük a kezem, vagy kinyitottam a számat, hogy most aztán végre megmagyarázok mindent, már késő volt.

Nem mintha gyáva lettem volna. Csak éppen nem bíztam meg bennük. Nem eléggé. Senkiben sem bíztam meg annyira, hogy megosszam vele az életem és az érzéseim. Mindig is saját magam, egyedül akartam a problémáimat megoldani. A vesztes hiúsága, hát igen. Azután egyszer csak végre be kellett vallanom magamnak, hogy mindig mindent elveszítek. A veszteséglistám elején Manu és Ugo áll.

Gyakran gondoltam arra, hogy nem kellett volna elmenekülnöm azon az éjszakán, a rosszul sikerült betörés után. Úgy lett volna helyes, ha szembenézek a fiúkkal, és megmondom nekik, amit már hónapok óta meg akartam mondani: hogy amit művelünk, az sehova nem vezet, hogy valami jobb dolgot kellene csinálnunk. Ez igaz is volt, az élet előttünk állt, az egész világot felfedezhettük volna. Hogy szerettünk volna világot látni! Nagyon jó lett volna, ebben biztos vagyok. Talán megharagudtak volna rám, ha ezt elmondom? Talán nélkülem is folytatták volna? Lehetséges, de talán még ma is élnének.

A tengerparti úton mentem, ami a kikötőt meg a Large mólót köti össze. Ez a legkedvesebb Marseille-be vezető utam. Így mindig megnézhetem az ipari medencéket: Mirabeau, Pinéde, National, Arenc. Ez Marseille jövője, ebben mindig is erősen hittem.

Ruben Blades hangja meg a ritmus végre hatni kezdett. Már nem szorongtam annyira, és már nem is voltak olyan erős fájdalmaim. Na ja, a karibi boldogságérzés. Az ég ugyan szürke és alacsony volt, de valami lilás fényt árasztott. A

tenger acélkéken csillogott. Szerettem, amikor Marseille ezekbe a lisszaboni színekbe öltözött.

Sanchez már várt. Nem ilyen pasasra számítottam, azt hittem, ez is egy nagypofájú mia lesz. Ehelyett kicsi volt és köpcös. Már ahogy köszönt, abból láttam, nem az a bátor fajta. Puha kéz, lesütött szem. Az a típus, aki akkor is igent mond, ha nemet gondol.

Félt.

– Tudja, én családos ember vagyok – mondta, miközben bementünk az irodámba.

– Foglaljon helyet.

– Nekem három gyerekem van. Gondolhatja, hogy nagyon vigyázok a piros lámpákra, meg a sebességkorlátozásra. Én, kérem, a taximból élek, szóval…

Felém nyújtott egy lapot. Nevek, címek, telefonszámok. Négy darab, szám szerint. Ránéztem.

– Ők majd igazolnak engem. A kérdéses időben velük voltam. Egészen fél tizenkettőig. Aztán a taxiban voltam végig.

Leraktam magam elé a lapot, rágyújtottam egy cigarettára, és belenéztem a szemébe. Kis, malacszerű, véreres szeme volt. Szinte azonnal lesütötte, amint ránéztem. Egyfolytában tördelte a kezét, egy pillanatra sem hagyta abba. A homlokán gyöngyözött az izzadtság.

– Hát, ez bizony kár, Sanchez úr. – Felemelte a fejét.

– Ha behívatom a barátait, hamis tanúvallomást kell, hogy tegyenek. Ezzel elég sok kellemetlenséget okoz nekik.

Rám nézett azzal a piros szemével. Kihúztam egy fiókot, találomra kivettem egy jó vastag aktát, leraktam magam elé, és lapozgatni kezdtem benne.

– Gondolhatja, hogy egy egyszerű kis piros lámpa miatt nem kellett volna befáradnia. Kikerekedett a szeme, nagyon nehezen kezdte szedni a levegőt. – Ennél sokkal súlyosabb

dologról van szó. Sokkal súlyosabbról, Sanchez úr. A barátai sajnálhatják, hogy megbíztak önben. Maga pedig…

– De hát én ott voltam! Kilenc és tizenegy között!

Már kiabált. A félelemtől, persze. Ettől függetlenül úgy láttam, igazat mond. Ez meglepett kicsit. Elhatároztam, hogy nem játszadozom vele tovább.

– Nem, uram – válaszoltam neki kimérten. – Nyolc tanúm van, ezek verik a maga négy tanúját. Nyolc szolgálatban lévő rendőrről van szó ugyanis. – Kinyitotta száját, de egy hang nem sok, annyi sem jött ki rajta. A világ összes katasztrófája lejátszódott a szemében.

– 22.15-kor az ön taxija a Corneille utcában volt, a La Commanderie előtt. Gyilkosságban való részvétellel vádolom.

– Nem én voltam – mondta elhaló hangon. – Nem én voltam. Elmondok mindent.

8

Attól, mert *nem alszunk, a problémák*

még nem oldódnak meg

Sanchez úszott a verejtékben; hatalmas izzadtságcseppek kezdtek lefelé folydogálni a homlokán, a kezével próbálta letörölni őket. De a nyaka is izzadt, ezért aztán elővett egy zsebkendőt, hogy letörölje a nedvességet. Olyan hangosan vette a levegőt, hogy még én is hallottam, és egyfolytában mocorgott a széken, biztosan vizelnie kellett. Talán már el is áztatta az alsónadrágját.

Nem bírtam a pasast, de valahogy mégsem tudtam neheztelni rá. Biztosan jó családapa, keményen dolgozik minden éjjel. Alszik, amikor a gyerekei iskolában vannak, és munkába indul, amikor a családja hazaér, vagyis szinte sosem látja őket, kivéve azt a néhány ritka szombatot és vasárnapot, havonta talán egyszer, amikor nincs szolgálatban. Az elején még letámadta az asszonyt, amikor éjjel hazaért, felébresztette, az asszonynak ez nem nagyon volt ínyére. Sanchez egy idő után feladta, azóta pedig hetente néhány napot kurvázik, munka előtt, vagy utána. A feleségével már csak havonta egyszer vannak együtt, de csak akkor, ha a szabadnapja szombatra esik.

Mintha apám életét látnám. A *La Marseillaise*-nél volt nyomdász. Este öt óra felé ment be az újsághoz. Úgy nőttem fel, hogy szinte alig láttam. De amikor éjjel hazajött, mindig megölelt. Ólom-, tinta- és cigarettaszaga volt. Sosem ébredtem fel, de hozzátartozott az alváshoz, az álmaimhoz, mert amikor néha elfelejtett megölelni, rémálmaim voltak. Ilyenkor azt

álmodtam, hogy elhagyott bennünket anyámmal. Tizenkét-tizenhárom éves koromban gyakran álmodtam azt is, hogy egy másik nő van az életében. Ez a nő Géloura hasonlított. Apám mindig összefogdosta, aztán nem ő jött átölelni, hanem Gélou, és ettől mindig erekcióm lett. Gélou ottmaradt az ágyamban, én pedig simogatni kezdtem. Jött apám, nagyon mérges volt, hatalmas botrányt csapott, anyám pedig sírt. Sosem tudtam meg persze, apámnak voltak-e szeretői. Abban biztos voltam, hogy szerette anyámat, de kettejük intim viszonya nekem mindig is valami titokzatos dolog maradt.

Sanchez nem bírt nyugton ülni a széken, látszott rajta, nagyon nyugtalanítja, hogy így hallgatok, nem szólok hozzá egy szót sem.

– Mondja csak, hány évesek a gyerekei?

– A két fiú tizennégy és tizenhat, a kislány pedig tíz. Laure-nak hívják. (Laure, az anyámat is így hívták.)

Elővette a tárcáját, kinyitotta, kivett belőle egy családi fényképet és odanyújtotta nekem. Nem szívesen csináltam ezt, de meg akartam nyugtatni, hogy minél több részletet elmeséljen, amit csak tud. Megnéztem a fényképen a kölyköket, hát az összesnek olyan puha volt az arca, a messzi távolt fürkésző szemükben lázadásnak semmi nyoma. Születésüktől fogva ilyen besavanyodottak, az biztos. Ha éreznek is valakik iránt gyűlöletet, hát csakis azok iránt, akik náluk is szegényebbek, na meg azok iránt, akik szerintük felzabálják előlük a kenyeret: az arabok, feketék meg a sárgák iránt. A gazdagokat bezzeg nem gyűlölik. Már gyerekkorukban is pontosan tudják, mit szeretnének majd elérni az életben. Nem kell valami nagy dologra gondolni. Ha minden jól megy, a fiúk ugyanúgy taxisofőrök lesznek, mint a papa, a lány pedig hajmosó egy fodrászatban, esetleg eladónő a Prisunic[19]-ben. Átlagfranciák lesznek, a félelem átlagpolgárai.

---

[19] Francia élelmiszerbolt hálózat.

– Szép gyerekek – mondtam képmutatóan. – Na jó, mesélje el szépen az egészet. Ki vezette a taxit?

– Hadd magyarázzam el. Van egy barátom, Toni, vagyis hát inkább csak haverom. Nem vagyunk azért annyira jóban, mint a barátok, na érti. Ismer egy londinert a Frantelben, Charlyt, azzal üzletel. Charly fog egy-két palimadarat, üzletembereket, tisztviselőket, tudja, és Toni a rendelkezésükre bocsátja a taxit egy-egy estére. Elviszi őket mindenféle menő éttermekbe, meg nyugisabb szórakozóhelyekre, ahol nincs verekedés, meg ilyenek. Aztán elviszi őket a kurvákhoz. De nem ám akármilyenekhez, ezeknek mind van kis lakása, meg minden…

Megkínáltam egy cigarettával. Sanchez kezdte jobban érezni magát, már nem vette olyan hangosan a levegőt, kicsit megnyugodott.

– Fogadok, hogy a szerencsejátékokat is nagyban nyomják, mi?

– Ja, ja, persze. És vannak nagyon szép kurvák ám közöttük. Tudja, mit szeretnek az emberek, nem? Az egzotikusat, a kurvákban is. Szóval az arabokat, négereket, vietnamiakat. De mind tiszta ám! Néha még koktélt is kevernek a vendégnek.

Sanchezt most már le sem lehetett lőni. Úgy érezte, fontos személyiség, hogy ezeket így elmeséli nekem. Láttam rajta, hogy fel is izgatja a téma, néha biztosan nem készpénzben fizetik ki, hanem kap egy-egy kurvát.

– Maga pedig kölcsönadja a taxit, igaz?

– Pontosan. Toni fizet, én meg kicsit megszedem magam. Amíg nincs nálam a taxi, addig a haverokkal alsózom, vagy kimegyek az Olympique Marseille mécsesére, ilyesmi. És azt vallom be, ami a számlálón van. Ez tiszta haszon, higgye el, és legalább rendszeresen számíthatok rá. Toni mindent elrendez. A pasikat, az éttermeket, a mulatókat, meg a kurvákat. Nekem semmi dolgom.

– Gyakran adja kölcsön a taxit?

– Kétszer-háromszór havonta.

– És persze akkor péntek este.

Bólintott. Olyan volt, mint egy nyáladzó csiga, aki hirtelen visszahúzódik a házába. Olyan részhez érkeztünk a történetben, amiről nem nagyon akart beszélni. A félelem megint elhatalmasodott rajta. Rájött, hogy túl sok mindent elárult, és még ennél is többet kell mondania.

– Hát, igen. Toni megkért rá.

– Én csak azt nem értem, Sanchez, hogy lehet az, hogy a maga Toni barátja most nem szórakozni vágyó pasasokat fuvarozott, hanem két gyilkost.

Megint rágyújtottam, de most nem kínáltam meg. Felálltam, éreztem, hogy a fájdalom megint szétárad bennem. Nagyon fájt a gyomrom. Na jó, haladjunk egy kicsit gyorsabban, így semmire sem megyünk. Kinéztem az ablakon. A kikötőt néztem, a tengert, meg a gyülekező felhőket. Elképesztő színe volt az égnek. A kurvákról, akikről Sanchez beszélt, eszembe jutott Marie-Lou, meg az, hogy mennyire összeverte szegényt a stricije, és eszembe jutottak a kliensei is. Még az is lehet, hogy benne volt az egyik ilyen Toni-féle körben, hogy részt vett a pénzes pasasok lumpolásában, ki tudja. „Párnával, vagy párna nélkül?”, kérdezik foglaláskor némelyik konferenciákra meg kongresszusokra szakosodott hotelben.

A tenger ezüstszínűre váltott. Vajon mit csinálhat most Marie-Lou nálam? El sem tudtam képzelni. Egyáltalán, semmilyen nőt nem tudtam elképzelni a lakásomban. Odakinn egy hajó vitorlát bontott. Ma biztosan kimegyek pecázni. Nem akarok itt lenni, csendet szeretnék, semmi mást. Elegem van abból, hogy reggel óta idióta történeteket hallgatok. Mourrabed, Sanchez, meg az ő Toni barátja. Mindig csak az emberi mocsokság, és mindig ugyanaz.

– Na szóval, Sanchez – mondtam neki, miközben odamentem hozzá –, hogyan magyarázod ezt meg nekem?

A tegezéstől hirtelen megijedt, felpattant a székről. Rájött, hogy ez már a második félidő.

– Nincs ezen mit magyarázni, hallja. Sosem volt semmi probléma ezzel.

– Figyelj ide – mondtam neki, miközben leültem. – Családod van, szép gyerekeid és biztosan az asszony is kedves. Szereted őket, ragaszkodsz hozzájuk. Szeretnél egy kicsit több suskát, én ezt mind megértem. Mindenki ezt szeretné. Csakhogy most mocskos dologba keveredtél. Tudod, olyan ez, mintha zsákutcába kerültél volna a taxiddal. Nincs túl sok választásod. Szóval, muszáj elköpnöd, amit tudsz, Toni barátod nevét, címét, mindent.

Sanchez tudta, hogy egyszer ez is sorra kerül. Megint hangosan kezdte venni a levegőt, tisztára hányingerem lett tőle. Izzadságfoltok jelentek meg a hóna alatt. Könyörgőre fogta a dolgot. A maradék kis szimpátiám is elpárolgott, undorító volt, ahogy viselkedett. Szinte szégyelltem, hogy az elején megkínáltam egy cigivel.

– Hát az a baj, hogy én ezeket nem tudom. Rágyújthatnék?

Nem válaszoltam. Kinyitottam az iroda ajtaját és biccentettem a szolgálatos rendőrnek, hogy jöjjön he.

– Favier, vidd előlem ezt a pasast.

– Esküszöm, nem tudok semmit.

– Sanchez, ha azt akarod, hogy higgyek ebben a te Tonid létezésében, akkor mondd meg szépen, hol találom. Ha nem mondasz semmit, mégis, mit vársz tőlem, mit higgyek, mi? Azt fogom hinni, hogy nem bírod a pofámat. Na, hát ezt gondolom én.

– De hát tényleg nem tudom. Én sose találkozom vele. Még a telefonszámát se tudom. Ő a főnök, nem én. Amikor akar tőlem valamit, fel szokott hívni.

– Mint egy kurvát, gratulálok.

Ott üldögélt a széken. Pont úgy nézett ki, mint egy besúgó, és az a kis nyomorult agya valami kibúvót keresett.

– Mindig üzenetet hagy nekem a Városháza melletti bárban. Hívja fel Charlyt a Frantelben, őt is megkérdezheti, hátha tudja, nem?

– Charlyval majd később foglalkozunk. Vidd ki! – szóltam oda Favier-nak.

Favier egy erőteljes mozdulattal karon fogta Sanchezt, és felállította a székről. Sanchez rinyálni kezdett.

– Várjon már egy kicsit… Azért tudok egy-két dolgot. Például azt, hogy a Canebiére-en, Francis-nál szokott bedobni egy italt, esténként pedig a Mas-ban vacsorázik.

Intettem Favier-nak, az meg eleresztette Sanchez karját. Sanchez lerogyott a székre, mint egy darab szar.

– Na látod, Sanchez, ezt már szeretem. A végén még megértjük egymást. Mondd csak, mit csinálsz ma este?

– Hát ugye, ott a taxim, és…

– Hét óra felé szépen elmész Francis-hoz. Leülsz, kérsz egy sört. Nézed a nőket, mit tudom én. Amikor pedig megérkezik a haverod, köszönsz neki. Én is ott leszek. És semmi butaság, különben megbánod. Favier hazavisz autóval.

– Köszönöm – nyávogta Sanchez. Szipákolva felállt és elindult az ajtó felé.

– Idefigyelj, Sanchez! – Megtorpant, lehajtotta a fejét.

– Megmondom, mit gondolok. Ez a te Toni barátod sose vezette a taxidat, kivéve azon a bizonyos péntek estén. Vagy tévedek?

– Hát szóval…

– Szóval mi, Sanchez? Te csak egy kis mocskos hazudozó vagy, az van. Jobban tennéd, ha ezentúl nem hazudoznál nekem erről a Toniről, különben búcsút mondhatsz a taxidnak.

– Ne haragudjon, nem akartam…

– Mégis, mit nem akartál? Nem akartad elmondani, hogy bűnözőkkel egyezkedsz? Mennyit kaptál pénteken?

– Ötöt. Ötezret.

– Hát, ha belegondolok, mire kellett a taxid, jól átvágtak.

Tettem egy kört az irodában, kinyitottam egy fiókot, és elővettem egy diktafont. Találomra megnyomtam rajta egy gombot. Megmutattam Sancheznak.

– Mindent felvettem. Szóval, ne felejtsd el, ma este találkozunk.

– Ott leszek, ott leszek.

– És még valami. Mindenkinek azt mondod, a taxivállalatnál, a feleségednek, a haverjaidnak, mindenkinek, hogy a piros lámpa miatt voltál itt, de minden rendben ment, a zsaruk nagyon kedvesek voltak, ésatöbbi, ésatöbbi.

Favier kitessékelte Sanchezt és becsukta az ajtót, előtte rám kacsintott. Végre egy nyom! Vagy legalább valami, amin elindulhatok.

Lola ágyában feküdtem. Ösztönösen jöttem ide, mint szombat reggel is. Lola lakásában akartam lenni, az ágyában. Kicsit olyan volt, mintha a karjaiban lennék. Egy percig sem haboztam, idejöjjek-e. Egy pillanatra elképzeltem, hogy Lola kinyitja az ajtót és beenged. Csinál nekem egy kávét, Manuról és Ugóról beszélgetünk, meg a múltról, az időről, ami csak telik, csak telik, és talán kettőnkről is.

A lakás félhomályban úszott. Nem ült áporodott szag a levegőben, sőt, ugyanaz a friss illat volt, mint régen, menta- és bazsalikom. Nagyon szárazak voltak a növények, meglocsoltam őket, ez volt a legelső dolgom. Aztán levetkőztem, majdnem hideg vízben lezuhanyoztam, két órára beállítottam az ébresztőt, és belefeküdtem a használt kék ágyneműbe. Lola jutott eszembe, ahogy rám nézett, amikor rám feküdt. Lolának éjfekete szeme van, ezerévnyi bolyongás csillog benne, és vándorutak könnyű pora; menj csak a szél után, és megtalálod a port is, ez volt akkor a szemében.

Nem aludtam sokat, talán egy negyed órát. Túl sok minden kavargott a fejemben. Pérollal meg Ceruttival összedugtuk a fejünket az irodámban. Tárva-nyitva volt az ablak, mégsem járt a levegő. Az ég megint elborult, jó lett volna egy kis vihar. Pérol hozatott paradicsomos, szardíniás

meg tonhalas szendvicset és sört. Nem volt könnyű megennem, de mégiscsak jobban esett, mint a szokásos vajassonkás, amivel mérgezni szoktam magam.

– Felvettük Mourrabed vallomását, aztán visszahoztuk ide – mesélte Pérol. – Ma délután fogjuk szembesíteni a pasassal, akit megvert. Negyvennyolc órát bent tarthatjuk. Hátha találunk valamit, amivel komolyabban is bemárthatjuk.

– És a kiscsajjal mi van?

– Az is itt van. Értesítettük a családot. A bátyja jön érte a 13.50-as TGV-vel. Nagyon odavan a kishúgáért. A lány igen hamar Algériában találja magát, az az érzésem.

– Segíthetnél neki kimászni ebből, hogy maradhasson.

– Na ja, aztán egy-két hónap múlva megtaláljuk kinyiffanva egy pincében – mondta Cerutti.

Hát igen, ezeknek a kölyköknek még alig kezdődik el az élete, máris zsákutcába jutnak. Mi pedig választás elé állítjuk őket, csak az a kérdés, a két rossz közül melyik a kevésbé rossz? Cerutti suttyomban engem figyelt. Nem értette, miért utálom ennyire Mourrabedet. Egy éve, mióta a csapatunkban van, még nem látott ilyennek. De hát Mourrabed nem érdemelt irgalmat, mert bármire képes volt, a legrosszabbra is, ha kell. Látszott a szemén. Ráadásul azt hitte, hogy a szállítói majd mindentől megvédik. Tényleg nagyon szerettem volna, ha most azonnal megfoghatjuk. Talán azért is ragaszkodtam ehhez ilyen erősen, mert be akartam bizonyítani, hogy képes vagyok végigvinni egy nyomozást, és megoldani egy ügyet. Ha ezt végig tudom csinálni, akkor Ugóval kapcsolatban is menni fog, és ki tudja, talán Leilával kapcsolatban is.

De volt itt még más is. Végre megint hinni szerettem volna a hivatásomban, abban, hogy zsaru vagyok. Korlátokra volt szükségem, törvényekre, jogszabályokra. És ezeket hangosan is ki akartam mondani, hogy ragaszkodhassak hozzájuk, és hogy kitarthassak mellettük. Mert az az igazság, hogy mostanában minden lépéssel egyre messzebb kerültem a törvénytől, és ezzel tökéletesen tisztában is voltam. Már nem

zsaruként gondoltam magamra, sem Ugo, sem Leila kapcsán; igazából az elveszett fiatalságom után mentem, vakon. Minden álmom itt volt, ezen a lejtőn, amin elindultam lefelé. Ha egyáltalán van még visszaút innen, akkor az csak úgy lehetséges, hogy elindulok visszafelé, vagyis törvényesen járok el.

Pontosan olyan vagyok egyébként, mint a korombéli, ötvenes pasasok. Én is azt kérdezgetem magamtól, vajon az életem megfelelt-e az elvárásaimnak, reményeimnek. Igennel akarok válaszolni, de ehhez már nem sok időm maradt. És fontos, hogy ez az „igen" ne hazugság legyen. A legtöbb férfival ellentétben én nem tehetem meg, hogy csinálok még egy gyereket annak a nőnek, akit már nem is kívánok, csak hogy becsaphassam, és takargassam ezt a hazugságot. Hogy adjak magamnak is még egy lehetőséget. Szerintem az élet minden területén nagyon közönséges dolog így viselkedni. Egyedül maradtam, és ezzel szembe kell néznem. Nincs olyan tükör, amibe ha belenéznék, jó családapaként, jó férjként, vagy éppen mintazsaruként látnám magam, ez a helyzet.

A szobában már nem volt olyan friss a levegő, mint korábban. A zsalu másik oldalán szinte éreztem a készülődő vihart. A levegő egyre nehezebb lett. Becsuktam a szemem. Vissza tudok még aludni egy kicsit? Jó lenne. Ugo a másik ágyon feküdt. Mindkét ágyat a ventillátor alá húztuk. Kora délután volt. A legkisebb mozdulatra is csak úgy ömlött rólunk a víz. Ugo a Ménélik téren bérelt egy kis szobát. Három hete jött meg Dzsibutiból, persze nem szólt előre, nem tudtam, hogy jön. Nekem két hét eltávozásom volt, elmentünk Hararba, hogy megemlékezzünk Rimbaud-ról, na meg a trónfosztott etiópiai hercegnőkről[20].

– Szóval, Montale őrmester, benne vagy?

---

[20] 1881-ben Rimbaud néhány hónapot Hararban töltött. Etiópiai hercegnő: utalás Aidára.

Dzsibuti tulajdonképpen európai szintű kikötő volt. Rengeteg üzletet köthetett itt az ember. Harmadáron lehetett hajókat meg jachtokat venni. Egyet elvittünk Tunéziáig, és ott dupla áron eladtuk. Vagy, ami még jobb üzlet volt, telepakoltuk a hajót fényképezőgépekkel, kamerákkal, magnókkal és eladtuk az egészet a turistáknak.

– Nekem még három hónapot le kell húznom, aztán hazamegyek.

– Jó, és aztán mi lesz? Majd meglátod, még sokkal rosszabb lesz, mint régen. Ha én ott maradok, egy szép napon tutira megölök valakit, csak azért, hogy legyen mit zabálnom, meg hogy élni tudjak. Hát köszönöm szépen, de én nem kérek abból a boldogságból, ami ott vár ránk. Én nem hiszek ebben a boldogságban. Nekem ez a boldogság bűzlik. Az a legjobb, ha nem megy vissza az ember. Én nem megyek, az tuti. – Meghúzgálta kicsit az egyenruháját, elgondolkodott, aztán azt mondta: – Én eljöttem Marseille-ből, és nem megyek vissza. Te megértetted ezt, legalábbis azt hittem.

– Nem, Ugo, nem értettem én meg semmit. Semmit az égvilágon. Szégyenkezem magam miatt, szégyenkezem miattunk. Szégyellem azt, amit tettünk. Én csak találtam valami kibúvót, hogy véget vethessek ennek az életmódnak, és semmi kedvem megint elkezdeni ezt az egészet.

– És mégis, mihez kezdesz majd? – Megvontam a vállam. – Csak azt ne mondd nekem, hogy tovább szolgálsz ezekkel a seggfejekkel!

– Dehogy, már éppen eleget voltam itt.

– Akkor?

– Fogalmam sincs, Ugo. De az biztos, hogy semmi kedvem újabb szerencsés fogásokhoz.

– Szuper! Menj el csak szépen dolgozni a Renault-hoz vagy a többi baromhoz!

Mérgesen felállt, elment zuhanyozni. Ugo és Manu testvérként szerették egymást. Én sosem tudtam beférkőzni ebbe a nagyon szoros barátságba. Csakhogy Manut teljesen

elragadta a világgal szemben érzett gyűlölete, lassan már semmi másra nem tudott gondolni. Még a tenger sem nyugtatta meg, ami a közös gyerekkori álmainkat ringatta. Ugónak ez már túl sok volt, kezdett felém fordulni, és az évek során szép és tartós barátság alakult ki közöttünk. És bár sok mindenben nagyon különbözőek voltunk, egyvalamiben mégis hasonlítottunk: a vágyaink, tébolyaink és a lelkesülésünk ugyanaz volt.

Ugo nagyon is megértette a menekülésemet, de nem akkor, rögtön, hanem csak később, egy nagyon erőszakos betörés alkalmával. Akkor ment el Marseille-ből, akkor hagyta el Lolát, és biztos volt benne, hogy én is utána megyek majd. Hogy újra összeköthessenek minket az olvasmányaink, az álmaink. Nekünk mindig is a Vörös tenger volt a nagy kalandok kiindulópontja. Ugo is éppen ezért menekült odáig. Én viszont nem akartam odáig elmenni, ahová ő akart. Sem kedvem, sem bátorságom nem volt efféle kalandokhoz.

Szóval, hazajöttem. Ugo elment Adenbe, még csak el sem köszönt. Manu nem nagyon örült annak, hogy viszontláthat, és Lola sem tanúsított kitörő érzelmeket irántam. Manu egyre mocskosabb dolgokba keveredett, Lola pedig felszolgálónő lett a Cintrában, egy bárban a Régi Kikötőben. Mindketten abban a tudatban és reményben éltek, hogy Ugo egyszer csak majd hazajön. Mindkettejüknek számos viszonya volt, és ez egyre jobban eltávolította őket egymástól. Manu kétségbeesésből szeretett. Minden egyes új nő csak egyre messzebbre vetette Lolától. Lolának viszont egyszerűen lételeme volt a szerelem. Két évre elment Madridba, aztán visszajött Marseille-be, később megint elment a városból, Ariége-be költözött a rokonaihoz. De valahányszor csak visszatért, Ugo még mindig nem jött meg.

Három évvel ezelőtt aztán Manu és Lola elhatározták, hogy Estaque-be költöznek és együtt fognak élni. Manunak ez a szerelem már nagyon későn jött. Valószínűleg csak a harag lökte bele ebbe a kapcsolatba, vagy a félelem, hogy Lola

máskülönben megint elmegy, ő pedig végleg egyedül marad a rég elveszett álmaival, lelkében gyűlölettel. Én hónapokig nagyon rossz passzban voltam. Ugónak mégiscsak igaza volt. Alkalmazkodnom kellett volna, elhúzni máshová, esetleg ölni, ha úgy hozza az élet. Csakhogy én nem voltam az az ölős fajta. Később pedig zsaru lettem. És a franc essen bele, hogy nem tudok elaludni!

Felkeltem, csináltam egy kávét, megint lezuhanyoztam. A kávét meztelenül ittam meg. Feltettem egy Paolo Conte lemezt, és leültem a fotelbe.

Guardate dai treni in corsa…

Szóval, végre van egy nyom. Toni a harmadik férfi, ha igaz. De hogyan találkoztak ezek a pasasok Leilával? Hol, mikor és miért? És egyáltalán, mire jó ez nekem, hogy ezeken a kérdéseken gondolkodom? Megerőszakolták, aztán pedig megölték Leilát. Ez volt a válasz a kérdéseimre. Leila halott. Minek töröm a fejem bármin is? Mégis meg kell értenem, miért történt. Nekem mindig mindent meg kell értenem, Manut, Ugót, Leilát és persze Lolát. Meg a többieket. De egyáltalán van-e mostanában bármi is, amit meg kellene értenem? Nem lehet, hogy mindannyian csak a fejünket verjük feleslegesen a falba? Hiszen már nincsenek válaszok, a kérdések pedig sehová sem vezetnek.

Come di…Coniédie
La comédie d'un jour, la comédie d'la vie

Batisti is, hova akar csalogatni? Ha rá hallgatok, csak bajom lehet, ez biztos. Vajon van összefüggés Manu és Ugo halála között? Azon kívül persze, hogy Ugo azért jött vissza, mert meg akarta bosszulni Manut. Kinek állt érdekében megöletni Zuccát? Biztosan egy marseille-i klánnak, mást nem

tudok elképzelni. De kik ezek? És mit tud valójában Batisti? Melyik oldalon áll? Egészen mostanáig nem foglalt állást, nem állt senki mellé. Most ugyan miért tenné? És a múlt éjszakai kis jelenet ugyan mire rímelhet? A két pasas megöli A1 Dakhilt, aztán őket nyírják ki Auch emberei. Toni talán benne van az összeesküvésben? Fedezik a zsaruk? Auch vigyáz rá, mert Toni része a tervnek? És hogyan találták meg ezek a pasasok Leilát? Megint csak oda jutottam, ahonnan elindultam; ördögi kör ez.

Ecco quello che io ti daro,
E la sensualitá delle vite disperate…

Kétségbeesett életek érzékisége, micsoda dalszöveg. Csak a költők tudnak ilyet kitalálni. Csakhogy a költészet soha semmire nem tudott választ adni. Éppen csak hírt ad egy lelkiállapotról. Mondjuk a kétségbeesésről, meg kétségbeesett életekről. És egyébként is, ki a franc vert meg engem?

Mondanom sem kell, hogy elkéstem Leila temetéséről. Már a temetőben voltam, de eltévedtem, amikor a muzulmán részt kerestem. Ez egy egészen új része a temetőnek, nagyon távol esik a központi részektől. Fogalmam sincs, más városokban hogyan halnak meg az emberek, de nekem úgy tűnt, mintha Marseille-ben a halál egészen addig tartana, amíg a szem ellát. Az egész hatalmas területen nem volt egy darab fa sem. Mindenfelé utak voltak, úgy tessék-lássék lekátrányozva. Az utakra merőleges összekötők viszont már csak le voltak döngölve. Széltében-hosszában csak sírok mindenhol. A temető mintha csak leképezné a város elhelyezkedését. Olyan volt itt, mintha az északi városrészekben lennék. Ugyanaz a szomorúság és levertség itt is, mint az élők között.

Meglepődtem, milyen sokan jöttek el. Itt volt Mouloud családja, a szomszédok, és rengeteg fiatal, legalább ötvenen, többségében arabok. Mintha az összest ismerném.

Összetalálkoztunk az egyetemen, talán néhányan még az őrsre is be kellett, hogy jöjjenek, mert elkövettek valami hülyeséget. Volt két fekete is, meg nyolc fehér, mindegyik fiatal, lányok, fiúk vegyesen. Driss és Kader mellett ott állt Leila két barátnője, Jasmine és Karine. Igazán felhívhattam volna őket. Lehajtott fejjel megálltam egy fás úton, és igyekeztem minél távolabb kerülni Leila közeli barátaitól. Hát, nem voltam valami következetes, de mikor voltam az?

Driss mögött néhány lépéssel ott állt Mavros. Milyen rendes ember is ez a Mavros. Driss mellett a végsőkig kitart és nem csak a bokszban, barátként is mindig lehet majd számítani rá. A boksz egyébként nem csak a verekedésről szól. Legelőször is azt kell megtanulni, hogyan fogadja az ember az ütéseket, és hogyan védekezzen. És azt is meg kell tanulni, hogy az ütéseknél sokkal rosszabb is történhet. Az élet sem áll másból, csak egymást követő körökből, fordulókból. Mindig csak védekezni, védekezni, soha nem összegörnyedni, ki kell tartani a végsőkig, és a megfelelő pillanatban a megfelelő helyre mérni az ütést. Mavros ezt majd mind megtanítja Drissnek. Szerinte Driss kifejezetten tehetséges, talán a legjobb mind között, aki a termébe lejár bokszolni. Mavros mindent megtanít majd neki, amit csak tud. Mint apa a fiának. A konfliktusok is hasonlóak lesznek, persze, merthogy Driss egyszer majd elérheti azt, ami Mavros-nak sosem sikerült.

Ettől egy kicsit megnyugodtam. Mouloudban már nincs meg ez az erő, ez a fajta bátorság. Ha Driss valamilyen hülyeséget csinálna, Mouloud egyszerűen feladná a harcot. Egyébként az összes srác szülei, akiket csak ismerek, már régen feladták. Az élet annyira meggyötörte őket, hogy nincs többé erejük szembeszállni a nehézségekkel. Rossz társaságba kerül a gyerek, lóg az iskolából, verekedésbe keveredik, lop, vagy drogozik? Inkább szemet hunynak minden felett, csak ne kelljen szembenézni a problémákkal. Pofonból azért persze napjában több ezer is gazdára talál.

Emlékszem, a télen a Busserine negyedben elkaptam egy srácot, egy négy gyerekes család legkisebbjét. Ő volt az egyetlen a családban, akit még nem vágtak ki a munkahelyéről, vagy nem ült éppen börtönben. Valami piszlicsáré kis rablás miatt kerestük, maximum ezer frank lehetett. Az anyja nyitott ajtót. Csak annyit mondott: – Már vártam magukat – aztán sírni kezdett. Már legalább egy éve folyamatosan lopott tőle a gyerek, hogy drogot vehessen magának. A nő hívott bennünket. Prostituált lett a környékükön, csakhogy a férje ne nyugtalankodjon a pénzkiesés miatt. A férje persze mindenről tudott, de jobbnak látta, ha hallgat az egészről.

Az ég ólomszürke volt. Egy fuvallat nem sok, annyi sem volt. Az aszfalt iszonyú forróságot árasztott. Senki sem tudott egy helyben megmaradni. Lehetetlen lesz sokáig itt ácsorogni. Ez valaki másnak is eszébe juthatott, mert úgy nézett ki, a szertartást kicsit felgyorsították. Egy nő sírni kezdett, halk, csuklásszerű hangokat adott ki magából. Más nem sírt, csak ő. Driss most is kerülte a tekintetemet, de azért titokban néha rám nézett. Nem volt gyűlölet a nézésében, megvetés viszont annál több. Már nem tisztelt, mint régebben. Nem ütöttem meg a kívánt szintet. Sem férfiként, hiszen szeretnem kellett volna a nővérét, sem pedig zsaruként, hiszen meg kellett volna védenem.

Amikor rám került a sor, hogy Mouloudot megöleljem, azt gondoltam, mit is keresek én itt? Mouloud-nak ki volt sírva a szeme. Magamhoz öleltem, de egy rossz emléken kívül semmit nem adhattam neki. Akkor azt mondtam neki, hogy reménykedjen, és ez erőt adott neki.

Amikor elindultunk a sírtól, Driss hátul maradt Karine-nal, Jasmine-nal és Mavros-val, hogyne kelljen velem összetalálkoznia. Váltottam Mavros-val néhány szót, de a szívem valahol egészen máshol járt. Végül egyedül maradtam.

Kader átölelte a vállamat.

– Apánk nem beszél. Ne haragudj meg érte, velünk is ugyanilyen. Próbáld megérteni. Drissnek pedig idő kell. – Megszorította a vállam. – Leila szeretett téged.

Nem válaszoltam. Nem akartam Leiláról beszélgetni. Se Leiláról, sem pedig a szerelemről. Csendben lépkedtünk egymás mellett, aztán Kader azt mondta:

– De hát hogy mehetett el ezekkel a pasasokkal?

Na, helyben vagyunk. Mindig erre a kérdésre lyukadunk ki. Mert ha az ember lány, ráadásul arab, és ha a külvárosban lakik, akkor nem száll be akárki autójába. Hacsak nem hiányzik egy kereke. Leila ellenben nagyon is két lábbal állt a földön. A Fiat Pandának pedig semmi baja nem volt, Kader azzal hozta el Leila cuccait a kollégiumból. Tehát valaki érte jött, Leila pedig elment vele. Ismernie kellett az illetőt. De hogy ki lehetett az, arról fogalmam sem volt. Csak a történet elejét meg a végét ismerem. Szerintem hárman erőszakolták meg, ebből kettő már halott. Vajon Toni a harmadik, vagy valaki más? Vajon az a pasas volt, aki Leiláért jött és akit Leila ismert? De miért? Nem akartam és nem is tudtam Kaderrel megosztani a gondolataimat. Az ügyet hivatalosan lezárták.

– Véletlenül – mondtam. – Nem volt szerencséje.

– Te hiszel a véletlenekben?

Megvontam a vállam.

– Más magyarázatom nincs. Egyébként senkinek sincs. A fickók halottak, és…

– Te mit szerettél volna? Ha börtönbe kerülnek, és ennyi?

– Azt kapták, amit megérdemeltek. De azt tényleg nagyon szerettem volna, ha belenézhetek a szemükbe.

– Sosem értettem, hogyan lehetsz zsaru.

– Én se. Csak úgy jött.

– Hát, szerintem nem a legjobb választás volt.

Jasmine utolért bennünket. Belekarolt Kaderba, szelíden hozzábújt. Kader rámosolygott. Egy szerelmes férfi mosolyával.

– Meddig maradsz? – kérdeztem Kadertől.

– Nem tudom. Öt, hat napot, talán kevesebbet, majd meglátom. Ott az üzlet, a nagybátyám már nem tudja vezetni, rám akarja bízni az egészet.

– Hát ez jó hír.

– Aztán még Jasmine apjához is el kell mennem. Jasmine talán velem jön. – Elmosolyodott, a lányra nézett.

– Nem is tudtam rólatok.

– Mi sem tudtuk – mondta Jasmine. – Szóval, régebben nem tudtuk, csak akkor derült ki, amikor távol kerültünk egymástól.

– Hazajössz velünk? – kérdezte Kader.

Megráztam a fejem.

– Nincs nekem ott helyem, Kader, és ezt te is tudod. Később majd meglátogatom apádat. – Hátranéztem Drissre, aki még mindig mögöttem jött. – És nyugodj meg, Drisst nem veszítem szem elől. Mavros is vigyázni fog rá. – Kader bólintott. – Aztán ne felejtsetek el esküvői meghívót küldeni!

Nem volt más hátra, rájuk mosolyogtam. Mert mosolyogni, azt nagyon tudok. Mindig is tudtam.

9

A biztonságérzet hiánya kiöli a nőkből az érzékiséget

Már nem esett. Hirtelen jött, heves és pusztító erejű vihar volt, amilyen néha előfordul nyáron Marseille-ben. De a vihar utáni friss levegő már nincs sehol, az égbolt is kiderült, megint tiszta és átlátszó. A nap a járdákról magába szívta az esővizet, és ettől olyan langyos lett a levegő. Szeretem ezt az illatot.

A Francis teraszán ültem, a Meilhan sétány platánfái alatt. Mindjárt hét óra. A Canebiére kezd kiürülni. Még néhány perc, és az összes boltnak lehúzzák a rolóját, a Canebiére pedig kihalt hely lesz. Leginkább egy sivataghoz hasonlít ilyenkor, ahol legfeljebb csak néhány arab kölyök mászkál, a rohamosztag, meg pár ődöngő turista.

Az araboktól való félelem elűzte innen a marseille-ieket, külsőbb kerületekbe szoktak át, ahol nagyobb biztonságban érzik magukat, a Sébastopol térre, a Blancarde meg a Chave sugárútra, a Foch körútra, a Monte-Cristo utcába, vagy még keletibb részeire a városnak, a Castelane térre, a Cantini körútra, a Bastille sugárútra, a Prado körútra, a Périer sugárútra, meg a Paradis és Breteuil utcákba.

A Castelane tér környékén egy bevándorló rögtön szemet szúr, mint néger a hóban. Ezen a környéken a bárokban többnyire gimnazista meg egyetemista lányok iszogatnak, jó házból való úrilány mind, és csak úgy bűzlenek a pénztől, de annyira, hogy sokszor még én is kinézem magamat közülük. Errefelé nem szokás a pultnál iszogatni, a pastis-t pedig nagy pohárban szolgálják fel, mint Párizsban.

Az arabok egyre inkább átszoktak a város központi részeire, amit a lakosok, nincs mit tagadni, szépen átengedtek nekik. A Belzunce sétányt, az Aix utcát, meg a Belzunce és a Meilhan sétány közötti összes szűk, visszataszító és utálatos utcát, egészen a Saint-Charles pályaudvarig. Egyébként ez a kurvanegyed is, rengeteg egészségtelen és szutykos kis szállodával. Szinte nincs is olyan bevándorló, aki hosszabb-rövidebb ideig ne lakna ezekben az utcákban, egészen addig, amíg egy felújítási láz ki nem űzi a külső kerületekbe. Mostanában megint elkezdtek renoválni, a város külső széle pedig egyre kijjebb húzódott, szinte a városhatáron is kívülre, Septéme-les-Vallons-ba, meg Pennes-Mirabeau felé. Csak kifelé, kifelé, minél messzebb Marseille-től.

Először csak a mozikat kezdték bezárni, aztán a bárokat is, egymás után. A Canebiére lassan már nem volt más, mint ruha- és cipőboltok monoton egymásutánisága, vagy mint egy hatalmas használtruhakereskedés. Már csak egy mozi volt, a Capitole, egy hét termes komplexum, de ide is csak arab fiatalok jártak. A bejáratnál és bent is biztonsági őrök.

Megittam a pastis-mat, rendeltem még egyet. Van egy régi haverom, Corot, szerinte a pastis csak a harmadik körben értékelhető igazán. Merthogy az elsőt szomjúságból iszod, a másodiknál már kezded az ízét is érezni, és csak a harmadiknál gondolod azt, hogy, na, ez már igen! Harminc éve még kijártunk esténként korzózni a Canebiére-re, vacsora után. Hazamentünk, lezuhanyoztunk, megvacsoráztunk, tiszta ruhát vettünk és irány a Canebiére! Egészen a kikötőig tartott a séta. Odafelé a baloldali járdán, visszafelé pedig a jobboldalin jöttünk. A Régi Kikötőben aztán már mindenkinek megvolt a saját bejáratott sétaútja. Volt, aki elment egészen a szárazdokkig, meg a halpiacig. Mások inkább a Városháza és a Saint-Jean erőd felé vették az irányt. És persze mindenki fagylaltot evett, pisztácia-, kókusz- meg citromfagylaltot.

Manuval meg Ugóval állandóan a Canebiére-én lógtunk. Persze azért jöttünk ide, mint az összes többi fiatal, hogy

megmutassuk magunkat. Úgy kiöltöztünk, mint az igazi hercegek. Arról szó sem lehetett, hogy egyszerű vászoncipőben, vagy teniszcipőben jelenjünk meg. A legszebb cipőnket vettük fel, általában az olasz divatot követő cipőnket, amit félúton, a Feuillants utca sarkán még ki is vikszeltettünk. Legalább kétszer megjártuk oda-vissza a Canebiére-t minden este. Itt szedtük fel a lányokat.

A lányok általában négyesével-ötösével sétálgattak, kart karba öltve, csoportosan. Lassan lépkedtek, magas sarkú cipő volt mindegyiken, de a feneküket azért nem riszálták, ahogy, mondjuk, Toulonban volt szokás. Egyszerű és természetes volt ez a csak az itteni lányokra jellemző, lassú séta. Beszélgettek, hangosan nevetgéltek, hogy észrevegyük őket, és hogy lássuk, mennyire szépek. Hát, tényleg szépek voltak.

Körülbelül tízlépésnyi távolságból követtük a lányokat, mindenféle megjegyzéseket tettünk rájuk, persze éppen olyan hangerővel, hogy meg is hallják, amit mondunk róluk. Aztán egyszer csak az egyik lány hátrafordult, és azt mondta: – Hé, lányok, látjátok ezt? Minek képzeli magát ez a bájgúnár? Raf Vallonénak? – Erre az összes lány nevetni kezdett, és egyre többször fordulgattak vissza, meg mosolyogtak ránk. Ilyenkor tudtuk, hogy nyert ügyünk van. Amikor a Bourse térre értünk, elkezdtünk beszélgetni velük. A rakparton már nyúlhattunk is a zsebünkbe, hogy fagylaltot vegyünk nekik. Ilyenkor már mindhárman kiválasztottunk egy-egy lányt és annak fizettük a fagylaltját. Akkoriban ez volt a szokás, így mentek a dolgok. Elég volt egy pillantás, egy mosoly. Kapcsolatok kezdődtek így, amelyek legjobb esetben is csak vasárnap estig tartottak, de addig még rengeteget slowfoxoztunk a Salon Michel-ben, a Montgrand utcában.

Akkoriban is voltak persze arabok, feketék, vietnámiak, örmények, görögök meg portugálok Marseille-ben, csakhogy ez senkit nem érdekelt. A probléma a gazdasági válsággal kezdődött, meg a munkanélküliséggel. Minél magasabb lett a munkanélküliség, annál inkább kezdték az emberek

észrevenni, hogy bevándorlók is élnek a városukban. Ráadásul az arabok száma meg mintha egyenes arányban nőtt volna a munkanélküliség százalékos arányával! A franciák a hetvenes években a maradék fehér kenyerüket is megették. A fekete kenyeret viszont már senkivel nem akarták megosztani. Hogy akár egy morzsát is adjanak belőle másoknak? Még mit nem! Ezek a mocskos arabok még azt a keveset is kilopják az ember tányérjából, ami egyáltalán maradt!

Mondjuk, a marseille-iek sosem gondolták ezt komolyan, de az biztos, hogy elhintették közöttük a félelmet. Ez a fajta szorongás egyidős a várossal, de ez egyszer az emberek még rá is tettek egy lapáttal. A félelem megakadályozta őket a gondolkodásban, pedig lassan elérkezett az idő, hogy újra átgondolják az életüket.

Sanchez még mindig sehol, pedig hét múlt tíz perccel. Mit képzel ez a seggfej? Nem mintha idegesített volna, hogy várnom kell rá a nagy semmittevésben. Sőt, addig is pihenek egy kicsit. Csak az a kár, hogy a nők ma már mind rohannak, szeretnének minél előbb otthon lenni; nem jó napszakban vagyok itt, hogy a csajokat bámuljam.

Figyeltem a nőket: mindegyik sietős léptekkel megy, táskáját szorosan magához öleli, szemét lesüti. A biztonságérzet hiánya kiöli a nőkből az érzékiséget. Azért másnap reggel, ahogy felszállnak a buszra, még megtalálod bennük a bujaságot. Rád néznek, azzal az egyenes és őszinte nézéssel, amit annyira szeretek bennük. Itt egy lány, ha tetszik neked és elkezded nézni, nem süti le a szemét. Még ha nem is akarod felszedni, akkor is jogod van gyönyörködni a szépségében, nem kell elfordítanod a tekinteted. Sőt, ha nem így viselkedsz, még botrányt is csap, főleg ha közönség is van hozzá.

Egy nyitott fehér-zöld Golf GTI lelassított, felállt a járdára két platánfa közé és megállt. A kocsiban üvölt a zene.

Uramisten, hát hogy hallgathat valaki Whitney Houstont? A sofőr egyenesen felém tartott. Olyan huszonöt éves forma bájgúnár, fehér vászonnadrág, könnyű kékfehér csíkos zakó, sötétkék ing, félhosszú, jól vágott haj.

Leült, és egyenesen a szemembe nézett. Keresztbe tette a lábát, de arra nagyon vigyázott, hogy a nadrágján az él meg ne gyűrődjön. Néztem a pecsétgyűrűjét meg a karkötőjét. Igazi világfi, mondaná az anyám. Szerintem meg egy strici.

– Francis! Egy ánizskoktélt! – kiáltotta.

Mindketten rágyújtottunk. Vártam, hogy majd csak beszélni kezd, de nem mondott semmit, mielőtt nem ivott volna, ez amolyan igazi bűnöző szokás. Tudtam jól, ki ez a pasas. Toni, a harmadik. Az egyik a pasasok közül, akik talán megölték Leilát. És akik megerőszakolták. Ő persze nem tudta, hogy tudom. Még az is lehet, hogy azt hiszi rólam, egy taxisofőr vagyok az Opera környékéről. Olyan nyugalomban ült a széken, mint akin látszik, hogy nincs mitől tartania, hiszen vannak védelmezői. Ivott egy korty koktélt, és szélesen rám mosolygott. Ragadozó mosolya volt, meg kell hagyni.

– Azt mondták, beszélni akarsz velem.

– Reméltem, hogy talán bemutatkozol.

– Ne ravaszkodj itt nekem. Toni vagyok. Sanchez túl sokat dumál, és minden zsaru előtt begazol. Könnyű őt ijesztgetni.

– Neked talán több vér van a pucádban, mi?

– Én személy szerint szarok rád. Hogy tudsz-e rólam bármit is, vagy nem tudsz semmit, nekem tök mindegy. Te egy kis senki vagy, maximum az araboknál söpörgetheted a szart a járdáról, de ott sem lógnál ki a nagy átlagból. Veszélyes helyeken keresgélsz, öreg. Van néhány haverom a rendőrségen. Ők is azt gondolják, ha nem kotródsz arrébb, esetleg eltörik a lábad. Ezt ők üzenik neked, de én is nagyon egyetértek velük. Világos voltam?

– Egészen megijesztesz.

– Röhögj csak, szarházi! Úgy helyreraklak, hogy a fél város meghallja majd.

– Amikor egy szemét kis senki kiteregeti a szennyesét, az soha nem érdekel senkit. Nekem ez csak jó, és persze neked is. Mert ha bevarrlak, a haverjaid nagyon hamar megtalálják majd az utódodat, ne izgulj, nem vagy pótolhatatlan.

– Csakhogy ez soha nem fog bekövetkezni.

– Miért nem? Mert előbb hátba lősz?

Alig láthatóan megremegett a szempillája. Ezt nem kellett volna, hülyeséget csináltam. Ráadásul égetett a vágy, hogy a pofájába mondjam, jóval többet tudok annál, mint ahogy azt ő hiszi. De már nem sajnáltam, mert az elevenjébe tapintottam. Aztán, hogy helyrehozzam az előbbi hibámat, hozzátettem:

– Mert a fejedből kinézem, Toni.

– Leszarom, hogy mit gondolsz! De ne felejtsd el, még egy jó tanácsot nem kapsz. Sanchezt pedig hagyd békén.

Negyvennyolc órán belül másodszor fenyegettek meg. Legközelebb már nem kapok semmiféle jó tanácsot, azt mondta. Amit Toni a szemembe vágott, nem volt annyira fájdalmas, mint amit múlt éjjel kaptam, de éppen olyan megalázó. Kedvem lett volna az asztal alatt hasba lőni. Csak hogy egy kicsit lenyugtassam a gyűlöletet itt belül. De nem szúrhattam el az egyetlen valamirevaló nyomomat. Egyébként meg nincs is nálam fegyver. A szolgálati pisztolyomat csak nagyon ritkán hordom magamnál. Toni, mintha mi sem történt volna, megitta a koktélját, és felállt. Fenyegetően rám nézett. Készpénznek vettem a fenyegetést, mert ez a pasas egy igazi gyilkos. Talán mégis csak jobb lenne, ha felfegyverkezve járkálnék.

Tonit igazából Antoine Pirellinek hívták, és a Clovis-Hugues utcában lakott, a Belle-de-mai negyedben, a Saint-Charles pályaudvar mögött. Történelmileg ez Marseille legrégebbi munkásnegyede, igazi vörös negyed. A Révolution sugárút környékén minden egyes utcanév egy-egy híres francia szocialista nevét viseli. Itt jöttek létre a kemény és erős

szakszervezetek, és nagyon sok kommunista harcos is itt született. Na meg persze bűnözők is szép számmal. Belga Francis is ebben a negyedben látta meg a napvilágot például. Ma már a negyed fele a kommunistákra, a másik fele meg a szélsőjobbra szavaz.

Amint visszaértem az irodámba, azonnal utánanéztem a Golf rendszámának. Toninak nem volt priusza, ezen nem is lepődtem meg. Mert ha van neki, és biztos voltam benne, hogy van, akkor valaki szépen eltakarította a nyomokat. A harmadik emberemnek arca van, neve és címe. Végül is, ha mindent beleszámítok, még a fenyegetéssel együtt is jó napom volt.

Rágyújtottam. Valahogy nem tudtam az irodából elszakadni, mintha valami visszatartana, de nem tudtam, mi. Elővettem a Mourrabed-aktát. Újraolvastam a kihallgatási jegyzőkönyvet. Cerutti még kiegészítette egy kicsit. Nem Mourrabed bérelte a lakást, bizonyos Raoul Farge nevén van, egy éve. A lakbért minden hónapban készpénzben fizették. Soha nem maradtak el vele, ez nagyon szokatlan az ilyen negyedekben. Ceruttinak is feltűnt, de már túl késő volt, hogy elmenjen a lakótelepi irodába a dolgok után érdeklődni. Az iroda ötkor bezárt. Cerutti azt mondta, holnap reggel odamegy.

Szép munka, Cerutti. Másrészt viszont, ami a drogokat illeti, totális koppanás. Sem a lakásban, sem az autóban nem találtak semmit. Biztosan máshová dugta el. Egy verekedés miatt, még ha egy kicsit véresre is sikeredett, nem tarthatjuk bent Mourrabedet. El kell engednünk.

Felnéztem és akkor bekattant. A falon egy régi plakáton a burgundiai borutat reklámozták, alul pedig a felirat: „Jöjjön el pincészeteinkbe”. A pince, a rohadt életbe, hát persze! Mourrabed biztos a pincében tartja azt a rohadt drogot! Bejelentkeztem rádión, Reiver, a karibi vette fel. Úgy emlékeztem, nappali szolgálatra osztottam be, mit keres ez itt? Mérges lettem.

– Hogyhogy éjszakás vagy?

– Cseréltem Loubiéval, három kölyke van. Nekem nincs senkim, még csak egy lány se vár haza. Így azért igazságosabb, nem?

– OK. Irány a Bassens negyed. Érdeklődj utána, hogy a házakban van-e pince. Itt leszek az irodában.

– Van pincéjük – válaszolt.

– Honnan tudod?

– Ismerem azt a negyedet.

Csörgött a telefon, Ange volt, a Treize-Coins-ből. Djamel már kétszer is ott járt. Egy negyedóra múlva megint jön.

– Reiver, maradj a körzetedben, mindjárt ott leszek. Egy órán belül mindent lerendezünk.

Djamel a pultnál ült, előtte egy pohár sör. Piros póló volt rajta, fekete „Charly pizza" felirattal.

– Jól eltűntél – mondtam neki, ahogy beléptem a bárba.

– Charlynak dolgozom, a Noailles téren. Pizzát szállítok. – Hüvelykujjával a járdán parkoló motorbiciklire bökött. – Új mocim van, király, mi?

– Jól néz ki.

– Ja, szerintem is. Nagyon laza és még zsozsót is keresek vele.

– Miért kerestél a múltkor?

– Tudok valamit, ami érdekelni fogja. A pasasnál, akit az átjáróban nyírtak ki, szóval, nem is volt fegyver. A pisztolyt csak később rakták mellé.

Ez telibe talált. De olyan erősen, hogy a gyomrom is görcsbe rándult. Éreztem, hogy a fájdalom megint szétterjed a gyomrom mélyén. Megittam a pastis-t, amit Ange önhatalmúlag elém rakott.

– Honnan szeded ezt?

– Egy haverom anyja mondta. Az átjáró fölött laknak. Éppen teregetett és mindent látott. De semmit sem fog elmondani, az tuti. Ott jártak nála a maga haverjai.

Papírokat akartak, mifene. Az asszony nagyon fél. De amit mondok, az színigaz.

Djamel megnézte, hány óra, de nem mozdult. Várt. Tartoztam neki valamivel, és addig nem megy el, míg meg nem kapja. Még akkor sem, ha ezzel elszalaszt egy kis zsozsót.

– Tudod, azt a fickót Ugónak hívták és a barátom volt. Még réges-régről, amikor annyi idős voltam, mint te.

Djamel bólogatott. Vette az adást, és valahol a fejében mélyen elraktározta.

– Na ja. Amikor még hülyeségeket csinál az ember, azt akarta mondani, mi?

– Igen, így van.

Összeszorított ajakkal megint elrendezte a hallottakat a fejében. Djamel úgy gondolta, az, hogy Ugót így készítsék ki, undorító, mocsok dolog volt. Mert Ugo igazságosságot érdemelt volna. Momentán én voltam az igazságosság. Csakhogy Djamel fejében az „igazságosság" és a „zsaru" szavak sehogy sem fértek össze. Jó, rendben van, talán tényleg Ugo haverja voltam, de zsaru is vagyok, és ezt nem tudta kiverni a fejéből. Egy lépéssel közelebb került hozzám, nem többel. Még nagyon messze voltunk a bizalomtól.

– Szimpatikusnak nézett ki a haverja. – Megint az órájára nézett, aztán rám. – És van mégvalami. Tegnap, amikor engem keresett, két fazon követte magát. Nem zsernyákok voltak. A haverjaim kifigyelték őket.

– Motorral jöttek?

Djamel megrázta a fejét.

– Nem, nem olyan fajták voltak, hanem digók, úgy csináltak, mintha turisták lennének.

– Digók?

– Ja. Olaszul dumáltak egymással.

Djamel megitta a sört és elment. Ange hozott nekem még egy pastis-t. Megittam és közben próbáltam semmire sem gondolni.

Cerutti az irodában várt. Pérolt nem tudtuk megvárni, ami igazán nagy kár, mert biztos voltam benne, hogy ma este megütjük a főnyereményt. Mourrabedet kihoztuk a cellából, és úgy ahogy volt, hátrabilincselt kézzel, virágos alsógatyában, magunkkal vittük. Egyfolytában csak rinyált, mintha csak a következő sarokra akartuk volna vinni, hogy kitekerjük a nyakát. Cerutti mondta neki, hogy fogja be, különben kénytelen lesz lekeverni egyet.

Így hát csöndben tettük meg az utat. Vajon Auch tudott a kikozmetikázásról? Az igaz, hogy előtte értem a helyszínre, a csapata viszont már ott volt, vagyis majdnem mindenki. Morvan, Cayrol, Sandoz és Mériel, rájuk emlékszem, ők biztosan ott voltak. Hát ez bizony rendőri melléfogás. De mi van, ha mégsem? Akár volt fegyvere, akár nem, tényleg ők lőttek volna Ugóra? Ha követték Ugót a Zucca-féle kis kiruccanására, akkor gondolhatták azt, hogy még van nála fegyver.

– A kurva életbe! – mondta Cerutti. – Micsoda fogadóbizottság!

A ház előtt legalább húsz gyerek fogta körbe Reiver autóját. Jó kis etnikai keveredés volt, azt megkell hagyni. Reiver összefont karral az autónak támaszkodott, a kölykök meg csak forogtak az autó körül, mint valami apacs indiánok, Khaled zenéjének ritmusára. Hangerő persze a maximumon. Némelyik gyerek az ablaküveghez nyomta az orrát, hogy lássa Reiver társának képét, aki bent maradt az autóban, hátha segítséget kell hívni. Reivert láthatólag nem nagyon izgatta a helyzet.

Esténként, amikor az utcákon járőrözünk, a kölykök nem törődnek velünk, tojnak ránk. De hogy betörünk a szűkebb

terükbe is, az már érzékenyebben érinti őket. Főleg nyáron, mert ilyenkor az egész környéken ez a legjobb hely. Itt dumálnak, itt csajoznak. Hát istenem, kicsit hangosak, de nem vészes. Lassan elindultunk feléjük. Reméltem, hogy ezek környékbeli srácok, mert azokkal talán szót lehet érteni. Cerutti Reiver autója mögött parkolt le. Néhány gyerek máris körbevette, és mint a legyek, rátapadtak az üvegre. Mourrabedhez fordultam:

– Te nem szítasz itt nekem semmilyen felkelést, világos?

Kiszálltam és elindultam Reiver felé, próbáltam közönyös képet vágni.

– Minden rendben? – kérdeztem, és úgy csináltam, mintha észre sem venném a körülöttünk lévő kölyköket.

– Nyugi van. Korábban kell ezeknek felkelniük, hogy velem kikezdjenek. Megmondtam nekik, ha valaki is hozzá mer nyúlni a kerekekhez, megetetem vele. Nem igaz, haver? – mondta egy magas, vékony fekete fiúnak, aki a fülére húzott raszta sapkája alól figyelt bennünket. A fekete válaszra sem méltatott minket.

– Rendben – mondtam Reivernek. – Indulás!

– N488-as pince. A gondnok ott vár. Én inkább itt maradok, hallgatom még Khaledet, bírom a zenéjét.

Azért mi tagadás, Reiver most meglepett. Romba döntötte a karibiakról készített magán statisztikámat. Valószínűleg ezt ő is látta rajtam. Egy lejjebb lévő épületre mutatott.

– Látod, ott születtem. Errefelé én itthon vagyok.

Kivettük Mourrabedet az autóból. Cerutti karon fogta, hogy gyorsabban haladjanak. A magas fekete fiú odament hozzájuk.

– Miért varrtak be a zsaruk? – kérdezte Mourrabedtől, mintha mi ott sem lennénk.

– Egy buzi miatt.

Hat kölyök állta el az utat az épület bejáratánál.

– A buzi csak részletkérdés – mondtam. – Most azért vagyunk itt, hogy megnézzük a pincéjét. Van benne valami,

amitől az egész negyed beállna. Te biztosan szereted az ilyet, mi nem. Sőt, egyáltalán nem. Ha nem találunk semmit, holnap elengedjük.

A magas fekete tett egy fejmozdulatot, mire a kölykök elálltak az útból.

– Megyünk utánad, haver – mondta Mourrabednek.

A pincében iszonyú felfordulás volt. Mindenhol ládák, kartondobozok, ruhák, motorbicikli-alkatrészek hevertek.

– Na, megmondod, hol keressünk?

Mourrabed unott képpel felhúzta a vállát.

– Nincs itt semmi. Semmit sem fognak találni.

Azért nem túl nagy meggyőződéssel mondta. És, legalább most az egyszer, már nem is volt olyan nagy az arca. Cerutti és még három rendőr elkezdtek kutatni. A folyosón meg szépen elkezdtek gyülekezni kölykök, felnőttek, mindenki. Lassan az egész ház odagyűlt. Időnként elaludt a villany, valaki mindig felkapcsolta. Most már tényleg kellett, hogy találjunk valamit.

– Itt nincsen drog – mondta Mourrabed. Nagyon ideges lett. A vállát behúzta a nyaka közé, és lehajtotta a fejét. – Nem itt van.

A csapat abbahagyta a kutatást. Mourrabedre néztem.

– Nem itt van – mondta megint, és megpróbált kiegyenesedni egy kicsit.

– Hát hol? – kérdezte Cerutti, és közelebb jött.

– Odafönn. A gázcsöveknél.

– Megyünk? – kérdezte Cerutti.

– Kutassatok tovább – mondtam.

Mourrabed dühbe jött.

– De hát mondom, cseszd meg, hogy nincs itt semmi. Fönt van, megmutatom.

– És itt, itt mi van?

– Ez! – mondta Béraud és előhúzott egy Thompson gépfegyvert.

Kinyitotta a ládát. Igazi arzenál volt benne, mindenféle fegyverek, egy egész ostromra való utánpótlás. Hát főnyereménynek főnyeremény volt, Jokerrel.

Amikor kiszálltam az autóból, jól körbenéztem, nem vár-e valaki véletlenül egy bokszkesztyűvel, sosem lehet tudni. Azért igazából nem gondoltam, hogy lesz valaki. Megkaptam a leckét. A komolyabb kellemetlenségek majd csak később jönnek, ha esetleg nem alkalmazkodnék a kapott tanácsokhoz.

Visszavittük Mourrabedet a cellába. Egy kis kilócska heroin, zacskókba porciózva. Hogy az ember, ugye, megéljen valamiből. Meg volt még tizenkétezer frank. Amiből el lehet tűnni egy kis időre. A fegyverbirtoklás viszont már kemény dió, annál is inkább, mert volt róla elképzelésem, ugyan mire akarták a jövőben használni a fegyvereket. Mourrabed többé ki sem nyitotta a száját. Egyfolytában csak az ügyvédjét akarta, és minden kérdésünkre csak vállrángatással felelt. De ez a vállrángatás már nem volt olyan hetyke, mint korábban. Érezte, hogy komolyan sarokba szorítottuk. Azon gondolkodott, ki tudják-e húzni ebből a trutyiból. Hogy kik? Nyilván azok, akik fegyverraktárnak használták a pincéjét, meg akik a drogszállítói voltak. Valószínűleg ezek ugyanazok az emberek egyébként.

Amikor kinyitottam az ajtót, legelőször Honorine nevetését hallottam meg. Boldog nevetés volt. Aztán azt mondta:

– Nézzenek oda, a paradicsomban biztos felszarvaznak majd, de már megint nyertem!!!

Mindhárman ott voltak, Honorine, Marie-Lou és Babette. A teraszon kártyáztak. Háttérzeneként Petrucciani *Estate*-ja ment. Az egyik első lemeze, nem a legjobb egyébként. A későbbiek már sokkal kifinomultabbak, de ezen a lemezen rengeteg nyers, kiforratlan érzelem volt. Azóta nem hallgattam, mióta Rosa elhagyott.

– Remélem, nem zavarok – mondtam egy kicsit bosszankodva.

– Azt a csirkefogó szerencsémet, nézzenek oda, ez már a harmadik parti, amit megnyerek! – mondta

Honorine. Láthatóan nagyon izgatott volt.

Mindhármuknak nyomtam egy puszit az arcára, megragadtam az üveg Lagavulint az asztal közepén, és elindultam poharat keresni.

– Van töltött paprika a lábasban – mondta Honorine. – Melegítse meg, de csak kis tűzön. Na, te osztasz, Babette.

Elnevettem magam. Néhány napja ez még egy agglegény háza volt, most pedig tíz perc múlva éjfél, és tessék, három nő römizik itt nekem! Az egész ház ragyogott. Volt főtt étel, és el is volt mosogatva. A teraszon frissen mosott ruhák száradtak. Minden férfi álma itt volt előttem; egy anya, egy nővér és egy prostituált!

Hallottam, hogy sutyorognak a hátam mögött, látszott, hogy valami kedves cinkosság tartja össze őket. A rosszkedvem, amilyen gyorsan jött, el is párolgott. Örültem, hogy itt vannak. Mindhármójukat nagyon szerettem. Kár, hogy nem lehet őket egy nővé összegyúrni, pedig milyen jó volna.

– Beszállsz? – kérdezte Marie-Lou.

10

Ahogy mások néznek az emberre,

halálos fegyver is lehet

Honorine elképesztő töltött paprikát tudott csinálni. Román módra, ahogy mondani szokta. A paprikákat rizs, kolbásztöltelék, és marhahús jól megsózott-borsozott keverékével megtöltötte, aztán belerakta egy agyagedénybe és felöntötte vízzel. Adott hozzá passzírozott paradicsomot, kakukkfüvet, babérlevelet meg borsikafüvet. Fedő nélkül, kis lángon főzte. Isteni íze van, főleg ha az utolsó pillanatban még nyakon önti az ember egy kis tejszínnel.

Ettem a töltött paprikát, és közben néztem, ahogy kártyáznak. Ötvenegyeztek. Amikor ötven plusz egy pontunk van tercben, vagy ötvenünk, százunk, vagy négy ász, lerakjuk a lapjainkat az asztalra. Ha egy másik játékos már kiszállt, hozzátehetünk a már letett kártyáihoz, de csak olyan lapokat, amik kiegészítik a tercét vagy az ötven pontját. Felvehetjük a jokerét is, amit ő még korábban egy hiányzó lapja helyett rakott le. Az győz, aki előbb tudja lerakni az összes lapját.

Nem túl bonyolult játék, viszont ha győzni akarunk, nagyon kell figyelni. Marie-Lou a véletlenre bízta magát és állandóan vesztett, az igazi küzdelem Honorine és Babette között zajlott. Mindketten figyelték a lapokat, amiket a másik eldobott. Csakhogy Honorine előnyben volt, mert délutánonként a barátnőivel römizni szokott, ezért nem volt túl meggyőző, amikor meglepődve konstatálta, hogy megint megnyert egy játszmát. Én mindig rá fogadtam, mert csalás a győzelemre játszott.

A pillantásom átvándorolt a száradó fehérneműkre. Az ingeim, alsógatyáim meg zoknijaim között ott lógott egy fehér női bugyi és melltartó. Marie-Lou-ra néztem. Az egyik pólóm volt rajta, a mellei átütöttek a vékony anyagon. A szemem végigvándorolt a combján és a fenekén. Kezdett erekcióm lenni, mert arra gondoltam, meztelen a póló alatt. Marie-Lou elfogta a tekintetemet és kitalálta a gondolataimat. Édesen rám mosolygott, kacsintott egyet, és, kicsit zavarban, keresztbe rakta a lábát.

Hirtelen pillantások kereszttüzébe kerültem. Babette Marie-Lou-ra nézett, aztán rám, én Babette-re, Honorine pedig Babette-re és Marie-Lou-ra. Kezdtem zavarba jönni és felkeltem, hogy elmenjek zuhanyozni. De még a víz alatt is erekcióm volt.

Honorine éjjel fél egy körül ment haza, miután megnyert öt partit. Babette négyet nyert, Marie-Lou pedig egyet. Miközben Honorine átölelt, biztosan azon gondolkodott, ugyan mi a fenét fogok én most itt ezzel a két nővel kezdeni.

Marie-Lou közölte, hogy elmegy zuhanyozni. Nem bírtamr ki, hogy ne nézzek utána, ahogy kisétál a fürdőszobába.

– Tényleg nagyon szép – mosolygott Babette.

Megcsóváltam a fejem.

– Te is nagyon szép vagy.

Ez így is volt. A haja lófarokban, szeme ragyogott, a szája hatalmas volt és telt. Annak ellenére, hogy a negyvenes éveiben járt, Babette szégyenkezés nélkül felvehette volna a versenyt egy rakás csinibabával. Még Marie-Lou-val is, aki fiatal volt, a szépsége pedig éppen ezért magától értetődő, azonnal szembetűnő. Babette szépsége viszont sugárzott. Én mindig is azt gondoltam, az életörömtől ilyen szép.

– Jól van, szállj le rólam – mondta, és kinyújtotta a nyelvét.

– Marie-Lou mindent elmesélt?

– Volt időnk az ismerkedésre. De ez nem változtat semmin. Ennek a lánynak helyén van az esze. Segítesz neki, hogy ott tudja hagyni a stricijét?

– Ezt ő mondta neked?

– Semmit sem mondott. Ezt én kérdezem tőled.

– Mindig is lesz stricije, kivéve persze, ha ki akar szállni. Ha tényleg ezt akarja, és ha van hozzá bátorsága. De tudod, hogy ez nem olyan egyszerű, a lányokat nagyon fogják. – Közhelyeket pufogtattam. Marie-Lou prostituált. Nálam lakik egy-két napig, mert megverték. Mert ugyan nem vagyok egy szuperhős, viszont mégis csak jelentek valami biztonságot neki. Messzebbre egyelőre nem láttam. Már annak is örültem, ha tudom, másnap mi történik. – Találnom kell neki valamilyen szállást, nálam nem maradhat, mert már nem biztonságos.

Nagyon enyhe volt a levegő, mint egy sós simogatás.

A messzeséget figyeltem, a hullámok morajlása a boldogságról beszélt. Megpróbáltam távol tartani magamtól a rám nehezedő fenyegető érzéseket. Tudtam, hogy nyakig benne vagyok egy veszélyes ügyben. És attól csak még veszélyesebb volt az egész, hogy fogalmam se volt, honnan kapom majd az ütéseket.

– Tudom – mondta Babette.

– Igen, te mindig mindent tudsz – válaszoltam egy kicsit idegesen.

– Nem, nem tudok mindent. Csak annyit tudok, amitől már nyugtalan lehetek miattad egy kicsit.

– Ez kedves tőled. Kérlek, ne haragudj.

– Marie-Lou-t is ezért félted ennyire?

Kezdett elegem lenni ebből a beszélgetésből. Akaratom ellenére agresszív lettem.

– Mégis, mit akarsz tudni? Hogy szerelmes vagyok-e egy prostituáltba? Minden férfi szokott erről fantáziálni. Hogy beleszeret egy kurvába, megszabadítja a stricijétől, hogy aztán ő maga lehessen a stricije, hogy a nő csak az övé lehessen. A nő, mint tárgy… – Kimerültem, úgy éreztem, az erőm végén járok. – Fogalmam sincs, merre jár életem szerelme. Lehet, hogy nem is létezik.

– Az én lakásom nagyon kicsi, tudod.

– Ne nyugtalankodj, majd találok valami megoldást.

Babette kivett a táskájából egy borítékot, kinyitotta, és egy fényképet nyújtott felém.

– Tulajdonképpen azért jöttem, hogy ezt megmutassam.

A fényképen több férfi volt egy éttermi asztal körül. Egyet felismertem. Te jó isten, ez Morvan. Hirtelen kiszáradt a szám.

– Ez a jobboldalon itt Joseph Poli. Tele van becsvággyal, nagyon szeretne Zucca utóda lenni. Az Opera előtti gyilkosságot valószínűleg ő rendelte. Ez itt Sakkos Jacky egyik barátja. 1981-ben részt vett a Saint-Paul-de-Vence-i rablásban. – Emlékeztem az esetre. Hétmilliót érő ékszert raboltak el. Sakkost kihallgatták, de szinte azonnal ki is engedték, a koronatanú ugyanis visszavonta a vallomását. – Aki itt áll – folytatta Babette –, az a testvére, Émile. Fő területe a zsarolás, a nyerőgépek, meg a diszkók. A megnyerő külső igazi rohadékot takar.

– Szerinted megkenik Morvant?

– Az a baloldali pedig Luc Wepler – folytatta Babette, mintha nem is hallotta volna a kérdésemet. – Veszélyes alak.

Tényleg elég volt a pasasra néznem, hogy végigfusson a hátamon a hideg.

– Wepler Algériában született, nagyon fiatalon már az ejtőernyősöknél szolgált, és nem telt bele sok idő, O.A.S.-tag volt[21]. 1965-ben Tiáer-Vignancourt[22] szolgálatában áll. Az ügyvéd szánalmas választási eredménye után elpártol a politikától. Megint beáll az ejtőernyősökhöz, később aztán Rodéziában, Komorében és Csádban zsoldos katona. 1974-ben Kambodzsában a vörös khmerek ellen harcoló amerikaiak

---

[21] O.A.S., Organisation armée secréte, 1961-ben létrehozott titkos politikai katonai francia szervezet. Fő feladatának Algéria francia megszállás alatt tartását tekintette

[22] Jean-Louis Tixier-Vignancourt, indult az 1965-ös elnökválasztáson, kampányát Jean-Marie Le Pen vezette. 5,2%-os eredménye csak a negyedik helyre volt elég.

katonai tanácsadója. Később Angolában, Dél-Afrikában, Beninben, Libanonban tűnik fel, Béchir Gemayel[23] falangistái között.

– Érdekes – mondtam, közben pedig elképzeltem, milyen lenne, ha szemben ülne velem ez a fazon.

– 1990 óta a szélsőjobb élharcosa. Mivel hozzászokott a kommandó harchoz, ezért inkább a háttérben dolgozik. Marseille-ben csak kevesen ismerik. Egyrészt vannak szimpatizánsai, akiknek nagyon tetszenek a szélsőjobb radikális elképzelései. Ezek az emberek többnyire a gazdasági válság áldozatai. Munkanélküliek, és olyan emberek, akik csalódtak a szocializmusban, a kommunizmusban. Másrészt pedig vannak az élharcosok, Wepler jórészt ezekkel az emberekkel foglalkozik. Ezek már sokkal céltudatosabbak. Az *(Euvre francaise*[24]-ből, a G.U.D.[25]-ból, vagy az Antikommunista Frontból jönnek. Ezekből az emberekből szervez cselekvőképes sejtcsoportokat, amelyek aztán képesek lesznek a zavarkeltésre. Azt mondják róla, remekül bánik a fiatalokkal. Mármint úgy értem, hogy nála vagy megszoksz, vagy megszöksz.

Nem bírtam levenni a szemem a fényképről. Egészen megbabonázott Wepler jeges, kék tekintete. Ismertem hozzá hasonlókat Dzsibutiban. A kegyetlen halál szakértői voltak egytől egyig. Az imperializmus szajháinak elveszett gyerekei ők, akik, ahogy egyszer Garel, a törzsőrmesterem mondta nekem, a „Történelem felszarvazottjaidnak érzik magukat, és ezért gyűlölik annyira a világot. De volt még valaki a fényképen, akit ismerek. Leghátul jobbra, egy másik asztalnál. Toni. A szépfiú Toni.

– Ezt itt ismered?

---

23 Béchir (Bachir) Gemayel, libanoni politikus, 1982-ben gyilkolták meg.

24 (Euvre frangaise, 1968-ban alapított francia nacionalista mozgalom.

25G.U.D. (Groupe union défense), 1968-ban alapított francia szélsőjobboldali diákszervezet.

– Nem.

– Én éppen ma este kötöttem vele ismeretséget.

Elmeséltem Babette-nek, hogyan és miért találkoztam Tonival. Babette grimaszolt.

– Vigyázz vele. Ez a kép a legfanatikusabbak egyik vacsoráján készült. Még a Front national[26] élharcosainál is szélsőségesebbek.

– Azt akarod mondani, hogy a Paoli testvérek fasiszták?

Babette felvonta a vállát.

– Mindenesetre együtt vacsoráznak, együtt szórakoznak, közben meg náci dalokat énekelgetnek. Tudod, mint Párizsban, a Jenny-ben. Mondjuk, ez még nem bizonyít semmit. Az viszont biztos, hogy kapcsolatban állnak velük. A Paoli testvérek biztosan megtalálják a számításukat ebben az egészben. Különben mi értelme lenne, hogy így együtt szórakoznak? De van itt egy másik kapcsolat, ez pedig Morvan. Wepler képezte ki Algériában. Első ejtőernyős ezred. 1969 után Morvan belép az Antikommunista Frontba, és a Groupe Action[27] egyik vezetője lesz. Ekkor találkozik megint Weplerrel, és a barátságuk is ekkor mélyült el.

– Babette rám nézett, elmosolyodott és hozzátett még valamit, aminek biztos volt a hatásában. – És akkoriban vette el a Paoli testvérek húgát is.

Füttyentettem egyet.

– Van még valami meglepetésed mára?

– Batisti.

Batisti a legelső sorban ült a fényképen. Csakhogy háttal, ezért nem figyeltem fel rá.

– Batisti – ismételtem bugyután. Hát persze. Miért éppen ebben ne lenne benne?

– Simone, a lánya Émile Paoli felesége.

– Ez aztán a szép ki család!

---

[26] Front national, a legnagyobb francia szélsőjobboldali párt.

[27] Groupe Action, francia szélsőséges politikai tömörülés.

– Na igen, a család, meg ami mögötte van. Vagyis a Maffia. Guérini is benne volt. Zucca pedig a Nápolyi Volgo egyik unokahúgát vette el. És amikor a család már nem létezett, minden szétrobbant, mintha soha nem is lett volna. Zucca megértette ezt. Ezért csatlakozott aztán egy másik családhoz.

– *Nuova famiglia* – mosolyogtam keserűen. – Új család, régi szemétségek.

Marie-Lou visszajött a zuhanyozásból, a teste köré csavart egy nagy törölközőt. Majdnem el is felejtettük, hogy itt van. De azzal, hogy hirtelen megjelent, mintha egy kis friss levegő is beáramlott volna. Úgy nézett ránk, mint valami összeesküvőkre, aztán rágyújtott egy cigarettára, töltött nekünk két nagy adag Lagavulint és bement a szobába. Nem sokkal később felcsendült Astor Piazzolla tangóharmonikája, és Jerry Mulligan szaxofonja. Hát igen, kétségtelenül az elmúlt tizenöt év egyik legszebb zenei találkozása. *Buenos Aires, Twenty Years After.*

Itt hevernek előttem egy puzzle szétszórt darabkái, már csak össze kellene raknom a képet. Ugo és Zucca Morvannal, Al Dakhil, a testőrei, meg a két gyilkos

Morvannal és Tonival. Leila Tonival és a két gyilkossal. De valahogy mégsem áll össze ez nekem. És az egészben hova rakjam Batistit?

– Ez itt ki? – kérdeztem, és rámutattam a fényképen a Joseph Poli jobbján ülő, nagyon előkelő férfira.

– Fogalmam sincs.

– Hol van ez az étterem?

– Ez a Restanques fogadó, az aix-i kijáratnál, a Vauvenargues felé vezető úton.

A kis jelzőlámpácskák rögtön elkezdtek villogni a fejemben. Azt, amit Ugóról tudtam, most hirtelen összekapcsolódott Leilával.

– Leila holttestét innen nem messze találták meg.

– De mit kereshetett arrafelé?

– Hát ezt nem értem én sem.

– Hiszel a véletlen egybeesésekben?
– Én már semmiben sem hiszek.

Kikísértem Babette-et az autójához, miután előzőleg meggyőződtem róla, hogy közvetlen veszély nem fenyeget bennünket az utcán. Senki nem parkolt Babette mögött. Nem volt a közelben sem autó, sem motor. Kint maradtam még néhány percig, és csak akkor mentem be a házba, amikor már tényleg megnyugodtam, hogy nincs baj.

– Vigyázz magadra – mondta Babette.

Megsimogatta a tarkómat. Magamhoz öleltem.

– Most már nincs visszaút, Babette. Fogalmam sincs, merre vezet ez az egész, de végigmegyek az úton. Soha életemben nem volt semmilyen célom, most végre van egy. Olyan cél, amilyen, de mégiscsak cél.

Babette szeme gyönyörűen csillogott, amikor elengedtem az ölelésemből.

– Az egyetlen cél az életben maradás, Fabio.

– Hát ezt mondom én is.

Most már viszont muszáj volt szembenéznem Marie-Louval. Reméltem, hogy Babette esetleg marad, és akkor ketten aludhattak volna az ágyamban, én meg a kanapén. De Babette azt mondta, szerinte már elég nagyfiú vagyok ahhoz, hogy egyedül aludjak a kanapén, még akkor is, ha ő nincs itt.

Marie-Lou a fényképet nézte.

– Kik ezek a pasik?

– Piszok alak mindegyik, és nagyon veszélyesek, ha tudni akarod.

– És most velük foglalkozol majd?

– Hát, lehetséges.

Elvettem tőle a fényképet és még egyszer megnéztem. A kép három hónapja készült. Vasárnap esténként a Restanques fogadó általában zárva van. Babette egy újságírótól kapta a fényképet, aki a *Le Meridional*nak dolgozik, és meghívták az ünnepségre. Most remélte, hogy többet is megtudhat tőle a

résztvevőkről, és főleg arról, vajon miben mesterkednek együtt a Paoli testvérek, Morvan, és Wepler.

Marie-Lou felhúzott lábakkal ült a kanapén. Rám nézett. Az ütések nyoma már kezdett halványulni a testén.

– Azt akarod, hogy elmenjek, ugye?

Rámutattam a Lagavulin-ra, ő bólintott. Teletöltöttem két poharat, az egyiket odanyújtottam.

– Nem magyarázhatok el mindent. Mocskos ügybe keveredtem, Marie-Lou. Tegnap este te magad is láthattad. És a dolgok egyre csak bonyolódnak. Nálam nem vagy biztonságban. Ezek kemény fiúk. – Miközben beszéltem, Morvan meg Wepler pofáját láttam magam előtt.

Marie-Lou csak nézett rám. Nagyon kívántam. Kedvem lett volna ráugrani, és ott, helyben, a padlón megdugni. Ez lett volna a legegyszerűbb módja annak, hogy ne beszélgessünk. De úgy gondoltam, nem vágyik arra, hogy így rárontsak. Nem mozdultam.

– Jó, de ezt idáig is értettem. De mi vagyok én neked?

– Egy kurva… Akit nagyon szeretek.

– Szemét vagy!

Marie-Lou hozzám akarta vágni a poharát, de megéreztem, és elhajoltam. A pohár összetört a padlón. Marie-Lou nem mozdult.

– Akarsz egy másik pohárral?

– Igen, kérek szépen.

Töltöttem neki, leültem a kanapéra. A legdurvábbat már megúsztam.

– Ott akarod hagyni a stricidet?

– Semmi máshoz nem értek.

– Pedig én szeretném, ha valami másba fognál.

– Na persze, és mégis, mit csináljak? Legyek, mondjuk, pénztáros a Prisunicben, mi?

– Miért ne? A kollégám lánya is azt csinálja. Annyi idős, mint te, vagy egy kicsit idősebb.

– Borzalmas meló lehet.

– És az jobb, hogy ismeretlen pasasokkal fekszel le?

Marie-Lou nem válaszolt, csak a pohár fenekét bámulta. Pont úgy, mint egyik este, amikor összetalálkoztunk az O'Stopban.

– Szoktál ezen gondolkodni?

– Egy ideje már nem is számolom, hánynál tartok. Nem tudom már őket észben tartani, pedig kellene. A verést is ezért kaptam.

– Azt hittem, azt miattam kaptad.

– Te csak ürügy voltál.

Hajnalig beszélgettünk. Marie-Lou története semmiben sem különbözött a világ összes prostituáltjának történetétől. Szinte pontról pontra ugyanaz mindig. Marie-Lou-nak is erőszakos apja volt, aki aztán munkanélküli lett, és a felesége tartotta el az egész családot. A fiútestvérei nem törődtek vele, hiszen csak lány volt. De ha egy fehér pasassal látták együtt, vagy főleg egy arabbal, akkor persze állt a balhé. Csak úgy röpködtek a pofonok a semmiért, akár egy rossz szóért is. Mert a pofon a szegény ember egyetlen örömforrása.

Marie-Lou tizenhét évesen szökött el otthonról, egyik este nem ment haza a gimnáziumból. Egyedül szökött, az osztálytársa túl beszari volt, hogy vele tartson. Hát akkor Ciao, Pierrot! Isten áldjon, La Garenne-Colombes, irány dél! Felszállt az első Rómába tartó kamionra.

– A visszafele úton értettem meg, hogy előbb-utóbb így kurva lesz belőlem. Lyonban a pasi kidobott a kamionból, ötszáz frank volt a zsebemben. Na persze, várta a felesége meg a két kölyke odahaza. Jó, nem csak a pénzért dugott meg, mindegy, én azért szerettem. És végül is pénz nélkül is kidobhatott volna. Ő volt nekem az első, és hát lehetett volna rosszabb is. Minden pasas, akivel utána találkoztam, azt gondolta, hogy kihasználhat. Egy hétig húztam velük. Az ostoba fejükben én túl szép voltam ahhoz, hogy becsületes

feleség lehessen belőlem. Valahol megijedtek attól, hogy ilyen jó velem dugni. Egy jó kis menet, és kész. Vagy az is lehet, hogy már látták bennem a kurvát, aki aztán tényleg lettem. Te mit gondolsz?

– Én azt gondolom, hogy ahogy mások ránéznek az emberre, halálos fegyver is lehet.

– Jól beszélsz – mondta Marie-Lou kimerülten. – De azért te se szeretnél magadnak egy olyan nőt, mint én, mi?

– Akiket szerettem, mind elhagytak.

– Én nem hagynálak el. Nekem semmi vesztenivalóm nincs.

Nagyon felzaklattak a mondatai. Marie-Lou őszinte volt, felkínálkozott, mindenestül odaadta volna magát nekem.

– Nem hiszem, hogy el tudnám viselni egy olyan nő szerelmét, akinek nincs vesztenivalója. A szerelem éppen arról szól, hogy igenis van mit veszítenünk.

– Dilis vagy te, Fabio. Nem vagy boldog, igaz?

– De legalább nem vagyok rá túl büszke.

Viccesnek találtam az egészet, Marie-Lou már nem annyira. Ahogy rám nézett, láttam a szemében a szomorúságot. Nem tudom, hogy miattam, vagy saját maga miatt volt-e szomorú. Megcsókolt, az egész testének kesudió illata volt.

– Megyek, lefekszem. Jobb lesz így, igaz?

– Igen, jobb lesz így – ismételtem, és közben arra gondoltam, most már túl késő, hogy rávessem magam. Ettől megint mosolyognom kellett.

– Viszont – mondta, miközben felkelt a kanapéról –, ezen a fényképen ismerem az egyik pasit. – Felszedte a földről a fényképet, és rámutatott a Toni mellett ülő férfira. – Ez a stricim, Raoul Farge.

– A kurva életbe!

Kényelmes kanapé, mint tudjuk, nem létezik. Csak kényszerből alszik rajta az ember, mert valaki más elfoglalta az ágyát. Azóta nem aludtam a kanapén, mióta Rosa itt töltötte az utolsó éjszakát. Hajnalig ittunk és beszélgettünk, mert azt hittük, még egyszer, utoljára megmenthetjük a kapcsolatunkat. Nem arról volt szó, hogy szeretjük-e egymást. Volt ő, és voltam én. És én nem teljesítettem Rosa leghőbb vágyát: nem akartam gyereket. Persze egyetlen logikus érvet sem tudtam felsorakoztatni. Az életem foglya voltam, és nem tudtam kiszabadulni, ennyi az egész.

Clara volt az egyetlen nő, akit teherbe ejtettem, igaz, nem tudtam róla. Egy szó nélkül vetette el a gyereket, nekem nem is szólt. Mert hogy nem vagyok megbízható pasas. De csak utána mondta el ezt is, miután már meghozta a döntését. Talán túlságosan is figyeltem a nőkre, túlságosan szerettem őket. Sosem voltam hűtlen, néha megnéztem a nőket az utcán, de ez volt minden. Mégsem tudtak bennem megbízni. Én csak a szeretőjük voltam. Sosem leszek férj, apa még kevésbé. És ezzel természetesen véget is ért a mi történetünk. A fejemben, a gondolataimban pedig megöltem magamban az apát, aki azért valahol ott szunnyadozott legbelül.

Rosát nagyon szerettem. Angyali arcot keretező vörösesbarna, rakoncátlan hosszú fürtjei voltak, és csodálatosan lefegyverző mosolya, amiben mégis mindig valami kis szomorúság is bujkált. A mosolyába szerettem bele, azt hiszem. Ma már fájdalom nélkül tudok rá gondolni, nem azért, mintha közömbös lennék már iránta, inkább olyan valószerűtlennek tűnik az egész. Sok időbe telt, amíg megszoktam a hiányát. A teste hiányát. Amíg együtt voltunk, elég volt csak becsukni a szemem, máris megkívántam. Ezek a képek még mindig kísértenek. Gyakran gondolkozom azon, ha hirtelen, minden figyelmeztetés nélkül Rosa feltűnne az életemben, vajon ez a vágy újjászületne-e. Erre még mindig nem tudok egyértelmű választ adni.

De mégis tudtam volna válaszolni. Attól a pillanattól kezdve tudtam volna a választ, ahogy lefeküdtem Lolával. Bár arra nem nagyon lehet hagyatkozni, hogy az ember együtt volt Lolával. Mert hogy nem arról volt szó, hogy Lola szebb lett volna. Rosa teste tökéletes volt, formás, finoman rajzolt. Minden olyan érzéki volt benne, még a legkisebb mozdulata is. Lola sokkal vékonyabb volt, nyurgább. Légies volt, még a járása is. Engem mindig a pompei-i freskók Gradivájára emlékeztetett. Járás közben szinte alig érintette a földet, inkább csak súrolta. Ha Lolát szereted, azzal hagyod, hogy magával vigyen az utazásaira. És mindig magával ragadott. Amikor együtt voltunk, nem azt érezte az ember, hogy elveszít, hanem éppen ellenkezőleg, megtalál valamit.

Még akkor is ezt éreztem, amikor a rákövetkező pillanatokban aztán szépen mindent elrontottam. Egyszer, egyik este, amikor Goudes-ban voltunk, Manu azt mondta: – De jó is lenne, a francba, ha a gyönyör sokkal tovább tartana! – Nem tudtunk neki mit válaszolni. Lolával a gyönyör után is volt együttlét.

Azóta is ebben az utólagosságban élek. Semmi vágyam nem volt, csak hogy Lolát újra megtaláljam, újra lássam, még ha az elmúlt három hónapban ezt nem is akartam elfogadni, és még ha minden remény és illúzió nélkül is éltem. Az ujjai még mindig égették a testemet, a számon még mindig lángolt a szégyen. Lola után csak Marie-Lou-val tudtam együtt lenni. Úgy szeretkeztem vele, ahogy az ember a vesztébe rohan. Kétségbeesetten. Mindig a kétségbeesés hajszolja az embert a kurvákhoz. Csakhogy Marie-Lou ennél jóval többet érdemel.

Próbáltam más helyzetet felvenni fekvés közben, de közben végig éreztem, hogy most már úgysem tudok visszaaludni. Egyfolytában arra vágytam, hogy megtaláljam Lolát, és visszafojtottam a vágyamat, hogy lefeküdjek Marie-Lou-val. Hogy kerül a stricije ebbe a történetbe? Leila halála olyan volt, mint egy vízbe dobott kő. Egyre csak gyűrűztek, gyűrűztek körülötte a körök, zsarukkal, bűnözőkkel,

fasisztákkal. És most ráadásul bejött a képbe Raoul Farge is, aki annyi muníciót raktározott Mourrabed pincéjében, hogy azzal akár a Nemzeti Bankot is megtámadhatta volna.

De a rohadt életbe is, mire kellettek azok a fegyverek? Érdekes kis gondolat futott át az agyamon, de az utolsó korty Lagavulin aztán mégiscsak győzedelmeskedett a gondolataim felett. Meg sem tudtam nézni, hány óra. Amikor aztán megszólalt az ébresztő, úgy éreztem, egy percet sem aludtam az éjjel.

Úgy nézett ki, Marie-Lou is démonokkal harcolt álmában. A párna meg a paplan összegyűrve, mintha végig abba kapaszkodott volna. Ki volt takarózva, a hasán feküdt, a fejét oldalra fordította. Nem láttam az arcát, csak a testét. Kicsit hülyén nézhettem ki a kávéscsészékkel meg a croissant-nal.

Legalább egy jó félórát úsztam. Úgy éreztem, kiköpöm a tüdőmet a sok elszívott cigaretta miatt, és az izmaim is fel akartak robbanni. Csak úsztam, egyenesen előre, egészen a töltésig. Nem volt ebben az úszásban semmi öröm, inkább csak valami erőszakosság. Addig úsztam, amíg a gyomrom már kezdett összerándulni. A nyilallásról aztán eszembe jutott, hogy megvertek, és a fájdalom emléke görcsös félelembe rántotta a testem. Pánikszerű roham tört rám, egy pillanatra azt hittem, megfulladok.

Csak a zuhany alatt, a langyos vízben tudtam megnyugodni. Ittam egy kis narancslevet, aztán elmentem croissant-t venni. Megálltam Fonfonnál, hogy igyák egy kávét és elolvassam a reggeli lapokat. Hiába erőszakoskodott egy-két vevő, Fonfonnál csakis a *LeProvencalt* és a *L a Ma rseilla is*e-t lehetett kapni, a *Le Méridionalt* még véletlenül se. Igazán becsültem ezért Fonfont.

Múlt éjjel nagyszabású razzia volt, amiben több csapat is közreműködött, Auch csapata is például. Módszeres razzia, a három B bűvkörében: bárok, bordélyházak, bulizóhelyek. Minden kiemelten veszélyes helyen megfordultak: az Aix

téren, a Belzunce sétányon, az Opera környékén, a Julién sétányon, a Plaine-en, még a Thiars utcában is. Több mint hatvan embert hallgattak ki, főleg szabálytalanságokon kapott arabokat, néhány prostituáltat, meg kisstílű bűnözőt. De egyetlen nagykutyát sem fogtak el, még csak egy icike-picike valamirevaló bűnözőt sem. A razziában résztvevő felügyelők elzárkóztak a nyilatkozattól, de az újságíró azt érzékeltette, hogy ilyesfajta razziára ezentúl bármikor lehet számítani. Mert hogy meg kell tisztítani a marseille-i éjszakai életet.

Aki viszont tudott a sorok között olvasni, annak a dolog teljesen egyértelmű volt. A marseille-i bűnözőarisztokrácia nagyfőnökök nélkül, magára maradt. Zucca halott volt és Al Dakkil is követte a mocskos alakok paradicsomába. A rendőrség rátette a kezét a helyekre és Auch csapata most mindent szemrevételezett. Meg akarják tudni, ki lesz a tárgyalópartnerük. Ide a rozsdás bökőt, hogy Joseph Poli lesz a befutó. Beleremegtem a gondolatba. Ha feljebb emelkedik a ranglétrán, az egy szélsőséges bandának lesz köszönhető. Egy politikus akár az egész jövőjét feltehette volna erre. Ugo, most már egyre biztosabb voltam benne, az ördöggel cimboráit.

– Nem alszom – mondta Marie-Lou, amikor visszaértem a kávéval meg a croissant-nal.

Betakarózott. Az arca fáradt volt és láttam rajta, ő is ugyanolyan rosszul aludt, mint én. Leültem az ágy szélére, leraktam a tálcát, és homlokon csókoltam.

– Minden OK?

– Ez kedves tőled – mondta, és a tálcát nézte. – Nekem még sosem hozták ágyba a reggelit.

Nem válaszoltam. Csendben ittuk meg a kávét. Néztem, ahogy Marie-Lou eszik. Végig lehajtotta a fejét. Odanyújtottam neki egy cigarettát. Egymásra néztünk, Marie-Lou pillantása nagyon szomorú volt. Próbáltam olyan gyöngéden nézni rá, ahogy csak tudtam.

– Szeretkezhettél volna velem ma éjjel. Segítettél volna vele.

– Képtelen voltam.

– Tudnom kell, hogy szeretsz. Ha ki akarok szállni ebből az egészből, tudnom kell. Különben nem fog sikerülni.

– Sikerülni fog, meglátod.

– De nem szeretsz, igaz?

– De igen, szeretlek.

– Akkor miért nem dugtál meg, mint bármelyik másik lányt?

– Mert nem tudtam megtenni.

– De igenis meg tudod!

Hirtelen a combom közé rakta a kezét. Megfogta a nemi szervem és a nadrágon keresztül megszorította, erősen. És egyfolytában csak nézett.

– Hagyd ezt abba – kértem, de meg sem mozdultam.

– Azt akarod mondani, hogy nem tudsz megdugni?

– Elengedte a nemi szervem, és ugyanolyan heves mozdulattal belemarkolt a hajamba. – Vagy inkább itt nem tudod megtenni? A fejedben?

– Igen, így van. Nem lehetsz többet kurva. Abba kell hagynod.

– Már abbahagytam, te szerencsétlen! – Már kiabált.

– Már abbahagytam, a kis fejemben ezt már elhatároztam, miközben hozzád jöttem. Hozzád, érted? De te nem látsz semmit! Hát vak vagy te? Hát ha te sem látsz semmit, akkor senki a világon. Mindig is csak egy kurva leszek. – A nyakam köré fonta a karját és sírni kezdett.

– Szeress engem, Fabio, szeress engem. Csak egyetlen egyszer. De úgy szeress, ahogy bárki mást is szeretnél.

Elhallgatott. Megcsókoltam. Marie-Lou megtalálta azokat a szavakat, amelyek talán egyébként sosem hangzottak volna el. A tálca billegni kezdett, és hallottam, hogy a csészék összetörnek a kövezeten. Marie-Lou belevájta ujjait a hátamba.

Majdnem elélveztem, amikor beléhatoltam. A nemi szerve olyan forró volt, mint a könnyei, amelyek az ajkára folytak.

Úgy szeretkeztünk, mintha most csinálnánk először. Szemérmesen, ugyanakkor szenvedélyesen is, minden hátsó gondolat nélkül. A foltjai már eltűntek. Lecsúsztam róla, mellé feküdtem. Rám nézett és egy pillanatig azt hittem, mondani fog valamit, aztán csak elmosolyodott. Olyan gyengéden mosolygott rám, hogy én sem tudtam megszólalni. Így maradtunk, csendben, a távolba néztünk mindketten, talán mindegyikünk a saját maga boldogságát kereste a messzeségben. Amikor ott hagytam, már nem kurva volt. De én még mindig csak egy nyomorult zsaru vagyok, semmi több, és az is maradok.

Ami pedig az ajtón kívül vár rám, az, semmi kétség, csupa mocsok és szemét.

11

A dolgok mégiscsak mennek a maguk útján

Láttam Pérol fején, hogy valami nagy balhé van kitörőben, de kész voltam szembeszállni a legrosszabbal is.

– A főnök látni akar.

Ezt már nevezem! A főnök lassan két éve nem hivatott, legutoljára akkor kellett bemennem hozzá, amikor Kader meg Driss megrendezte azt a kis felhajtást. Varounian olvasói levelet írt a *Le Méridionli*nak, amiben elmesélte az életét, hogy egyfolytában harcolnia kell az arabokkal a saját üzletében, meg hogy állandóan meglopják, és szépen elmesélte a történteket, persze a maga sajátos stílusában. A levele végén leszűrte a tanulságot: a törvény és az igazságszolgáltatás az arabok oldalán áll, Franciaország megadta magát az inváziónak, mert hogy a rendőrség is az arabokkal fúj egy követ. A levelet a *Front national* egyik ismert szlogenjével zárta: „Szeressétek Franciaországot, vagy menjetek innen!"

Na jó, nem lett akkora sikere, mind a „Vádolom"[28]-nak. De azért a helyi rendőrőrs, amelyik persze nem nagyon díjazta, hogy a területén vadászunk, elég súlyos vizsgálatot akasztott a csoportom nyakába. Főleg engem veséztek ki. Azt mindenki elismerte, hogy a csoportom remekül biztosítja a köztéri biztonságot, azt viszont a fejünkhöz vágták, hogy nem lépünk

[28] Zola híres nyílt levele Félix Faure köztársasági elnökhöz, amelyben a Dreyfus-per kapcsán mondta el véleményét a l'Aurore című újság címlapján. Zolát rágalmazásért bíróság elé állították és elítélték.

fel nagyobb szigorral a negyedeken belül. Felrótták azt is, hogy túlságosan jóban vagyunk a törvényszegőkkel, főleg a bevándorlókkal meg a cigányokkal. Itt aztán következett egy szép kis lista azokról az alkalmakról, amikor, ráadásul a helyi rendőrök jelenlétében, segédkezet nyújtottam ezeknek az embereknek. Elég kemény fejmosást kaptam, először a közvetlen főnökömtől, aztán a nagyfőnöktől is. Nekem nem az a dolgom, mondták, hogy megértsem ezeket az embereket, nekem a bűncselekményeket kell megakadályoznom, és a rendet kell betartatnom. Az igazságszolgáltatás a bíróság feladata, értsem meg végre. Ennek az ügynek köszönhetően a *Le Méridional* szép sikert könyvelhetett el, én viszont nem tudtam a feladatomat megfelelő színvonalon teljesíteni.

Aztán megkaptam a magamét a nagyfőnöktől is, aki szerint, hogy úgy mondjam, felségsértést követtem el azzal, hogy szóba mertem állni Serge-zsel, az ismert utcai figurával. Először a rendőrőrsön találkoztam vele egyik este. A Simiane parkolóból hozták be, vagy tizenöt kölyökkel együtt. Csak a szokásos történet: üvöltették a magnót, hangoskodtak, röhigcséltek, bőgették a motorbicikliket… Serge is velük volt, együtt sörözgettek. Ennél a hülyénél ráadásul nem voltak papírok.

Serge néha nagyon idétlen tud lenni. Olyan feje van, mint egy túlkoros kamasznak, ugyanúgy öltözik, mint a kölykök. A rendőrök szerint ő volt a bandafőnök, pedig csak azt akarta megkérdezni, hová mehetne a kölykökkel egy kicsit zajongani, hogy ne zavarjanak senkit. Ezt a rendőrök provokációnak vették, merthogy a környéken csak lakóházak meg parkolók voltak. Na jó, hát a kölykök sem voltak mind ma született bárányok, az igaz. Néhányat már elkaptak lopásért és más hülyeségekért.

– Tudod, papa, hogy mi fizetjük majd a nyugdíjadat? Szóval szállj le rólunk, rendben? – mondta Malik Babarnak, az őrs egyik legidősebb rendőrének.

Malikot jól ismerem. Tizenöt éves, de már négy autólopás van a számláján. – Nem tudunk vele mit kezdeni, tehetetlenek vagyunk – jelentette ki a helyettes államügyész. – Bárhová is próbáltuk elhelyezni, kudarcot vallottunk. Amint nem figyeltek rá, azonnal visszament a saját negyedébe, az utcára, mert ott otthon volt. Az utcán haverkodott össze Serge-zsel is, merthogy vele legalább dumálni lehet.

– De a rohadt életbe, hát ez tényleg így van! – mondta, amikor meglátott. – Mi fizetjük, vagy nem mi fizetjük majd a nyugdíját?

– Dugulj el, Malik – mondtam neki.

Babar rendes fazon volt. Csakhogy éppen olyan időszakában találtuk, amikor minél több embert le kellett tartóztatnia, hogy meglegyen a havi rendes adagja, ami körülbelül havi száz előállítást jelentett. Ha nem hozza össze, búcsút mondhat a jutalomnak, meg a szép kimutatásnak is.

Egyébként kedveltük egymást Serge-zsel. Túlságosan is papos volt ahhoz, hogy mi ketten igazán jóban legyünk, de tiszteltem a bátorságát, és hogy ennyire szívén viseli a kölykök sorsát. Erős hite volt, és a pokol elviseléséhez elengedhetetlen morális tartása. Városi morál, ahogy ő mondta. Rendszeresen találkoztunk a Moustiers-ban, a strand közelében lévő estaque-i kávézóban. Jókat beszélgettünk. Állandó kapcsolatban állt a szociális munkásokkal. Segített abban, hogy jobban megértsem a dolgokat. Gyakran előfordult, hogy ha egy kölyök bajba keveredett, és be kellett vinni az őrsre, előbb hívtam Serge-t, mint a szülőket.

Miután a főnökeim elbeszélgettek velem, Serge-t hirtelen eltávolították a környékről. Persze az is lehet, hogy jóval korábban megszületett erről a döntés, nem tudom. Serge nyílt levelet írt, és egy csomó újsághoz elküldte. *A vulkán tetején* – ez volt a címe. Azért írta, hogy az emberek jobban megértsék a negyedek fiataljait. *Azon a parázson, amit a legkisebb fuvallat is felszíthat, tűzoltók és pirománok egyesült erővel menekülnek majd a tűz elől* – írta levele végén. Persze egyetlen újság sem közölte

le. Az újságírók jobbnak látták, ha megőrzik a rendőrökkel való jó kapcsolatukat, hiszen tőlük szerezték az infóikat.

Azóta nem láttam Serge-t. Mert, ugye, nem tesz jót a rendőrségnek, ha együttműködik az ilyen alakokkal. Zsaruk, utcai segítők, és szociális munkások nem dolgozhatnak együtt, mindegyik más tészta, ne keverjük a dolgokat! – Mi nem vagyunk szociális munkások! – üvöltötte a nagyfőnök. – A megelőzés, a jelenléttel való elrettentés, meg a folyamatos kapcsolatteremtés, vagy akár a menedékhelyek, ez mind lószart sem ér! Megértette, Montale? – Hogyne, megértettem. Inkább szítjuk a parazsat. Ez ma politikailag jobban veszi ki magát. A főnököm is beadta a derekát. Az egész utcai program, a fegyverek meg az összes cucc a rendőrőrs egyik süllyesztőjében kötött ki. Ettől kezdve már csak az északi városrészek rendben tartásával foglalkozhattunk.

Mourrabed ügye viszont nagyon is kapóra jött nekem. Ez a látszólag jelentéktelen kis eset egy bűnöző meg egy homokos között senkit sem érdekelt. A jelentésemet még nem írtam meg, ezért aztán a tegnapi kiszállásunkról sem tudott senki, nem tudtak a drogról, a fegyverarzenálról, ami egy egész háborúhoz elég lenne, semmiről. A fegyverekről sejtettem, mire kellenek. Eszembe jutott, hogy nemrég olvastam egy eléggé semmitmondó hivatali jelentést a többi jelentés között arról, hogy a rendőrség tudomást szerzett egy fegyveres banda jelenlétéről számos külvárosban. Paris, Créteil, Rueil-Malmaison, Sartrouville, Vaulx-en-Velin… Valahányszor csak fellángolt a harc az egyik negyedben, szinte rögtön megjelentek ezek a spontán alakult kommandós csoportok. Sál az arcon, kifordított bőrdzseki, és rengeteg fegyver. Már nem emlékszem pontosan, hol, de egy rendőrt lelőttek. A fegyvert, egy 11.45-ös coltot korábban egy grenoble-i vendéglős kivégzéséhez használták.

Az információ nyilván nem kerülte el a kollégáim figyelmét sem. Loubet biztosan tudott róla, Auchról nem is beszélve. Ha hagynám kiesni a sajtot a számból, a többi

csoport azon nyomban ráharapna, minket pedig kizárnának a nyomozásból, ahogy általában szokták. Ezért szépen elhatároztam, hogy addig tartom meg magamnak az infókat, ameddig csak tudom. Titokban akartam tartani, hogy mit is találtunk a pincében, és főleg nem akartam egy szót sem szólni senkinek Raoul Farge-ról. Csakis én tudtam ugyanis, mi a kapcsolat Farge, Morvan és Toni között.

Megjött Cerutti, hozott kávét. Előhúztam a papírt, amire Marie-Lou felvéste Farge telefonszámát, és egy valószínűsíthető címet, a Montolivet felé vezető úton. Odaadtam Ceruttinak.

– Nézz utána, hogy a telefonszám és a lakáscím egyezik-e. Aztán menj oda a fiúkkal. Talán még ott találjátok Farge-t is. Szerintem nem valami korán kelő típus.

Meglepődve néztek rám.

– Ezt meg honnan szerezted? – kérdezte Pérol.

– Az egyik informátoromtól. Azt akarom, hogy Farge déli tizenkettő előtt itt legyen – mondtam Ceruttinak. – Nézd meg, benne van-e a nyilvántartásban. Ha megtette a vallomását, majd szembesítjük Mourrabeddel. Pérol, te mindenképpen kérdezz majd rá az idiótánál a drogra, és a fegyverekre. Főleg a fegyver érdekel, ki a szállító, ésatöbbi, ésatöbbi. Meséld el neki, hogy bekasztliztuk Farge-t. És eressz rá valakit a fegyverekre is, szintén délig legyen kész a leltár. Ja! És kérek egy listát az összes fegyverről, amit az elmúlt három hónapban emberöléshez használtak. – Egyre hülyébben néztek rám, semmit nem értettek az egészből. – Gyerünk fiúk, nem érünk rá. Nemsokára az egész őrs itt fog nyüzsögni az irodámban. Kapjátok össze magatokat, indulás! Nem mintha nem kedvelném a társaságotokat, szó sincs róla, de rengeteg dolgunk van!

Formában voltam, az már biztos.

Az isteni igazságszolgáltatás vak, ezt mindenki jól tudja. A főnök nem sokat teketóriázott. – Jöjjön be! – üvöltötte. Nem hangzott valami kedves invitálásnak, sokkal inkább felszólítás volt. Fel sem állt, nem adott kezet, még csak nem is köszönt. Úgy álltam ott, mint valami rossz tanuló.

– Mi ez az egész ezzel a… – ránézett a papírjára – Mourrabeddel? Ki ez a Nacer Mourrabed?

– Semmiség az egész, főnök, csak egy kis verekedés két bűnöző között.

– És maga ilyenekért lecsukat embereket?

– Feljelentés érkezett.

– Feljelentésekkel tele a padlás, Montale. Gyilkosság nem történt, igaz? – Megráztam a fejem. – Nem tudom, ugye, mert hogy még nem olvastam a jelentését.

– Már írom, uram.

Ránézett az órájára.

– Egészen pontosan huszonhat órája és tizenöt perce hallgatta ki ezt a bűnözőt, és azt akarja nekem bemesélni, hogy még nem írta meg a jelentését? Egy nyomorult kis verekedés ennyire kifog magán?

– Még utána akartam járni néhány dolognak. Mourrabed visszaeső bűnöző, voltak már ügyei ez előtt is.

A főnök végignézett rajtam. Mondom, tisztára mint egy rossz tanulón. Az osztály legutolsóján, a fekete bárányon. Nem tudott meghatni, hogy ilyen lekicsinylően mér végig. Mióta elkezdtem az általános iskolát, hozzászoktam a lenézéshez. Már akkor is azt mondták rólam, hogy állandóan belekeveredek mindenfajta verekedésbe, túl nagy a szám, és szemtelen is vagyok. Állandóan letoltak, és megeskettek, hogy többet nem csinálok ilyet, miközben egyedül és megszégyenültem álldogáltam, a többi gyerek meg ült a helyén. Ez bizony sokszor előfordult velem. De én mindig álltam a többiek tekintetét, és közben a kezemet a farmerembe süllyesztettem.

– Visszaeső, mi? Én inkább azt hiszem, magának valami baja van ezzel a… – megint belenézett a papírjába

– Nacer Mourrabeddel. Egyébként az ügyvédje is így gondolja.

Egy pont oda. Fogalmam sem volt róla, hogy már ügyvéd is van a dologban. Vajon Pérol tudja? A második pont is a főnöké volt, mert hogy a belső telefonvonalon azt kérte, fáradjon be Éric Brunel ügyvéd úr.

Valahol már hallottam ezt a nevet, de most nem volt idő rá, hogy elgondolkodjam rajta. Azt a férfit, aki belépett az irodába, én bizony éppen múlt éjjel láttam azon a bizonyos fényképen, a Paoli testvérek, Wepler, és Morvan mellett. Torkomban dobogott a szívem. A kör ezennel bezárult, én pedig nyakig álltam a szarban. Totális Khéopsz[29], ahogy az IAM rappelői mondják. Egy hatalmas nagy kupi kellős közepében voltam. Már csak abban reménykedtem, hogy Cerutti meg Pérol felpörgeti kicsit az eseményeket. Nekem pedig időre van szükségem, egészen délig húznom kell az időt.

A főnök felállt, és Éric Brunel üdvözlésére sietett. A pasas ugyanolyan elegáns volt, mint a fényképen, ezúttal tengerészkék csíkos vászonöltönyt viselt. Ha belegondol az ember, hogy odakint legalább harmincharmincöt fok van, ez nem semmi teljesítmény. Komolyan mondom, ez szerintem nem is vesz levegőt! A főnök hellyel kínálta. A pasas nekem persze nem mutatkozott be, nyilván már hallott rólam.

Én még mindig csak álldogáltam ott, és mivel senki nem kérdezett tőlem semmit, hát rágyújtottam egy cigarettára, és vártam, mi lesz. Mint ahogyan azt már telefonban is említette, kezdte Brunel, nagyon furcsának találja, hogy az ügyfelének, akit tegnap reggel állítottak elő verekedésért, nem állt jogában

---

[29] Szójáték a totál chaos (teljes káosz) és a totál Khéops (utalás a Kheopsz piramisra) hangzásbéli azonosságára utalva. A regény eredeti címe is ez (Totál Khéops).

(ezt a szót külön megnyomta) értesítenie az ügyvédjét, vagyis őt.

– Engem köt a törvény – válaszoltam.

– A törvény nem kötelezi önt arra, hogy zaklassa az ügyfelemet. Pedig pontosan ezt teszi már több hónapja.

– Az ügyfele az egyik legismertebb drogdíler az északi negyedekben.

– Ezt csak maga állítja! Nincs semmilyen bizonyítéka ellene. Egyszer már bíróság elé citálta az ügyfelemet, hiába. Ez nyilvánvalóan idegesítette önt. Már csak büszkeségből is ráakaszkodott. Ami pedig a maga állítólagos kis verekedését illeti, hát nyomoztam egy kicsit. Több tanú egybehangzóan állítja, hogy a feljelentő – egyébként egy homoszexuális drogfogyasztó az illető – támadta meg az ügyfelem, amikor az kilépett a bárból.

Éreztem, hogy ez már a védőbeszéd része, és mindenképpen meg akartam akasztani az ügyvéd urat.

– Folytassa, ügyvéd úr – mondta a főnök, engem pedig egy kézmozdulattal csendre intett.

A cigarettahamum a földre esett, de nem érdekelt.

Végighallgathattuk ügyfele sanyarú gyermekkorának történetét. Brunel közel egy éve volt Mourrabed ügyvéde. Az ilyen és hasonló fiatalok megérdemelnek egy esélyt. Már több Mourrabedliez hasonló fiatalt védett. Volt közöttük arab nevű, mint Mourrabed, és néhány jól csengő francia név is. Az esküdteknek biztosan könny szökött a szemükbe, amikor az ügyvéd urat hallgatták.

A védőbeszédnek ezzel még korántsem volt vége.

– Ügyfelem tizennégy évesen hagyta el a családi otthont. Nem volt hol laknia, az utcán élt. Nagyon gyorsan meg kellett tanulnia, hogyan boldoguljon egyedül, hiszen csakis saját magára számíthatott. És igen, verekedni is megtanult, hogy megvédje magát. Hát ilyen szomorú körülmények között kellett ügyfelemnek felnőnie.

Ha ez így folytatja, nálam nemsokára kivágja a biztosítékot. Komolyan mondom, mindjárt leteperem Brunelt, és lenyomom a torkán a *Front national*-os tagsági kártyáját. Másrészt viszont ezzel a hókuszpókusszal csak időt nyertem, és ez jó. Brunel meg csak folytatta. Most tért rá Mourrabed szép kilátású jövőjére. Munka, család, haza, ahogy kell.

– A kislányt Jocelyne-nek hívják. Ő is külvárosban született, a Bricarde-ban, de neki szép és szerető családja van. Az édesapja a Lafarge cementgyárban dolgozik, az édesanyja pedig takarítónő egy kórházban. Jocelyne mindig is okos és szorgalmas tanuló volt, most éppen a fodrász szakmunkásvizsgájára készül. A fiatalok jegyesek, szeretik és segítik egymást. Jocelyne lehet ügyfelemnek sosem ismert anyja és az a feleség, akiről mindig is álmodozott. Együtt majd kibérelnek egy lakást, és igazi kis paradicsomot varázsolhatnak maguknak. Bizony, uram! – mondta nekem, mert látta, hogy csak mosolygok az egészen.

Direkt nem szakítottam félbe, ez már nekem is sok volt. Elképzeltem Mourrabedel papucsban a tévé előtt, térdén három kiskölyökkel. Íme, kérem, Mourrabed, létminimumon él, de boldog! Hát ez kész röhej.

– Tudja, mit mesélt nekem egyik nap ez a fiatalember, ez az úgynevezett bűnöző? – fordult Brunel a főnökömhöz. – Higgye el, mondta nekem, higgye el, hogy nemsokára a feleségemmel egy olyan házban lakunk majd, amilyet Saint-Tronc-ban, Saint-Marcel-ben és La Gavotte-ban láttam. Hát erről álmodik az én ügyfelem.

Az északi negyedből a város gazdag keleti részébe eljutni, ez ám az igazi társadalmi felemelkedés, barátom!

– Majd én megmondom, miről álmodik Mourrabed! – vágtam közbe. – Kezd hányingerem lenni attól, amit itt összehordott. Szóval, Mourrabed betörésről meg lóvéról álmodozik, hatalmas verdákról, öltönyről, meg aranygyűrűről. Arról álmodozik, amit maga képvisel. Csakhogy neki nincs lehetősége mindezt megvenni, ahogy a magafajtának. Ezért

aztán droggal üzletel, hogy pénze legyen. És ezt a drogot olyan jól öltözött emberektől szerzi, mint amilyen maga.

– Montale! – üvöltötte a főnök.

– Miért, most mi van? – üvöltöttem én is. – Fogalmam sincs, hol volt aznap este a kis menyasszonya, merthogy Mourrabed éppen egy tizenhat éves, szökésben lévő gyereket dugott, miután helybenhagyott egy szerencsétlen pasast, akinek csak annyi volt a bűne, hogy kicsit hosszabb a haja az átlagnál. És hogy biztosra menjenek, egyből hárman estek neki. Néha előfordul, hogy a homoszexuálisok, ahogy nevezi őket, meg tudják védeni magukat. Személy szerint semmi bajom Mourrabeddel, de az eléggé meglepne, sőt, örülnék neki, ha egy homokos úgy igazándiból ellátná a baját.

Ezzel ledobtam a cigarettámat a földre.

Brunelt nem lehetett kihozni a sodrából. Csak egy kis mosoly jelent meg a szája szegletében. És persze jól megjegyzett magának. Lelki szemei előtt látta, ahogy a haverjai felgyújtanak, megetetik velem a nyelvemet, felrobbantják a fejem. Kifogástalanul megkötött nyakkendőcsomóját igazgatta, majd szomorú képpel felállt.

– Ilyen körülmények között, kedves uram… – Ugyanebben a másodpercben a főnök is felállt, őt is ugyanúgy kiborította, amit mondtam. – Követelem, hogy ügyfelemet azonnali hatállyal engedjék szabadon.

– Ha megengedi egy pillanatra – mondtam, és felvettem az irodai telefon kagylóját. – Már csak egy utolsó ellenőrzés.

Dél múlt hét perccel. Pérol felvette a telefont.

– Pont jókor hívsz – mondta. Mindent elmesélt gyorsan.

Brunelhez fordultam.

– Az ügyfelét vád alá helyezzük – közöltem vele. – Szándékos testi sértésért, kiskorú elcsábításáért, droggal való orrgazdaságért és engedély nélküli fegyverbirtoklásért. Ráadásul a fegyverek közül legalább az egyiket egy fiatal lány, bizonyos Leila Laarbi meggyilkolásakor használták. Az üggyel Loubet felügyelő foglalkozik. Az egyik bűnelkövetőt éppen

most hallgatják ki, a neve Raoui Farge, foglalkozására nézve strici. Nagyon remélem, nem tartozik az ügyfelei közé, ügyvéd úr.

Nagyon jó voltam, sikerült megállnom nevetés nélkül.

Felhívtam Marie-Lou-t. Éppen a teraszon napozott. Magam elé képzeltem a testét. Fel nem foghatom egyébként, hogy a feketék minek napoznak. Én semmi különbséget nem látok a bőrükön utána, de ők valószínűleg igen, különben miért csinálnák, nem igaz? Elmeséltem Marie-Lou-nak a jó hírt. Farge a rendőrségen van, és nagyon úgy fest, jó ideig ott is marad. Most nyugodtan hazamehet egy taxival, és összecsomagolhat.

– Másfél óra múlva én is ott leszek.

Ma reggel határoztuk el, hogy elutazik, miután nevetve összeszedegettük az eltört csészék darabjait, és Honorine-nal együtt ittunk egy másik kávét a teraszon. A terv az volt, hogy Marie-Lou szépen hazamegy, összecsomagol, és egy időre vidékre utazik. Honorine egyik nővére Saint-Cannat-ban lakik, úgy húsz kilométerre Aix-től, Avignon felé. A férjével kettesben működtetnek egy kis gazdaságot, szőlőt termesztenek, cseresznyét, barackot, ilyesmit. Már egyikőjük sem túl fiatal, és szívesen befogadnák Marie-Lou-t a nyárra. Honorine nagyon boldog volt, hogy segíthet, Marie-Lou lassan olyan volt neki, mint én, nagyon szerette. Rám kacsintott.

– Aztán majd látogassa meg szépen néha a kicsikét, elvégre nem az ördög öreganyjában van az a hely!

– Rendben van, Honorine, majd kettesben elmegyünk és meglátogatjuk.

– Hát, szépségem, én már rég kinőttem a gardedámkodásból!

Nevettünk. Időt kellene szakítanom arra, hogy elmagyarázzam Honorine-nak, a szívem sokáig máshol járt. Közben azon gondolkodtam, vajon Honorine szerette-e Lolát.

Csakhogy Honorine olyan volt, mintha az anyám volna, vele lehetetlen nőkről beszélgetni. Egyetlen egyszer mertem anyámmal ilyesmiről beszélni, olyan tizennégy éves lehettem. Bevallottam neki, hogy szeretem Gélout, és hogy szerintem gyönyörű lány. Rögtön kaptam egy fülest, a legelsőt életemben. Ki tudja, Honorine talán ugyanígy reagált volna, merthogy az unokatestvérével mégsem bolondozhat az ember.

Az, hogy Farge a rendőrség vendégszeretetét élvezi, kapóra jött Marie-Lou-nak, mert így nem volt olyan veszélyes közlekednie a városban. A lakása környékét biztosan figyeli egy pasas. Farge nélkül nem tehet ugyan semmit, de jobbnak láttam, ha mégis ott vagyok én is. Farge egyébként mindent tagadott, kivéve a tagadhatatlant. Azt elismerte, hogy ő bérli a kétszobás lakást, amiben Mourrabed lakik.

De elmondása szerint ő már nem bírja elviselni azt a negyedet, mert szinte csak feketék meg arabok lakják. El is küldte az előzetes értesítést a költözéséről a lakótelepi irodának. Természetesen nyoma sem volt semmilyen ajánlott levélnek. De úgy gondolta, ezzel az érveléssel alátámaszthatja előttünk, hogy ő aztán nem ismeri Mourrabedet. Egyfolytában azt mondta, hogy Mourrabed egy csöves. – Csak drogozni járnak oda! Semmi máshoz nem értenek, csak a drogozáshoz, meg ahhoz, hogy megerőszakolják az asszonyainkat. – Amikor ezt mondta, majdnem lekevertem neki egyet, mert Leila jutott eszembe, a két gyilkos, és persze Toni.

– Ha ezt még egyszer kiejted a szádon, esküszöm, hogy megetetem veled a tökeidet – tudattam vele.

A nyilvántartóban semmi sincs róla, Farge fehér, mint a hó. Vele is úgy akartunk eljárni, ahogy Tonival. Találnunk kell valamit, hogy cserébe bevallja, honnan vannak a fegyverek. Nekünk talán nem sikerül, de Loubet-nak biztosan menni fog. Szívesem átadom neki Farge-t. Elmentem Loubet-hoz, az Astrával a zsebemben. Elmeséltem neki, mit találtunk Mourrabed pincéjében. Nézte az asztalára tett fegyvert.

– A harmadik emberes elméletem még mindig játszik, szóval, ha van egy kis idődd…

– Te aztán kitartó vagy – mondta, kis mosollyal a szája szegletében.

– Csak szerencsém volt.

Hogy így átpasszoltam Farge-t Loubet-nak, nem csak a munkától, hanem a felelősségtől is megszabadultam. Ezentúl Auch nem liheg a nyakamban, és Morvan sem. És Loubet-t tisztelték, nem úgy, mint engem, azonkívül Loubet nem tűrte, hogy csak úgy beleszaglásszanak az aktuális ügyeibe. Biztosan végigviszi a nyomozást.

Tonit viszont elhallgattam előle. Ő csak vezette a taxit, ettől még se nem gyilkos, se nem erőszakoló. Legjobb esetben is csak arra fog majd válaszolni, mi köze a két gyilkoshoz. De mivel mindketten meghaltak, ezért Toni bármit beadhat nekünk. Mivel csak meggyőződésem volt, amit bizonyítékokkal nem tudtam alátámasztani, ezért jobbnak láttam, ha egyelőre erről senkinek sem beszélek.

– Megetetem veled a tökeidet, ilyeneket mondani, ez tetszik magának, mi? – ordította a „csöves" Mourrabed egy dühroham közepette.

– Az arabokkal nincsen semmi probléma, Mourrabed. Veled viszont annál több.

Elmeséltem neki, hogy találkoztam Brunellel, s hogy legnagyobb bánatára az ügyvéd úr egyelőre semmit sem tehet érte. Aztán tiszta gonoszságból, még azt is hozzátettem, hogyha szeretné, szívesen felhívom a kis menyasszonyát.

– Az ügyvéded nagyon sok jót mondott ám erről a Jocelyne-ről! Bár, ami a házasságot illeti, annak egyelőre lőttek, ahogy nézem.

Csillogni kezdett a szeme, és teljesen hihetetlen módon, elkezdett sírni. Kétségbeesett volt és lesújtott, a gyűlöletnek már nyomát sem láttam rajta. Vissza fog az jönni, gondoltam, néhány évi börtön után visszajön a gyűlölet, de akkor már sokkal kegyetlenebb formában.

Végül is köpött. Egy kis fenyegetés, meg néhány kamu infó hatására megeredt a nyelve. Na jó, kapott egy-két pofont is. Farge látta el droggal, és a fegyvereket is ő szállította, elég rendszeresen. Hat hónapja vannak a fegyverek a pincében. Mourrabednek az volt a dolga, hogy rásózza a fegyvereket egy-két kemény haverjára. De neki semmi köze nem volt a fegyverekhez, ő csak az ügyfeleket szerezte, és kész. Kapott utána egy kis jutalékot. Az üzlet Farge-é, meg egy másik pasasé, nem az övé. Magas, rövid hajú, acélkék szemű férfi. Wepler, hát persze.

– Hát magamtól hogyan tudtam volna ilyen fegyvereket szerezni?

Mourrabed már majdnem könyörgött. A pólója tiszta izzadság volt, az alsónadrágja tele volt sárga vizeletfoltokkal. Mindegy, nem sajnáltam egyáltalán, jó sok minden volt a számláján, elég régóta. Ráadásul a magánélete sem volt rendben, finoman szólva. Nem, ne hívják fel Jocelyne-t, semmi értelme. Nemrég ment férjhez egy barom postáshoz. Jocelyne csak egy szajha, semmi más. A homokos pedig a bátyja.

Szerencsére Marie-Lou lakásánál nem várt minket fogadóbizottság. A garzonlakás olyan volt, ahogy Marie-Lou hagyta. Gyorsan összepakolt, minél előbb el akartunk húzni onnan. Tisztára olyan volt, mint amikor nyaralás előtt csomagol az ember.

Levittem a bőröndjeit az autójához, egy fehér Ford Fiestához, az Esteile utca végén parkolt. Marie-Lou még becsomagolt egy utolsó táskát, mindenféle nélkülözhetetlen dologgal. Mert ez azért mégsem nyaralás volt, hanem valódi költözködés. Elindultam az utcán az autó felé. Egy Yamaha 11oo-as motor parkolt a Lieutaud sétány előtti hídnál. Marie-Lou a híd után lakott, a Julien sétányhoz vezető lépcső közvetlen közelében lévő házban. Ketten ültek a motoron. Az

utas leszállt. Magas, szőke hajú pasas, tiszta izom. Ugráltatta a bicepszeit a pólója alatt. Izom úr. Követtem.

Marie-Lou kijött az épületből. Izom úr egyenesen felé indult, és elkapta a karjánál fogva. Marie-Lou ellenkezni kezdett, aztán észrevett engem.

– Van valami probléma?

Izom úr megfordult, látszott rajta, hogy mindjárt lekever nekem egy nyaklevest. Aztán valamiért mégiscsak meggondolta magát. Azért ennyire nem vagyok izmos. Nem bizony, sajnos, nem is ezért történt. Rögtön megértettem én is. Ez a pasas a kis bokszoló barátom volt, aki összevert.

– Kérdeztem valamit.

– Te meg ki a frász vagy?

– Jaj, ne haragudj, igazad van, múltkor nem mutatkoztunk be egymásnak.

Szétnyitottam a zakómat, Izom úr meglátta a pisztolytáskámat meg a fegyveremet. Mielőtt eljöttem az irodából, felcsatoltam magamra, megnéztem, hogy a fegyverem megvan-e töltve. Pérol nagyon nyugtalanul nézegetett.

– Beszélnünk kellene.

– Később.

– Nem, ma este.

– Rendben, de előtte még van egy fontos találkám, Farge egyik lányával. Ő a besúgó.

Erre nem válaszolt semmit. Megint bizonyítottam előtte, hogy kiváló zsaru vagyok, de teljesen őrült. A Mourrabed-ügy miatt mindketten bajban voltunk.

– Kezeket a falra, lábakat szét!

Hallottam, hogy a Yamaha felbőg. Közelebb mentem Izom Úrhoz, és megszabadítottam a tárcájától, ami a hátsó zsebéből lógott ki. Egyszerűen nem tudtam elhinni, hogy Marie-Lou miatt vert péppé.

– A haverod, Farge, a hűvösön van. Miért is jöttél a múltkor?

Felhúzta a vállát. Az összes izma mozgásba lendült, tettem egy hátráló mozdulatot. Elég lett volna csettintenie, máris vigyázzba állok, akkora volt.

– Kérdezd meg Farge-tól!

Nem nagyon hitt nekem. És nem is félt tőlem különösebben. Egyedül úgysem tudom bevinni, még így sem, hogy van fegyverem. Csak a megfelelő alkalomra várt, hogy elhúzzon. A tarkójához szorítottam a pisztoly csövét. A szemem sarkából figyeltem azt a néhány járókelőt, aki éppen arra járt. Egyik sem állt meg persze. Csak ránk néztek, és már ott sem volt egyik sem.

– Mit csináljak? – kérdezte mögöttem Marie-Lou.

– Menj az autóhoz.

Úgy éreztem, több száz év is eltelt, mire bekövetkezett, amit egész végig reméltem. A Lieutaud sétány felől egy rendőrautó szirénája hangzott fel, és egyre közelebbről lehetett hallani. Hát igen, vannak még rendszerető állampolgárok. Három zsaru jött, megmutattam nekik az igazolványomat. Messze voltam a körzetemtől, de nem volt időm udvariaskodni.

– Erőszakoskodott egy fiatal nővel. Kísérjék be hivatalos közeg elleni erőszak miatt, vigyék egyenesen Pérol felügyelőhöz, ő már tudni fog róla. Veled pedig még látjuk egymást.

Marie-Lou a Fiesta motorháztetőjének dőlve cigarettázott. Néhány pasas jól megnézte, ahogy elmentek előtte. De ő rájuk se hederített. Még csak észre sem vette, hogy megbámulják. Úgy nézett, ahogy ma reggel egyszer, miután szeretkeztünk. A távolba nézett, lélekben már messze járt.

Szorosan hozzám bújt. Az arcomat beletemettem a hajába, hogy még egyszer érezzem a fahéj illatát. A melle szinte égette a mellkasomat. A hátamat simogatta. Kibontakoztam az öleléséből, és még mielőtt bármit is mondott volna, egy istenhozzádot, bármit, a szájára tettem az ujjam. Nem szeretek

búcsúzkodni. A visszatéréseket sem szeretem. Én azt szeretem, ha a dolgok szépen mennek a maguk útján.

Arcon csókoltam, finoman, lassan. Aztán elindultam az Esteile utcán, mert volt még egy találkozóm. Batisti ötkor várt rám.

12

Szemét a világ, mi pedig csak porszemek vagyunk

Éppen akkor ugrottunk fel a kompra, amikor indult. Kicsit meg is löktem Batistit, mert nem ugrott elég nagyot. Jó, kicsit erősebben löktem, az igaz, de közben nem engedtem el. A nagy lendülettől szinte beesett a kabin közepére. Azt hittem, elveszti az egyensúlyát, és hasra esik, de nem, elkapott egy padtámlát és megkapaszkodott. Megfordult, rám nézett, leült. Levette a sapkáját és megtörölte a homlokát.

– Nem tehetek róla, a digók miatt volt! – mondtam, és elmentem jegyet venni.

Akkor vettem észre őket, amikor Batistival az Huiles téri kompállomáson találkoztunk. A digók néhány méterről követtek bennünket. Fehér vászonnadrág, virágos ing, napszemüveg, válltáska. Pont ahogy Djamel mondta, ezek tényleg turistának álcázzák magukat! Persze rögtön felismertem őket. A múltkor, a Marine bárban éppen a mögöttünk lévő asztalnál ebédeltek, ugyanakkor mentek el a bárból, amikor Batisti, és követték. Utánam csakis azért jöttek a Panier negyedbe, mert Batistival együtt láttak. Legalábbis szerintem így lehetett, ez illett bele a képbe.

A digók engem most viszont nem követtek, és nem követett más sem, ebben teljesen biztos vagyok, mert ellenőriztem, mielőtt elindultam a Batistival való randevúra. Eljöttem Marie-Lou-tól, végigmentem az Esteile utcán, aztán a Saint-Ferréolon, Marseille nagy sétálóutcáján. Szinte az összes nagy és híres üzlet ebben az utcában van: Nouvelles Galeries,

Mark&Spencer, La Redoute és a Virgin Megastore. Kiszorították a hatvanas évek híres mozijait, a Bialtót, a Rexet, és a Pathe Palace-t. Bár is szinte alig van már erre. Este hétre ez az utca is ugyanúgy kiürül, mint a Canebiére.

Elvegyültem a sétálók között. Kispolgárok, köztisztviselők, bevándorlók, munkanélküliek, öregek, fiatalok… Délután öttől egész Marseille itt nyüzsög. Az emberek szép nyugodtan sétálgatnak egymás mellett, senki nem bántja a másikat. Itt lehet látni igazán, milyen is Marseille valójában. Csak az utca túlsó végén lehel találkozni egy-két kellemetlenül kirívó esettel. A Canebiére egyfajta határvonal a város északi és déli része között. A Felix-Baret téren, kétlépésnyire a rendőrkapitányságtól, mindig áll egy rohamosztagos kisbusz. A nyugodt polgári negyedek bejáratánál, nem véletlenül. Kicsit beljebb rengeteg bár van, mint például a Pierre, száz év óta ez az egyik legdivatosabb hely a városi aranyifjak körében.

A rendőrök óvó tekintete mellett azért a városnak ezen a helyén nagyon is lehet érezni az ostromállapotot. Amint elhagyod ezt a részt, rögtön ellenséges tekintetek vesznek körbe, félelemmel vagy gyűlölettel találkozol, attól függően, hogy a keresztneved Paul, vagy Ahmed. A mocskos szájúság errefelé mindennapos.

Cél nélkül mászkáltam, még a kirakatok előtt sem álltam meg nézelődni. Próbáltam rendezni a gondolataimat. A Manu és Ugo halála közötti eseményeket szerettem volna felgombolyítani. Még ha egyelőre nem is értettem semmit az egészből, azért sorrendbe tudtam rakni a dolgokat, és már ennek is örültem. A mai fiatal lányok valahogy mintha szebbek lennének, mint fiatalkoromban. Az arcukon látszik a bevándorlók és őslakosok keveredése, a családjuk egész története. Ezek a lányok magabiztosan, szépségük teljes tudatában sétálnak az utcán. Mindig is nagyon jellemző volt a marseille-i nőkre ez a lassú séta, meg az a szinte szégyentelen tekintet, amivel visszanéznek rád, ha megbámulod őket. Már nem emlékszem, ki mondta egyszer, hogy ezek a nők igazából

mutánsok; szerintem is pontosan így van. Nagyon irigylem a mai srácokat.

Nem mentem tovább a Rive-Neuve rakparton, inkább a Valcon utcán balra fordultam, hogy elérjem a kompkikötőt. Lementem az Estienne-d'Orves sétány mélyparkolójába, rágyújtottam egy cigarettára, és vártam. Egy harminc körüli nő érkezett lazacszínű vászonkosztümben, kis töltött galamb, elég erősen sminkelve. Ahogy meglátott, tett egy hátráló mozdulatot. A táskáját magához szorította és sietős léptekkel elindult az autója felé. Elszívtam a cigimet, visszamentem az utcára.

Batisti a kompon leült egy padra, és a homlokát törölgette egy nagy fehér zsebkendővel. Pont úgy nézett ki, mint egy munkában megfáradt nyugdíjas tengerész, egy igazi, becsületes marseille-i öregember. Kék vászonnadrág volt rajta, kívül hordott fehér ing, vászoncipő, na meg az elmaradhatatlan tengerészsapka. Batisti nézte, ahogy egyre távolodunk a kikötőtől. A digók nem tudták eldönteni, mit csináljanak. Még ha fognak is egy taxit, kész csoda lenne, ha előttünk érnének a kikötő másik oldalára. Egyelőre szem elől veszítettek minket.

Egy ablakhoz támaszkodtam, mintha Batisti ott sem volna. Hadd főjön kicsit a levében, amíg átérünk a másik oldalra. Szerettem ezt az utat a komppal, ahogy elhaladunk a Marseille bejáratát őrző Saint-Nicolas és Saint-Jean erődök között. A komp most találomra a nyílt tenger felé ment, nem a Canebiére felé. Marseille igazából Kelet kikötője, a kalandoké, az álmoké és az elvágyódásé. Bár igazság szerint az itteniek nem szeretnek utazni, pedig mindenki azt hiszi magáról, hogy nagy tengerész meg kalandor, meg hogy az apja, nagyapja életében legalább egyszer megkerülte a földet. Valójában a legtöbben nem jutnak tovább Niolonnál, vagy Cap Croisette-nél. A polgári családok gyerekeinek a tenger mindig is tiltott dolog volt. A kikötő hasznos ugyan, mert kell az üzlethez, de a tenger koszos, és csak erkölcstelen dolgokat meg a pestist

hozta el. Ahogy kitavaszodott, fogtuk magunkat, és nagyokat kirándultunk Aix-be és környékére, a parasztházakhoz, meg a falusi udvarházakhoz. A tengert meghagytuk a szegényeknek.

A kikötő gyerekkorunkban nekünk a játszóteret jelentette. A két erőd közötti részen tanultunk meg úszni. Napjában legalább egyszer oda-vissza meg kellett tenni a távot, mert ettől váltunk férfivá, meg persze a lányokat is ezzel kábítottuk. Amikor először úsztam le azt a néhány hosszt, Manunak meg Ugónak kellett kihalásznia, majdnem elsüllyedtem, alig kaptam levegőt.

– Megijedtél, mi?

– Á, csak hirtelen nem kaptam levegőt.

Pedig dehogy, volt nekem elég levegőm, viszont tényleg megijedtem.

Manu és Ugo nincs már mellettem, hogy segítsenek. Most ők süllyedtek el, én pedig nem segítettem rajtuk. Ugo nem is nagyon akart találkozni velem, Lola is elment a városból. Egyedül voltam, nyakig szarban. Ebben legalább most hasonlítottunk, amellett, hogy a szétesett fiatalságunk is közös volt. Hát igen, barátságban nincs adósság. És mire átérek a másik oldalra, magam leszek megint. Ha egyáltalán átérek. Néhány illúzióm azért még megmaradt az életről, meg egy-két makacs, régi álmom, amelyekhez ragaszkodtam. Azt hiszem, most már túl tudom élni ezt az egészet.

Közeledtünk a kikötőhöz. Batisti felállt, és a komp másik kijárata felé indult. Gondterheltnek láttam. Rám nézett, de semmit sem tudtam a szeméből kiolvasni, nem volt benne se félelem, se gyűlölet, se beletörődés, inkább valami hideg közönyösség. A városháza előtti téren nyoma sem volt a digóknak. Batisti szó nélkül jött utánam. Elmentünk a városháza előtt, felkapaszkodtunk a Guirlande utcán.

– Hová megyünk? – kérdezte végül.

– Egy nyugis helyre.

A Caisserie utcán balra fordultunk, és már ott is voltunk Félixnél. Egyébként akkor is idejöttem volna Batistival, ha a digók nem kezdenek ilyen fenyegetően viselkedni. Karon fogtam, megfordítottam, és rámutattam a járdára. Batisti megremegett, pedig nagyon meleg volt.

– Nézd csak meg jól ezt a helyet! Itt ölték meg Manut. Lefogadom, még ide sem dugtad a képed!

Bementünk a bárba. Négy öregember alsózott az egyik asztalnál, mentás ásványvizet ittak. Idebent sokkal hűvösebb volt. Manu halála óta nem jártam itt, de Félixnek egy rossz szava sem volt, viszont a kézfogásából éreztem, örül, hogy lát.

– Hallod-e, Céleste még mindig készít ám alolit[30]!

– Mondd meg neki, hogy egyszer eljövök, ígérem.

Céleste aiolijával csak a Honorine-é vette fel a versenyt. A tőkehal annyira van sótlanítva, ahogy a nagy könyvben meg van írva, ami nagyon ritka. Általában csak két vízben szokta sótlanítani a halat, pedig többször váltott vízben szokták, egyszer nyolc órát, aztán háromszor két órát. Pár percig forrásban lévő vízben is főzni kell, egy kis édesköménnyel, meg egész borssal. Céleste-nek megvolt a maga külön bejáratú olívaolaja, amit csak az aiolihoz használt. Mouriés-ben vette, a Rossi sajtolóban. Más olajat használt főzéshez, és mást a salátákhoz, Jacques Barles, Henri Bellon, Margier-Aubert-féle olívaolajakat, így aztán minden salátának más és más íze volt.

Félixnél Manu állandóan bújócskát játszott velem. Mióta azt mondtam róla, hogy egy kis senki, azóta kerülte a velem való találkozást. Egyébként azt a javára kellett írni, hogy igyekezett kimászni az ügyből. Két héttel a halála előtt ott ült velem szemben. Péntek volt, aloli nap. Legurítottunk néhány pastis-t, meg egy kis Saint-Cannat-i rosét, úgy két üveggel.

---

[30] Tipikus dél-francia étel. Párolt zöldségeket és halat fogyasztanak együtt egy nagyon sűrű, majonézre emlékeztető, igencsak fokhagymás mártással. A mártást más ételek ízesítésére is használják.

Végre megint úgy voltunk, mint régen. Nem nehezteltünk egymásra, nem volt bennünk harag, vágy keserűség.

– Most nézd csak meg, mi lett hármunkkal, már sosem leszünk olyanok, mint régen.

– Azért sosem késő elismerni, ha hülyeséget csinál az ember.

– Ne fárassz, Fabio, erről már lemaradtunk. Túl sokáig vártunk. Belemerültünk és nyakig benne vagyunk.

– Beszélj csak a magad nevében, jó? – Rám nézett. Nem volt semmi gonoszság a szemében, csak egy kis megfáradt irónia. Nem bírtam elviselni a tekintetét, mert tudtam, hogy teljesen igaza van. Én se lehetek sokkal büszkébb arra, mi lett belőlem. – OK – mondtam –, nyakig benne vagyunk.

Koccintottunk, és kértünk egy újabb üveggel.

– Megígértem valamit Lolának még régen, de sosem tudtam betartani. Azt ígértem, lesz egy csomó pénzünk, és elviszem innen. Sevillába, vagy arrafelé valahová. De most tényleg megteszem, már jó úton járok, hogy megtehessem. Életemben most az egyszer legalább teljesítek valamit.

– A pénz még nem minden. Lola a szerelmet jelenti…

– Ugyan már! Lola mindig is Ugóra várt, én pedig Lolára. Az idő aztán szépen összekeverte a kártyáinkat. Vagy beváltotta a… – Manu megvonta a vállát. – Mit tudom én. Lola és én már tíz éve vergődünk ebben a vágy nélküli szerelemben. Ugót, őt szerette, meg téged is.

– Engem?

– Ha nem úgy öltözködtél volna, mint egy csaj, közeledett volna hozzád, előbb vagy utóbb, akár Ugóval volt, akár nem. Te voltál közülünk a legerősebb, és neked van szíved.

– Ma már talán van, de akkor…

– Nem, mindig is volt. Hármunk közül mindig te szenvedtél a legtöbbet amiatt, ahogy éltünk. Pont ezért, mert van szíved. Na, ha bármi történik velem, vigyázz Lolára. – Manu felállt. – Nem hiszem, hogy mi ketten valaha is

találkozunk még. Mindent megbeszéltünk, nincs mit mondanunk egymásnak.

És már ott sem volt. A számlát persze rám hagyta.

Csapolt sört ittam, Batisti pedig egy mandulakoktélt.

– Hallom, szereted a kurvákat. Ez nem vet rád valami jó fényt. Egy zsaru, aki kurvákhoz jár. Ezt tudatták csak veled, és kész, pont.

– Te csak egy szerencsétlen nyomorult vagy, Batisti. A kis bunyóssal alig egy órája futottam össze. Aki pedig küldte, Farge, ma reggel óta az irodámban üldögél, és elhiheted nekem, hogy nem kurvákról beszélgettünk vele, hanem drogról, meg engedély nélküli fegyverbirtoklásról egy olyan lakás pincéjében, amit a Bassens negyedben bérelt.

– Nahát, mit nem mondasz – hangzott Batisti lakonikus válasza.

Nyilván tudott már mindenről, Farge-ról, Mourrabedről, a Tonival való találkozásomról. Csak arra várt, hogy még többet áruljak el neki, már megint csakis ezért találkozott velem. Hogy minden titkomat kihúzza belőlem. Tudtam én ezt nagyon is jól, és azt is, meddig akarok vele elmenni. Csakhogy nem kívántam az összes kártyámat kiteríteni. Még nem jött el az ideje.

– Miért követnek állandóan a digók, mit akarnak tőled?

– Fogalmam sincs.

– Na ide figyelj, Batisti, én nem érek itt rá szórakozni veled. Ráadásul egyáltalán nem tetszik a képed sem. Ha elmondod, amit tudsz, időt nyerek én is.

– Nem nyersz te semmit, legfeljebb kinyíratód magad.

– Később is ráérek még erre gondolni.

Az egész szarságnak Manu a központi figurája. A halála után érdeklődtem néhány besúgómnál, és több rendőrségi csoportnál is feltettem egy-két kérdést, de hiába. Eléggé furcsálltam, hogy senki sem tud semmit a Manu ellen tervezett

dologról. Azt szűrtem le az egészből, hogy minden valószínűség szerint egy ismeretlen kis senki lőtte le, egy régi sérelemért, vagy valami hasonló pitiáner dolog miatt, vagy hülye véletlenségből, és ezzel a magyarázattal meg is elégedtem. Egészen ma délig.

– Manu tökéletes és tiszta munkát végzett Brunelnél, az ügyvédnél. Feltételezem, tudása legjavát nyújtotta, sőt, még annál is többet, tekintve, hogy megfenyegették. És aznap este mindannyian együtt vacsoráztak a Restanques fogadóban. Manu pedig nem kapta meg a járandóságát, merthogy két nap múlva már halott volt.

Miközben legépeltem a jelentésemet, újra összeszedegettem a történet darabkáit és az eseményeket. Csakhogy sokszor nem értettem, mi miért is történt valójában. Megkérdeztem Lolát például a nevezetes fogásról, amiről Manu beszélt. Lolának sem mondott sokkal többet, de annyit elárult neki, hogy most az egyszer minden remekül ment, és megfogta az Isten lábát. Végre egyszer ő is nagyot kaszál. Aznap éjjel pezsgővel rendesen megünnepelték az egészet. A meló Manu szerint gyerekjáték volt. Fel kellett törni egy Longchamp sugárúti ügyvéd páncélját, és az összes dokumentumot kipakolni, amit csak talál. Ez a bizonyos ügyvéd Éric Brunel volt, Zucca belső bizalmi embere.

Megírtam a jelentésemet, utána pedig felhívtam Babette-et, aki ellátott néhány hasznos információval. Korábban abban egyeztünk meg, hogy még a Batistival való találkozásom előtt hívjuk egymást. Brunel valószínűleg átvágta Zuccát, az öreg pedig sejtette, mi történt, ezért aztán elküldte Manut, hogy mindent szépen takarítson el. Valahogy így történhetett. Zucca és a Poli testvérek nem voltak egy súlycsoportban, és egy családban sem. Túl sok pénz forgott kockán, Zucca pedig nem engedhette meg magának, hogy átverjék.

Babette egyik római tudósító ismerőse szerint Nápolyban Zucca halálát nem díjazták nagyon, sőt. Persze kiheverik majd, mint mindig mindent, de az kétségtelen, hogy Zucca kiesése

egy időre lefékezte a nagyban folyó üzleteket. A hírek szerint Zucca éppen tárgyalásokat folytatott két nagy francia céggel. A drogüzletből származó pénztisztítás fontos eleme volt a gazdasági fellendülésnek, erről a legtöbb vállalati nagyfőnök és politikus is mélyen meg volt győződve.

Ezeket az infókat elejtettem Batistinak, hátha megtudok valamit a reakcióiból. Ha némán hallgat, ha elmosolyodik, ha mond akár egyetlen szót, azzal már rögtön segített volna abban, hogy megértsem a dolgokat. De még mindig nem értettem, mi lehet Batisti szerepe az egészben, és hogy kinek az oldalán áll egyáltalán. Babette szerint inkább Zuccához húzott, mint a Poli testvérekhez. Csakhogy ott volt Simone, a lánya. Egy dolog volt csak biztos, mégpedig az, hogy Batisti rászabadította Ugót Zuccára. Ezt a nyomot nem hagyhatom kihűlni, mert ez a vezérfonalam, ez vezet Ugótól Manuig. És valahol Leila is itt küzdött a mocsokban az életéért. Még mindig nem tudtam rá úgy gondolni, hogyne lássam magam előtt a hangyáktól nyüzsgő testét. A rohadék hangyák még a mosolyát is felzabálták.

– Neked aztán bizalmas információid vannak, barátom! – mondta Batisti, de még csak meg sem rezdült a szempillája.

– Hát, istenem, igyekszik az ember. De hát te is jól tudod, hogy én csak egy kis zsaru vagyok. A haverjaid, vagy bárki más nyugodtan leradírozhat anélkül, hogy valaki is észrevenné a hiányomat. Nekem pedig igazán csak a pecázáshoz van már kedvem. Szépen, nyugodtan, hogy senki ne cseszegessen, én csak erre vágyom. És tudod, szeretném, ha minél előbb már csakis a pecázással kellene törődnöm.

– Alikor menj csak pecázni, senkinek nem fogsz hiányozni, még akkor sem, ha kurvákkal fekszel le, de hát ezt már múltkor is elmondtam neked.

– Sajnos túl késő! Ugyanis kezdenek rémálmaim lenni. Felfogod végre, Batisti? Ha csak belegondolok abba, hogy két régi barátomat kinyírták. Jó, persze ők sem voltak angyalok… – Visszatartottam a lélegzetem és mélyen Batisti szemébe

néztem. – De a kislányról, akit a Restanque fogadó hátsó termében erőszakoltak meg, arról nem volt szó. Most mondhatod, hogy csak egy arab volt, és neked meg a cimboráidnak eggyel több vagy kevesebb, úgysem számít. Mert mint a fekáknak, az araboknak sincs lelke, nem éreznek, mert csak állatok, mi, Batisti?

Kissé felemeltem a hangomat, az igaz. A hátsó asztalnál a másodperc egy töredékéig a kártyalapok megálltak a levegőben. Félix kinézett egy elsárgult régi képregény mögül, amit éppen olvasott. Nagy képregény gyűjtő volt, azt meg kell hagyni. Rendeltem még egy korsó sört.

– Adu ász! – mondta az egyik kisöreg.

Ezzel az élet szépen visszazökkent a maga megszokott kerékvágásába.

Batistinak láthatóan betett, amit mondtam, bár nem sok minden látszott rajta. Több évtizedes tapasztalata volt már az áskálódásban meg a trükközésben. Fel akart állni, de elég keményen és határozottan megfogtam a karját. Igaz, elég lett volna egy telefon, és Fabio Montale estére már a csatornában találja magát, mint Manu és Ugo. Csakhogy bennem már túl sok düh gyűlt össze ahhoz, hogy elbánjanak velem, mint egy piti lúzerrel. Már majdnem az összes kártyámat kijátszottam, de egy ász azért még volt a kezemben.

– Ne siess annyira, még nem fejeztem be.

Batisti megvonta a vállát. Félix lerakta elém a korsó sört. A pillantása Batistiról rám vándorolt. Félix nem volt verekedős ember, de ha azt mondtam volna neki: – Manut emiatt a mocsok miatt nyírták ki –, akármennyi idős is, behúz neki egyet, az tuti. Sajnos azonban Batistit nem lehetett egy-két pofonnal lerendezni.

– Hallgatlak. – Na, ez már eléggé nyers hangszín volt. Kezdtem idegesíteni, de éppen ez volt a célom. Ki akartam hozni a sodrából.

– Az az érzésem, semmi félnivalód nincs a két digótól, valószínűleg éppen téged védelmeznek. A nápolyiak ugyanis

Zucca utódját keresik. Azt gondolom, ezzel kapcsolatban már meg is kerestek téged. A maffiának még mindig megvan a telefonszámod. Fogadj el egy tanácsot. Talán éppen téged jelölnek majd ki a feladatra. – Figyeltem a reakcióit. – Vagy Émile Polit. Vagy akár a lányodat.

Rángatózni kezdett a szája sarka, kétszer is egymás után. Most már nagyon közel járhattam az igazsághoz.

– Te nem vagy normális, hogy képzelhetsz ilyeneket?

– Hülye mondjuk nem vagyok, de talán kissé nehéz a felfogásom. Nem értek ugyanis semmit. Nem értem például, minek öletted meg Zuccát Ugóval, és hogyan tudtad az egészet megszervezni. Még szerencse, hogy Ugo éppen visszajött Marseille-be. Továbbá nem értem, Morvan barátod miért várt Ugóra, miután már elvégezte a melót. És azt sem értem, miféle mocskos kis játékot játszol, azt pedig még kevésbé, Manu miért halt meg és ugyan ki ölte meg. Nincs semmim ellened, és a többiek ellen sem. Marad Simone, őt viszont, látod, most jól bele fogom keverni az ügybe.

Biztos voltam benne, hogy ez találni fog. A szeme szürke szikrákat szórt, és olyan erősen megmarkolta a saját kezét, hogy a csontjai majdnem eltörtek.

– Ne merj hozzá nyúlni! Nekem csak ő van!

– Hát, nekem is csak ő van. Én is csak őt tudom felhasználni. Loubet vezeti a nyomozást a meggyilkolt arab lány ügyében. Minden a kezemben van, Batisti, Toni, a fegyverek, a helyszín. Mindent átadtam Loubet-nak, és az elkövetkező órákban beviteti Simone-t. A lányt nála erőszakolták meg, merthogy a Restanque fogadó az övé, igaz?

Ez volt a legújabb információ, amit Babette-től szereztem. Természetesen semmilyen bizonyítékom nem volt arra, amit most mondtam, de ez most nem is volt lényeges, mert Batistinak fogalma sem volt róla. Erre a támadásra nem volt felkészülve. Nyílt területre került, nem tudott védekezni.

– A lányom nagy hülyeséget követett el azzal, hogy hozzáment Émile-hez, de hát a gyerekek sosem hallgatnak a szüleikre. Egyébként pedig sosem állhattam a Poli testvéreket.

Ez az egész egyre jobban kezdett bűzleni. Kedvem lett volna lelépni innen, kimenni a hajómmal a nyílt tengerre. A tengerre vágytam és csöndre. Az egész emberiséggel tele volt a hócipőm. És ez az egész történet csak egy kis porszem volt a világ hatalmas szemétségével szemben. Ugyanez nagyban háborúkhoz vezet, öldökléshez, népirtáshoz, fanatizmushoz, diktatúrákhoz. Mintha az első ember annyi szenvedés árán jött volna a világra, hogy már eleve gyűlölettel a szívében születik. És ha Isten létezik is, mi mindannyian kurvák gyerekei vagyunk.

– A lányoddal zsarolnak, igaz?

– Zucca éveken át volt a maffia könyvelője. A számok volt az ő világa, a fegyverek már nem annyira. A klánok közötti háborúban, a leszámolásokban sosem vett részt. Ennél sokkal fontosabb dolga volt: számolta a megnyert pontokat. A maffiának kellett egy ember Marseille-ben, Zuccát választották tárgyalópartnernek. Ő pedig nagyon jól irányította a dolgokat, mint egy igazi vállalatigazgató. Legalábbis az utóbbi években valódi üzletemberré nőtte ki magát. Ha te azt tudnád…

– De nem akarom tudni, mert nem érdekel, és valószínűleg rögtön hánynék is tőle.

– Remélem, most már belátod, hogy vele sokkal jobb volt üzletelni, mint a Poli testvérekkel. Azok csak szimpla kézművesek, semmi nagyvonalúság. Biztos vagyok benne, hogy Zucca egy szép napon kivonta volna őket a forgalomból. Túlságosan is mozgolódni kezdtek, főleg mióta Morvan meg Wepler irányította őket. Meg akarták tisztítani Marseille-t, arról álmodoztak, hogy lángba borítják az egész várost. Hatalmas felfordulást akartak szervezni, ami az északi városrészekből terjedt volna el. Fiatal gyerekek hordái kezdtek volna városszerte fosztogatni. Wepler a terv irányítója. A dílerekre és azok hálózatára támaszkodnak, merthogy azok az

emberek fel tudják tüzelni a fiatalokat. Elég kemény pasasok ám.

Az egyik céljuk az erőszak elterjesztése, a másik pedig a félelemkeltés, meg a rasszizmus felerősítése. A terveik szerint ilyen fegyverekkel a fasiszta barátaik könnyedén bejutnak a városházára, ott pedig szép nyugodtan berendezkednek. Pontosan úgy, mint Sabiani, a mindenható alpolgármester idejében, aki Carbone és Spirito, a háború előtti időszak két legnagyobb marseille-i keresztapájának volt a cimborája. Szóval, ilyen körülmények között aztán nyugodtan intézhetnék a kis ügyleteiket, és az olaszokkal szemben is sokkal erősebb lenne a helyzeti előnyük. Újra meg akarják szerezni Zucca elveszett pénzesládikóját.

Eleget hallottam ahhoz, hogy egy évszázadra előre hányingerem legyen. Még szerencse, hogy ezt én már nem élem meg. És most ugyan mihez kezdhetnék ezzel az egésszel? Az a helyzet, hogy semmit sem tehetek. Nem fogom Batistit becipelni Loubet-hoz, hogy ott aztán mindent elölről elmeséljek. Senki ellen nem volt semmilyen bizonyítékom. Csak egy nyomorult kis vádemelésem Mourrabed ellen, aki természetesen a lista legalján található. Ő csak egy arab, kiszemelt áldozat, ahogy általában szokás. Babette sem tudott írni egyetlen Ciliket sem róluk, a szakmai becsülete nem engedte. A tények tisztelete mindenek előtt! Ő mindig is így írta a cikkeit, ehhez ragaszkodott.

Aztán meg, magamat sem tudom elképzelni a hős igazságosztó szerepében. Egyáltalán, semmilyen szerepben nem tudom elképzelni magam. Még csak a zsaru szerepében sem. Már semmit sem értettem. Teljesen össze voltam zavarodva. Mindenhol csak gyűlölet, erőszak, gonosztevők, zsaruk, politikusok, és az egészhez a nyomort, a munkanélküliséget, meg a rasszizmust használják gyutacsnak. Olyanok voltunk mindnyájan, mint a pók hálójába került rovarok. Küzdünk, küzdünk, de a végén a pók úgyis felzabál minket.

Valamit még viszont tudnom kellett.

– És Manunak mi köze ehhez az egészhez?

– Nem pakolta ki Brunel széfjét. Tárgyalt vele, Zucca háta mögött. Több pénzt akart keresni, sokkal többet. Azt hiszem, ezzel kivágta a biztosítékot. Zucca sosem bocsátotta ezt meg neki. Amikor Ugo felhívott Párizsból, rájöttem, hogy most visszavághatok.

Sietősen beszélt, mintha a táskáját ürítené ki elém. De ez nekem túl gyors volt.

– Milyen visszavágásról beszélsz, Batisti?

– Tessék?

– Azt mondtad, visszavágás.

Rám emelte a tekintetét. Most először láttam rajta, hogy őszinte. Megremegett a szempillája, és valahová a távolba nézett, ahol engem már nem láthatott.

– Tudod, nagyon szerettem Manut – dadogta.

– De Zuccát már nem annyira, mi?

Nem válaszolt. Ennél többet nem tudok kihúzni belőle, úgy látszik, nagyon érzékeny területet érintettem. Felálltam.

– Még nem fejeztem be veled, Batisti. – Nem emelte fel a fejét. Odahajoltam hozzá. – Nem hagyom abba a kutakodást, addig csinálom, ameddig csak tudom. Mindannyian belebuktok, mindenki, Simone is.

Valahogy annyira jólesett fenyegetőznöm. Elvégre nem válogathattam meg velük szemben a fegyvereimet. Végül csak rám nézett, a szája szögletében gonosz kis mosoly bujkált.

– Nem vagy te normális.

– Ha ki akarsz nyírni, jó lesz, ha csipkeded magad. Nekem te már halott vagy, Batisti, és tudod mit, ez a gondolat nagyon kedves nekem, mert te egy szemétláda vagy, semmi más.

Otthagytam a mandulakoktéljával, iszogassa csak.

Kint aztán telibe kaptam a napsütést. Olyan érzésem volt, mintha hirtelen visszatértem volna az igazi életbe, ahol a boldogság nem más, mint kis, jelentéktelen örömök egymásutánisága. Olyan kevés elég az embernek, hogy boldog

legyen, a napsütés, egy mosoly, az ablakban száradó fehérnemű, az utcán egy konzervdobozzal focizó gyerek, Vincent Sotto egyik áriája, egy nő szoknyáját meglibbentő fuvallat…

13

Vannak dolgok, amiket az ember nem hagyhat

Ahogy kiléptem Félixtől, néhány pillanatig egy helyben kellett maradnom, mert a napsütés teljesen elvakított. Akár meg is ölhettek volna itt, mindenkinek mindent megbocsátottam volna. Csakhogy az utcasarkon senki nem várt rám. Valahol egészen máshol vártak, még én sem tudtam pontosan, hol, csak azt tudtam egészen biztosan, hogy jó irányba megyek.

Végigsétáltam a Caisserie utcán, átvágtam a Lenche téren. Amikor a Montmartre bár előtt mentem el, nem bírtam ki, hogy ne eresszek meg egy mosolyt, ahogy mindig is, mert annyira nem illett ide egy ilyen nevű bár. Montmartre és Marseille, na hiszen. A Sainte Frangoise utcában aztán bementem a Treize-Coins-be, Ange-hoz. Rámutattam a konyakos üvegre. Lehajtottam egy pohár konyakot, tisztán. Ange lecövekelt mögöttem, kezében az üveggel. Biccentettem neki, hogy kérek még egy pohárral, és azt is megittam egy hajtásra.

– Jól vagy? – kérdezte kicsit nyugtalanul.

– Istenien, soha jobban!

Megint odanyújtottam a poharat, aztán fogtam a konyakomat és kiültem a teraszra. A mellettem lévő asztalnál arabok beszélgettek.

– De hát franciák vagyunk, te hülye, itt születtünk. Én nem is ismerem Algériát.

– Ha akarod, gondold azt, hogy francia vagy, de az az igazság, hogy a franciák között mi vagyunk a legalja. A legalja vagyunk és kész.

– És ha a franciák még ennél is jobban kicsesznek velünk, akkor mi a frászt csinálsz majd? Én elhúzok innen, az biztos.

– Ó, nagyszerű! És mégis hova mész, te hülye? Ébredj már fel!

– Én tojok erre az egészre. Marseille-i vagyok, nem megyek sehová, és kész. Ha valaki keres, itt megtalál, én nem félek.

Igen, marseille-iek voltak, és ez sokkal fontosabb volt annál, hogy arabok. Ugyanazzal a meggyőződéssel éltek és gondolkodtak, mint a szüleink nemzedéke, meg amivel mi is, Ugóval és Manuval, tizenöt évesen. Egy nap Ugo azt kérdezte: – Nálunk meg Fabio családjában olaszul beszélünk. Nálatok spanyolul. Az iskolában franciául tanulunk. Most akkor végül is, kik vagyunk mi?

– Hát arabok! – válaszolta Manu.

Ezen aztán jót nevettünk. És most itt vannak ezek a fiatal arabok a szomszéd asztalnál. Újraélik a mi szenvedéseinket, talán ugyanazokban a házakban laknak, mint a szüleink egykor. És ennek ellenére is azt gondolják, hogy ez itt a földi paradicsom, és azért imádkoznak, hogy minél tovább így is maradjon. Apám egyszer azt mondta: – Jegyezd meg, amit most mondok, fiam. Aznap reggel, amikor a testvéreimmel megérkeztünk ide, még azt sem tudtuk, mit eszünk ebédre, aztán valami mégiscsak került a tányérunkba. – Ez a mondat egyben Marseille mottója is lehetne, olyan jól leírja ennek a városnak az örökkévalóságát, de egyben a világon egyetlen más városhoz sem hasonlítható irrealitását is. Ez a város olyan hely, ahol teljesen mindegy, milyen színű a bőröd, kezedben bőrönddel leszállsz a hajóról, vagy a vonatról, és talán egy fillér sincs a zsebedben, de azon nyomban belemerülhetsz az utcákon hullámzó hatalmas forgatagba, és alig teszed be ide a lábad, máris azt gondolod: itthon vagyok, megérkeztem végre.

Marseille azoké, akik benne élnek.

Ange, kezében egy pohár pastis-val, leült az asztalomhoz.

– Nyugi – mondtam neki –, minden rendbejön majd, a dolgok valahogy mindig elrendeződnek.

– Pérol órák óta keres.

– Hol a francban vagy, a rohadt életbe? – üvöltötte Pérol a telefonban.

– Ange-nál vagyok, nyugi. Gyere értem a tragaccsal.

Letettem. Gyorsan lenyomtam egy harmadik konyakot, sokkal jobban is lettem tőle.

Az Évéché utcában vártam Pérolt, a Sainte-Frangoise átjáró lépcsőjének alján. Erre kell jönnie az autóval, másfelé nem tud menni. Alig szívtam el egy cigarettát, már meg is jött.

– Hova megyünk?

– Van kedved egy kis Ferrét hallgatni?

Hassannál, a Maraichers bárban a Plaine negyedben nem hallasz rap, reggae, vagy rock zenét. Itt csakis francia sanzont hallgat mindenki, főleg Brelt, Brassenst meg Ferrét. Az arab fickó örömét lelte abban, hogy kicsit összezavarja ezzel a vendégeket.

– Isten hozta a kedves idegeneket! – mondta, amikor beléptünk.

Itt mindenki, ismeretlenül is, a másik barátjának érezhette magát, teljesen mindegy volt, milyen a bőröd, a hajad, vagy a szemed színe. Hassan egész rakás vendégkört gyűjtött össze fiatalokból, főleg gimnazisták és egyetemisták jártak ide, legtöbben az igen érdekfeszítő iskolai órák helyett. Itt aztán egy pohár sör mellett megváltották, és darabjaira szedték a világot, este hét órától pedig a szétszedegetett darabokból megint összerakták. Nem mintha ez bármin egy fikarcnyit is változtatott volna, de azért, szerintem, mégiscsak jó irányba haladtak.

Ferré pedig csak énekelt:

Nem vagyunk mi sem szentek,

Üdvözülés az, ha Cinzanót iszunk,
Mi szegény, árva lelkek.
Már csak megszokásból is szent Pernod-hoz imádkozunk.

Nem tudtam eldönteni, mit igyak, a pastis már nem időszerű ebben az órában. Nézegettem az üvegeket, végül a Glenmorangie whisky mellett döntöttem. Pérol egy pohár sört kért.

– Te még sosem voltál itt? – Pérol nemet intett a fejével. Úgy nézett rám, mint egy súlyos betegre.

– Gyakrabban kellene kiruccannod. Tudod, Pérol, esetleg esténként elmehetnénk néha valahova. Csak hogy ne tévesszük teljesen szem elől a valóságot. Érted? Azt hisszük, a valóságban élünk, és bumm!, hirtelen már nem is tudjuk, hol hagytuk a lelkünket. A haveroknál, a nőknél, az udvaron, a konyhában, esetleg a cipősdobozban? És mire visszaérsz a keresésből, már el is vesztél az alsó fiókban, a zoknik mellett.

– Hagyd abba – mondta Pérol csendesen, de nagyon határozottan.

– Aztán meg – folytattam, mintha nem is venném észre, milyen mérges esetleg foghatnék egy-két aranykeszeget, grillezve isteni egy kis kakukkfűvel, babérral, és éppen csak egy leheletnyi olívaolajat kell rálöttyinteni. Szerinted ízlene a feleségednek?

Valahogy kedvem támadt főzésről beszélni, felsorakoztatni az összes ételt, amit csak el tudok készíteni. Sült sonkás-spenótos canelloni lassú tűzön, újkrumplis tonhalsaláta, pácolt szardínia… Egészen megéheztem.

– Nem vagy éhes? – Pérol nem válaszolt. – Pérol drága, az a helyzet, hogy még a keresztnevedet sem tudom.

– Gérard – mondta, és végül csak elmosolyodott.

– Nagyszerű, Gégé. Legurítunk még egy pohárral, aztán harapunk valamit. Van kedved?

Pérol erre ugyan nem válaszolt, azt viszont elmesélte, micsoda kupleráj van a rendőrőrsön. Auch magának követelte Mourrabedet a fegyverek miatt, erre jött Brenier, hogy neki is kell, mert drogot is találtak nála. Loubet persze nem adja, mert hogy a francba is, hát éppen tart a nyomozás egy bűnügyben, vagy mi a fene. Na, akkor Auch rávetette magát Farge-ra. És mivel Farge nem viselkedett éppen illemszerűen, mert nagyon is biztos volt benne, hogy valaki fentről úgyis megvédi, szóval bekapott néhány maflást. Auch magából kikelve üvöltött, hogy ha Farge azonnal nem mondja meg, hogyan kerültek oda a fegyverek, bizony isten felrobbantja a fejét.

Az egyik folyosófordulóban pedig a másik nagyokos, Izom úr, akit még én adtam át Pérolnak, ahogy meglátta Farge-t, elkezdett torka szakadtából üvölteni, hogy ez volt az a pasas, aki elküldte őt, hogy verje meg azt a kurvát. Ahogy pedig a „kurva" szó felért a fölöttük lévő emeletre, Gravis is megérkezett, mert hogy a stricik, az ugye az ő szakterülete, és Farge-t ráadásul nagyon is jól ismerte.

– Ezt a pillanatot választottam arra, hogy jól meglepődjek, miért is nincs Farge-nak nálunk aktája.

– Ügyes húzás.

– Gravis üvöltött, hogy micsoda elképesztő seggfejek vannak ebben a házban. Auch erre még hangosabban azt üvöltötte, hogy azonnal állítsanak össze neki egy aktát Farge-ról. És aztán levitte Farge-t Morvanhoz az alagsorba egy kis ismerkedésre…

– És? – kérdeztem, pedig tudtam előre a választ.

– A szíve felmondta a szolgálatot. Háromnegyed óra múlva infarktust kapott.

Vajon az én életemből még mennyi van hátra? Azon gondolkodtam, milyen ételt szeretnék enni a halálom előtt. Talán halleves jó lenne. Meg tengerisün húsából, sáfránnyal ízesített jó kis csípős szósz. De az a baj, hogy már nem voltam éhes. Ráadásul közben ki is józanodtam.

– És Mourrabed?

– Végigolvastuk még egyszer a vallomását, aláírta, aztán visszaadtam Loubet-nak. Na jó, most pedig szépen elmeséled az egész történetet, hogyan keveredtél bele, satöbbi, satöbbi. Nem akarok hülyén meghalni.

– Hát, elég hosszú történet, úgyhogy előbb elmegyek pisilni.

Mielőtt kimentem, kértem még egy pohár Glenmorangie-t. Be kell valljam, ez valahogy jobban csúszott, mint a joghurt. A klotyóbán egy vicces kedvű hülye azt írta a falra: „Mosolyogj, filmeznek." Elővettem az ötös számú mosolyomat. Fabio, nyugi, minden rendben. Te vagy a legszebb és a legerősebb. Aztán beraktam a fejem a vízcsap alá.

Mire visszaértünk az őrsre, Pérolnak mindent elmeséltem, a lehető legnagyobb részletességgel. Végighallgatott, egyszer sem szólt közbe. Jólesett, hogy elmondhatom neki végre. Nem mintha ezzel világosabban láttam volna, de legalább úgy éreztem, tudom, merre kell mennem.

– Gondolod, hogy Manu át akarta vágni Zuccát?

Ez hihetőnek tűnt azok után, amit Manu nekem mondott. Az igazi fogás nem is a meló lett volna, hanem a nagy halom pénz, amit a munka után akart lehúzni. Csakhogy minél tovább gondolkodtam ezen, annál kevésbé állt össze a kép. Pérol éppen a legérzékenyebb pontra tapintott rá. Nem tudtam elképzelni, hogy Manu tényleg át akarta volna rázni Zuccát. Jó, tényleg csinált ökörségeket, de az igazán veszélyes dolgokat mindig elkerülte, mint egy állat, ami megérzi a veszélyt. Ráadásul éppen Batisti szervezte be, akit Manu apjaként szeretett, és ő volt az egyetlen ember, a akiben valaha is legalább egy kicsit megbízott. Batisti biztosan nem tett volna ilyet.

– Nem, nem hiszem, Gérard.

Viszont még mindig nem értettem, vajon ki lőhette le Manut.

Azonkívül volt itt még egy kérdés: hogyan ismerkedett össze Leila Tonival?

Ezt mindenképpen meg akartam kérdezni Tonitól. Bár talán lényegtelen, nekem mégis fontos. Rossz érzés volt, kicsit olyan, mint a féltékenység. Mármint hogy Leila szerelmes lehet valaki másba. Elképzeltem ezt az egészet magamban, de nagyon nem ment. Hát persze, elfogadni, hogy egy nő, akit annyira kívántunk, most mással bújik ágyba. Pedig elhatároztam, de akkor sem ment könnyen ez az egész, sőt. Leilával talán a nulláról újra kezdhettem volna. Vele talán újragondolhattam volna az életemet, megszabadulhattam volna a múltamtól, az emlékeimtől, az illúzióimtól. Leila a jelen volt, és a jövő is egyben. Én viszont eltéphetetlen szálakkal kötődtem a múltamhoz. Ha boldog jövőt akarok magamnak, egészen addig a bizonyos nem sikerült randevúig kellene visszamennem, Lolánál. Meg mindahhoz, ami kettőnk között történt.

De hogy Leila összejött Tonival, azt tényleg nem bírtam felfogni. Pedig bizony Toni volt az, aki a kollégiumból elvitte Leilát. Péroltól megtudtam, hogy délután a kollégium gondnoka keresett engem telefonon. A felesége emlékezett, hogy látta, amint Leila beszáll egy lehajtott tetejű Golfba, miután néhány percig az autó sofőrjével vitatkozott. Az asszony még arra is emlékezett, hogy azt gondolta magában: „Ó, te jóságos szűzanyám, nem sokat teketóriázik a kicsike!”

A Saint-Charles pályaudvar sínpárjai mögött, az észak felé tartó autópálya és a Plombiéres meg a National sugárút közé beszorított Belle-de-Mai negyed semmit sem változott. Mindenki ugyanúgy él itt, mint hosszú évekkel ezelőtt. Mintha a negyed, ami valójában csak néhány percre van a központtól, a város másik végében lenne. Errefelé még mindig nagyon falusias a hangulat, pont úgy, mint a Vauban, a Blancarde, a Rouet, vagy éppen a Capelette-negyedben, ahol felnőttem.

Kölyökkorunkban gyakran átjöttünk a Belle-de-Mai negyedbe, verekedni, meg gyakran a lányok miatt is. Na jó,

majdnem mindig a lányok miatt. Valami balhé mindig lógott a levegőben, és találtunk is mindig egy stadiont vagy nagy területet, ahol aztán egymásnak eshettünk. Vauban a Blancarde ellen, Capelette a Belle-de-Mai ellen, Panier a Rouet ellen. Egy-egy bál, nemzeti ünnep, felvonulás után, vagy amikor kijöttünk a moziból, mindig volt valami balhé. De nem a West Side Storyt kell elképzelni, ahol a latin-amerikaiak voltak az amcsik ellen, nem, ez egészen más volt. Nálunk minden bandában volt olasz, spanyol, örmény, portugál, arab, afrikai, vagy éppen vietnámi. Azért verekedtünk, hogy lenyűgözzük a lányokat, nem pedig azért, mert a másiknak nem tetszett a bőrszíne. Itt barátságok jöttek létre, gyűlöletnek nyoma sem volt.

Egyszer a Vallier stadion mögött jól elkalapált egy digó, mert állítólag csúnyán néztem a húgára az Alambra kijáratánál. Ez egy táncos hely volt a Blancarde negyedben. Ugo itt megismerkedett néhány csajjal, ezért aztán átszoktunk ide a Michelből. Később azt is felfedeztük, hogy az apáink szomszéd falvakban laktak, az enyém Castel San Giorgio-ban, az övé Piovene-ben. Ezt megünnepeltük egy pohár sörrel. Egy héttel később bemutatta nekem a nővérét, Ophéliát. Mert mégiscsak földik voltunk, és az ugye más. – Ha sikerül becserkészned, gratulálok! Csak felhergelni tudja a pasikat, semmi mást. – Ophélia ennél sokkal rosszabb volt, egy igazi kis szemétláda. Mavros, a szerencsétlen, őt vette feleségül, ráadásul komolyan bele is zúgott.

Teljesen elvesztettem az időérzékemet. Toni háza előtt parkoltam le. A Golfja úgy ötven méterrel feljebb állt. Ültem az autóban, egyik cigit szívtam a másik után, és közben Buddy Guyt hallgattam. *Damn Right, He's Got the Blues.* Elképesztő zene, Mark Knopfler, Eric Clapton és Jeff Beck kísérte. Nem tudtam eldönteni, felmenjek-e Tonihoz, vagy sem. A másodikon lakott, égett nála a villany. Azon gondolkodtam, van-e nála valaki, vagy egyedül múlatja az idejét.

Merthogy én egyedül voltam. Pérolnak a Bassens negyedbe kellett mennie, mert egy jó nagy bunyó volt kialakulóban a környékbeli srácok és Mourrabed haverjai között. Egy egész banda kezdte provokálni az ottani kölyköket. Hagyták, hogy a zsaruk elkapják Mourrabedet, semmit nem tehettek ellene. Egyértelműen átvertük őket. A magas vékony fekete srácot már meg is verték. Öten beszorították egy parkolóba. A környékbeli srácok nem hagyták, hogy idegenek pofátlankodjanak a saját területükre, főleg hogy még dílerek is voltak. Egyesek zsebében kinyílt a bicska.

Cerutti egyedül semmire sem megy, még akkor sem, ha ott van Reiver is, aki egyébként szinte rögtön megérkezett, pedig egész nap szolgálatban volt, de képes lett volna hosszabbítani akár egész éjszakára is. Pérol összetrombitálta a csapatot. Gyorsan kellett cselekedni, meginterjúvolni néhány dílert és mintegy mellékesen elejteni, hogy Mourrabed besúgó. El kell terjeszteni a környéken, hogy Mourrabed feladja az embereit. Ez talán megnyugtatja a kedélyeket. Nem szabad, hogy a környékbeli kölykök összeverekedjenek ezekkel a kis mocskokkal.

– Egyél valamit, fújd ki magad, és ne csinálj semmi hülyeséget. Azzal várj meg engem, ha kérhetlek – mondta Pérol. Nem mondtam el neki, mit tervezek ma estére. Egyébként még nekem sem volt fogalmam róla. Csak annyit tudtam, hogy valamit csinálnom kell. Többször is megfenyegettek, elegem van abból, hogy olyan vagyok, mint egy űzött vad. Ki kell ugratnom a nyulat a bokorból, hátha elkövetnek valami hülyeséget. Mondtam Pérolnak, hogy később találkozunk, és akkor majd együtt szépen kitalálunk valami okosat. Felajánlotta, hogy aludjak náluk, mert elég veszélyes lenne visszamennem Goudes-ba. Ezt egyébként én is így gondoltam.

– Nézd, Fabio – mondta, miután végighallgatott –, biztos vagyok benne, hogy én nem teljesen úgy látom ezeket a

dolgokat, mint te. Nem ismertem a barátaidat, Leilát pedig nem mutattad be nekem. De azt nagyon is jól értem, most milyen helyzetben vagy. Tudom, hogy nem csak a bosszúvágy hajt, hanem azt is érzed, hogy vannak dolgok, amiket nem lehet annyiban hagyni. Mert ha hagyod, hogy megtörténjenek, utána nem tudsz tükörbe nézni.

Pérol általában nem volt túl bőbeszédű, de most kitett magáért, és úgy nézett ki, akár órákig tudná folytatni.

– Ne csinálj magadnak felesleges gondot, Gérard.

– Nem erről van szó. Hadd magyarázzam el. Túl nagy súly van a válladon, egyedül nem tudsz ezekkel harcba szállni, és kikeveredni az egészből. Én veled vagyok, és nem hagyom, hogy összegörnyedj a súly alatt.

– Tudom, hogy a barátom vagy. Bármit is csinálsz, a barátom vagy. Mégsem kérek tőled semmit, Gérard. Ismered a kifejezést? „A megváltott jegyek csak idáig érvényesek."[31] Hát én már ott vagyok, a határon túl, és nem akarom, hogy téged is magammal rántsalak, mert túl veszélyes. Azt hiszem, piszkos dolgokba kell majd belemennünk, sőt, nem hiszem, biztos vagyok benne. Neked feleséged van és lányod. Gondolj rájuk, engem meg felejts el.

Kinyitottam a kocsiajtót. Pérol megfogta a karomat.

– Ki van zárva, Fabio. Ha holnap megtalálnák a holttestedet, nem tudom, mihez kezdenék, de valami nagyon csúnya dologba, az biztos.

– Majd én megmondom, mit fogsz csinálni. Egy másik kölyköt a feleségeddel, akit szeretsz. A kölykeiddel biztosan van jövőd ebben a világban.

– Mekkora egy hülye vagy te!

Megígértette velem, hogy megvárom. Vagy ha éppen máshol vagyok, akkor tudatom vele, hogy hol. Megígértem. Megnyugodott, elment a Bassens negyedbe. Nem tudta persze,

---

[31] Régi, híres felirat a párizsi metróban, franciául egyébként tökéletes alexandrin.

hogy nem tartom be a szavam. A rohadt életbe, mégis felmegyek! Elnyomtam a harmadik cigarettát, és kiszálltam az autóból.

– Ki az?

Fiatal nő hangja, kicsit talán nyugtalan. Nevetést is hallottam, aztán csönd lett.

– Montale vagyok, Fabio Montale. Tonihoz jöttem.

Kinyílt az ajtó. Majd leesett az állam, de Karine legalább annyira meglepődött, mint én. Ott álltunk egymással szemben, és egy szót sem tudtunk kinyögni. Bementem. A hasis illata orrfacsaró volt.

– Ki az? – kérdezte valaki a folyosó végén.

Kader hangja volt.

– Jöjjön be – mondta Karine. – Honnan tudta, hogy itt lakom?

– Pirellihez jöttem. Tonihoz.

– Ő a bátyám, de száz éve nem lakik itt.

Végre választ kaptam! Na jó, megkaptam, de mire megyek vele? Még mindig nem hittem el, hogy Leila és Toni… Mindannyian itt voltak, Kader, Jasmine, Driss, az asztalnál ültek, mint valami összeesküvők.

– Allah nagy – mondtam, és közben az előttük lévő whiskys üvegre néztem.

– Chivas pedig a prófétája – válaszolta Kader és megfogta az üveget. – Koccintasz velünk?

Jó sokat ittak, meg füveztek, de úgy láttam, nem lesz baj belőle. Épp ellenkezőleg, nagyon nyugisak voltak.

– Nem is tudtam, hogy ismered Tonit – mondta Karine.

– Alig ismerjük egymást, látod, még azt sem tudtam, hogy elköltözött.

– Hát akkor jó régen nem láthattad…

– Erre jártam, fényt láttam, feljöttem. Tudod, mint ahogy egy régi haverhoz megy fel az ember.

Rám szegeződött a tekintetük. Hogy Toni meg én haverok lennénk, hát ezt nem tudták hova tenni. De már túl késő volt,

hogy más mesével álljak elő. Tiszta erőből gondolkodni próbáltak, össze akarták rakni a darabokat.

– Mit akar itt? – kérdezte Driss.

– Csak egy szívességet szeretnék kérni Tonitől. Na mindegy – mondtam, miután kiittam a poharam –, nem akarlak benneteket tovább feltartani.

– Egyáltalán nem zavarsz – válaszolta Kader.

– Igazság szerint hosszú napom volt.

– Azt csiripelik a madarak, hogy elfogtak egy dílert. Igaz? – kérdezte Jasmine.

– Milyen gyorsan terjednek a hírek.

– Arab telefon! – nevetett Kader, bár nagyon erőltetett és hamis volt ez a nevetés.

Arra vártak, hogy végre megmagyarázzam, mi a frászt keresek itt, és mit akarok Tonitől. Jasmine odacsúsztatott elém egy könyvet, még rajta volt az ajándékcsomagolás. Elolvastam a címét, de nem fogtam meg. Bradbury: *A magány egy üvegkoporsó.*

– Elviheti a könyvet. Leiláé volt. Ismeri?

– Leila sokat mesélt róla, de még nem olvastam.

– Tessék – mondta Kader, és egy újabb pohár whiskyt nyújtott felém. – Miért olyan sietős?

– Együtt vettük. Előző nap… – mondta Jasmine.

– Aha. – A whisky égette a torkomat, ma még semmit sem ettem. A fáradtság kezdett szétáramlani a testemben. És ahogy láttam, az este még nem ért véget. – Nincs egy kis kávé véletlenül? – kérdeztem Karine-tól.

– Éppen most főztem, még meleg.

– Magának vette – folytatta Jasmine. – Ebben az ajándékcsomagolásban. Magának akarta ajándékozni.

Közben Karine visszajött egy csésze kávéval. Kader és Driss egy szót sem szóltak. Egy olyan történet folytatását várták, aminek szerintem már tudták a végét.

– Nem értettem meg azonnal, mit keresett a könyv a bátyám autójában – mondta Karine.

Na, helyben vagyunk. Meg se tudtam mukkanni, a kölykök kiütöttek, ezt el kell ismernem. Már egyikőjük sem mosolygott, sőt, inkább nagyon is komolyak voltak.

– Szombat este elvitt vacsorázni egy étterembe. Gyakran csinál ilyet, a tanulmányaimról kérdezget, néha ad egy kis pénzt, ahogy azt egy gondoskodó bátynak kell. A könyv a kesztyűtartóban volt. Már nem is tudom, mit kerestem benne. Kérdeztem tőle: „Hát ez meg mi?" Nagyon meglepődött. „Ja? Hogy ez? Hát… izé… ajándék. Neked vettem. Arra gondoltam, vacsora után odaadom. De akár most is kinyithatod." Toni gyakran vett nekem ajándékot, de könyvet még sosem kaptam tőle. Fogalmam sem volt, miért éppen ezt választotta. De azért nagyon meghatódtam. Mondtam is neki, hogy nagyon örülök neki. Aztán elmentünk vacsorázni, és a könyvet a csomagolással együtt beraktam a táskámba. Amikor hazaértem, felraktam a polcra. Aztán megtörténtek a dolgok. Leila, a temetés, meg minden. Velük maradtam. Mouloudnál aludtunk, el is felejtettem a könyvet. De ma délben Jasmine feljött, és meglátta. Minden úgy összezavarodott a fejünkben. Akkor felhívtuk a fiúkat. Muszáj volt, hogy kiderítsük, mi történt. Érti? – Karine leült, remegni kezdett. – De most már fogalmunk sincs, mit kellene tenni.

Zokogni kezdett.

Driss felállt és átölelte, szelíden a haját simogatta. Olyan volt, mintha Karine idegösszeroppanást kapott volna. Jasmine odament hozzá, leguggolt, és megfogta a kezét. Kader nem mozdult, az asztalon könyökölt továbbra is. Aztán nagy nehézkesen előhúzta a fegyvert. A szeme teljesen üveges volt.

Hirtelen megszédültem. A szívem egyre hangosabban dobogott. Nem, ez nem lehet! Aztán beugrott, hogy Karine múlt időben beszélt Toniról.

– Hol van Toni?

Kader, mint egy robot, felállt. Karine, Jasmine és Driss a szemével követte. Kader kinyitotta az erkélyajtót. Felálltam és odamentem. Ott volt Toni. A kövezeten feküdt. Halott volt.

– Éppen most akartunk hívni.

14

Jobb élve a pokolban, mint holtan a paradicsomban

Mindent elmondtak szép sorjában, de attól, hogy Toni holtteste most megint itt feküdt előttük, teljesen összeomlottak. Karine egyfolytában zokogott, aztán Jasmine és Driss is rákezdte. Kader totál kibukott a rengeteg hasistól meg a whiskytől, egyik sem hozta helyre, inkább csak rosszabbul lett. Ahányszor ránézett Toni holttestére, kis szaggatott nevetés tört elő a torkából. És már én is kezdtem nagyon elereszteni magam, de szerencsére rájöttem, hogy ezt itt és most nem tehetem meg.

Becsuktam az erkélyajtót, töltöttem magamnak egy pohár whiskyt, és rágyújtottam egy cigarettára.

– Rendben van – mondtam. – Kezdjük szépen elölről.

De mintha csak a falnak beszéltem volna, és Kader még idegesítőbben nevetgélt.

– Driss, vidd be Karine-t a hálóba, fektesd le, pihennie kell. Jasmine, keress valami nyugtatót, Lexomilt, vagy bármit, mindenkinek adjál szépen egyet. Te is vegyél be. Aztán főzz kávét. – Úgy néztek rám, mint valami marslakóra. – Gyerünk! – mondtam ellenvetést nem tűrően, de halkan.

Végre felálltak. Driss és Karine eltűntek a hálószoba mélyén.

– És most mihez kezdünk? – kérdezte Jasmine.

Még ő tartotta magát a legjobban. Négyük közül ő volt a legerősebb, ez egyébként minden egyes mozdulatán látszott,

pontos volt és nyugodt. Lehet, hogy ugyanannyit szívott, mint a többiek, de biztos, hogy sokkal kevesebbet ivott.

– Először is valahogy talpra állítjuk – válaszoltam, és Kaderra mutattam.

Felnyaláboltam Kadert a székből.

– Ez se szarakodik velünk többet, mi? – mondta, és megint nevetni kezdett. – Jól pofán vágtuk a rohadékot.

– Hol a fürdőszoba?

Jasmine mutatta az utat. Kívülről valahogy betuszkoltam Kadert a miniatűr fürdőkád fölé. Hányásszag terjengett, Driss ezek szerint már járt erre. Nyakon fogtam Kadert és lenyomtam a fejét. Kinyitottam a hideg vizes csapot. Kader ellenkezett.

– Ne nyávogj nekem, Kader, különben kiváglak!

Odanyújtottam neki egy törölközőt, miután jól beledugtam a fejét a vízbe. Amikor visszamentünk a szobába, a kávé már az asztalon gőzölgött, a többiek pedig körülötte ültek. A hálószobában Karine még mindig megállás nélkül zokogott, de már egy kicsit elcsendesedve. Driss beszélt hozzá, nem hallottam, hogy pontosan mit mondott, de olyan volt, mint valami finom és halk zene.

-A rohadt életbe! – mondtam Kadernek és Jasmine-nak. – Miért nem hívtatok fel?

– Nem akartuk megölni – válaszolta Kader.

– De mégis, mi a frászt gondoltatok? Hogy majd szépen bocsánatot kér? Ez a pasas bármire képes, akár az anyját is megölte volna, ha kell.

– Vettük észre – mondta Jasmine. – Megfenyegetett minket. Fegyver is volt nála.

– Ki ütötte le?

– Először Karine, a hamutartóval.

Tényleg volt ott egy nagydarab üveg hamutartó, mióta megérkeztem, abban gyűjtögettem a csikkjeimet. A sokk hatása alatt Toni valószínűleg összerogyott, a fegyver pedig kieshetett a kezéből. Jasmine lábbal arrébb rúgta, a szekrény

alá. A pisztoly egyébként még most is a szekrény alatt volt. Toni hasra fordult, és megpróbált felkelni. Akkor Driss ráugrott és elkezdte fojtogatni. – Rohadék! Szemét rohadék! – ordította közben.

– Nyírd ki! – biztatta Jasmine és Kader. Driss minden erejét beleadta, de Toni is védekezett. Karine üvöltött:

– A testvérem! – Sírt, könyörgött, Drisst pedig a karjánál fogva húzta arrább, hátha így elengedi Tonit. De Driss gondolatban már valahol egészen máshol járt, és szabadjára engedte a dühét. Leila nem csak a nővére, hanem egyben az anyja is volt, ő nevelte fel, dédelgette, szerette. Senki nem teheti meg Driss-szel, hogy két anyát is elvegyenek tőle, ezt már nem hagyhatta annyiban.

Most szabadjára engedte mindazt az erőt, amit idáig Mavros edzőtermében kordában tartott.

A nyomorultakkal, Sanchezzel meg a többi szerencsétlennel szemben mindig is Toni volt a legerősebb. Na persze, fegyverrel a kézben, úgy könnyű. Most viszont elveszett. Ezt már abban a pillanatban felfogta, ahogy Driss elkezdte fojtogatni, és csak szorította, szorította, csak nem hagyta abba. Toni szeme kegyelemért könyörgött. Azt egyetlen haverja sem tanította meg neki, milyen is az, amikor a halál lassanként szétárad az ember testében, egyre kevesebb levegőt kap, majd jön a páni félelem. Én ezt egyszer egy éjjel már átéltem. És Drissnek legalább akkora ereje volt, mint Izom úrnak. Hát, nem szerettem volna így végezni, az biztos.

Karine mindeközben erőtlenül próbálta Driss testét leszedni Toniról. Már nem kiabált, csak sírt és azt hajtogatta: – Nem, nem, nem. – De már túl késő volt. Túl késő Leilának, és túl késő Toninak is, akiket szeretett. És akkor már Drissnek is késő volt, akit szintén szeretett, ráadásul sokkal jobban, mint Leilát, vagy akár Tonit. De Driss már nem hallott és nem látott semmit. Még Jasmine-t se hallotta, aki azt kiabálta:

– Hagyd abba! – Még akkor is, lehunyt szemmel, Toni nyakát szorította.

Vajon Leila mosolygott Drissre? Nevetett? Úgy, mint aznap, amikor Sugittonba mentünk fürdeni? Az autót a Gineste hágónál hagytuk, és elindultunk egy kis ösvényen, a Puget hegységben, hogy eljussunk a Gardiole hágóhoz. Leila a Devenson sziklákról akarta látni a tengert.

Előttem lépkedett. Rojtos farmer rövidnadrágot és kivágott fehér pólót viselt, a haját egy fehér sildes sapka alá gyűrte. A nyakán végigfolytak az izzadságcseppek, és néha, hirtelen, úgy felragyogtak, mint a gyémánt.

Egyfolytában azt figyeltem, hogyan tűnik el az izzadság a pólója alatt. A mellét néztem, a derekát, a feneke ringását.

A fiatalság zabolátlan lendületével haladt előre, láttam, ahogyan az izmai a bokájától a combjáig megfeszülnek. Éppen olyan bájosan és könnyedén lépkedett, mint ahogy valószínűleg az utcán magas sarkú cipőben is szokott. Elárasztott a vágyakozás. Még korán volt, de a hőségben már érezni lehetett a fenyőgyanta fűszeres illatát. Elképzeltem ezt a fűszeres gyanta illatot Leila combja között, vajon milyen íze lehetne a számban? Ebben a szent pillanatban tudtam, hogy most rá kellene tennem a kezem a fenekére, ő nem mozdulna, én magamhoz szorítanám, elkezdeném simogatni a hasát, és kigombolnám a rövidnadrágját. Ezt kellene tennem, igen.

Megálltam. Leila mosolyogva hátrafordult.

– Inkább én megyek elől – mondtam.

Ahogy elmentem mellette, nevetve megpaskolta a fenekem.

– Mi olyan vicces?

– Hát te.

Igen, ez volt a boldogság. Egyetlen nap. Ezer éve történt.

Később a strandon aztán mindenféléket kérdezett rólam meg a nőkről, akik megfordultak az életemben. Sosem tudtam a nőkről beszélni, akiket szerettem, valahogy csakis magamnak akartam megőrizni ezeket a szerelmeket. Ha elkezdenék mesélni róluk, előjönnének a veszekedések, a könnyek, a bezáródó ajtók meg az elkövetkező éjszakák az

összegyűrt ágyneműmben, az összegyűrt szívemmel. Köszönöm szépen, ebből inkább nem kérek. Azt szeretném, ha ezek a szerelmek továbbra is bennem élnének, az első pillantás, az első szenvedélyes éjszaka, és a szelíd ébresztés emlékével. Azért válaszoltam valamit Leilának, de csak úgy nagy vonalakban, általánosságban.

Leila nagyon furcsán nézett rám, aztán elkezdett mesélni a szerelmeiről. Egy kezén meg tudta számolni, hányan voltak. Egész kis portrét rajzolt arról a férfiról, akire vágyik, és azt is elmesélte, mit várna attól a bizonyos férfitól. Megrémültem egy kicsit, mert ez a kép nem nagyon tetszett. Rám egyáltalán nem hasonlított, egyébként másra sem. Meg is mondtam neki, hogy szerintem kissé szentimentális. Ez először tetszett neki, aztán mégis megsértődött rajta. Életünkben először vitatkoztunk, de ebben a vitában csak úgy lángolt a ki nem mondott szenvedély és vágyakozás.

Visszafele már nem beszélgettünk, csendben tettük meg az utat. Mindketten elraktároztuk magunkban a másik iránt érzett vágyunkat. Egyszer majd szembe kell néznem ezzel, gondoltam magamban, de az nem ma lesz. Most fontosabb volt, hogy örülni tudjunk annak, hogy együtt vagyunk, hogy megnyílunk egymásnak. Ezzel tisztában voltunk, a többi pedig még várhat. Leila, mielőtt beültünk volna az autóba, egy pillanatra belecsúsztatta a kezét az enyémbe. Remek lány volt, igazán. Amikor elbúcsúztunk azon a vasárnapon, szájon csókolt és azt mondta: – Fabio, te egy nagyon rendes pasas vagy. – És rám nevetett.

Nem sokkal később találkoztunk megint. Csakhogy most a halál oldalán, nem az életén. Akik megerőszakolták és megölték, szintén nem élnek már. De a hangyák egész nyugodtan birtokba vehetik Leila testét, őt már úgysem bánthatják. Leila mindig is a szívemben marad, velem lesz örökké ezen a földön, ami minden reggel újabb esélyt ad az embereknek.

Igen, biztosan mosolygott akkor Drissre. Tudtam egyébként magamról, hogy Tonit én is megöltem volna, hogy véget vessek ennek a borzalomnak. A puszta kezemmel öltem volna meg, akárcsak Driss, ugyanolyan elvakult dühvel. Addig szorítottam volna a nyakát, amíg a mocsok, amiben Toni élt, felkúszott volna a torkába, és végül megfullasztja.

Toni maga alá vizelt. Driss kinyitotta a szemét, de Toni nyakát még mindig nem eresztette el, aki egyre közelebb és közelebb került a pokol bejáratához, ahhoz a bizonyos fekete lyukhoz. Még egyszer utoljára megpróbált szembeszállni, feldobta magát, hörgött egyet, aztán nem mozdult többé.

Karine már nem sírt. Driss kezét lóbálva Toni holtteste fölött állt. Egyikük sem mert se mozdulni, se beszélni. Már nem volt bennük gyűlölet, üresek voltak mindannyian. Talán fel sem fogták, Driss mit művelt, és azt sem, hogy ők meg hagyták, és nem akadályozták meg. Bele sem tudtak gondolni, hogy az előbb tényleg megöltek egy embert.

– Meghalt? – kérdezte végül Driss.

Senki nem válaszolt. Driss rosszul lett, kiszaladt a vécére. Körülbelül egy óra telt el így, aztán nekifogtak hasist szívni meg piálni. Néha azért meg-megnézték a holttestet. Kader felkelt, kinyitotta az erkélyajtót, és a lábával arrébb gurította Toni testét. Csak hogy ne is lássák többet. Aztán becsukta az ajtót.

De valahányszor fel akartak hívni, az egyik hirtelen mindig kitalált valami más megoldást. Például mindegyiküknek meg kellett érintenie a holttestet. Na, ez már nem ment, senki sem volt ennyire bátor. Még csak az erkélyre sem mert kimenni senki. A háromnegyedig kiürült whiskysüveg, meg a rengeteg elszívott füves cigi fölött aztán nagy okosan kitalálták, hogy fel kellene gyújtani a lakást, és elhúzni. Erre az ötletre mindenki idiótán, felszabadultan röhögni kezdett. És ekkor kopogtattam én az ajtón.

Csengett a telefon. Pont, mint a rossz sorozatokban, de tényleg. Senki sem mozdult. Mindenki rám nézett, tőlem

várták, hogy kitalálom, mi legyen. A hálószobában Driss is abbahagyta a beszédet.

– Nem vesszük föl? – kérdezte Kader.

Hirtelen, ideges mozdulattal felvettem a kagylót.

– Toni, te vagy az?

Női hang volt, érzéki, rekedt, meleg, izgatott.

– Ki keresi?

Csend. Tányér- és evőeszköz csörömpölést hallottam, még távolabbról pedig lágy zene szűrődött be. Egy étteremből beszél. Csak nem a Restanques? Akkor ez biztosan Simone.

– Halló! – Ez már férfihang volt, enyhe korzikai akcentussal. Ki lehet az? Émile? Vagy Joseph? – Toni nincs ott? Vagy a nővére?

– Akar üzenetet hagyni?

Letették.

– Karine ma este felhívta Tonit?

– Igen – válaszolta Jasmine. – Felhívta, hogy jöjjön ide, mert valami fontos dologról van szó. Karine-nak megvan a szám, amin utolérhette Tonit, ha sürgős volt. Hagyhatott neki üzenetet, Toni meg visszahívta.

Bementem a hálóba. Egymás mellett feküdtek. Karine már nem sírt, Driss aludt, álmában fogta a lány kezét. Nagyon helyesek voltak. Azt kívántam, bárcsak egész életüket ebben a szelíd elhagyatottságban élnék le.

Karine tágra nyílt szemmel, rémülten bámult maga elé. Még mindig a pokol legmélyén járt. Már nem emlékszem pontosan, de Barbara azt énekli valamelyik számában, hogy:

„Inkább élek a pokolban, mint hogy halott legyek a paradicsomban.”, vagy valami ilyesmi. Vajon Karine most melyik lehetőséget választaná?

– Milyen számon hívtad Tonit? – kérdeztem tőle halkan.

– Ki volt az?

– Szerintem a bátyád haverjai.

A félelem átcikázott Karine szemén.

– És most idejönnek?

– Ne félj, nem lesz semmi baj. Ismered őket?

– Csak kettőt. Az egyik kopasz, a másik meg egy nagydarab, úgynéz ki, mint egy katona. Mindkellőnek undorító feje van. Ja igen, és a katonának nagyon furcsa a szeme.

Hát persze, hogy Morvan és Wepler.

– Gyakran találkoztál velük?

– Csak egyszer, de azt egyhamar nem felejtem el. A Városháza teraszán iszogattunk Tonival. Ezek meg odaültek az asztalunkhoz, meg sem kérdezték, zavarnak-e. A katona azt mondta: „Nagyon édes a húgocskád." Egyáltalán nem tetszett, ahogy ezt mondta, és az sem tetszett, ahogy rám nézett.

– Erre Toni?

– Ő csak nevetett, de azt hiszem, zavarban volt. „Fontos dolgokról kell beszélnem velük", mondta. Vagyis azt akarta, hogy húzzak el. Meg sem mert csókolni, csak annyit mondott, majd hív. A másiknak közben végig éreztem a pillantását a hátamban. Szégyelltem magam.

– Mikor volt ez?

– Múlt hét szerdán. Szerda délben. Leila aznap kapta meg a diplomáját. És most mi lesz?

Driss eleresztette Karine kezét, és átfordult a másik oldalára. Alig hallhatóan horkolt, amibe néha-néha egy kicsit bele is remegett a teste. Nagyon sajnáltam Drisst, és a többieket is. Ezentúl ebben a rémálomban kell élniük. Vajon Karine és Driss, Kader és Jasmine kitartanak egymás mellett? Segítenem kell nekik, hogy így legyen. Meg kell őket szabadítanom ezektől az iszonyatos képektől, mert megmérgezik az eljövendő éjjeleiket. Minél előbb tennem kell valamit, főleg Driss miatt.

– Mi lesz most? – kérdezte megint Karine.

– El kell tűnnötök innen. A szüleitek hol laknak?

– Gardanne-ban.

Közel van Aix-hez, a megye szinte egyetlen, még létező bányászvárosa. Elátkozott város, mint az emberek, akik benne laknak.

– Apád ott dolgozik?

– Két éve elbocsátották. Most a Védegyletben dolgozik meg a Munkástanácsban.

– Ki lehet velük jönni?

Karine megvonta a vállát.

– Úgy nőttünk fel Tonival, hogy a szüleink szerintem észre sem vették. Azt gondolták, ha taníttatnak minket, azzal egy jobb világot építenek nekünk. Az apám… – Elgondolkodott, aztán folytatta. – Ha már túl sokat szenvedsz, és túl sokat számolgatod a filléreket, semmi mást nem veszel észre az életben. Csak egyvalamit akarsz, megváltoztatni az életet, és ez aztán átalakul egyfajta kényszeres eszelősséggé. Azt hiszem, Toni felfogta volna ezt, ha őszintén megmondják neki. Csakhogy apám, ahelyett, hogy megmondta volna egyenesen a szemébe, hogy nem tud neki motort venni, inkább hegyi beszédet tartott. Hogy amikor ő ennyi idős volt, neki sem volt motorja, meg hogy az életben vannak fontosabb dolgok is egy motornál. Szóval, hatalmas feneket kerített neki, és újra és újra, mindig ugyanez a szöveg ment, a rengeteg hegyi beszéd, hogy a prolik, meg a burzsujok, a párt, meg nem futja új ruhákra, nincs zsebpénz, nincs autó, blablabla. Amikor aztán a rendőrök már harmadszorra jöttek ki hozzánk, apám kivágta otthonról Tonit. Nem is tudom, mi lett vele később. Vagyis hogy tudtam én, de egyáltalán nem tetszett. Nem tetszett, hogy mi lett belőle, hogy mit csinál, utáltam a barátait, utáltam, ahogy az araboltról beszélnek. Nem tudom, hogy Toni is így gondolta-e. Vagy hogy egyáltalán…

– És Leila hogyan jött a képbe?

– Szerettem volna, ha Toni megismeri a barátaimat, hogy más emberekkel is találkozzon, ne csak azokkal. Hogy ismerje meg Jasmine-t meg Leilát. Egyszer-kétszer találkozott is velük, később Kaderrel és Driss-szel, meg néhány másik barátommal

is. Múlt hónapban meghívtam Tonit a születésnapi bulimra. Azt hiszem, Leila tetszett neki. Tudod, hogy van ez egy ilyen bulin, az emberek táncolnak, isznak, beszélgetnek, füvet szívnak. Aznap este Leila és Toni sokat beszélgettek. Az tuti, hogy Toni el akarta csábítani Leilát, de Leila nem akarta. A buli után itt maradtak Driss-szel, nálam aludtak. Később azért találkozgattak, talán négyszer-ötször, Aix-ben. Megittak valamit, esetleg együtt vacsoráztak, vagy moziba mentek, de más nem történt közöttük. Azt hiszem, Leila csakis miattam találkozott Tonival, nem miatta. Nem nagyon kedvelte Tonit, pedig sokat beszéltem neki a testvéremről. Hogy igazából ő nem olyan, amilyennek látszik. Én erőltettem ezt az egészet kettejük között. Azt gondoltam, Leila talán meg tudja változtatni Tonit, merthogy nekem nem sikerült. Olyan bátyát szerettem volna, akit nem kell szégyellnem, akit szerethetek, aki olyan, mint Kader és Driss. – A semmibe bámult, talán oda, ahol Leila és most már Toni is volt. Aztán ugyanolyan hirtelen, megint rám nézett. – De azt tudom, hogy Leila szerette magát. Nagyon gyakran mesélt magáról. Sokszor gondolt arra, hogy felhívja, miután meglett a diplomája. Biztos volt benne, hogy megszerzi. Nagyon szerette volna látni magát. Emlékszem, azt mondta nekem: „Most már felhívhatom. Mert már nagy vagyok, igazi nő."

Karine elnevette magát, a könny elfutotta a szemét, hozzám bújt.

– Jól van – mondtam –, nincs semmi baj, minden rendbe jön.

– Én ebből az egészből semmit sem értek.

A helyzet az, hogy az igazságot talán sosem tudjuk majd meg. Csakis feltételezéseink vannak, az igazság pedig borzalmas. Az valószínűsíthető, hogy Tonit és Leilát egyszer kettesben meglátta az egyik bandatag Aix-ben. Szerintem nem is akárki látta meg őket, talán éppen maga Wepler vagy Morvan, mindketten a fehér faj fanatikusai, mint tudjuk, és, végső megoldásként, az etnikai tisztogatásé. Tonit nyilván

próbára akarták tenni. Ez volt a beavatása, hogy felsőbb szintre léphessen.

Az ejtőernyősöknél nagyon bírják az ilyen vicces dolgokat. Cseszegetni például az egyik gyereket a szomszéd szobából, vagy szórakozni egy légiós bárban, megölni az egyik légióst, és a sapkáját, mint valami skalpot, magukkal vinni. Vagy mondjuk megdugni egy homokosnak kinéző kiskorú fiút. Az ilyen emberek eljegyezték magukat a halállal, az élet semmit sem ér nekik, a sajátjuk sem, a másoké pedig még kevésbé. Dzsibutiban több ilyen elmebeteggel találkoztam, még rosszabbakkal is, mint ezek. Miután megdugtak egy kurvát, otthagyták az utcán a halott nőt, sokszor eltört nyakkal, megcsonkítva, a régi Rimbaud térhez közeli negyedekben.

Csakhogy a régi gyarmatok már nem léteznek, a helyüket pedig Marseille meg Párizs vette át. Nekik az élet nem is létezik, csak a halál számít, meg az erőszakos szex; ezzel akarják kifejezni a gyűlöletüket, mert semmire sem vitték az életben, és a hatalmuk valójában csak illúzió. Ezek az emberek az elkövetkező évek ismeretlen és névtelen katonái. Bárhol feltűnhetnek, ma vagy holnap, Afrikában, Ázsiában, a Közel-Keleten, vagy akár kétóránnyira tőlünk. Mindig ott vannak, ahol úgy érzik, a nyugati világot fenyegeti valami. Ott vannak mindenhol, ahol a mocskosok megdugják a fehér bőrű és Palmolive illatú asszonyainkat, és ezzel megalázzák a fehér fajt.

Ezt kérhették Tonitől is, mármint hogy vigye el nekik a kis arab kurvát, hogy megdughassák, egyik a másik után, szép sorban. Toninak kellett kezdeni a sort, méghozzá a többiek jelenlétében, azzal a vággyal a testében, amit valóban érzett Leila iránt. De benne volt a düh is, amiért Leila korábban visszautasította. Egy nő végül is csak dugásra jó. Minden nő kurva. Az arab nők pedig még annál is rosszabbak, a legalja. Olyanok pont, mint a koszos zsidók. Mondjuk, a zsidó nőknek kerekebb és feszesebb fenekük van, pont mint a négereknek,

de az araboknak már nem annyira, hát nem? Na, hát a néger nők fenekéről beszélhetnénk, barátom!

Toni után aztán jött a másik kettő. Nem, nem Morvan és Wepler, hanem a két másik, a náci aspiránsok, akik az Opera előtti kövezeten nyuvadtak ki. Hát, biztosan nem a legjobb formájukat mutatták, amikor Leilát megölték. Mert megdugni egy arabot, az nem nagy szám, de megölni úgy, hogy ne remegjen az ember keze, hát az már nem akármi.

Morvan és Wepler pedig végignézték az egészet. Ezt sejtettem korábban is. Ők voltak a szertartás vezetői. Vajon felállt nekik, miközben nézték az egészet? Vagy szeretkeztek rögtön utána egyet a jó öreg SS szerelem, a kemény férfiszerelem, meg a háborús szerelmek emlékére? És vajon mikor határozták el, hogy az lesz az éjszaka királya, aki a legpontosabban találja el Leila szívét?

Vajon Toni megkönyörült, ezért engedte futni Leilát?

Egy másodpercre talán megkönyörült rajta, mielőtt saját maga is bele nem zuhant volna a borzalomba. Ahonnan már neki sincs visszaút.

Felismertem Simone hangját. Ő pedig felismerte az enyémet. A telefonszám, ahol Karine üzenetet hagyhatott a testvérének, bizony bizony, az a Restanques száma volt. Karine ott kereste aznap este is.

– Émile-lel akarok beszélni, vagy Joseph-fel.

Már megint ez a hánynivaló zene. Caravelli meg az ő csodás hegedűi, vagy valami hasonló baromság. Viszont már nincs akkora tányér- meg evőeszköz csörömpölés, nyilván lassan kiürül az étterem. Éjfél múlt tíz perccel.

– Itt Émile – mondta egy hang.

Ugyanaz a hang volt, aki az előbb telefonált.

– Itt pedig Montale. Nem kell körülírnom, hogy nézek ki, tudod, ki vagyok, ugye?

– Hallgatlak.

– Én most odamegyek. Beszélni akarok veled. Kössünk erre az időre fegyverszünetet. Van egy ajánlatom.

Természetesen semmilyen tervem nem volt, mint általában. Azon kívül, hogy az összeset kinyírom. Ez persze csak utópia, ahhoz mindenesetre elég erőt ad, hogy kitartsak még egy darabig, és hogy megtegyem, amit kell. Haladjunk, kérem, és éljük túl, lehetőleg. Még egy órát kell addig kibírnom. Egy örökkévalóság.

– Egyedül jössz?

– Egyelőre nincs saját hadseregem.

– Tonival mi van?

– Hát bizony, ő már alulról szagolja az ibolyát.

– Remélem, komoly érveid vannak, és meg tudod magyarázni. Mert nekünk, barátom, te már halott vagy.

– Jaj, Émile, vegyél kicsit vissza magadból. Ha én meghalok, titeket nagyon megszorongatnak. Eladtam az egész sztorit egy bulvárlapnak ugyanis.

– Ezekről a dolgokról egyetlen újság sem merne írni.

– Hát itt talán nem, de Párizsban annál inkább. Ha két órán belül nem jelentkezem, benne lesztek az esti kiadásban.

– Csak beszélsz össze-vissza, de bizonyítékod semmire sincs.

– Dehogynem. Pontosan tudom, Manu mit fújt meg Bruneltől. Tudom a neveket, tudok a bankszámlakivonatokról, a csekkfüzetekről, az adásvételekről, a szállítókról. Megvan az összes bár, szórakozóhely és étterem neve és címe, amelyektől védelmi pénzt zsaroltatok ki. De ami még ennél is jobb, a *Front nationalt* támogató összes helyi nagyiparos neve és címe is nálam van.

Na jó, hát rátettem egy-két lapáttal, de így lett kerek a történet. Batisti viszont jól átrázott. Ha Zucca akár csak egy kicsit is gyanakodott volna Brunelre, odaküldte volna az ügyvéd irodájába két emberét, az biztos. Egyetlen lövés a fejbe, minden egyéb magyarázkodás nélkül. Gyorstakarítás, menetközben, és kész. Csakhogy Zucca már réges régen kinőtt

a csűrés-csavarásból. Volt egy előre kijelölt nyílegyenes út, ő ezen járt, és erről az útról senki és semmi nem tántoríthatta el. Csalás így sikerülhetett neki minden.

Viszont Zucca biztosan nem bízott volna egy ilyen munkát Manura. Manu ugyanis nem volt az a gyilkos fajta. Batisti azért küldte Manut Zuccához, hogy kiegyenlítse a számlát, de azt még mindig nem tudtam, miféle számláról lehet szó, és mi volt az értelme az egésznek. Vajon milyen sakkjátszmát játszhatott ezen az átkozott sakktáblán? Babette kategorikus volt, azt mondta, ő többet ezekbe az ügyekbe nem ártja magát. Manu persze rögtön benne volt a buliban. Elvégre az ember nem utasít vissza egy munkát, amit Zucca ajánl fel. És Batistiban is megbízott, meg hát az a rengeteg lóvé sem volt megvetendő, ugye.

Idáig jutottam a következtetésekben. Némelyik kicsit sántított, ráadásul több kérdést vetettek fel, mint amennyit megoldottak. Persze ettől még nem adom fel a dolgot, különben is, már túl messzire mentem. Azt akartam, hogy az összes mocsok ott álljon velem szemben, és vágják az igazságot a szemembe. Még ha beledöglök, akkor is.

– Egy óra múlva zárunk. Hozd magaddal a fecnijeidet is.

Ezzel letette. Batistinál tehát vannak valamilyen iratok. És Ugóval ölette meg Zuccát. De mi van Manuval?

Mavros már húsz perccel azután ott volt, hogy letettük a telefont. Senki más nem jutott eszembe, akit felhívhatnék. Neki átadhattam a stafétabotot, nyugodt szívvel rábízhattam Drisst és Karine-t. Még nem aludt, Coppola *Apokalipszis most* című filmjét nézte. Szerintem már legalább négyszer látta. Valahogy hatalmába kerítette ez a film, pedig sok mindent nem is értett belőle. Eszembe jutott egy Doors szám, *The End.*

Mi is elérkeztünk lassan a történet végéhez, egyre közelebb és közelebb jutunk. Egyébként is, elég csak kinyitni az újságot a nemzetközi híreknél, vagy a kis színeseknél, és rögtön rájön

az ember, hogy nem kell ide semmiféle nukleáris csodafegyver, szépen elintézzük magunkat egészen kőkorszaki eszközökkel is. Olyanok vagyunk mi, emberek, mint a dinoszauruszok, de a legrosszabbik fajtából. Ez a mi nagy tudásunk, ennyire jutottunk.

Mavros egy percig sem gondolkodott, Drissért bármilyen kockázatra kész volt. Már akkor megszerette a kölyköt, amikor bemutattam neki. Az ilyen érzelmi dolgok teljesen megmagyarázhatatlanok. Mint amikor az ember szerelmes, és elkezd sokkal jobban vágyakozni valaki után, mint a többi ember után. Mavros ringbe fogja majd állítani Drisst, bokszolót farag belőle, megtanítja gondolkodni a jobb és a bal öklével is, megtanítja majd, hogyan kell nagyokat behúzni a másiknak. És Driss beszélni fog, megnyílik majd neki. Mesél majd saját magáról, az anyjáról, akit nem is ismert, Leiláról, és Toniről is. És egy szép napon majd már Driss is tudni fogja, mit tesz az emberszeretetből, és mit gyűlöletből. Mert az ember nem élhet gyűlölettel a szívében, mint ahogy nem is bokszolhat gyűlöletből. Ugyanis vannak szabályok, igaz, néha, sőt gyakran nagyon igazságtalanok. De ha Driss megtanulja tisztelni ezeket a szabályokat, megmentheti a saját bőrét. Ebben a rohadt világban pedig az, hogy életben maradsz, már nem is olyan kis dolog, sőt, ez a legnagyobb dolog, ami történhet veled. Driss egészen biztosan hallgat majd Mavros-ra. Ami azt illeti, Mavros is megérte a pénzét ennyi idősen, hülyeségekből egész csinos kis listára valója gyűlt össze. Tizenkilenc évesen lehúzott egy év börtönt, mert megverte a saját edzőjét, aki megbundázta a meccset, amit Mavros-nak kellett megnyernie. Amikor sikerült végre leállítani, a pasas már majdnem beadta a kulcsot, Mavros pedig sosem tudta bebizonyítani, hogy a meccs előre le volt zsírozva. A sitten egy éven keresztül volt ideje szépen átgondolni, mi is történt.

Mavros rám kacsintott, értettük mi egymást rögtön. Nem hagyhatjuk, hogy ez a négy kölyök magára vállalja a gyilkosságot. Toniért ugye nem volt kár, csak azt kapta, amit

megérdemelt. Azt akartam, hogy Drissnek és a többieknek jövőjük legyen, hiszen fiatalok, szeretik egymást. Még ha lenne is egy jó ügyvédjük, nincs az az erős érv, amivel kihúzhatná őket a bajból. Mert ugyan mivel védekeznének? Hogy csak az életüket védték? Ezt azért valamivel be is kellene bizonyítani. Hogy Toni megerőszakolta Leilát? Nem volt rá semmilyen bizonyíték. Ráadásul a tárgyaláson, vagy még jóval előtte, a szerencsétlen, meggyötört Karine úgyis elmesélné, mi történt valójában. És ettől a pillanattól kezdve már arról szólna a történet, hogy egy külvárosi arab hidegvérrel megölt egy fiatalembert. Na jó, hát lehet, hogy bűnöző volt, de mégiscsak egy francia munkáscsalád gyermeke. Két arab szépen összeszövetkezett, az áldozat testvérét pedig kényszerítették, és kész. És ha már itt tartunk, egyáltalán nem voltam meggyőződve arról, hogy Karine szülei, mondjuk ügyvédi tanácsra, nem tennének-e terhelő vallomást Drissre, Kaderra, és Jasmine-ra, csak hogy a lányuknak kikényszerítsenek valamilyen enyhítő körülményt. Szinte láttam magam előtt az egészet, és meg kell mondjam, már egyáltalán nem bízom a hazám igazságszolgáltatásában.

Amint felemeltük Toni holtestét, rögtön tudtam, hogy törvényen kívüli lettem, és hogy Mavros-t is jócskán belekevertem az egészbe. De nem volt más választásom, Mavros pedig már mindent szépen eltervezett. Szeptemberig bezárja a termet, és elviszi Drisst meg Karine-t az Alpokba. Orciéres-ben van egy kis háza. Egész nyáron kirándulnak, uszodába járnak, meg bicikliznek, ez volt a terv. Karine-nak úgyis befejeződött az egyetem, Drissnek pedig tele volt a hócipője a gépolajszagú autószerelő műhellyel. Kader és Jasmine holnap elutaznak Párizsba, és ha Mouloud szeretné, ő is velük megy. Élhetnének együtt, Kader biztos volt benne, hogy a csemegebolt mindhármukat eltartja.

Leparkoltam a bejárat előtt Toni Golfjával, Kader addig az utcán őrködött. Teljesen felesleges volt ekkora felhajtást csinálni, az utca kihalt volt, még egy valamirevaló macska,

vagy patkány sem járt arra. És mindez csakis azért, hogy ha már a világot nem változtathatjuk meg, legalább átvághassuk a valóságot. Mavros kinyitotta a hátsó ajtót, én pedig becsúsztattam az ülésre Toni holttestét. Megkerültem az autót, kinyitottam a másik hátsó ajtót, és felültettem Tonit, bekapcsoltam a biztonsági övet. Driss odajött hozzám, nem nagyon tudtunk egymásnak mit mondani. Driss ekkor átölelt és megcsókolt, aztán sorban Kader, Jasmine és Karine is. Egyikünk sem szólt egy szót sem. Mavros átölelte a vállam.

– Majd üzenek.

Jasmine és Kader beszálltak Leila Pandájába, Driss és Karine Mavros terepjárójába. Beindították a motort, és mindenki elhajtott. Hirtelen eszembe jutott Marie-Lou. *Jó reggelt, búbánat!*[32] Beültem a Golf volánja mögé, belenéztem a visszapillantó tükörbe. Sehol senki. A kocsit sebességbe tettem. Na, akkor hadd szóljon!

[32] Utalás Frangoise Sagan híres regényének címére.

15

A világgal szembeni gyűlölet az egyetlen lehetséges forgatókönyv

Fél órát késtem, és pontosan ez a harminc perc mentette meg az életemet. A Restanques olyan fényárban úszott, mint valami július 14-i ünnepségen, legalább harminc autó lámpája világította meg. Rendőrautók, csendőrség, mentők, volt ott minden. Fél órámba telt, mire Toni Golfját leparkoltam a bevásárló központ mélygarázsának harmadik emeletén, eltüntettem a nyomokat, leintettem egy taxit és visszavitettem magam a Belle-de-Mai negyedbe, az autómhoz.

Ráadásul alig találtam taxit. Közben azon gondolkodtam, az lenne csak a szép, ha éppen Sanchezbe botlanék. De nem, egy másik pasas volt, aki viszont kiköpött mása volt Sancheznek. Ráadásul a taxiórán ott virított a *Front national* szimbolikus lángocskája, na, én is jó taxiba szálltam. A Belzunce sétányon bármikor megállhatott volna mellettem egy rendőrautó, egyedül sétálgatni ebben az időpontban errefelé felér egy kihágással. De nem járt erre egyetlen rendőrautó sem. Simán megölhetett volna bárki, de még csak egy valamirevaló gyilkossal sem találkoztam, mindenki békésen aludt.

A Restanques parkolójának túlsó szélén állítottam le az autót. Az úton, a Radio France kisbusza mögött a fűben két kerék feküdt. Hát igen, a jó hír gyorsan terjed. Szerintem a város összes újságírója itt tülekedett, alig bírták visszatartani

őket az étterem előtt felállított rendőrségi kordonnal. Biztosan Babette is itt van valahol. Még ha nem is szokott a legfrissebb, aktuális történésekkel foglalkozni, azért szeretett képben lenni. A helybéli újságíróknak már csak megvan ez a rossz szokása.

Észre is vettem Babette-et, a France 3 csapata mellett álldogált. Odamentem hozzá, átkaroltam a vállát és belesuttogtam a fülébe:

– És még ha azt is elmesélem neked, amit tudok, életed legszenzációsabb cikkét írhatod meg. – Arcon csókoltam. – Szervusz, szépségem.

– Lemaradtál a vérfürdőről.

– Hát, ahhoz képest, hogy nekem is bent kéne lennem, erre inkább büszke vagyok!

– Most szórakozol velem?

– Lehet már tudni, kit nyírtak ki?

– Émile és Joseph Polit, meg Brunelt.

Vágtam egy jó kis grimaszt. A két legveszélyesebb, Morvan meg Wepler ezek szerint még életben van, a francba. És Batistit sem vágták haza, hiszen ha Simone életben van, a akkor valószínűleg az apja is él és virul. Mégis, ki rendezhette ezt a leszámolást? Ha az olaszok lettek volna, azok kinyírnak mindenkit egy szálig. Talán Morvan meg Wepler? És most elmentek Batistiért? Kezdtem megint belezavarodni a saját találgatásaimba.

Babette kézen fogott és kicsit arrébb húzott az újságíróktól. Leültünk a földre, hátunkat a parkoló alacsony védőfalának támasztottuk, és Babette töviről hegyire elmesélte az egészet, legalábbis azt, amit nekik is mondtak.

Éjfél körül, amikor éppen záráshoz készülődtek, két férfi tört be az étterembe. Az utolsó vendégek éppen csak hogy kitették a lábukat. A konyhában már senki nem volt, a felszolgálók közül is már csak egy maradt. Ő csak könnyebben sérült meg. Babette szerint a pasas nem is pincér, inkább afféle testőr lehet, lehasalt ugyanis a pénztárgép alá, és tüzet nyitott

a támadókra. Még mindig bent van az étteremben, Auch azonnal ki akarta hallgatni, mint ahogy Simone-t is.

Én is elmeséltem neki mindent, amit csak tudtam, ma már másodszor, úgy látszik, ez egy ilyen mesélős nap. Toninál fejeztem be a történetet, meg a bevásárlóközpontnál.

– Ami Batístit illeti, igazad volt, viszont Morvannal meg Weplerrel jól mellétrafáltál. Ugyanis a digóid rendezték a vérfürdőt Batisti rendelésére, aki még a Camorrával is egyeztetett. Olvasd csak ezt el.

Odanyújtott egy fénymásolt újságcikket. A Tanagra-béli mészárlásról szólt. Az egyik lelőtt bűnöző Batisti bátyja volt, Tino. Köztudomású volt, hogy Zucca rendelte meg a merényletet, mindenki helyezkedett ugyanis, hogy átvehesse Zampa megüresedett helyét. A leginkább Tino próbált ügyeskedni, ezért Zucca gyorsan likvidálta, Batisti pedig visszavonult, de a szíve tele volt gyűlölettel és bosszúvággyal.

Batisti egyszerre több nyársat is tartott a tűzben. Látszólag megegyezett Zuccával, és visszavonult a maffia minden ügyletétől. Ugyanakkor a Poli testvérekhez családi szálak, Brunelhez, majd később Morvanhoz meg Weplerhez pedig kifejezetten barátiak fűzték. A nápolyiakkal is nagyon bensőséges és szoros kapcsolatban maradt. Egyszóval évek óta háromfelé barátkozott. Batistival való beszélgetésünket Félixnél igazából csak most értettem meg.

Már akkor kezdett a visszavágáson gondolkodni, amikor O Pazzót letartóztatták. Zucca ugyanis így már nem volt annyira érinthetetlen, mint korábban. Babette római kapcsolata is telefonált este, új hírei voltak. Olaszországban a bírók már nem teketóriáztak: minden nap új fejek hullottak, és egyre több értékes információ került napvilágra. Michele Zaza azért bukott le, mert a marseille-i csapata feldobta, ezért aztán a csapatot minél előbb likvidálni kellett, és a feladatra új embert találni. Természetesen a Nuova Famiglia Batistit kérte meg, hogy ezt az új fordulatot levezényelje.

Nem is lehetett volna nála jobb választás, hiszen teljesen tiszta volt, nem állt rendőri megfigyelés alatt, és tizenöt éve semmilyen ügy kapcsán nem merült fel a neve. Morvanon és a Poli testvéreken keresztül Simone-tól megtudta azt is, hogy Zucca körül egyre jobban szorul a hurok. Auch csapata egyfolytában ott lebzselt a háza környékén. Mindenhova követték, még akkor is, ha csak kutyát sétáltatott. Batisti informálta a nápolyiakat és elküldte Manut Brunelhez, hogy megszerezze az összes kompromittáló iratot, amelyek aztán szépen gazdát cseréltek.

Zucca már az argentínai visszavonulását készítette elő. Batisti valahogy belenyugodott, bár nagyon nem tetszett neki a dolog. Ugo pedig visszajött Marseille-be, és annyi gyűlölettel a szívében szállt le a vonatról, hogy észre sem vette a neki állított csapdát. Kezdtem már megint nem érteni a dolgokat, egyvalami viszont világos volt: Ugót Batisti bérelte fel, hogy lője le Zuccát, és ehhez nem kellett Auch csapatának beavatkoznia. Ugo várt néhány napot a leszámolással, de akár volt nála fegyver akkor, akár nem, Zuccát valahogyan úgyis kinyírta volna. Egy kérdés viszont még mindig nyitott volt: ki és miért ölte meg Manut?

– Hát Batisti – mondta Babette. – Mint ahogy a többieket is ő ölette meg. Jó kis nagytakarítást rendezett.

– És gondolod, hogy Morvant meg Weplert is megölette?

– Szerintem igen.

– De csak három holttestet találtak.

– Nyugi, majd jön a többi is, gyorspostával. Mosolyogj már, Fabio!

– Szerintem nem így történt. Legalábbis, ami Manut illeti, mert biztos vagyok benne, hogy semmi ilyesmibe nem keveredhetett bele. Különben is úgy számolt, hogy miután megcsinálta a balhét, lelép. Ezt meg is mondta Batistinak. És gondolj csak bele, Batisti mindenben átvágta a fejemet, kivéve Manuval kapcsolatban. Komolyan és őszintén szerette Manut.

– Jaj, szívem, menthetetlenül romantikus vagy. Ebbe fogsz belehalni, meglátod.

Kialvatlan szemekkel néztünk egymásra, mintha csak egész éjjel buliztunk volna.

– Totál káosz, mi?

– Úgy, ahogy mondod, szépségem.

Úgy éreztem magam, mintha valami sártengerbe ragadtam volna, és a mások mocskában kellene taposnom. Bűnözők közötti szokásos összetűzésről volt szó, semmi többről. Nem ez volt az első, nem is ez lesz az utolsó. Mindegyik ugyanarról szól: pénzről és hatalomról. Erről szól egyébként az egész emberiség története is. A világgal szembeni gyűlölet pedig az egyetlen lehetséges forgatókönyv.

– Minden OK?

Babette gyengéden rázogatta a vállamat. Néhány pillanatra elszenderedtem. Hát igen, fáradt is vagyok, meg nem kellett volna annyit inni. Arra még emlékszem, hogy amikor eljöttem a kölyköktől, elhoztam az egész üveg Chivas whiskyt. Akkor még legalább a fele megvolt az üvegben. Próbáltam valami mosolyfélét küldeni Babette-nek, és bár nagyon bizonytalanul, de mégis csak felálltam.

– Nincs bennem elég üzemanyag. Nem baj, van az autóban. Kérsz egy kicsit te is?

Babette megrázta a fejét.

– Ne igyál már annyit!

– Engedelmeddel, inkább ebbe halnék bele.

A Restanque előtt folytatódott a színielőadás, egyfolytában hordták ki a hullákat. Babette elment, hátha megtud valami újat. Én inkább leküldtem még két férfias adag whiskyt. Éreztem, ahogy az alkohol végigfut a beleimben és az egész testemben szétárad a forróság. Forogni kezdett velem a világ, rátámaszkodtam a motorháztetőre. Mintha a gyomrom elindult volna felfelé a torkomban. Befordultam az útpadkához, hogy a fűbe hányjak. Ekkor vettem észre őket. Két mozdulatlan test hevert az árokban. Két újabb holttest, hát

ez remek. Lenyeltem, amit éppen kiadni készültem, mondhatom, undorító volt.

Ügyesen lecsúsztam az árokba, és leguggoltam a két holttest mellé. Gépfegyverrel egy-egy egész tárat belelőttek a hátukba. Na, ezek se játsszák többet virágos ingben a turistát, az tuti. Felálltam, csak úgy forgott a fejem. Hát mégsem a gyorsposta hozza a hiányzó hullákat. Nesze neked, jól kitalált elmélet! Próbáltam kikecmeregni az árokból, amikor a távolban a fűben észrevettem egy elmosódott foltot. Az étterem felé fordultam, próbáltam kitalálni, mit csinálhatnak a többiek. Mindenki nagyon elfoglalt volt, és arra vártak, hogy Auch hátha mond valamit, vagy megmagyarázza ezt az egészet. Három nagy lépés, és máris ott voltam egy harmadik holttest mellett. Arccal a földnek feküdt. Elővettem egy papírzsebkendőt, hogy az arcát egy kicsit magam felé fordítsam, és odavilágítottam az öngyújtómmal. Morvan volt, egy 58 Spéciallal a kezében. Na igen, így is véget érhet egy karrier.

Hátulról karon ragadtam Babette-et. Megfordult.

– Mi van? Olyan fehér vagy, mint a fal.

– Megtaláltam a digókat. Meghaltak. És Morvan is halott. A digókat az árokban találtam, Morvant meg a mezőn… Nem messze az autómtól.

– Jézusom!

– Igazad volt, Babette. Batisti a digókkal végeztette el a nagytakarítást.

– Jó, de hol van Wepler?

– Szökésben. Szerintem úgy történhetett, hogy még a lövöldözés kezdetekor Morvannak sikerült megszöknie, ezek meg elkezdték üldözni, közben megfeledkeztek Weplerről. Annak alapján, amit róla mondtál, kinézem belőle, hogy valahol itt rejtőzhetett a közelben. Rám várt, és meg akart győződni róla, hogy egyedül jöttem. A digók csak

idegesíthették, de nem hiszem, hogy nagyon megijedt volna tőlük. De hogy rászedték, attól nagyon begurult, és amikor a digók elkezdték Morvant üldözni, hátulról lelőtte őket.

A vakuk megint eszeveszett villogásba kezdtek. Besquet és Paoli egy nőt fogtak közre. Ez biztosan Simone lesz. Auch tíz méterrel mögöttük jött ki az étteremből. Kezét szokás szerint az öltönye zsebébe süllyesztette, és nagyon komoly képet vágott.

Simone átvágott a parkolón. Beesett arcát, finom vonásait félhosszúra vágott fekete haj keretezte. Karcsú volt, mediterrán nő létére elég magas. Első osztályú anyag, meg kell hagyni. Nyers színű kosztümöt viselt, ami kiemelte bőre napbarnított színét. Pontosan olyan volt, mint a hangja a telefonban, szép és érzéki. És persze büszke, mint minden korzikai nő. Megállt, sírni kezdett. Szép kitervelt könnyek, mert azért a fotósoknak is nyújtani kell valamit, nem igaz? Lassan feléjük fordította meggyötört arcát. Hatalmas, gyönyörű fekete szeme volt.

– Tetszik, mi?

Ennél jóval többről volt szó. Éppen az a típusú nő volt, aki után Ugo, Manu és én is egész életünkben futottunk. Simone kiköpött Lola volt. És akkor megértettem mindent.

– Most mennem kell – mondtam Babette-nek.

– Mégis, hova?

– Nincs időm elmagyarázni. – Elővettem egy névjegykártyát, a nevem alá odaírtam Pérol telefonszámát. A kártya hátuljára pedig egy címet. Batisti címét. – Próbáld meg elérni Pérolt valahogy. Az irodában, vagy otthon, mit bánom én. Csak találd meg, Babette. Mondd meg neki, hogy azonnal jöjjön erre a címre. Világos?

– Veled megyek.

Vállon ragadtam és megráztam.

– Meg se forduljon a fejedben! Ebbe nem keveredhetsz bele. Azzal tudsz segíteni, ha megkeresed nekem Pérolt. Ciao.

Babette elkapott a zakómnál fogva.

– Fabio!
– Nyugi. Busásan megfizetem az infóidat.

Batisti a Flots-Bleus utcában lakott, a Fausse-Monnaie híd fölött, egy Malmousque-ra néző villában, ez a rész nyúlik ki leginkább a kikötő fölé, Marseille egyik legszebb része. A sziklákra épített villákból gyönyörű körpanoráma nyílik a tengerre. Baloldalon egészen Madrague de Montredonig el lehetett látni, jobb felől pedig Estaque-ig. Előttünk az Endoume szigetek, Fortin, a Canoubier torony, If vára meg a Frioul szigetek, Pomégues és Ratonneaux.

Tövig nyomtam a gázt, közben egy régi Dizzy Gillespie számot hallgattam. Éppen akkor értem az Aix térre, amikor a *Mantecaba* kezdett, ezt a részt imádom, szerintem ez a dzsessz és a salsa egyik legszebb és egyben talán utolsó találkozása.

Az utcák kihaltak voltak. A kikötő felől mentem, végig a Rive-Neuve rakparton, néhány fiatal kölyök ott várakozott a Trolleybus előtt. Erről megint eszembe jutott Marie-Lou, és az éjszaka, amit együtt táncoltunk át. Az öröm, amit akkor átéltem, évekkel megfiatalított, és visszaröpített a fiatalságomba. Akkoriban minden alkalmat megragadtunk, hogy az egész éjszakát átmulassuk, és ne aludjunk egy percet sem. Egy hajnalon aztán, anélkül, hogy észrevettem volna, megöregedtem; erre abból jöttem rá, hogy hazamentem aludni.

Ezen a mai éjszakán sem aludtam semmit, de ez egyáltalán nem hasonlított az átmulatott éjszakákra. Az egész város mélyen aludt, még a Vamping előtt sem álldogált egyetlen prostituált sem. Arra gondoltam, hogy egész eddigi életem nem volt más, mint egy nagy orosz rulett. A fiatalságom, a barátságaim, Manu, Ugo, meg az azt követő évek. Voltak jobbak, voltak rosszabbak. Aztán itt vannak az utóbbi néhány hónap, és néhány nap eseményei. Az egész egy nagy orosz

rulett volt, semmi más, de a mérleg másik serpenyőjében ott a jövő, amikor talán békében aludhatok.

Csakhogy a tét a ruletthez nem volt elég nagy. Nem állíthatok csak úgy be Batistihoz a pecásoknak való álmaimmal. Nézzük csak, kik maradtak még játszmában, akikért érdemes küzdenem? Négy nő: Babette, akivel végre igazi barátok lettünk, Leila, akivel végül nem randevúztam és ezt már nem is tehetem meg soha, Marie-Lou, akinek szavamat adtam, és végül Lola, akit elvesztettem és mégis egyre csak várom, hátha visszajön. Treff, pikk, káró, kör, megvan mindegyik. Na, gyerünk, Fabio, ezek a nők megérdemlik, hogy harcolj értük, mondtam magamban, és leparkoltam Batisti villája előtt úgy száz méterrel.

Biztosan Simone hívását várja, és nagyon ideges is lehet, mert miután odatelefonáltam a Restanques-ba, nagyon gyorsan kellett döntenie, mit csináljon. Mindannyiunkat ki kellett nyírnia, ráadásul nagyon gyorsan, és ez, valljuk be, soha nem volt Batisti erőssége. Ő mindig mindent előre, hidegvérrel és pontosan kiszámolt, kigondolt, mint általában a bosszúállók. Csakhogy túlságosan is csábító volt ez a hirtelen jött és nem várt alkalom, és Batisti arra gondolhatott, ilyen lehetőség talán nem adódik még egyszer, ráadásul már olyan közelvolt a kitűzött célhoz, amit Tinp temetésekor eszelt ki.

Elsétáltam a villa előtt. A nagy rácsos kapu zárva volt, az pedig lehetetlen vállalkozásnak tűnt, hogy valahogy felfeszítsem a zárat, ráadásul biztosan össze is van kötve a riasztóval. Csoda tudja, valahogy nem tudtam elképzelni magam, amint becsöngetek, és azt mondom: „Szevasz, Batisti, Montale vagyok.” Na, most mi a fenét csináljak? Hirtelen eszembe jutott, hogy az ilyesfajta villáknak mindig van hátsó bejárata is, ahonnan egy régi kis úton meg lépcsőkön közvetlenül a tengerhez lehet kijutni. Ugóval meg Manuval ennek a negyednek a legapróbb részleteit is ismertük. Visszaszálltam az autóba, és a Corniche-ig üresben lecsorogtam, nehogy zajt üssek, aztán benyomtam a

kuplungot, és úgy ötszáz métert mentem még, befordultam balra, a Baudille sétányra. Leparkoltam, és fellépcsőztem az Olivary közön.

Pontosan Batisti villájának keleti oldalához lyukadtam ki, a park magas fala elé. Kis kutakodás után meg is találtam, amit kerestem: ott volt a parkra nyíló, régi kis faajtó, már teljesen benőtte a vadszőlő. Nyilván ezer éve nem használják már, nem volt rajta sem zár, sem kilincs. Benyomtam és bementem a parkba.

A földszint fényárban úszott. Megkerültem a házat. Észrevettem, hogy nyitva van egy kis szellőzőablak. Felugrottam, összeszedtem minden ügyességemet, és becsusszantam a fürdőszobába. Kibiztosítottam a pisztolyomat és elindultam felfedezni a házat. A nappaliban Batisti rövidnadrágban és atlétatrikóban a tévé előtt terpeszkedett, és videózott. Az *Egy kis kiruccanás*[33]-t nézte. Vagy annyira nem is nézte, mert ugyan alig hallhatóan, de horkolt. Óvatosan odamentem hozzá, és a homlokához nyomtam a pisztolyt. Felugrott.

– Azt hitted, szellemet látsz, mi? – Elkerekedett a szeme, végül csak rájött, hogy ki vagyok, és teljesen elsápadt. – A többieket a Restanques-ban hagytam, ha nem haragszol. Nem bírom ugyanis a családi ünnepeket, meg a Valentin napot, mit csináljak. Akarod hallani a részleteket? Hogy hány halott van, ilyesmi?

– Mi van Simone-nal? – nyögte.

– Él és virul. Egyébként nagyon szép lányod van, ha már itt tartunk. Igazán bemutathattál volna neki. Tudod, ez a fajta nőtípus nekem is nagyon bejön. Azért ez nem volt szép dolog, Batisti, Manunak mindent, a szegény kis barátainak meg a nagy semmi.

– Mit zagyválsz itt össze?

Na, ezek szerint csak felébredt.

---

[33] Luis de Funés egyik, a II. világháború alatt játszódó híres filmje.

– Maradj szépen nyugton, Batisti. Rakd be a kezed a nadrágod zsebébe, és ne mozdulj. Fáradt vagyok, nem nagyon kontrolálom már magam, bármi megeshet, érted. – Engedelmeskedett, de látszott rajta, hogy egyfolytában gondolkozik. – Ne reménykedj semmiben, a terved füstbe ment. A digóid is meghaltak. Inkább mesélj nekem Manuról egy kicsit. Mikor ismerkedett meg Simone-nal?

– Úgy két éve, talán kicsit előbb. Manu barátnője elutazott valahová, azt hiszem, Spanyolországba. Meghívtam Manut egy kis halászlére az Épinette-be, az auffes-i kikötőbe. Simone is velünk tartott, a Restanques-ban aznap szünnap volt. Már ott megtetszettek egymásnak, de nem vettem észre, legalábbis nem azonnal. Még örültem is volna neki, ha összejönnek, mert igazság szerint soha nem csíptem a Poli testvéreket, Émile-t pedig főleg nem. Aztán Manu barátnője hazajött. Én azt gondoltam, Manu meg Simone szakítottak. Mi tagadás, kicsit meg is könnyebbültem volna, mert tartottam tőle, hogy ebből még baj lehet. Émile nagyon agresszív ugyanis. Elszúrtam a dolgot. Ők folytatták, és…

– Kímélj meg a részletektől.

– Egy nap azt mondtam Simone-nak: Manu még egyszer utoljára megcsinál nekem egy melót, aztán elmegy a barátnőjével Sevillába. Tényleg?, kérdezte Simone, hát ezt nem is tudtam. Akkor felfogtam, hogy igazából ezek nem is szakítottak. De akkor már túl késő volt, nagyon elszúrtam, az az igazság.

– Simone ölte meg Manut, ugye?

– Manu megígérte neki, hogy elutaznak együtt Costa-Ricába, vagy valahova arrafelé. Egyszer Ugo állítólag azt mondta neki, az nagyon jó kis hely.

– Simone ölte meg, ugye? Mondd már meg, a rohadt életbe!

– Igen.

Lekevertem neki egyet. Erre már olyan régóta készültem. Aztán lekevertem még egyet, és még egyet. Sírni kezdtem,

mert tudtam jól, hogy nem húzhatom meg a ravaszt, bármennyire szerettem volna, még csak meg se fojthatom. De már nem is volt bennem semmilyen düh, inkább csak undor, de abból nem kevés. Talán szemére vethetem Simone-nak, hogy ugyanolyan szép, mint Lola, Manunak, hogy egy valamikori szerelem árnyképét dugta meg, Ugónak, hogy Lola szíve miatta szakadt meg?

Letettem a fegyveremet, és rávetettem magam Batistira. Fölemeltem és pofozni kezdtem, de már csak egy puhány, élettelen test volt, nem is ellenkezett. Elengedtem, négykézláb lecsúszott a földre. Úgy nézett rám, mint egy félelemtől reszkető kutya.

– Annyit se érdemelsz, hogy beleeresszek egy golyót a fejedbe – mondtam neki, pedig semmi mást nem szerettem volna jobban.

– És ezt pont te mondod? – üvöltötte egy hang a hátunk mögött. – Gyerünk, te ostoba barom, feküdj a földre, lábakat szét, kezeket a fejedre! Az öregember úgy marad, ahogy van, nem mozdul!

Wepler.

Teljesen kiment a fejemből.

Megkerült bennünket, felvette a pisztolyomat, megnézte, van-e még benne golyó, aztán kiszedte a biztonsági pöcköt. Merő vér volt a karja.

– Igazán kedves volt tőled, te idióta, hogy megmutattad az utat! – mondta, és belém rúgott.

Batistiról csak úgy csorgott a verejték.

– Ne, Wepler, várj! – könyörgött.

– Rosszabb vagy, mint az összes hülye együtt a vendéglőben, még az arab kurváknál is rosszabb. – Kezében a pisztolyommal egyre közelebb ment Batistihoz. A pisztoly csövét a homlokához tette. – Gyerünk, állj fel. Igaz, hogy csak egy lárva vagy, nem ember, de állva fogsz meghalni.

Batisti valahogy felállt. Igazán obszcén látvány volt, ahogy a rövidnadrágos, atlétatrikós Batisti zsírpárnáiból folyik az

izzadság, a szemében pedig páni félelem. Hát igen, ölni könnyű. De meghalni…

Lövés dördült.

Ugyanebben a pillanatban egyszerre több robbanás is hallatszott. Batisti rám esett. Wepler próbált elrejtőzni a lövések elől. Aztán megint lőttek, Wepler pedig kiugrott a nappali üvegajtóján.

Tiszta vér voltam. Batisti rohadt vére volt rajtam. A szeme nyitva, rám nézett, és azt hörögte:

– Sze…rettem… Manut.

Egy hatalmas vérsugár az arcomba fröcskölt. Hányni kezdtem.

Megjött Auch meg a többiek, itt volt az egész csapat. Aztán Babette-et is észrevettem, odaszaladt hozzám.

Leszedtem magamról Batisti holttestét. Babette leguggolt mellém.

– Nem sebesültél meg?

– Hol van Pérol? Mondtam, hogy szólj Pérolnak.

– Baleset történt. Autósüldözés volt, egy cigányokkal teli Mercédeszt üldöztek. A Radoub medence környékén, a tengerparti autóúton Cerutti elvesztette az uralmát az autó felett. Átszakította a védőkorlátot. Pérol azonnal meghalt.

– Segíts felállni – kértem, és a kezemet nyújtottam.

Na, ebből most már elég. Csak halál, mindenhol halál. A kezemen, az ajkamon, a számban, a testemben, a fejemben. Úgy éreztem magam, mint egy élőhalott.

Szédelegtem. Babette a vállam alá csúsztatta a karját. Auch odajött hozzánk, keze a zsebében, mint mindig. Magabiztos volt, büszke, és erős.

– Jól vagy? – kérdezte, ahogy végignézett rajtam.

– Istenien. Látod, nem?

– Jó nagy szarkeverő vagy te, Fabio. Néhány napon belül az összeset elfogtuk volna. Elszúrtad az egész akciót. Most már csak a halottakat szedegethetjük.

– Tudtál mindenről? Morvant is tudtad?

Bólintott. Nagyon elégedett volt magával, úgy láttam.

– Egymás után csinálták a hülyeségeket. Az első éppen a haverod volt. Túl nagy falat volt ez neki.

– Ugóról is tudtál? És mégis hagytad, hogy megöljék?

– Muszáj volt a végsőkig elmenni. Az évszázad legnagyobb fogására készültünk, egész Európában sorozatos letartóztatások lettek volna.

Megkínált egy szál cigarettával. Üvöltve bemostam neki egyet, iszonyatos erővel, amit abból a fekete és nyirkos gödörből halásztam elő, amiben Manu, Ugo és Leila feküdt.

Aztán, azt hiszem, elájultam.

Epilógus

Minden marad a régiben,

ma mégis új napra ébredünk

Dél körül arra ébredtem, hogy pisilnem kell. A rögzítőn hat üzenet várt. Igazság szerint baromira nem érdekelt egyik sem. Inkább belemerültem megint rémálmaim tátongó fekete lyukába, arról nem is beszélve, hogy rettenetesen fájt a fejem. Amikor valahogy sikerült végre kikászálódnom a virtuális kis vermemből, már éppen lement a nap. Szuper, már tizenegy üzenetem van, nem baj, még várhatnak egy kicsit, annyira nem érdekel egyik sem, de tényleg. A konyhában Honorine üzenete várt egy papíron: *Nem láttam, hogy alszik. Beraktam a töltött paprikát a hűtőbe. Marie-Lou telefonált, minden rendben van vele, sokszor csókolja magát. Babette visszahozta az autóját, ő is csókolja.* Aztán kicsit lejjebb: *Mondja csak, elromlott a telefonja, vagy mi? Na mindegy, én is csókolom, vigyázzon magára.* És még lejjebb: *Mindent olvastam az újságban.*

Na jó, mégsem maradhatok így a végtelenségig. Elvégre a bejárati ajtómon túl minden megy tovább, mintha mi sem történt volna, és a föld is ugyanúgy forog.

Hát igen, de legalább néhány szemétládával kevesebb rontja a levegőt. Ez már egy új nap, valahogy mégis úgy éreztem, minden maradt a régiben. És abban is biztos voltam, ha kinyitom az ajtót, a tegnapi bűz fog betódulni, ráadásul semmit sem tehetek ellene, sem én, sem más. Ezt hívják, kérem, életnek, gyűlölet és szeretet, erő és gyengeség, erőszak és passzivitás különös egyvelege. Itt mindenkinek játszania kell, mert mindannyiunknak osztottak lapot, a főnökeimnek,

Auchnak, Ceruttinak, Pérol feleségének, Drissnek, Kadernak, Jasmine-nak, Karine-nak, Mouloudnak, Mavros-nak, Djamelnak. Marie-Lou-nak, aki azt üzente, csókol, valamint Babette-nak és Honorine-nak is, akik szintén csókoltatnak.

Csak szépen, nyugodtan, nem kell kapkodni. Csöndet akarok, és nyugalmat, ez minden. Semmi kedvem elmenni itthonról, beszélni meg aztán egyáltalán nem akarok senkivel. De miért is kellene kitennem a lábam itthonról, amikor van jó kis töltött paprikám, két paradicsomom, három cukkinim, legalább hat üveg borom, ebből kettő ráadásul Cassis blanc. Ezenkívül van még egy éppen csak megkezdett karton cigarettám, a Lagavulinről már nem is beszélve. Szóval, ilyen raktárkészlettel szembenézek én bármivel. Akár egy egész éjszakát és egy egész napot is kibírok. Ha jól beosztom, talán még egy második éjszaka is belefér.

Az volt a baj, hogy most, amikor már kialudtam magam, és kipihentem az elmúlt huszonnégy óra fáradalmait, fantomok érkeztek látogatóba. Valamifajta haláltáncba kezdtek körülöttem. Éppen a fürdőkádban ültem, cigarettáztam, mellettem egy pohár Lagavulin. Csak egy pillanatra csuktam le a szemem, erre az összes megjelent itt nekem. Formátlan, porcogós massza volt valamennyi, és csupa-csupa vér. Már mindegyik oszlásnak indult. Batisti vezetésével éppen azon voltak, hogy Manu és Ugo holttestét kiszedjék a földből. Meg Leiláét is, akiről ráadásul még a ruhát is lecibálták. Bárhogyan is próbáltam, mégsem tudtam kinyitni a koporsókat, hogy kiszabadítsam őket, és hogy elüldözzem a közelükből a szörnyeket. Féltem belelépni abba a nagy fekete verembe, csakhogy Auch zsebre tett kézzel ott állt mögöttem, fenékbe rúgott, és belelökött a sötétségbe. Ott küszködtem a ragacsos mélységben, szörnyű volt. Kikaptam a fejem a vízből, vettem egy jó nagy levegőt. Hideg vízzel lezuhanyoztam.

Nem öltöztem fel, ott álltam meztelenül az ablaknál, és néztem a tengert. Micsoda éjszaka, még csillagok sincsenek az égen. Na hiszen, csak nekem lehet ilyen szerencsém, ez

annyira jellemző! A teraszra meg nem mertem kimenni, féltem, hogy összetalálkozom Honorine-nal. Hiába fürödtem, hiába törölköztem meg, a halál szaga most már örökké a bőrömhöz tapadt. Ráadásul, és ez volt a legrosszabb, a halál befészkelte magát a fejembe. Babette megmentette az életemet, mint ahogy Auch is. Az egyiket szeretem, a másikat tiszta szívemből utálom. Még mindig nem voltam éhes. Most még valahogy a hullámok morajlását sem bírtam elviselni, pedig azt nagyon szeretem. De most idegesített. Bevettem két Lexomilt és visszafeküdtem.

Másnap reggel nyolc körül ébredtem fel, aztán három dologgal múlattam az időmet. Először is ittam egy kávét Honorine-nal a teraszon. Teljesen érdektelen dolgokról beszélgettünk, az időjárásról, a szárazságról, meg az újra fellángoló erdőtüzekről. Másodszor szépen megírtam a lemondásomat. Összefogott, lakonikus iromány lett. Fogalmam sem volt, ki is vagyok valójában, abban viszont egészen biztos voltam, hogy zsaru már nem. Harmadszor pedig úsztam egyet, egészen pontosan harmincöt percig, nyugodt tempóban, most az egyszer nem erőltettem semmit. Amikor kijöttem a vízből, megnéztem a hajómat. Nem, most még nem tudok beleülni, nem megy. Nem olyan régen még úgy volt, hogy el kell mennem halat fogni a vacsorára, amit Pérolnak, a feleségének és a lányának ígértem, de hát erre már nem volt semmi szükség. Talán majd holnap pecázok egyet. Vagy inkább csak holnapután. Egyszer majd csak visszatér a kedvem a pecázáshoz, és vele együtt az élet apró örömeihez is, legalábbis remélem. Honorine a lépcső tetejéről figyelt, nagyon elszomorította, hogy ilyen állapotban lát, mégsem kérdezett tőlem semmit. Nyilván arra gondolt, ha majd akarom, úgyis elmesélek mindent. Hazament, nem is várta meg, hogy visszaérjek az úszásból.

Felvettem a túracipőmet, fogtam a hátizsákomat, beleraktam egy termosz vizet meg egy törölközőt. Muszáj volt, hogy gyalogoljak egy kicsit, a sziklafalak közötti utakon

mindig megnyugszom. A mazargue-i elágazásnál megálltam egy virágosnál, vettem Babette-nak tizenkét szál rózsát, és elküldettem neki azzal, hogy mindent köszönök, és majd felhívom. Aztán bevetettem magam a Gineste hágó sziklafalai közé.

Késő este volt már, mire hazaértem. Jó sokat gyalogoltam, kilométereket mentem egyik sziklafaltól a másikig, aztán úsztam, merültem, sziklát másztam. És egyfolytában figyeltem a kezem, a lábam, az összes izmom, meg azt is, ahogy levegőt veszek. Belélegzés, kifújás. Egyik láb a másik után, csak szépen sorjában. Na, még egy kicsit, muszáj kiizzadnom ezt a rengeteg mocskot magamból, több liternyi vizet megittam, hogy minél jobban izzadjak. Teljes oxigéncsere, de éppen erre volt szükségem. Így most már visszamehetek az élők közé.

Menta- é bazsalikomillat. Újra és újra mélyen beszívtam a tüdőmbe az ismerős illatot. Erősen verni kezdett a szívem, valahonnan nagyon mélyről vettem a levegőt. A kis asztalkán ott állt a menta meg a bazsalikom, amiket minden egyes alkalommal meglocsoltam, ahányszor csak Lolánál jártam. Az asztalka mellett egy vászonbőrönd, meg egy kisebb fekete, bőrből.

Lola megjelent a teraszajtóban. Farmer volt rajta és fekete ujjatlan póló. A bőre úgy csillogott, akár a réz. Semmit sem változott, olyan volt, amilyen mindig is szokott lenni. Amilyen álmaimban is. Egyszóval szép, nagyon szép. Időtlen, érintetlen szépség. Elmosolyodott, és ettől a mosolytól az egész arca felragyogott. Rám függesztette a tekintetét.

Rám nézett. Rám és nem másra.

– Hívtalak, de nem vetted fel. Legalább tizenötször hívtalak, Fabio. Aztán inkább fogtam egy taxit, és idejöttem.

Végre itt voltunk szemtől szemben, alig egy méternyire egymástól, mozdulatlanul. Mindketten meglepődtünk talán,

hogy mégis csak megtaláltuk egymást, élünk, és kicsit zavarba jöttünk.

– Örülök, hogy itt vagy.

Gyerünk, beszélj még, Fabio.

Annyi közhelyet összehordtam, amennyi a földön nincs. Beszéltem a forróságról, hogy milyen jó lenne egyet zuhanyozni. Mikor jöttél vissza, Lola? Nem vagy éhes? Hát szomjas? Akarsz egy kis zenét? Töltsek neked whiskyt?

Megint rám nevetett. Na jó, elég a semmitmondó hülyeségekből. Lola leült a kanapéra, a menta, meg a bazsalikom mellé.

– Nem kellett volna ezeket így itt hagynom. – Még egy mosoly. – Erre is csak te vagy képes.

– Hát valakinek csak meg kellett néha öntöznie őket, nem gondolod?

– Azt hiszem, így is, úgy is visszajöttem volna, mindegy, mit tettél, vagy éppen nem tettél.

– Tudod, azzal, hogy locsoltam a növényeket, a hely szellemét is életben tartottam. Ezt egyébként te tanítottad nekünk. Ahol él a hely szelleme, ott a másik ember is jelen van. Szükségem volt arra, hogy létezz. Hogy mindig előrébb léphessek. Hogy végre kinyithassam az ajtókat magam előtt. Bezártságban éltem, puszta lustaságból. Az ember mindig kevesebbel és kevesebbe] elégszik meg. Egy szép nap aztán már mindennel megelégszünk, és azt hisszük, ez a boldogság.

Lola felállt és odajött hozzám azzal a légies járásával. Kitártam a karomat, és magamhoz öleltem. Lola megcsókolt. Az ajka olyan bársonyos volt, mint azok a rózsák, amelyeket reggel Babette-nak rendeltem, és a színe is majdnem ugyanolyan mélyvörös volt. Nyelve az enyémet kereste. Még sohasem csókolóztunk így, mint most.

A világ rendje mégiscsak helyrerázódott. És vele együtt az életünk, mindaz, amit elvesztettünk, elszúrtunk, vagy elfelejtettünk, végre értelmet nyert. Egyetlen csóktól. Ettől a csóktól.

Egy kis olívaolajat löttyintettem a töltött paprikára, és megmelegítettem. Kinyitottam egy üveg Terrane-t, ez egy toszkánai vörösbor, különleges alkalmakra tartogattam. Még Rosával vettem, amikor Volterrában voltunk. Egészen aprólékosan mindent elmeséltem Lolának. Mintha csak egy elhunyt hamvait szórnánk a szélbe.

– Tudtam Simone-ról. De nem hittem, hogy Manu és Simone sokáig húzza együtt. Különben is, már semmiben sem hittem. Amikor Ugo megérkezett, tudtam, hogy most mindennek vége. Mert nem Manu miatt jött vissza, hanem saját magáért. Szerintem belefáradt abba, hogy a saját lelkét kergesse szerte a világban, és valami igazán jó okot keresett arra, hogy meghalhasson. Tudod, azt hiszem, megöltem volna Manut, ha Simone-nal marad. De nem szerelemből, nehogy azt hidd, hanem az elvek miatt. Manunak ugyanis már nem voltak elvei. Csak a Jót akarta befogadni, a Rosszat pedig nem. Így nem lehet élni.

Összeszedtem néhány pulóvert, takarókat, meg egy üveg Lagavulint. Kézen fogtam Lolát, odavittem a hajóhoz. A mólóig eveztem, aztán bekapcsoltam a motort, és a Frioul szigetek felé vettem az irányt. Lola leült a lábam közé, fejét a mellkasomra hajtotta. Egymásnak adogattuk az üveget, meg a cigarettát. Egyikünk sem szólt egy szót sem. Egyre közeledtünk Marseille-hez. Bal felől elhagytuk Pomégues-et, Ratonneaux-t, és If szigetét, egyenesen előre haladtunk, a kikötőbejárat felé.

Amikor már a Sainte-Marie töltést és a Pharo palotát is elhagytuk, leállítottam a motort, és hagytam, hadd ringatózzon a hajó. Jól becsavartuk magunkat a takarókba. A kezem Lola hasán pihent, még a takaró alatt is éreztem, milyen bársonyos és forró a bőre.

Hát igen, Marseille igazán innen, a tenger felől a legszebb. Így pillanthatta meg először a várost a föníciai is, egy évszázadokkal ezelőtti szép reggelen. És biztosan ugyanígy gyönyörködött benne, mint most mi, amikor meglátta Massilia

kikötőjét. Én ismerek boldog szerelmeseket, na igen, ezt akár egymarseille-i Homérosz is írhatta volna, Gyptis-ről és Protis-ról, az utazóról és a hercegnőről. Közben a dombok felett felkelt a nap. Lola suttogni kezdett:

Ó, vándor népek sokasága,
Vezess minket csillogó hajunk fényénél…

Ez volt Leila egyik kedvenc verse.

Mindannyian itt voltak hát velünk, a barátaink, a szerelmeink, mindenki. Lola kezét a kezemre tette. Marseille a nap fényében ezernyi színben pompázott. Először fehér volt, majd okker, végül rózsaszín.

Ilyen a mi városunk, mi így szeretjük.

ISSN 1789-5723
Felelős kiadó: Heller Gábor, László Helga
Borító illusztráció: Csala Sándor
Sorozatszerkesztő: Heller Gábor
Felelős szerkesztő: Wertheimer Gábor